بسم الله الرحمن الرحيم

فکري پوهنه

شپږم چاپ

- فکري جګړه
- پردي معيارونه
- ډيموکراسي کفر ده، که اسلام؟
- امريکايي اسلام
- معاصر فکري ارتداد
- د کابل مسيحي پوهنتون

ليکوال: مولوي عبد الهادي (مجاهد)

Download from: aghalibrary.com

دکتاب پېژندنه

د کتاب نوم : فکري پوهنه

لیکوال : مولوي عبدالهادي (مجاهد)

کمپوزر : (حقمل)

دچاپ کال : ۱۳۹۶ هـ ش (۲۰۱۷م)

چاپ وار: شپږم

دچاپ شمېر: (۲۲۰۰) ټوکه

د ترلاسه کولو پته: د افغانستان او پښتونخوا ټولې مشهورې کتابخانې

د چاپ او هر ډول نشر حقوق يې له مؤلف سره خوندي دي.

Download from: aghalibrary.com

اهداء!

دا کتاب هغو مېړنیو زلمیو ته اهداء کوم چې په لږه تجربه او کمو وسائلو، خو په قوي ایمان او د الله تعالی پر ذات په محض توکل یې د صلیب د لښکرو رسېدلي پاخه جنرالان د پوځي جګړې په ډګر کې په ګونډو کړل، خو د فکري جګړې ډګر یې لا په مخکې هماغسې نافتحه شوی پاتې دی.

عبد الهادي (مجاهد)

Download from: aghalibrary.com

فهرست

اهداء.. ۴
فهرست.. ۵
د دریيم چاب په اړه یادونه.. ۱۳
د دوهم چاپ سریزه... ۱۵
د لومړي چاپ سریزه.. ۲۰
فکري جګړه... ۲۴
ولې فکري جګړه؟.. ۲۵
د فکري جګړې تعریف.. ۲۶
د فکري جګړې وسائل.. ۲۷
د فکري جګړې تاریخ... ۲۸
د فکري جګړې اهداف.. ۳۶
اول هدف- په مسلمانانو کې دغرب په مقابل کې د مقاومت روحیه له منځه وړل:.................. ۳۶
دوهم هدف- مسلمانان د اسلام په دین، تمدن او انساني ارزښتونو شکمن کول:.................. ۳۷
دریم هدف- غربي ټولنو ته دریښتني او مکمل اسلام درسېدو مخنیوی:.................. ۳۸
څلورم هدف- د اسلامي نړۍ لپاره جعلي او دپردیو په لاس جوړ شوي قیادتونه رامنځته کول:.................. ۴۱
د فکري جګړې خطر... ۴۴
د فکري او عسکري جګړې ترمنځ توپیرونه... ۴۵
عسکري جګړه ښکاره، خو فکري جګړه پټه روانه وي:................................ ۴۵

Download from: aghalibrary.com

په عسکري جګړه کې مقابل لوري هم عسکري وي، خو په فکري جګړه کې مقابل لوری بې دفاع ولسي خلک وي: ۴۶
عسکري جګړه زمکه اشغالوي، خو فکري جګړه عقل، فکر او فرهنګ اشغالوي: ۴۷
عسکري جګړه جنګي وسائل او ودانۍ له منځه وړي، خو فکري جګړه ایمان، عقیده، عزم او اراده له منځه وړي : ۴۹
د عسکري جګړې د وراني بیاودانول لږ وخت غواړي، خو د فکري جګړې د وراني بیا ودانول پېړۍ غواړي : ۵۰
فکري جګړه د علامه اقبال (رح) له نظره ۵۱
د فکري جګړې مخنیوی...... ۵۶
اول تدبیر:دحکومت دچارو واګې تر لاسه کول: ۵۸
دوهم تدبیر: دتعلیمي نصابونو اصلاح: ۶۱
د دنیاوي تعلیمي نصاب اصلاح: ۶۱
د دیني زده کړو د نصاب اصلاح: ۶۲
دریېم تدبیر:مساجد د فکري جګړې د مقاومت په سنګرونو بدلول:. ۶۴
د دعوت د احساس نشتوالی: ۶۵
د امامت لپاره دنااهلیت ستونزه: ۶۶
پردي معیارونه ۷۰
د مسمانانو د بیرته پاتېوالي اصلي عوامل...... ۷۱
د حاکمیت ډګر: ۷۲
شاهي حکومتونه: ۷۳
کودتائي حکومتونه: ۷۴
پوځي حکومتونه: ۷۵
جمهوري او انتخابي حکومتونه: ۷۶

د تعلیم ډګر: ۷۹
د تقنین او نظام ډګر: ۸۳
پوځي او امنیتي ډګر: ۸۶
اعلامي ډګر: ۹۰
چاپي اعلام: ۹۰
صوتي اعلام: ۹۱
تصویري د (لیدلو) اعلام: ۹۱
د ټولنیز ژوند او فرهنګ ډګر: ۹۴
ډیموکراسي کفر ده، که اسلام؟ ۹۸
د ډیموکراسۍ په بهانه د ولسونو تسخیرول ۹۹
لومړی برخه- د ډیموکراسۍ معرفي ۱۰۲
د ډیموکراسۍ تعریف: ۱۰۲
د ډیموکراسۍ فکري بنسټ ۱۰۳
د ډیموکراسۍ اصول ۱۰۶
د سیادت (اعلی حاکمیت) اصل ۱۰۶
د سیادت تعریف: ۱۰۶
په ډیموکراسۍ کې د تنفیذي قوې (حکومت) خصوصیات ۱۰۸
دحقوقو او آزادیو اصل ۱۰۹
د عقیدې آزادي: ۱۰۹
د نظر او رأئې آزادي : ۱۱۰
شخصي آزادي: ۱۱۰
د بیان او تبلیغ آزادي : ۱۱۱
د مسکن حق : ۱۱۱
د ملکیت حق: ۱۱۱

د کار حق او آزادي : ۱۱۱
د زده کړې او علم حق : ۱۱۲
په هرڅه کې دنارینه ؤ او ښځینه ؤ د مساوات : ۱۱۲
سیاسي پلورا لیزم.. ۱۱۲
دیني پلورا لیزم:.. ۱۱۳
دوهمه برخه – د ډیموکراسۍ مناقشه.. ۱۱۴
ډیموکراسي ولې کفر دی؟.. ۱۱۴
د ډیموکراسۍ دتکفیر د لائل.. ۱۱۶
د سیادت یا (اعلی حاکمیت) موضوع : ۱۱۶
د حاکمیت آیتونه.. ۱۱۷
دولس د ارادې د تقدس موضوع.. ۱۲۱
د اکثریت درأیې دمعیاریت موضوع.. ۱۲۳
د قانون مصدر عقل دی که شرع ؟.. ۱۲۵
آیا یوائې عقل پر اشیاؤ او افعالو د(ښه والي یا (بدوالي) دصحیح حکم صلاحیت لري؟.. ۱۲۶
انتخابات.. ۱۲۸
په اسلام کې دنظام خصوصیات.. ۱۲۸
آیا د دیموکراتیک انتخابي نظام له لارې اسلام نافذیدلی شي؟.......... ۱۳۲
د انتخابي نظام له لارې د اسلام د نه نافذیدلو لس دلائل................ ۱۳۳
د ډیموکراسۍ د حقوقو او آزادیو مناقشه.. ۱۳۹
د دین او عقیدې د آزادۍ مناقشه:.. ۱۴۰
د رأیې د اظهار د آزادۍ مناقشه.. ۱۴۵
د شخصي آزادۍ مناقشه.. ۱۴۹
د مسکن د انتخاب د آزادۍ مناقشه.. ۱۵۱

د ملکیت د حق مناقشه ۱۵۱
د کار د حق مناقشه ۱۵۲
د زده کړې د حق مناقشه ۱۵۲
پارلمان د ډیموکراسۍ ممثله طاغوتی اداره ۱۵۳
پارلمان څه شي دی؟ ۱۵۳
پارلمان ولې طاغوتي اداره ده؟ ۱۵۴
په ډیموکراسۍ کې د مشارکت په هکله شبهې او ځوابونه ۱۶۰
لومړۍ شبهه- یوسف علیه اسلام دمصر له بادشاه سره کار کړی دی ۱۶۱
دوهمه شبهه – دنجاشي (رح) په عمل استدلال ۱۶۸
دریمه شبهه ـ ډیموکراسۍ ته د شوریٰ نوم ورکول ۱۷۱
د پارلماني رایې اخیستنې اود اسلام د شوری ترمنځ توپیرونه ۱۷۲
څلورمه شبهه ـ د دعوت د مصلحت لپاره په ډیموکراسۍ ک ۱۷۵
د دې شبهې څلور ځوابونه: ۱۷۶
امـریکایي اسـلام ۱۸۶
دوه ډوله اسلام ۱۸۷
د امریکایې اسلام تعریف ۱۹۰
د امریکایي اسلام دخپرولو پلان ۱۹۲
په افغانستان کې د امریکایي توصیود تطبیق مثالونه او ۱۹۴
د اسلام د غربي تعبیر لپاره په افغانستان کې د امریکا اقدامات ۲۰۰
امریکا ته د غرب پلوو علماؤ خدمات ۲۰۴
د اسلام پرضد له رواجي ملایانو څخه کار اخیستل ۲۰۹
د بنسټګرو مخالفت او مخنیوی ۲۱۶
د ډیموکراتو عناصرو مرسته ۲۱۹

د بنسټګرو په خلاف هجومي کړنلاره ۲۲۲
له تعلیم څخه د اسلام په خلاف کار اخیستل: ۲۲۶
د امریکایانو له راتګ سره په تعلیمي نصاب کې تبدیلۍ................. ۲۲۸
د افغانانو د فکر او فرهنګ د بدلولو لپاره د هندوستان فعالیتونه......... ۲۵۸
د افغانستان لپاره د هندوستان تعلیمي او کلتوري فعالیتونه.......... ۲۵۸
مهم وړاندیزونه او توصیې.. ۲۶۰
د مجاهدینو سیاسي او فکري روزنه.. ۲۶۰
د فکري جګړې په اړه پوهاوی.. ۲۶۱
د مدارسو په نصاب کې دلاندې مضامینو داخلول.......................... ۲۶۱
سیرة النبي: ۲۶۱
په اسلام کې د سیاسي نظام تصور:.. ۲۶۲
د کفر دمعاصرو انواعو او اشکالو پیژندل:................................... ۲۶۳
د غرب د جنایاتو بربنډول.. ۲۶۵
د جهاد تر څنګ دعوت ته هم پاملرنه.. ۲۶۶
معاصر فکري ارتداد... ۲۶۹
معاصر فکري ارتداد د علامه ندوي له نظره.................................. ۲۷۰
د علاّمه ندوي (رح) پیژندګلوي.. ۲۷۱
د معاصر فکري ارتداد په هکله د علامه ندوي د مشهورې مقالې
بشپړ پښتو متن... ۲۷۴
دکابل مسیحي پوهنتون.. ۲۹۹
تاریخي پس منظر... ۳۰۰
مسیحیت د تعلیم تر پردې لاندې... ۳۰۲
د امریکایي پوهنتونونو لپاره د اسلامي نړۍ د مهمو مراکزو انتخاب......۳۰۳
لبنان – بیروت :.. ۳۰۳

قاهره: ۳۰۴
استانبول: ۳۰۴
افغانستان کابل: ۳۰۵
ولې په اسلامي نړۍ کې امریکایي پوهنتونونه؟ ۳۰۶
په اسلامي هېوادونو کې د امریکایي پوهنتونونو اهداف ۳۰۷
د مسلمانو هېوادونو سیاسي قدرت تسخیرول: ۳۰۷
د نوی نسل مسیحي کول: ۳۰۸
داسلام د حقانیت په اړه ځوان نسل شکمن کول: ۳۰۸
د مقاومت د فکري سرچینو وچول: ۳۰۹
په محلي سطحه دغربي کمپنیو لپاره په امریکایي طریقه د پرسونل
روزل: ۳۱۰
په اسلامي هېوادونو کې دژوند غربي بڼه رواجول په مسلمانانو کې د
امریکایې مصنوعاتو داستهلاک او استعمال روحیه تقویه کول : ۳۱۱
امریکایې پوهنتون مسیحي پوهنتون دی ۳۱۲
محتاطانه شروع ۳۱۴
ولی یې نوم امریکایې پوهنتون AMERICAN UNIVERSITY دی؟ ۳۱۴
د بیروت امریکایې پوهنتون ۳۱۵
د قاهرې امریکایې پوهنتون ۳۱۸
د ترکیې داستانبول امریکایي پوهنتون ۳۲۰
په افغانستان کې د مسیحي فعالیت پس منظر ۳۲۳
د تنصیر درې دروازې فقر، جهل، مرض ۳۲۴
د انګلیسي ژبې مراکز او د مسیحیت فعالیتونه ۳۲۵
آي، آر، سي : ۳۲۶
امریکن سنټر : ۳۲۶
برټش کونسل : ۳۲۷

(ټیم) او (ورلډ بیلیف): ۳۲۷
شلټرناو ا نټېرنیشنل :............ ۳۲۷
د کابل امریکایي پوهنتون............ ۳۳۳
د کابل د امریکایي پوهنتون تاریخچه............ ۳۳۴
په افغانستان کې د امریکایي پوهنتون تمویلوونکي............ ۳۳۶
د کابل د امریکایي پوهنتون مهمې ځانګړتیاوې............ ۳۴۱
د امریکایې پوهنتون فاکولتې او تخصصات............ ۳۴۵
د امریکایې پوهنتون غیر نصابي فعالیتونه............ ۳۴۸
اقتصادي استثماري پروژې............ ۳۴۹
امریکایې پوهنتون او د C.I.A لپاره جاسوسي............ ۳۵۱
خاتمه............ ۳۵۲

د درېيم چاپ په اړه يادونه

د الله تعالی ډېر ډېر شکر ادا کووم چې د (فکري پوهنې) کتاب ته يې په افغاني ټولنه کې دومره مقبوليت وروباښه چې په لنډه موده کې يې په لسګونو زره نسخې د افغان مسلمان ولس د ځوان نسل لاس ته وروړسېدې.

د افغاني ټولنې د بادرده او په ديني احساس د سرشار ولس له علماؤ، استاذانو، د فکر او نظر له خاوندانو، ليکوالو، اديبانو، د پوهنتونونو له با احساسه محصلينو، د مدارسو او مکاتبو له طالبانو او ټول لوستي نسل څخه مننه کووم چې د (فکري پوهنې) کتاب يې په بې ساري ډول استقبال کړ او زه يې په خپلو ارزښتناکو توصيو، مشورو او لارښوونو ونازولم، او په دې لاره کې يې زما د هڅو قدرونه او زما لا نوره هڅونه وکړه.

د دې لپاره چې د (فکري پوهنې) د کتاب نور خدمت مو هم کړی وي او د دوستانو لورولې مشورې مو تر ممکنه حده عملي کړې وي د (فکري پوهنې) پر کتاب مو له سره کتنه وکړه او د لاندې يادو شويو چارو تر ترسره کولو وروسته مو د درېيم ځل لپاره چاپ کړ:

١ – د کتاب ټوله محتوی له سره په نوي شکل ترتيب شوه او په ډېرو ځايونو کې اوږده پراګرافونه په لنډو پراګرافونو ووېشل شول.

٢ – تر ممکنه حده په کتاب کې ليکنښې په دقيق ډول مراعات شوې.

٣ – د کتاب په ډېرو ځايونو کې د پېچلو او علمي مسائلو او عبارتونو وضاحت وشو.

۴ – په ډېرو ځایونو کې د کتاب په موضوعاتو پورې اړوند نوي معلومات ورزیات شول او هڅه وشوه چې د موضوعاتو نیمګړتیاوې پوره شي.
۵ – هڅه وشوه چې د کتاب په متن کې د امکان ترحده ټولې ژبنۍ، تعبیري، مطبعي او نورې تېروتنې په دقیق ډول اصلاح شي.
او دا دی افغاني ټولنې ته یو ځل بیا د (فکري پوهنې) کتاب له پورتنیو ځانګړتیاوو سره په نوې بڼه په دې هیله وړاندې کووم چې ما به د لوستې نسل په اړه خپل یو څه مسؤولیت ادا کړی وي او هغوئ به پر ما خپلې پیرزوینې او مشورې لورولې وي.

و السلام

مولوي عبد الهادي (مجاهد

د دويم چاپ سريزه

الحمد لله رب العالمين، والصلاة و السلام على إمام الهداة المرسلين، وعلى آله وأصحابه الذين أناروا الدنيا بنور الدين، وعلى من تبعهم بإحسان ونشر الهدى إلى يوم الدين أجمعين.

ما دا ګومان نه کاوو چې د(فکري پوهنې) کتاب ته دې دافغاني ټولنې د علماؤ، طلابو، محصلينو، لوستوخلکو او منورينو په منځ کې دومره مقبوليت او تأثيرحاصل شي لکه چې په لومړي چاپ کې ورته حاصل شو. داهرڅه دالله تعالى په خاص فضل او بيا له اسلامي فکر سره زمونږ دملت دکلك تړاو او له هغه څخه ددفاع داحساس له برکته رامنځته شول.

د(فکري پوهنې) کتاب چې څنګه په لومړي ځل له چاپه راووت په ډيره لنډه موده کې په بازارکې خلاص شو، ځکه چې دصليبي يرغل په خلاف په روانه هر اړخيزه مبارزه کې زمونږ دملت علماء، دعوتګر، دفکر او نظر خاوندان او مجاهدين د مسلح جهاد ترڅنګ دفکر او فرهنګ په ډګر کې دغرب دفکري يرغل دمقاومت وسايلو او فکري ادبياتو ته شديد ضرورت لري او دغه ډول کتابونو ته ځوانان او له دين، ملت او وطن څخه مدافع او با احساسه خلك ډير تږي دي. او د هرې ورځې په تيريدو يې دغه تنده نوره هم ځکه زياتيږي چې نور داسلامي نړۍ دلوستو خلکو په ذهنونو او فکرونوکې دغربي فلسفې ادبياتو او د ډيموکراسۍ، بشري حقوقو، مساوات، روشنفکرۍ، سولې، ترقۍ او نورو په سلګونو پوچو شعارونو او بې حقيقته مفاهيمو خپل ځای له لاسه ورکړی دی. دملت ځوانانو او با احساسه خلکو ته نور

د غرب په فلسفه کې پرته له دوکې، دروغو، تعصب، ظلم، خیانت، اختلاس، زبیښناك او تنګ نظرۍ نور څه په نظر نه ورځي.

د امت مخلص بچیان غواړي چې یوځل بیا په ریښتیني ډول د اسلام شریعت داسلامي فکر مفاهیمو او فکري ادبیاتو ته راوګرځي او دغه احساس په افغاني ځوانانوکې تر بل هرچا زیات لیدل کېږي، خو ستونزه داده چې افغاني ځوانانو ته افغاني علماؤ او مفکرینو په معاصرو اسلامي موضوعاتو یا ډیرې لږې لیکنې کړې دي او یا هم ځوانانو ته په پراخه پیمانه ندي رسیدلي، چې دغه ستونزه شاید ډیر اسباب ولري.
خو اوس ددې وخت رارسیدلی چې د نوي نسل مجاهدینو او ځوانانو ته له غرب سره د مقابلې په ډګرکې ښې ډیرې لیکنې وشي، او په پراخه پیمانه ور ورسول شي. پدې هکله زه یوځل بیا په ټینګه د دین له علماؤ او دتعلیمي ادارو او مؤسساتو له چلوونکو څخه غوښتنه کوم چې په خپلو درسونو او تعلیمي نصابونو کې داسلامي فکر معاصرو مفاهیمو ته ځای ورکړي،او پدې ډول دغرب د سیکولر او الحادي مفاهیمو دسیلاب مخه ونیسي. او په همدې مقصد دا دی مونږ یوځل بیا د (فکري پوهنې) کتاب له نویو زیاتونو سره چاپوو.
د (فکري پوهنې) په دویم چاپ کې لاندې بدلونونه راغلي دي:
د کتاب ژبې ته بیا له سره کتنه شوې ده، د توان ترحده ئې مطبعي او ژبنۍ غلطۍ اصلاح شوې دي. او هڅه شوې چې دکتاب ژبه ډیره علمي نه، بلکې ډیره عام فهمه وساتله شي، ترڅو هغه خلك هم ورباندې ښه پوه شي چې له شرعي او علمي اصطلاحاتو سره ډیرآشنا ندي.

د (امريکايي اسلام) په مضمون کې د افغانستان په تعليمي نصاب کې د منفي لاسوهنې او له هغه څخه دجهادي او اسلامي مفاهيمو د ويستلو د شاهد په توګه دمجاهدينو د وخت او د امريکايانو تر يرغل د وروسته وخت دلومړي ټولګي دکتابونو محتوى په مقارنوي ډول راوړل شوې ده، چې لاسوهنې ئې تشخيص شوي او تقريبا پر هر مضمون ئې يوه مختصره تبصره شوې ده، ترڅو عامو خلکو ته هم معلومه شي چې غربيان او داخلي ملګري ئې څنګه کوښښ کوي چې زمونږ د ملت د نوي نسل له ذهنونو څخه اسلامي مفاهيم وباسي او پرځاى ئې د غربي ژوند او فلسفې ارزښتونه ورته معرفي کړي.
په کتاب کې د(معاصرفکري ارتداد) په نامه يومکمل مضمون ور زيات شوى دى. فکري ارتداد هغه ارتداد دى چې خاوندان يې په فکري لحاظ دکفر دمعاصرو ډولونو لکه ډيموکراسۍ، ليبراليزم، کمونيزم، ګلوبلايزيشن، نشنليزم، هيومنزم او نورو کفري نظرياتو منونکي وي، د اسلامي نظام او دشريعت دتطبيق په کلکه مخالفت کوي،او داسلامي حکومت دجوړيدو دمخنيوي په هدف يې له کفارو سره لاسونه يوکړي دي، خو لدې هرڅه سره بيا هم په اسلامي ټولنه کې اوسېږي او ځانونه مسلمانان هم بولي.
دا چې دغه موضوع يوه ډيره مهمه، خطرناکه او حساسه موضوع ده او په څېړلوکې يې ډير قلموال د(افراط) او يا (تفريط) ښکار شوي دي، چې ځيني ئې د هر چا د تکفير مرحلې ته رسېدلي،او ځيني نور يې بيا صريح کفر ته هم کفر نه وايې او د مرجئه ؤ لاره يې نيولې ده.
دغه موضوع بايد په معاصراسلامي فکرکې د داسې علماؤ په قلم امت ته وړاندې شي چې داسلام په حقيقي روح او هم د معاصرکفر په

اشکالو او ډولونو ښه خبر وي،او د کره شرعي دلائلو په رڼا کې يې په اړه موقف ونيسي.
له نيکه مرغه پدې اړه داوسنۍ زمانې د ستر داعي او خبير عالم علامه (ابوالحسن علي ندوي رحمه الله) مشهوره علمي او فکري مقاله (ردة لا أبابكرلها) د هغه په مشهورکتاب (إلى الإسلام من جديد)کې په عربي ژبه مخې ته راغله.
ددې لپاره چې علامه ندوي رحمه الله دمسلمانانو او دکافر غرب ترمنځ د فکري کشمکش په اړه پراخه مطالعه لري،او پدې ارتباط يې ډېرکتابونه هم ليکلي دي ،او له بل لوري نوموړی د(اهل السنة والجماعة) ټولو فکري مکاتبو ته يو منلی معتدل شخصيت او له الله تعالی څخه ويريدونکی عالم دی، نو غوره مو وبلله چې دموضوع په اړه د په خپله څه ليکلو پرځای د هغه مقالې ته په خپل کتاب کې ځای ورکړو، چې پدې کار سره به مو له يوې خوا ددې مهمې موضوع په اړه خپل ملت ته دسالم او جدي موقف دخپلولو توصيه کړې وي،او له بلې خوا به مو موضوع خپل مؤمن ولس ته دداسې يو ستر عالم او دعوتګر په قلم وړاندې کړې وي چې خلك يې په اعتدال او ديانت پوره باور لري.
 ديادولو وړ ده چې علامه ندوي رحمه الله هم دغه موضوع زياتره له فکري اړخه څېړلې ده، نه دشرعي حکم دبيان او فتوی له اړخه، ځکه چې د شرعي حکم بيان يې تحقيقي بحث ته ضرورت لري او مونږ ته هم دلته د موضوع فکري اړخ اهميت لري.
يوه بله خبره هم د يادولو وړ ده هغه دا چې کله چې د(فکري پوهنې) لومړی چاپ خپور شو، د هېواد د ډېرو سيمو(دري ژبو) علماؤ، طلابو، د پوهنتونونو محصلينو او عامو خلکو يې(دري) ژبې ته د ترجمې

مکرره غوښتنه وکړه، چې مونږ هم د هغوئ دي غوښتنې ته په پام سره د(فکري پوهنې) کتاب (دري) ژبي د(**دانستنيهای از فکر اسلامي درجنگ فکری باغرب**) په نوم ترجمه او په اعلی صحافت او طباعت چاپ کړ، چې د افغانستان او پاکستان دواړو په مشهورو او لويو کتابخانوکې تر لاسه کېږي.

په پای کې يو ځل بيا له علماؤ، د فکر او نظر له خاوندانو او د اسلامي حريم له فکري مدافعينو هيله لرم چې دکفر او ګمراهۍ د معاصرو اشکالو په هکله دې نوي نسل ته ښې ډېرې،کره او روښانه ليکنې وکړي، ترڅو د غرب د ورانوونکي فکري سيلاب مخه ونيسي،او راتلونکي نسلونه د غربيانو په دامونو کې له ښکيل کېدلو څخه وژغوري.

او همدارنګه په آخر کې بيا هم ددې خبرې يادونه کوم چې که پدې کتاب کې ما حق بيان کړی وي نو دا به د الله تعالی له لوري پر ما د هغه فضل او احسان وي ،اوکه چېرې زه په کوم حکم او دريځ کې خطا شوی يم نو دا به زما دکم علمۍ نتيجه وي، نه دا چې زه به پرغلطۍ ټينګارکوم. هيله ده چې د اسلامي فکر استاذان او علماء ما خپلو کمزوريو او تېروتنو ته متوجه کړي،او پدې کار سره هم خپل مسؤليت رفع کړي،او هم پر ما خپله مهرباني او زړه سوی ولوروي. والسلام

د کفر د ماتې او د اسلام د سرلوړۍ په هيله
عبدالهادي (مجاهد)

د لومړي چاپ سریزه

څو مهمې خبرې

الحمدالله رب العلمین والصلاة والسلام علی أشرف الانبیاء والمرسلین وعلی آله وأصحابه ومن اتبع سنته إلی یوم الدین أجمعین، قال الله تعالٰی: ﴿ لَتُبۡلَوُنَّ فِيٓ أَمۡوَٰلِكُمۡ وَأَنفُسِكُمۡ وَلَتَسۡمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ أَذٗى كَثِيرٗاۚ وَإِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ ١٨٦ ﴾ آل عمران: ۱۸۶

دغه کتاب په حقیقت کې د پنځو مهمو مقالو مجموعه ده چې له (فکري جګړه) (پردي میعارونه)، (امریکایې اسلام)، (ډیموکراسي کفر دی که اسلام؟) او(دکابل مسیحي پوهنتون) څخه عبارت دي. دکتاب مقالې که څه هم د موضوع په لحاظ سره جلا جلا دي، خو د هدف په لحاظ ټولې د یوه هدف وضاحت کوي، او هغه دا چې کفار او په ځانګړې ډول غربیان څنګه د عسکري جګړې ترڅنګ ددین، فکر، عقیدې، اخلاقو او فرهنګ په ډګر کې هم د مسلمانانو په خلاف په یوه لویه هر اړخیزه فکري جګړه اخته دي،او پدې جګړه کې ترعسکري جګړې مخکې هم دي.

ددغه ډول یوکتاب لیکلو ته مې ځکه ضرورت احساس کړ چې که څه هم چې زمونږ ملت د جګړې، قربانیو او دښمن ته د ماتې ورکولو په مجال کې د(استاذۍ) نړیوال شهرت لري، خو له دښمن سره د فکري

جګړې په هکله یې لاتر اوسه د مجاهدینو او مدافعینو په ذهن کې یو واضح تصور او روښانه منهج نشته،او نه هم تر اوسه چا د دښمن له فکر او نظر څخه په پوره ډول خبرکړي دي. او دا ځکه چې د اسلام په خلاف د فکري جګړې او د دښمن د خطرناکو پلانونو او طرحو په هکله نه زمونږ په دیني او نه هم په دنیوي تعلیمی نصابونو کې څه تدریسیږي. د دغه ډول فکري زده کړې د نشتوالي ښایي بېلابیل عوامل وي، خو نتیجه یې دا راوتلې چې که څه هم چې زمونږ ملت د تل لپاره یرغلګر نه دي منلي، خو د یرغلګرو د افکارو د خپرېدو مخنیوی یې هم ندی کړی، چې د غو پردیو افکارو بیا هر ځل یو نوی مصیبت زېږولی دی.
د دې لپاره چې داځل بیا له دغه ډول مصیبت سره مخ نشو،او له فتحې وروسته بیا د ویر پر ټغر کښېننو،او د چارو واګې مو بیا دداسې چا لاس ته ورنشي چې دښمن یې د هماغې ورځې لپاره له اوسه تیاروي او په ملت کې ورته (ذهن سازي)کوي، په پورتنیو مهمو اساسي موضوعاتو مې لیکنه وکړه، او دا دی خپل ملت ته یې د خپل مسؤولیت د رفع کولو په مقصد وړاندې کووم، هیله ده چې د ملت زړه سواندي او دردمن بچیان یې په غور ولولي، او په رڼا کې یې د واردو شویو افکارو، اشخاصو، فکري ډلو او تنظیمونو په هکله مناسب دریځ خپل کړي.
د دغه کتاب مخاطب د افغانستان ټول مؤمن ملت دی، خو په خاص ډول یې له د مکاتبو له معلمینو، د مدارسو له مدرسینو،د مساجدو له امامانو، خطیبانو، د پوهنتون له استاذانو او محصلانو، د مکتب او مدرسې له طالبانو، د سنګر له مجاهدینو او د فکر او نظر له خاوندانو دلوستلو هیله لرم، ځکه چې همدغه خلک دټولنې د دین، ایمان،

عقيدې، اخلاقو، تمدن، ملي او تاريخي ارزښتونو ساتونکي او مدافعين دي. که چېرې دغه خلک له خپل دين، ملت هېواد سره وفادار پاتې شي نو ټول ملت به په آزادۍ، سرلوړۍ عزت کې ژوند تېروي، خو ـ الله دې نه کړي ـکه دغه خلک د پرديو افکارو، نظرياتو، عقائدو او پردي فرهنګ ښکار شول، نو د دوئ له امله به ټول ملت له اجتماعي ذلت او بدبختۍ سره مخامخ کېږي.

د جهاد له قيادت، د پوهنتونونو او د ديني مدارسو او مکاتبو له استاذانو څخه مې هيله ده چې مجاهدين، محصلين، طلاب او د نوي نسل ځوانانو ته د دې کتاب او يا ده ته د ورته کتابونو د لوستلو جدي توصيه وکړي، ترڅو د دښمن په خلاف چې خطرناک پلانونه لري آګاهانه جهاد او مبارزه وکړي، او هم په پوره بصيرت د خپل ملت وګړي د اسلام د دښمنانو په دسيسو او طرحو خبر کړي.

دغه کتاب زما د ډېرو کلونو د تدريس، دعوت، مطالعې، د افکارو او نظرياتو د مقارنې او د جهاد او مبارزې له ډګر څخه د حاصلو شوو تجربو او معلوماتو خلاصه ده چې د سلګونو کتابونو، مجلو او د زرګونو صفحو له لوستلو وروسته په لاس راغلې ده. د دغو مقالو، په ليکلو کښې مې د ډېروقدرمنو علماؤ او د اسلامي فکر د لارښوونکو له تأليفاتو، تجاربو او توصيو څخه په داسې ډول استفاده کړې ده چې د هغوئ له کتابونو مې اغيزه او انګيزه اخيستې او بيا مې د همدغه تأثر او عمومي انګيزې په رڼا کې خپل افکار او معلومات چې حق راته ښکاره شوي دي ليکلي دي. او کله کله مې د هغوئ افکار او مفاهيم پرته لدې چې هغوئ ته يې منسوب کړم را نقل کړي دي.

دډېرو مراجعو د نه ذکر کولو علت دا ؤ چې زمونږ د ټولنې علماء او د فکر او نظرخاوندان په فکري لحاظ ډېر سره ويشلي دي. ځينې يې له

یوه فکر او مفکر څخه متأثره دي، او ځیني نور یې بیا له بل فکر او مفکر څخه، خو په عین وخت کې بیا په خپل منځ کې دومره اختلافونه او حساسیتونه هم لري چې یوازې د یوه کتاب پر مخ دکوم مخالف مفکر یا مؤلف د نوم شتون د دې سبب ګرځې چې اصلاً هغه کتاب ونه لولي،که څه هم چې علمي ذوق او انصاف دا تقاضا کوي چې د مسلمانو مفکرینو او علماؤ کتابونه دې په پراخه سینه ولوستل شي، ښه افکار دې ورڅخه واخستلی شي، او ناسم افکار دې یې د شریعت د دلایلو په رڼا کې رد شي.

د پورتنۍ ملاحظې په نظرکې نیولو سره ما ډېر مراجع نه دي ذکر کړي، بلکې افکار مې د لوستونکو مخې ته ایښې، که د منلو وي ودې یې منې،او که دردولو وي نو رد دې یې کړي. په اشخاصو دې حکم او قضاوت نه کوي، بلکې په افکارو او نظریاتو دې قضاوت وکړي.

او په پای کې دایادونه کووم چې که زه په دې کتاب کې پرحق یم او حق مې لوستونکو ته وړاندې کړی وي، نو دا به یوازې د الله ﷻ فضل او لاربنوونه وي،او که زه په کوم ځای او یا په کوم حکم کې خطا شوي یم نو دا به زما تقصیر او ناپوهي وي چې د ریښتیني اسلامي فکر له استاذانو او د دین له علماؤ څخه خپلې غلطۍ ته د متوجه کولو هیله لرم. نور تاسې او دا هم دکتاب متن. والسلام.

عبدالهادي (مجاهد)

فکري جګړه

ولې فکري جګړه؟

د ملتونو د دائمي تسخیر او پرته له جګړې د هغوئ د هېوادونو د نیولو لپاره فکري جګړه تر عسکري جګړې ډېره مؤثرهاو کامیابه ده، ځکه چې عسکري جګړه مقاومت، حساسیتونه او بالمثل غبرګونونه راپاروي چې د جګړې د اوږدېدلو او د جنګي مصاریفو او تلفاتو د زیاتېدلو سبب ګرځي، چې دا هر څه بیا وروسته د یرغلګرو په ماتې تمامېږي، که څه هم چې ډېره موده وروسته وي. تاریخ ثابته کړې چې پوځي فتحه او تسلط هېڅکله تر هغه دائمي نشي پاتې کېدی چې فکري فتحې دپوځي فتحې ځای نه وي نیولی.

خو فکري تسخیر د عسکري تسخیر په خلاف د تل او یا ډېرې اوږدې مودې لپاره پاتې کېږي. د فکري تسخیر تداوم په دې پورې اړه لري چې فاتح فکر څومره په حقه دی؟ او څومره د مفتوحې سیمې لپاره له ځان سره د خیر، عدل، معقولیت او انسانیت پیغام لري.

اوس چې صلیبي غرب د امریکا په مشرۍ پر افغانستان یرغل کړی، او غواړي افغانستان خپله یوه مستعمره او افغانان د آزادۍ او ډیموکراسۍ په غولوونکو نومونو خپل غلامان وګرځوي، نو همدې د فکري جګړې اهمیت ته په پام سره یې د خپلې عسکري جګړې تر څنګ په پراخه پیمانه یوه لویه فکري جګړه د افغانانو د ذهنونو د فتح کولو لپاره هم روانه کړې ده.

امریکا په افغانستان کې د عسکري جګړې د پرمخ بیولو لپاره یوازې څلور پنځه مؤسسې په کار اچولي چې د امریکا له پوځ، ناټو، ایساف، افغاني امنیتی قواؤ او جاسوسي ادارو څخه عبارت دي، خو د فکري جګړ ې لپاره بیا امریکا او ملګرو یې تقریباً څلور زره ناپوځي مؤسسې په کار اچولې دي چې د افغانانو د ژوند په دیني، سیاسي،

اجتماعي، کلتوري، رواني (روحي)، تعليمي، اقتصادي او نورو بېلا بېلو اړخونو کې په مسلسل ډول کار کوي.
امريکايان پدې پوهېږي چې يوه ورځ به دوئ له افغانستان څخه په پوځي لحاظ وتلو ته اړکېږي، نو له همدا اوسه بايد په افغانستان کې خپله فکري جګړه پداسې فعال او مؤثر ډول پرمخ بوځي چې فکري فتح بې بيا دعسکري ماتې ځای ونيسي، لکه چې همدغه تجربه انګريزانو او فرانسويانو تر دوئ مخکې هم په خپلو اسلامي مستعمراتو کې عملي کړې وه، چې د هغو هېوادو پر آزادېدلو د لسګونو کلونو تر تېرېدلو وروسته په يوه کې ئې لا هم تر اوسه اسلامي نظام ندی راغلی.

د فکري جګړې تعريف

فکري جګړه هغه جګړه ده چې کفار يې د مسلمانانو د تسخيرولو او د هغوئ د شريعت، عقيدې، فکر، عرفونو او عنعناتو، سلوک، اخلاقو او دژوند د اسلامي بڼې د له منځه وړلو لپاره د ناپوځي وسائلو له لارې د دې لپاره پرمخ بيايي چې مسلمانان له خپل ځانګړې تشخص او پيژنګلوۍ څخه محروم او په هر څه کې يې د کفارو په تقليد اخته کړي، ترڅو دکفارو په خلاف د جګړې تصور هم په ذهن کې و نه لري.
په فکري جګړه کې د مسلمانانو فزيکي وجود هدف نه ګرځولی کېږي، بلکې د هغوئ دين، فکر، ټولنيز عنعنات، شخصي او اجتماعي اخلاق او رواني (روحي) کيفيت د هدف په حيث تر ضربې لاندې نيول کېږي.
ځکه چې دا هغه عوامل دي چې دټولنې افراد له خپل فزيکي او معنوي وجود څخه ددفاع او ديرغلګر په مقابل کې د مقاومت لپاره د جګړې په صف کې دروي.
خو کله چې دغه عوامل په تدريج سره او په سيستماتيک ډول له منځه يوړل شي، نو د دښمن په مقابل کې مقاومت په خپله له منځه ځي، چې

په نتیجه کې دښمن له هر ډول مالي او ځاني تلفاتو خوندي پاتې کېږي او هدف هم پرته له جګړې لاسته ورځي.

د فکري جګړې وسائل

لکه څنګه چې په پوځي جګړه کې پوځي وسائل لکه پوځیان، توپ، ټانګ، طیاره، بم، بارود، ګولۍ، ټوپک، پوځي ټکنالوژي او پوځي استحکام، د ماهرو او روزل شویو پوځي افسرانو لخواکارېږي، همدا ډول په فکري جګړه کې فکري وسائل لکه: معلم، کتاب، مکتب، پوهنتون، علمي تحقیقات، کتابخانې، اخبارونه، مجلې، ژورنالیزم، ادبیات، اجتماعي علوم (سوشل ساینس)، صحي خدمات لکه شفاخانې، کلینکونه، تفریحي وسائل لکه پارکونه، کلبونه، لامبو ځایونه، د سمندر ساحلونه، رسنۍ لکه راډیوګانې، تلویزونونه، سینماګانې، تیاترونه، انټرنیټ، سټلایټ، د فلم جوړونې کمپنۍ، سیاست، سیاسي شخصیتونه او سیاسي احزاب، جنس (Sex) او په هرڅه کې د ښځې استعمال او دېته ورته نور وسائل د ماهرو او روزل شوو خلکو لخوا په سیستماتیک ډول کارېږي.

دا ټول هغه وسائل دي چې فکر متاثره کوي، د ملتونو فکري مسیر وربدلوي،او دکفارو لخوا په پوره مهارت د مسلمانانو په خلاف استعمالېږي.

د اسلام او مسلمانانو په خلاف د فکري جګړې میدان دومره پراخ دی چې د انساني ژوند ټول اړخونه یې نیولي دي او د غرب په زرګونو مؤسسې ورکښې په کار اخته دي.

د فکري جګړې تاریخ

د حق او د باطل ترمنځ د فکري جګړې تاریخ ترعسکري جګړې ډېر پخوانی دی. له هماغې اولې ورځې چې د آدم علیه السلام او ابلیس دښمني شروع شوې ابلیس چې د باطل ممثل دی د آدم علیه السلام په خلاف یې له فکري جګړې کار اخیستی او د آدم علیه السلام د مغلوبولو لپاره یې فکري وسائل کارولي دي.
ابلیس چې کله پدې پوه شو چې آدم علیه السلام یې دښمن دی او په هغه باندې په زرو غلبه نشي حاصلولی، نو یې له فکري وسائلو لکه: د نصحیت تظاهر، له آدم علیه السلام سره د خواخوږۍ دعوی او بیا د خپلې دعوی د ریښتني ښکاره کولو لپاره له قسمونو څخه کار اخستل پیل کړل، او په درواغجنو قسمونو یې آدم علیه السلام ته وسوسه ورواچوله، تر دې چې هغه او د هغه ښځه یې وښویول او له جنت څخه یې راوویستل. الله تعالی د آدم علیه السلام او ابلیس ترمنځ د فکري جګړې جریان داسې بیانوي:

﴿ وَلَقَدْ خَلَقْنَٰكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَٰكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِـَٔادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿١١﴾ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۖ قَالَ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَٱهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَٱخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنظِرْنِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَآ أَغْوَيْتَنِى لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَٰطَكَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَءَاتِيَنَّهُم مِّنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَٰنِهِمْ وَعَن

شَمَآئِلِهِمْۖ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَٰكِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ ٱخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًاۖ لَّمَن
تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾ وَيَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ
ٱلْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩﴾
فَوَسْوَسَ لَهُمَا ٱلشَّيْطَٰنُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُۥرِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْءَٰتِهِمَا وَقَالَ مَا
نَهَىٰكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةِ إِلَّآ أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ ٱلْخَٰلِدِينَ ﴿٢٠﴾
وَقَاسَمَهُمَآ إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٢١﴾ ﴾ الأعراف: ١١- ٢١

ترجمه: (څه شي منع کړې ته چې سجده دې ونه کړه کله چې امر وکړ ما تا ته!؟ ابلیس وویل زه له آدم څخه غوره یم. زه دې له اوره پیداکړی یم او هغه دې له خټې پیداکړی. الله ورته وویل نو کوز شه له دغه آسمان یا جنت څخه، ندي لائق تا ته چې لویي وکړې پدې ځای کې، نو ووځه بیشکه چې ته يې له ذلیلانو. ابلیس وویل: مهلت راکړه ماته تر هغې ورځې چې مخلوق بیرته راژوندی کولی شي. الله ورته وویل: بیشکه ته له مهلت ورکړ شوو څنې يې (تر اول پوکي پورې) ابلیس وویل: نو قسم دی په ګمراه کولو ستا مالره (په سبب د آدم) چې هرو مرو به کېنینم دوئ ته ستا په سمه لار کې، او خامخا به راځم دوئ ته له مخې د دوئ او له شا د دوئ او له ښیو طرفونو د دوئ او له کیڼو طرفو د دوئ او نه به مومې ته اکثر د دوئ شکر اېستونکي. الله ورته وویل: ووځه لدې ځایه غمجن رټلی شوی. هر څوک چې ستا لاره غوره کړي لدوئ څخه، خامخا به ډک کړم جهنم له تاسې ټولو څخه، او وویل الله ﷻ ای آدمه! اوسه ته او ښځه ستا په جنت کې،او خورئ تاسې دواړه له هر ځایه او هر شي څخه چې خوښه مو وي. او مه نږدې کیږئ تاسې دواړه دغې

ونې ته، (اوکه ورنږدې شئ) نو شئ به تاسې دواړه له ظالمانو څخه (پر خپلو ځانونو)، نو وسوسه واچوله دې دواړو ته شیطان د دې لپاره چې ښکاره کړي دوئ دواړوته هغه چې پټ کړی شوي وو د دوئ له عورتونو. او ابلیس ورته وویل:نه یاست منع کړي تاسې رب ستاسې له دې ونې مګر د دې لپاره چې نشئ تاسې دواړه پرښتې یا چې نشئ تاسې دواړه له تل پاتې کېدونکو په جنت کې. او سخت قسم یې وکړ دوئ ته چې بیشکه زه تاسې دواړو ته له نصیحت کوونکو څخه یم).

په پورتنیو آیاتونوکې وینو چې شیطان له آدم علیه السلام سره په خپلې دښمنۍ کې له هرې لارې او وسیلې څخه دکار اخیستلو سخت قسم یادوي، او مؤمنانو ته په سمه لاره کې دکمین نیولو خبره کوي، او بیا وروسته د آدم علیه السلام د تېر ایستلو لپاره له قسمونو او د نصیحت کولو له تظاهر څخه کار اخلي او خپله دښمني له آدم علیه السلام سره د پستې ژبې په کارولو پرمخ بیایې، چې دا ټول فکري وسائل دي.

همدغه ډول د تاریخ په اوږدو کې د باطل پلویانو تل د انبیاؤ په خلاف په خپلو مبارزو کې د جنګي وسائلو تر څنګ له فکري وسائلوکار اخیستی، کله یې په انبیاؤ پسې پوچ او بیځایه تبلیغات کړي، کله یې هغوئ ته لیوني، کم عقل، کوډګر ویلي، کله یې په بېلابېلو غولوونکو خبرو او وسائلو خلک د انبیاؤ علیهم السلام په خلاف د جنګ په صف کې درولي دي. اوکله یې هم د مؤمنانو پر خپل دین او پیغمبر د شکمن کولو هڅې کړي دي.

همدارنګه کله چې قریشو ولیدل چې قرآن په خلکو تأثیرکوي، د حق دعوت یې زړونو او ذهنونو ته رسېږي، او د قناعت په نتیجه کې پر رسول ﷺ ایمان راوړي، هغوئ ګومان کاوه چې که چېرې د حق دعوت همدغه ډول خلکو ته له کوم مزاحمت پرته وړورسېږي نو کېدی شي چې ټول قریش مسلمانان شي، نو ځکه یې فیصله وکړه چې باید د قرآن په مقابل کې له لغو خبرو او چټیاتو کار واخلي. او یا هم د قرآن د مجلس

په مقابل کې د اشعارو، کیسو او د پخوانیو بادشاهانو د خرافي نکلونو مجالس جوړ کړي او خلکو ته ووایې چې راشئ! زمونږ کیسې، شعرونه او افسانې د محمدﷺ تر قرآنه خوندورې دي. لکه چې همدغه کار به د قریشو یو مشر (مالک بن النضر) تر سره کاوه. الله تعالی فرمایي:

﴿ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَسۡمَعُواْ لِهَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ وَٱلۡغَوۡاْ فِيهِ لَعَلَّكُمۡ تَغۡلِبُونَ ٢٦ ﴾ فصلت: ۲۶

ترجمه: او وایي هغه خلک چې کافران شوي دي غوږ مه ږدئ دغه قرآن ته (چې محمد صلی الله علیه وسلم یې لولي) او شورماشور ګډ کړئ (په وخت دلوستلو دقرآن کې چې نور خلک یې وانه وري) د دې لپاره چې غالب شئ.

دغه کارونه ټول ناپوځي وسائل او طریقې وې چې د قرآن د پیغام د خپرېدلو د مخنیوي لپاره یې په کار اچول. نن هم د حق د دعوت او د آواز په مقابل کې په ملیاردونو د باطل غرږونه د ډول ډول تبلیغاتو شور ماشور جوړوي، ترڅو د نړۍ خلک د حق آواز وانه وري. خو فرق یې له پرون سره دا دی چې پرون د باطل آوازونه یوازې د خولې په زور پورته کېدل، او نن د راډیو، تلویزیون، سټیلایټ، انټرنټ، مطبوعاتو او مبتذلو ادبیاتو په زور پورته کېږي او خلک حق د دعوت له اورېدلو ایساروي.

د رسول الله صلی الله علیه وسلم په زمانه کې هم د مدینې د یهودو علماؤ کوښښ وکړ چې مسلمانان په اسلام باندې شکمن کړي.او هغه داسې ؤ چې د اسلام تر راتګ د مخه به د مدینې عربو یهودو ته د داسې خلکو په سترګه کتل چې د آسماني دین علم ورسره دی، له وحې او انبیاؤ سره یې تړاو دی،او د پخوانیو پیغمبرانو د علم او معرفت

وارثان دي. نو له همدې امله به يې هغوئ ته د قدر او احترام په سترګه کتل.
يهودو وغوښتل چې د مدينې د عربو له دغه باور څخه سوء استفاده وکړي، او هغوئ د اسلام په اړه په شک کې واچوي، نو په خپلو کې يې فيصله وکړه چې د مسلمانانو پر خپل دين د شکمن کولو پخاطر به د سهار له مخې ايمان راوړو،او دهماغې ورځې په مازديګر کې به بيرته يهوديت ته راوګرځو، پدې کار سره به عرب دا ګومان وکړي چې مونږ خو اهل کتاب يو، د دين، وحې، نبوت او الهي احکامو د پېژندلو تجربه لرو، دا چې مونږ له اسلامه بېرته راوګرځېدو، نو ښايي اسلام به هغه حق دين نه وي چې په مخکنيوکتابونو کې يې وعده شوې وه، نو پدې کار به د مدينې عرب په مونږ باور وکړي او زمونږ پر پله به پل کېږدي، او له اسلامه به مرتد شي.
دلته هم يهودو داسلام په خلاف يوه فکري وسيله چې (دين او ايمان) دی استعمال کړه، الله تعالی د دوئ د دغې دسيسې په هکله فرمايي:

﴿ وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامِنُواْ بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجۡهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكۡفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٧٢﴾ ﴾آل عمران: ۷۲

ترجمه: (وويل:يوې ډلې داهل کتابو ايمان راوړئ پر هغه کتاب چې نازل شوی پر هغو خلکو چې ايمان يې راوړی، د سهار له مخې او بيا کافر شئ په آخر د همدغې ورځې کې،کېدی شي چې هغوئ (مسلمانان) له اسلامه وګرځي).
دغه دسيسه نن هم د اسلام په خلاف په بېلا بېلو شکلونو کی په کار اچول کېږي، او نن هم په اسلامي نړۍ کې د دښمن د فکري غلامانو يو لوی لښکر د استاذانو، فيلسوفانو، دکتورانو، څېړونکو، ليکوالو، شاعرانو، هنرمندانو او ژورنالستانو په شکل کې وجود لري چې له

بېلابېلو لارو او په بېلا بېلو ډولونو دبېلا بېلو فکري وسائلو په کارولو مسلمانان د اسلام په اړه شکمن کول غواړي او خلکو ته اسلام، د ارتجاع، تروریزم، وحشت او د تاوتریخوالي د دین په نامه معرفي کوي او په اسلامي عقایدو او احکامو یې بې باوری ته هڅوي.
دغه خلک د ورځې له مخې د خلکو په وړاندې لکه دیهودو د دسیسې ځان مسلمان معرفي کوي، خو وروسته بیا په پټه د اسلام په خلاف په کار اخته وي.
د فکري جګړې یوه بله هڅه د رسول اللهﷺ په زمانه کې هغه وه چې نږدې وو یهود د هغې له لارې د مدینې د انصارو تر منځ یوه لویه خونړۍ جګړه رامنځته کړي. او هغه داسې چې یوه ورځ د یهودو یو لوی سپین ږیري مشر (شاس بن قیس) د (اوس) او د (خزرج) د قبېلو مسلمانان ولیدل چې په خپلو کې یې په مینه او محبت مجلس کاوه.
پداسې حال کې چې تر اسلامه دمخه همدغه دوه قبیلې په خپلو کی په لسګونو کاله جنګېدلې وې او ښه ډېر یې یو له بل څخه مړه کړي ول. خو د اسلام په منلو یې پخواني هرڅه سره هېر کړل او یوه نوې د ورورولۍ او محبت دوره یې پیل کړه.
په (شاس بن قیس) یهودي دغه حالت ښه ونه لګېده، عزم یې وکړ چې مسلمانان بېرته په خپلو کې سره وجنګوي. د دې کار لپاره یې یوه خطرناکه فکري وسیله انتخاب کړه او هغه داسې چې یو زلمی یهودی هلک یې په څه چل د اصحابو په منځ کې کښېناوه، او هغه ته یې ویلي ؤ چې د مسلمانانو په مجلس کې د (بعاث) د جګړې چې د (اوس) او د (خزرج) ترمنځ ډېره پخوا تېره شوې وه هغه اشعار ووایي چې دوئ په جګړو کې یو د بل په خلاف ویلي ول. پدې سره به د هغوئ په ذهنونو کې هماغه پخوانۍ د جنګ خاطرې را تازه شي، او یو ځل بیا به یو د بل په خلاف جګړې ته وهڅېږي.

(شاس من قیس) همدا طرحه عملي کړه، او نتائج یې هم هماغه ډول راووتل چې ده اټکل کړي ول. خو د الله ﷻ رحمت دا وشو چې تورو ته تر لاس کولو دمخه رسول الله ﷺ ته خبر ور ورسېد، او هغه ﷺ له خپلو مهاجرو اصحابو رضی الله عنهم سره راغی او په وعظ او نصحیت یې د دوئ تر منځ د نښتونکې جګړې په اور اوبه توی کړې او دیهودو دسیسه یې شنډه کړه.

همدغه ډول په بېلابېلو وختونو کې کفارو هڅې کړي چې مسلمانان د عکسري جګړې پرځای په فکري جګړې مغلوب کړي. دغه ډول فکري جګړې کله دیهودی (عبدالله بن سبأ) په شکل کې او کله هم د نورو فکري ډلو لکه زنادقه ؤ، روافضو او نورو په شکل کې روانې وې، تر دې چې صلیبي غرب له مسلمانانو سره په خپلو عسکري جګړو کې له مسلسلو ماتو وروسته د یوې خطرناکې وسیلې په حیث د عسکري جګړو پر ځای د اسلامي امت په خلاف وکارولې.

د غرب لخوا په منظم ډول د مسلمانانو په خلاف د فکري جګړې د په کار اچولو پلان د فرانسې پادشاه نهم (لویس) هغه وخت طرحه کړ چې نوموړی په (۱۲۵۰م) کال کې په مصرکې د منصورې په جګړه د فرانسوي لښکر تر ماتي وروسته د مسلمانانو په لاس اسیر شو، او بیا وروسته د ډېرې لویې فدیې په بدل کې خوشې شو.

نهم (لویس) د خپل بند په وخت کې پدې غور وکړ چې ولې مسلمانان د مادي او پوځي وسائلو له کموالي سره سره بیا هم هر وخت پرکفارو غالبېږي؟ هغه د اوږده تفکیر په پای کې دې نتیجې ته ورسېد چې د مسلمانانو د قوت سرچینه په مادیاتوکې نه، بلکې د دوئ په دین، عقیده، اخلاقو او معنویاتوکې ده، او ترڅو یې چې دغه سرچینه تازه او رڼه وي مسلمانان به تل د دښمن په مقابل کې زورور وي.

د فرانسې پادشاه چې کله له خوشې کېدو وروسته بېرته خپل لښکر ته ورسېد، هلته یې د فرانسوي ولس پوځي، سیاسي او مذهبي مشران او

مخور ورټول کړل، او له اسلامي امت سره يې د جګړې د نوعيت په اړه د خپلې وينا په ترڅ کې داسې ورته وويل: (که غواړئ چې مسلمانانو ته ماتې ورکړې نو يوازې د وسلې جګړه مه ورسره کوئ، ځکه چې تاسې د وسلې په جګړه کې د هغوئ په وړاندې ماتې خوړلې ده، تاسې د هغوئ د عقيدې په خلاف وجنګېږئ! ځکه چې د هغوئ د قوت سرچينه د هغوئ په عقيده کې ده).

تر دې وروسته د غرب سياسي، فکري او پوځي زعامت فيصله وکړه چې نور بايد د مسلمانانو په خلاف د پوځي جګړو ترڅنګ فکري جګړه هم روانه کړي. او د دغې جګړې لپاره يې د غرب په کليساګانو، پوهنتونونو، سياسي او ډپلوماتيکو مراکزو کې د اسلام، اسلامي فکر او اسلامي تمدن د زده کړې او څېړنې مراکز جوړ کړل. چې وروسته بيا دغه مراکز د ختيځپوهانو (مستشرقينو) او ختيځپوهنې (استشراق) يا (Orientalism) او مسيحي تبليغ (missionary)په شکلونو کې راښکاره او پراخ شول.

دغو مراکزو په منظم ډول د اسلامي نړۍ فکري او تمدني وضعيت ته توجه وکړه، او د مسلمانانو په نويو نسلو نو کې يې فکري تأثير ګذاري پيل کړه، چې وروسته بيا دغه فکري تأثير ګذاري د عصري مکتبونو، پوهنتونونو، تعليمي مشاورينو، په غرب کې د مسلمانانو د بچيانو د روزلو، معاصر مطبوعاتي بهير او غرب پلوو سياسي جرياناتو او ګوندونو په شکل کې راڅرګنده شوه، او نتيجه يې د داسې يو نسل په شکل کې راووته چې يوازې نومونه يې د مسلمانانو دي، او نور يې د ژوند ټول سياسي، فکري، اخلاقي، ټولنيز، پوځي، اقتصادي، ذوقي او ادبي اړخونه د غربي تصوراتو او ارزښتونو پر بنسټ ولاړ دي، او ټوله توجه ي دېته ده چې څنګه اسلامي نړۍ او اسلامي امت د غرب له

غوښتنو سره سم عیارکړي،که څه هم چې پدې لاره کې د لکونو مسلمانانو د وینو بهولو ته ضرورت هم پېښ شي.

د فکري جګړې اهداف

غرب د لاندې یادو شویو اهدافو لپاره په اسلامي نړۍ کې د عسکري جګړې ترڅنګ فکري جګړه هم پیل کړې ده او په هغې باندې هر کال په ملیاردونو ډالره مصرفوي او په ملیونونوکارپوهان او متخصصین یې په دغه فکري جګړه کې د بېلابېلو فکري، فرهنګي، سیاسي او تعلیمي مؤسساتو له لارې په کار اچولي دي.

اول هدف- په مسلمانانو کې د غرب په مقابل کې د مقاومت روحیه له منځه وړل:

غربیان پدې پوهېږي چې ترڅو د مسلمانانو په ذهنونو کې د حریت احساس موجود وي او د جهاد، هجرت، شهادت او قربانۍ فرهنګ یې د فکر منځپانګه تشکیلوي، نو تر هغه پورې به په روحي او معنوي لحاظ ځان د هر یرغلګر مقابلې ته تیار بولي، او پدې لاره کې به هر ډول مالي او ځاني قربانیو ته حاضرېږي.

خو که یو ځل یې دغه مفاهیم له فکر څخه د فکري جګړې د وسائلو له لارې ووېستل شي، بیا که هر څومره په مادي وسائلو او پوځي امکاناتو سمبال هم شي، د دښمن مقابلې ته نه تیارېږي. لکه چې همدا اوس همدغه روحیه د ټولو غرب ځپلو اسلامي ټولنو په ځوانانو او پوځونو کې لیدل کېږي.

د اسلام په تاریخ کې ګورو چې مسلمانان هر وخت د لږو افرادو او کمزورو پوځي وسائلو په درلودلو د زورورو دښمنانو مقابلې ته په مېړانه تیار شوي دي او د الله ﷻ په فضل یې جګړې هم ګټلي دي. او دا ځکه چې په هغه وخت کې په مسلمانانو کې په اجتماعي ډول د مقاومت روحیه ژوندۍ او معنویات یې له ایمانه سرشاره او ځپاند ول.

خو اوس د اسلامي هېوادونو په ملیونونو پوځونه د لوړو پوځي مهارتونو او پرمختللو جنګي وسائلو له درلودلو سره سره بیا هم د دښمن په مقابل کې د درېدلو توان نه لري. او اصلاً نه غواړي چې د دښمن په مقابل کې ودرېږي. بلکې دا ورته ښه ښکاري چې د خپلو ملتونو په خلاف د یرغلګر دښمن په صف کې ودرېږي. او دا هر څه ځکه کوي چې فکري جګړې له هغوئ څخه د مقاومت روحیه سلب کړې ده، او هغوئ پداسې ډول روزل شوي چې باید د اسلام د دښمنانو د اهدافو لپاره کاروکړي.

دوهم هدف- مسلمانان د اسلام په دین، تمدن او انساني ارزښتونو شکمن کول:

صلیبی غرب غواړي چې مسلمانان دې په دین، عقیده، اخلاقو، فکري ارزښتونو، ټولنیزو عادتونو او مناسباتو کې د دوئ په څېر وي، او په هر څه کې دې د غربیانو تقلید وکړي. پدې کار به له یوې خوا د غربیانو په خلاف د مسلمانانو په زړونوکې کرکه او کینه ورکه شي او د هغوئ د استعماري پلانونو مخالفت به نه کوي، او له بل لوري به ټوله اسلامي نړۍ د غربي مصنوعاتو لپاره په یو لوی استهلاکي او مصرفي مارکېټ بدله شي. ځکه چې د مسلمانانو د ژوند ضرورتونه به هم په هغه صورت کې د دوئ د هغو په څېر وي. او دا چې مسلمانان به یې خپله نشي جوړولی، یا به یې په ښه کیفیت او ارزانه بیه بازار ته نشي عرضه کولي، نو ټول مارکیټ به د غرب د صنعت پر مخ خلاص وي.

خو په اسلامي نړۍ او اسلامي امت کې اسلامي شریعت، اسلامي عقیدې او اسلامي تمدن د غرب د دغو اهدافو د تحقق مخه نیولې ده، ځکه چې مسلمانان د خپل د ژوند هرڅه باید د خپل شریعت مطابق او د خپلې عقیدې په رڼا کې د اسلامي ژونددود او اسلامي تمدن له غوښتنو سره سم عیار کړي، چې دا کار بیا له مسلمانانو څخه یو بیل

ملت او جلا امت جوړوي، چې هر څه یې باید له صلیبي غرب څخه مختلف وي. ځکه چې اسلام خپل پیروان له کفارو سره له مشابهت څخه منع کوي، او د خپل دین په اصولو او ادابو یې ټینګ پاتې کېدلو ته تشویقوي.

ددې لپاره چې غرب د مسلمانانو او کفارو تر منځ دغه جلا والی له منځه وړی وي کوښښ کوي د فکري جګړې له لارې د اسلامي امت بچیان په خپل دین، عقیده، اخلاقو، تمدن او لوړو انساني ارزښتونو شکمن کړي، او په ډول ډول منفي تبلیغاتو د اسلام حقانیت او د شریعت افادیت تر پوښتنې لاندې راولي.کفارو پدې لار کې د فکري جګړې ټول وسائل لکه مکتب، پوهنتون، نصاب، فرهنګ، مېډیا، اقتصادي شرکتونه، څېرونکي، شاعران، ادبیان او بالآخره هر څه په کار اچولي ترڅو مسلمانان پر خپل دین بدګومانه کړي، او د سیکولریزم، لیبرالیزم، ماډرنیزم، ډیموکراسۍ او ګلوبلایزیشن له لارې یې په هر څه کې د غرب د خبرې منلو ته ور واړوي.

دریم هدف- غربي ټولنو ته د ریښتني او مکمل اسلام د رسېدو مخنیوی:

د غرب حکومتونه او نصراني کلیساګانې په دې ښه پوهېږي چې اسلام د خپل فطریت او معقولیت له امله په هره سیمه او ملت کې د منل کېدلو وړتیا لري.خو پدې شرط چې په ریښتني او مکمل ډول ور ورسېږي. د نړۍ د ډېرو هېوادونو لکه د هندوستان، بنګال، برما، تایلند، مالیزیا، اندونیزیا، فلپاین، بروناي او د منځنۍ افریقا د ډېرو هېوادونو خلکو اسلام د دعوت له لارې منلی دی. هلته هېڅ فاتح لښکر ندی ورغلی چې د پوځي فتحې په نتیجه کې یې هلته اسلام خپور کړی وي، بلکې خلکو په خپله داسلام معقولیت، حقانیت او افادیت لیدلی او بیا یې منلی دی.

په صلیبي غرب کې اوس همدا وېره خپره ده چې که اسلام په رېښتني او مکمل ډول غربي ټولنو ته چې د مسیحیت له نامعقولیت او استبداد څخه ستړې شوې دي ور ورسېږي نو لیرې نده چې د غرب معقول او باسواده خلک به یې چې د حق موندنې په تلاش کې دي ومني، او په یومخیز ډول به مسیحیت او مادیت پرېږدي او اسلام ته به مخ ور واړوي، چې بیا به د دغې څپې مخه نیول ورته ناممکنه وي، ځکه چې همدا اوس په غرب کې ډېر خلک د اسلام په اړه په مطالعه او څېړنو بوخت دي، او په زرګونو یې په هر کال کې مسلمانېږي.
ددې لپاره چې غربیانو اروپا او امریکا ته د رېښتني او مکمل اسلام د رسېدو مخه نیولې وي لاندې درې کارونه یې تر سره کړي دي:
الف: د غرب حکومتونه او کلیساګانې کوښښ کوي چې غربي ټولنو ته اسلام په مسخ شوي او تحریف شوي شکل کې ور معرفي کړي. اسلام ورته د تېرې زمانې داسې یو دین معرفي کړي چې له تورې، قتل، جنګ، لاس او پښو پرېکونې او پرخلکو له مذهبي تسلط پرته بل څه نه پېژني. نه نظام پېژني نه پرمختګ. نه سوله پېژني او نه سوله ییز ژوند. نه تمدن پېژني او نه پرمختګ. نه انساني عواطف پیژني او نه هم د بشري ژوند فطري تقاضاوې. او د ټولنو په ژوند کې تغییر د عقل، علم، فرهنګ او ذهني قناعتونو په وسیله نه، بلکې د تورې، ټوپک او سوټې په زور راولي.
د غرب مېډیا، سیاسي او دیني قیادتونه یې په نه ستړي کېدونکي ډول د اسلام په خلاف په دغه ډول زهر جنو تبلیغاتو لګیا دي، او په دې لاره کې هر کال په ملیاردونو ډالره مصرفوي ترڅو غربي ټولنې د اسلام له منلو ایسارې کړي.
ب: د غرب سیاسي، فکري او دیني قیادتونه کوښښ کوي له خپل هر ډول سیاسي، اقتصادي، پوځي او نړیوال نفوذ څخه په استفادې د اسلامي نړۍ حکومتونه دېته مجبوره کړي چې په خپلو هېوادونو کې

داسې تعلیمي نصابونه رائج کړي چې په هغو کې حقیقي اسلام ځای ونه لري. علماء، دعوتګران، دیني مدارس، اسلامي تنظیمونه، چاپخانې نور جهتونه چې د اسلامي دعوت لپاره کار کوي تر شدید فشار لاندې وساتې، ویې تړي، و یې وژني او یا یې دومره کمزوري او په خپل ځان مصروف کړي چې غرب ته د صحیح اسلام له رسولو عاجز پاتې شي. ټولې شتمنۍ، مادي او معنوي وسائل ورڅخه په بېلابېلو نومونو او بهانو مصادره کړي، او بالآخره یې په خپلو هېوادونو کې د فقر، ذلت او مشکلاتو ژوند ته اړ کړي، ترڅو نورو خلکو ته د دعوت توانایي له لاسه ورکړي.

همدغه وجه ده چې په اکثره اسلامي هېوادونو کې په اسلامي تنظیمونو ډول بندیزونه لګول کېږي او د فعالیت مخه یې نیول کېږي. او د دې په مقابل کې عامو خلکو ته داسې څه د اسلام په نامه معرفي کېږي چې هغه یا اصلاً اسلام نه وي، او یا د اسلام یو مسخ شوی شکل وي چې سلیم فطرت ورڅخه نفرت کوي.

ج: غرب که له یوې خوا غربي ټولنو ته د ریښتني او مکمل اسلام د ورتګ مخه نیسي، له بلې خوا هغو ډلو، تنظیمونو او حرکتونو ته په غرب کې د فعالیت اجازه ورکوي چې یا خو اسلام په اوښتې او تحریف شوې بڼې خپروي، او په خپله هم په اسلامي ټولنو کې د منحرفو او کفري ډلو په حیث پېژندل کېږي،لکه: قادیانیان، بهایان، بابیان، منحرف صوفیان او داسې نور. او یا هم هغه ډلې دي چې صحیح اسلام خو په ناقصه او نیمګړې بڼه خلکو ته وړاندې کوي، او د اسلام اولویات، فرایض، واجبات، جهاد، ولاء اوبراء، اسلامي نظام، د اسلام حاکمیت، د فساد مخنیوئ، کافي شرعي علم، له جهادي حرکتونو سره همدردي، له جهاد او مجاهدینو سره مالي مرسته او حتی هغوئ ته دعا یې هم د خپل دعوت له نصاب او فرهنګ څخه د دې لپاره

وېستلې ده چې کفار ورڅخه ناراضه نشي، او کفري هېوادونو ته يې د ورتګ له ويزو محروم نه کړي.
که دغه خلک له خپل همدغه جداوجهد سره د مجاهدينو ترڅنګ ودرېږي، او د اسلامي مبارزينو ملا وروتړي، يقيناً به مجاهدين په لسوکلونو کې اسلامي دعوت ته دومره څه وکړي چې دغه ډلې يې په يوه پېړۍ کې هم نشي کولی.
غرب ځکه دغو ډلو ته د فعاليت اجازه ورکوي چې د دوئ له دعوت څخه د غرب نظام، استعماري پلانونو، کفري تمدن او نړيوال استکبار ته هېڅ صدمه نه رسېږي،او په عين وخت کې له مسلمانانو څخه په اسلامي هېوادونو کې د بالمثل مسيحي دعوت د اجازې غوښتنه هم لري. او دا وېره هم پرخپل ځای موجوده ده چې مکار غرب به له دغه ډول ساده لوحه ډلو څخه د جهاد او مجاهدينو په خلاف استفاده هم وکړي.
په مجموع کې دا هر څه د فکري جګړې د اهدافو د تحقق لپاره تر سره کېږي.

څلورم هدف- د اسلامي نړۍ لپاره جعلي او د پرديو په لاس جوړ شوي قيادتونه رامنځته کول:

د فکري جګړې له اهدافو څخه يو هم اسلامي هېوادونه او مسلمانې ټولنې له صالحو قيادتونو څخه محرومول او پر ځای يې د جعلي، د پرديو په لاس د جوړو شويو پردي پالونکيو قيادتونو معرفي کول او نوي نسل ته هغوئ د (ماډل) او نمونې په حيث وړاندې کول دي.
غربيان پدې پوهېږي چې ترڅو په اسلامي امت کې مخلص، اصيل، له الله ﷻ څخه وېرېدونکي او له خپل امت سره وفادار قيادتونه موجود وي، نو ترهغه پورې به په اسلامي نړۍکې د غرب ارمانونه نه ترسره کېږي، او له همدې امله غرب پرله پسې هڅه کوي ترڅو د مسلمانانو

مخلص قیادتونه یا شهیدان کړي، او یا یې بندیان، تبعید او بدنامه کړي. د غربیانو ملګري د هغوئ په خلاف ډول ډول توطیې او دسیسې جوړوي ترڅو یې په ټولنه کې تأثیر له منځه یوسي. کله تورونه ور پوري کوي، کله یې اتباع او ملګري انشعابونو او انشقاقونو ته تشویقوي، کله یې د بې لارې کولو هڅې کوي، او کله یې هم جوړجاړي او مصالحت ته وربولي.

خو د مخلصو قیادتونو پر ځای بیا په ټولنه کې هغو اشخاصو او جهتونو ته رشد ورکوي او تر شایې دربېږي چې د غرب پر لاره ځي او غواړي مسلماني ټولنې هم د غرب پر لاره روانې کړي.

غرب دغه ډول غرب پلوو قیادتونو ته په لاندې ډګرونو کې امکانیات برابروي، رشد ورکوي او په خپله میډیا کې یې ځلوي:

اول ـ دیني ډګر: په دیني ډګر کې مخلص علماء، دعوتګران او اجتماعي مصلحین له منځه وړي، او یا یې تأثیر محدودوي او د فعالیت ساحه یې ورتنګوي. خو په مقابل کې یې هغه علماء، مفتیان، خطیبان، درباري ملایان او پیران چې د غرب د اهدافو لپاره کارکوي، ډیموکراسي د ژوند لپاره د نظام په حیث مني، او سیکولریزم د ژوند د بنې او عقیدې په حیث قبلوي رامنځته کوي، دولتي وظائف ورکوي، د وینا او تأثیر لپاره رسنۍ په اختیار کې ورکوي، ترڅو د حقیقي اسلام پرځای چې الله ﷻ یې غواړي خلکو ته هغه مسخ شوي، بې تأثیره، بې حکومته او بې نظامه اسلام ورمعرفي کړي چې امریکا یې غواړي.

دوهم ـ سیاسي ډګر: په سیاسي ډګر کې د مؤمنو سیاسي قیادتونو چې د الله ﷻ د مخلوق لپاره د الله ﷻ د نظام پلي کېدل غواړي مخه نیول کېږي، او پر ځای یې خائن، درواغجن، ډران، خرڅ شوي، معامله ګر او منافق قیادتونه قدرت ته رسول کېږي، ترڅو د دوئ له لارې د

اسلامي نظام د نفاذ مخه ونيول شي، او مسلمان ملتونه د تل لپاره د غرب په سياسي غلامۍ کې پاتې شي.

دريم ـ پوځي ډګر: په پوځي ډګر کې هم غرب هغه پوځې مشران رامنځته کوي چې ذهن او فکر يې دوئ د اسلام په خلاف ورجوړ کړی وي، او بيا وروسته د همدغو مسلطو پوځيانو په لاس اسلامي حرکتونه او د اسلامي فکر لرونکي له منځه وړي.

څلورم– فکري ډګر: په فکري ډګر کې هم غرب په اسلامي نړۍ کې د هغو اشخاصو او جهتونو تر شا درېږي چې د غربي ډيموکراسۍ، لېبراليزم، سيکولريزم، هيومنيزم او نورو نا اسلامي نظرياتو او افکارو د خپرولو لپاره کار کوي. غرب دغه خلک تمويلوي، سياسي احزاب ورته جوړوي او قدرت ته يې رسوي او د دوئ په وسيله په مسلمانو ټولنو کې د مسلمانو مفکرينو مخه نيسي.

پنځم ـ اجتماعي ډګر: په اجتماعي او د ځوانانو په ډګر کې هم غرب هڅه کوي د ټولنې هغه لا ابالي، لنډغر، لويدلي او بې معنويته اشخاص لکه ډمان، سندرغاړي، نڅاګر، کرکټيان او د فلمونو ممثلين ټولنې او ځوانانو ته د نمونې او ماډل په حيث وړاندې کړي، د هغوئ حيثيت په ټولنه کې دومره اوچت کړي چې نور خلک يې تقليد وکوي او پر لاره يې روان شي.

همدا ډول غرب هغو شکمنو، بې هويته او دخيلو اشخاصو ته چې غرب ته کار کوي د اجتماعي خدماتو د ترسره کولو مؤسسې ورجوړوي، او د غرب لويې مؤسسې فنډونه او وسائل په اختيارکې ورکوي، ترڅو په مسلمانو ټولنو کې د خير پالونکيو او اجتماعي شخصيتونو په حيث تبارز وکړي. خو د دوئ په مقابل کې د ټولو اسلامي مؤسساتو د فعاليت مخه نيول کېږي او کارکوونکې يې تر ډول ډول فشارونو او بنديزونو لاندې نيول کېږي.

دا هر څه ددې لپاره ترسره کېږي ترڅو په ټولنه کې د اصیلو او مخلصو قیادتونو مخه ونیول شي، او پر ځای یې جعلي او د پردیو په لاس جوړ شوي شخصیتونه قیادت ته ورسېږي، چې دغه خلک بیا په اسلامي ټولنو کې د غرب د اهدافو لپاره کار او حاکمیت ته د اسلام د رسېدو مخنیوی وکړي، چې همدا د غرب له لویو اهدافو څخه دي.

د فکري جګړې خطر

د غرب فکري جګړه د غرب تر عسکري جګړې ډېره خطرناکه ده. ځکه چې غربیانو په خپلو عسکري استعماري جګړو کې یوازې د مسلمانانو زیرمې غلا کولې، کورونه یې ور ورانول او خلک یې وژل، چې دې هر څه به د مسلمانانو په زړونو کې د دوئ په خلاف کرکه نوره هم زیاتوله، او په خپل اسلام به نور هم ټینګېدل، او د مقاومت لپاره به تیارېدل که څه هم چې جګړه به په پېړیو پېړیو اوږده شوه.

خو د فکري جګړې خطر پدې کې دی چې دغې جګړې مسلمانان د غرب په زهرجن فرهنګ ولړل، په مسلمانانو کې یې الحادي نظریات، بې دینه فرهنګ او لوېدلي اخلاق خپاره کړل. نوی نسل یې له اسلامي مفاهیمو سره داسې نا آشنا کړ چې د اسلام شریعت، عقائد، تاریخ، تمدن او هر څه ورته پردي ښکاري، او په هرڅه کې د غرب په فلسفه او معیارونو باندې باور لري او تقلید یې کوي.

فکري جګړې د دغه نسل وجدان او ضمیر ته داسې ماتې ورکړې ده چې اوس د غرب هر څه ورته حق او صحیح ښکاري،او د هغه خپلول ترقي او تمدن ګڼي. خو هرڅه چې د غرب خلاف دي هغه ته ارتجاع، حماقت او بیرته پاتې والی وایي.

غرب د فکري جګړې په نتیجه کې په اسلامي هېوادونو کې داسې یو نسل رامنځته کړ، او حکومتونه او د چارو واکې یې وروسپارل چې د غرب د استعمار ښه ځای ناستي ثابت شول. د دغه نسل افکار،

نظريات، د ژوند اخلاقي، اجتماعي، سياسي او اقتصادي فلسفه يې له مستعمرينو څخه هيڅ فرق نه لري،او دغه خلك د مسلمانو پرګنو په ځپلو او تعذيبولو کې تر مستعمرينو هم ډېر سخت زړي دي.
په فکري جګړه کې د مسلمانو هېوادونو دې ماتې خوړلي نسل اسلام او مسلمانې نړۍ ته دومره تاوان ورورساوه چې د چنګيز تر غميزې وروسته هېڅکله هم ورته په دې پيمانه نه ؤ رسېدلی. دې ماتې خوړلي نسل د مسلمانانو د ژوند ټول معيارونه پردي کړي چې د دې موضوع نور تفصيل يې د همدې کتاب په (پردي معيارونه) فصل کې ليکل شوی دی.

د فکري او عسکري جګړې ترمنځ توپيرونه

د فکري او عسکري جګړې تر منځ څو مهم توپيرونه موجود دي چې هغو ته په پام سره سړي ته د فکري جګړې اهميت او خطرناکتوب ورمعلومېږي، چې څو مهم توپيرونه يې په لاندې ډول دي :

۱ – عسکري جګړه ښکاره، خو فکري جګړه پټه روانه وي:

پر هر هېواد يا ولس باندې چې بل هېواد يا ولس عسکري يرغل وکړي نو د تر يرغل لاندې راغلي هېواد او ولس ټول خلك ورباندې خبرېږي او په يو نه يو ډول د يرغلګرو مقابلې ته ځان تياروي. ځکه چې د عسکري جګړې غږ په ټول هېواد کې خپرېږي، په ځوانانو، زړو، نارينه ؤ، ښځو او دولتي او ولسي خلکو کې د دفاع او مقاومت حس راويښېږي چې خلك په هغه صورت کې يا جنګ کوي او يا دنجات په مقصد د جنګ له سيمې ځان يوې بلې د امن سيمې ته رسوي.
خو فکري جګړه د عسکري جګړې په خلاف دومره مخفي روانه وي چې د ولس ډېر لږ خلك يې احساسوي او په خطرباندي يې پوهېږي. ځکه چې فکري جګړه د تخريب، توپ، ټانګ او بم په شکل کې نه وي روانه، بلکې د مکتب، تعليمي نصاب، فرهنګ، ادبياتو، سياسي

تشکلاتو، اقتصادي فعالیتونو، سپورټ، موډ او فیشن په شکلونو کې روانه وي.
عام خلک تر هغه د دې جګړې په جریان نه پوهېږي چې تر څو یې خطرناکو عواقبو او آثارو د هېواد او ولس د خلکو د ژوند مسیر وربدل کړی نه وي. همدغه وجه ده چې په مسلمانو ولسونو کې ډېر لږ خلک د فکري جګړې احساس کوي او مقاومت ته یې پورته کېږي. دغه لږ خلك كه هر څومره خلکو ته چیغې ووهي چې هېواد او ولس له یوه نامرئې توپان سره مخ کېدونکی دی، خلك یې تر هغه وخته په وینا باور نه کوي چې ترڅو توپان ټول په مخه کړي نه وي.
له همدې امله غرب هم په اسلامي هېوادونو کې د عسکري جګړې پر ځای فکري جګړې ته ترجیح ورکوي. ځکه چې پدې جګړه کې یې څوک مقاومت ته نه راپورته کېږي.

۲ – په عسکري جګړه کې مقابل لوري هم عسکري وي، خو په فکري جګړه کې مقابل لوری بې دفاع ولسي خلک وي:

عسکري جګړه د داسې دوو طرفو تر منځ پېښېږي چې دواړه مسلح وي. كه يو يې د بريدتوان لري نو بل يې د دفاع توان لري. که یو طرف ټانك لري، بل طرف يې ماين لري. که یو طرف طیاره لري، بل طرف راکټ لري. که يو طرف يرغل کوي، بل طرف ورته کمین نیسي. دواړه طرفونه له جنګي مهارتونو څخه برخمن وي.
خو په فکري جګړه کې بیا د ولس عام، بې دفاع او بې وسائلو خلك هدف ګرځول کېږي، د مثال په ډول: په فکري جګړه کې یو لوری مکتب، نصاب، معلم، پوهنتون او مادي امکانیات لري، خو بل طرف د ولس عام وګړي دي چې له یادو وسائلو هېڅ هم نه لري، او پرته لدې چې په خپله ورتسلیم شي او هم خپل اولادونه ورتسلیم کړي بله هېڅ چاره نه لري.

همدا ډل یو طرف راډیو، تلویزیون، اخبار، مجله، سینما، تیاتر، د فلم جوړولو کمپنۍ او د رسنیو ماهرین او متخصصین لري، خو مقابل طرف چې عام ولس دی له دغه ډول وسائلو هېڅ نه لري، او پرته له دې چې د دښمن پیغام واوري او ورڅخه متاثر شي د مقابلي لپاره یې هېڅ نشي کولي.

په دغه نابرابره فکري جګړه کې یوې خواته ماهر، مکار، ژبور او د خلکو په عمومي سایکالوژۍ (نفسیاتو) پوه یرغلګر دي، او بلې خوا ته بېسواده، غریب، ناتوانه، ماشومان، ښځینه، تنکي ځوانان او پیغلې دي چې ډېر ژر او په آسانه له تبلیغاتو څخه متاثره کېږي. ځکه چې هغوئ د دښمن د پروګرامونو، تبلیغاتو، او نشراتو د پیغام تحلیل او ارزونه نشي کولي.

له همدې امله غرب دغه سنګر ښه په قوت سره د داسې چا په مقابل کې اشغال کړی چې هغه اصلاً له خپل ځان، خپلې عقیدې، خپل فکر او فرهنګ څخه په دفاع قادر نه دي.

۳- عسکري جګړه زمکه اشغالوي، خو فکري جګړه عقل، فکر او فرهنګ اشغالوي:

په عسکري جګړه کې دښمن دیوه هېواد زمکه اشغالوي چې ازادول یې ورڅخه په آسانه ممکن دي، د اسلامي نړۍ ډېر هېوادونه د غربیانو لخوا اشغال شوي ول، خو اوس په ظاهری ډول د هغوی له تسلط څخه آزاد دي. همدا ډول افغانستان له انګریزانو څخه آزاد شو، وروسته روسانو اشغال کړ، چې له هغوئ څخه هم آزاد شو. اوس امریکایانو نیولی چې له هغوئ څخه یې هم ډېرې سیمې آزادې شوې دي.

خو په فکري جګړه کې دښمن هڅه کوي د مسلمانانو فکر، عقل، عقیده او فرهنګ اشغال کړي. او کله چې د چا فکر، عقل عقیده اشغال شي، هغه بیا هېڅکله د خاوري د آزادۍ فکر نه کوي، هغه بیا

دښمن ته دوست، تخریب ته یې تعمیر، غلامۍ ته یې آزادي او ذلت ته عزت او سرلوړي وایي.
غربې استعمار په تېرو دوو سوو کلونوکې وکولی شول چې په اسلامي نړۍ کې د ډېرو خلکو او په خاص ډول د حاکمې طبقې ذهن او عقل اشغال کړي، هغوئ یې په غربي فکر، عقیدې او غربي مادي فرهنګ وروزل،او پدې یې قانع کړل چې داسلام تر حاکمیته ورته د کفر حاکمیت او د کفري قوانینو تنفیذ غوره دی. له همدې امله په هغو اسلامي هېوادونو کې چې د غرب روزل شوي شاګردان یې اداره کوي تر آزادۍ وروسته هم هېڅکله د اسلام نظام نافذ نه شو. دغه خلک نه یوازې دا چې د اسلام نظام نه نافذوي، بلکې د اسلام د نظام د نافذولو مطالبه هم د دوئ په قاموس کې جرم ګڼل کېږي. هر څوک چې د اسلام د نظام د نافذېدلو مطالبه کوي هغه وژل کېږي، تړل کېږي او یا یې پر دعوت او فعالیت بندیزونه لګول کېږي. او دا ټول د داسې چا له لاسه کېږي چې ځانونو ته مسلمانان هم وایې، او نومونه یې هم د مسلمانانو دي، خو فکرونه یې د دښمن لخوا اشغال شوي دي.
د نیول شوې خاورې آزادول آسانه دي، خو د پردیو لخوا د اشغال شوو فکرونو او عقلونو آزادول ډېر ګران کار دی. مونږ افغانانو کمونستانو ته پوځي ماتې ورکړه، خو د ګوتو په شمېر یو څوکمونستان مو له کمونیزم څخه علني توبې وېستلو ته تیار نه کړای شول. هماغه کمونستان چې پرون د یو ډول اروپایې الحادي نظریاتو منونکي ول، نن د بل ډول اروپایي الحادي نظریاتو منونکي دي، له همدې امله غرب هڅه کوي چې د مسلمانانو د خاورې پر ځای د هغوئ فکر اشغال کړي. ځکه چې د فکرونو اشغال له یوې خوا بې خطره دی، او له بلې خوا یې نتائج هم سل فیصده د دښمن په ګټه راوځي، او د ډېرې مودې لپاره پر اسلامي نړۍ د غرب د سیاسي او فکري تسلط تضمین ورکوي.

۴ – عسکري جګړه جنګي وسائل او ودانۍ له منځه وړي، خو فکري جګړه ایمان، عقیده، عزم او اراده له منځه وړي:

په عسکري جګړه کې دښمن کوښښ کوي چې د مسلمانانو جنګي وسائل، پوځیان، پوځي او دولتي ودانۍ بمباردکړي، په توپونو یې وولي او یایې وسوځوي، ترڅو پوځي قوت له دفاع او حرکت څخه وغورځوي.

جنګي وسائل که هر څومره تخریب شي یا له منځه لاړ شي، خو چې د مسلمانو پوځیانو په زړونو کې د جګړې او دفاع اراده، د الله تعالی ﷻ په نصرت باندې ایمان او د بري معنوي وسائل لکه ټینګ ایمان، تقوي، د مسؤلیت احساس، د امیر اطاعت او د وحدت احساس موجود وي، نو که پوځي وسائل یې هر څومره هم لږ یا کمزوري وي، بیا هم دښمن ته نه تسلمېږي، د ناتوانۍ په صورت کې ښایې تېښتې ته په تسلیمېدولو ترجیح ورکړي، ترڅو د سبا ورځې لپاره بیا ځان جګړې ته تیار کړي، خو دښمن ته وسله په زمکه نه ږدي.

خو په فکري جګړه کې د مقاومت معنوي عوامل لکه ایمان، عقیده، عزم او د مقاومت اراده له منځه وړل کېږي. په هغو مسلمانو هېوادونو کې چې خلکو یې په فکري جګړه کې ماتې خوړلې ده د کافي جنګي وسائلو او حتی د(اتوم بم) له درلودلو سره سره بیا هم د دښمن په مقابل کې د درېدلو توان نه لري، او د جګړې تر شروع کېدلو دمخه یې د اسلام دښمنانو ته د تسلمېدلو اعلان کړی وي. نه یوازې دا چې د دښمن په مقابل کې مقاومت نشي کولی، بلکې په ډېرې بې شرمۍ د خپل دین او ملت په خلاف د دښمن په صف کې درېږي او هغه څه کوي چې دښمن یې ورڅخه غواړي.

په فکري جګړې کې د ماتې په صورت کې ډېرې وسلې، جنګې مهارتونه، کافي شمېر پوځونه، ښه ډېر مادي وسائل قوي اقتصاد تر

هغه وختـه د کافر دښمن په مقابل کې د ثبات، دفاع او مقاومت عوامل نشي کېدی ترڅو چې د جنګیالیو په زړونو کې ایمان، له الله ﷻ وېره، د اسلام پر حقانیت باور، او له کفر څخه کرکه او نفرت وجود ونه لري.
د دې لپاره چې د مسلمانانو پوځونه د نصرت له معنوي عواملو څخه بې برخې وي غرب په ټولو اسلامي هېوادونو کې هڅه کوي چې د مسلمانانو پوځونه، دفاعي اوامنیتي قواوې او استخبارات په مکمل ډول له دین، عقیدې او اسلامي روحیې څخه محروم وروزي. د دغې بې دینې روزنې نتیجه دا ده چې نن تقریباً د ټولې اسلامي نړۍ د هېوادونو پوځونه د صلیب تر بیرغ لاندې د اسلام او خپلو ملتونو په خلاف په جګړو اخته دي. او دا ځکه چې فکري جګړې یې ایمان، عقیده او اسلامي احساس له منځه وړی دی.

۵ – د عسکري جګړې د وراني بیاودانول لږ وخت غواړي، خو د فکري جګړي د وراني بیا ودانول پېړۍ غواړي:

که په عسکري جګړه کې ښارونه، کلي، پلونه، سړکونه او نور عامه تأسیسات وران شي،کېدی شي هغه د لسو پنځه لسو کلونو په اوږدوکې تر هغو ښخوانیو هم ښه جوړ شي، ځکه چې ورځ په ورځ دانسانانو صنعتي تجربه او ټکنالوژي ترقي کوي، او د ودانولو نوي نوي وسائل او مواد ایجادېږي. وران ښارونه ښایې تر پخوانیو په ښه نقشه او ډیزاین جوړ شي. وران پلونه، سړکونه، مکتبونه، پوهنتونونه، شفاخاني، باغونه، ویالې او نهرونه ښایې د نویو معلوماتو او عصري تعمیراتي تجربو او مېتودونو په کارولو تر پخوانیو هم په ښه کیفیت جوړ شي.
خو هغه فکرونه، عقیدې او اخلاق چې د فکري جګړې په ترځ کې وران شوي وي، د هغو جوړول، اصلاح کول، بېرته د حق معیارونو ته راګرځول خورا ډېر وخت، ډېرو پروګرامونو، ډېرو نشراتو، صابرو او

ماهرو دعودتګرانو، استاذانو، مصلحینو، د تعلیم او تربیې هر اړخیزو اصلاح شویو نصابونو او د ډېرو پیسو مصرف ته ضرورت لري. او دغه کار په زماني لحاظ هم ډېر اوږده وخت او مسلسلو هڅو ته ضرورت لري.

ډېر اسلامي هېواداونه له انګریزانو آزاد شول، خو له (انګرېزیت) څخه لا د لسګونو کلونو په تېرېدلو هم نه دي خلاص شوي. ډېر هېوادونه له فرانسې څخه خلاص شول، خو د خلکو افکار، نظریات، نظام او د ژوند ټول اړخونه یې د نیمې پېړۍ له تېرېدو وروسته هم له (فرانسویت) څخه ندي خلاص شوي.

همدا ډول ډېر اسلامي هېوادونه له روسیې څخه خلاص شول، خو په خلکو او نظام کې یې لاتر اوسه هم اسلام ندی راغلی، او هر څه یې په هماغه روسي نظام او د کمونیزم په الحاد وهلې فلسفه باندې چلېږي، او په نړدې راتلونکي کې دا تصور هم نشي کیدلې چې دغه هېوادونه دې په رښتیا د حقیقی اسلام غېږې ته راوګرځي، او کېدای شي سلګونه کلونه وغواړي چې په دغو هېوادونو کې دې اسلام حاکم شي، او یا یې د خلکو الحاد وهلې فکرونه بېرته په اسلامي مفاهیمو روښانه شي. دا هر څه په دې دلالت کوي چې د فکري جګړې تخریب د عسکري جګړې تر تخریبه ډېر دوامدار او خطرناک وي. د فکري جګړې او عسکري جګړې تر منځ نور ډېر توپیرونه هم شته، خو د دې لپاره چې بحث ډېر اوږد نشي د همدغو څو مثالونو په یادولو اکتفا کوو.

فکري جګړه د علامه اقبال له نظره

د مسلمانانو او د غرب تر منځ د فکري جګړي په هکله د علامه محمد اقبال لاهوري فکر او نظر ځکه د اعتبار وړ دی چې نوموړی د دغې جګړې له میدان څخه راغلی دی. هغه د دغې جګړې اور او ټول پړاونه لیدلي، او هم یې د دغې جګړې د مقابل لوري له جنګیالیو سره شپې

او ورځې تېرې کړې دي، او د هغوئ له مقاصدو خبرشوی دی. هغه د دغې جګړې د پلان جوړوونکو په نیتونو او ارادو هلته په غرب کې خبرشوی، او بیا یې په خپلو اشعارو او نظریاتو کې خپل امت ته د دغې جګړې د خطرونو خبرداری ورکړی دی.

اقبال په خپل وطن کې له غربي مستشرقینو زده کړه کړې، د هغوئ نظریات یې معلوم کړي، وروسته بیا غرب ته تللی، په اروپا کې یې د غرب له فکري رهبرانو او فیلسوفانو سره وخت تېرکړی، او د هغوئ نظریات یې د اسلام په رڼا کې څېړلي دي. هغه له غرب څخه ډېر څه زده کړي، خو د غرب په دام کې ښکیل شوی ندی. هغه د ده په خپله وینا لکه ابراهیم علیه السلام د وخت د نمرود له اوره(د غرب د کافر تمدن له فکري تأثیراتو) سلامت راوتلی، لکه چې وايي:

طلسم عصر حاضر را شکستم ربودم دانه و دامش گسستم
خدا داند که مانند براهیم به نار او چه بی پروا نشستم

اقبال له دغې فکري جګړې یوازې روغ راوتلی، خو نور خلک یې ډېر ولیدل چې څنګه د دغې جګړې قرباني شول، هغه وايي:

ما همه افسونی تهذیب غرب کشتهٔ افرنگیان بی حرب وضرب

اقبال د دغې جګړې قربانیانو ته چې په غرب مین دي، په هر څه کې د غرب تقلید کوي او پر لاره یې ځي، بېرته خپل ځان ته دراګرځېدلو توصیه کوي او د(خودی) درس ورکوي، هغوئ ته وايي چې تاسې غرب په حقیقي شکل نه دی پېژندلی، یوازې د هغه له (خُم) څخه د څو جامونو په څښلو له ځانه بیخوده شوي یاست، لکه چې وايي :

بیا اقبال جامی از خمستان خودی درکش
تو از میخانهٔ مغرب زخود بیگانه می آیی

وروسته هغه د غرب له ریښتني شکله پرده پورته کوي او غولېدلیو مسلمانانو ته د غرب د فلسفي حقائق ورښکاره کوي :

یورپ از شمشیر خود بسمل فتـاد زیر گردون رسم لادینی نهـاد
گرگـی انـدر پوستیـن بره ئـې هر زمـان اندر کمین بره ئـې
مشکلات حضرت انسان ازوست آدمیت را غم پنهان ازوست
درنگاهش آدمی آب وگـل است کـاروان زندگی بی منزل است
علم اشیا خاک مارا کیمیاست آه! در افرنگ تأثیرش جداست

هغه پدې هکله چې څنګه غرب په خپله ملګرتیا کې له جبرائیل صفته نیک انسان څخه هم ابلیس جوړوي، او څنګه له علم څخه د انسانیت د تباهۍ وسله تیاروي وایي:

علم ازو رسواست اندر شهرودشت جبرئیل ازصحبتش ابلیس گشت
دانش افرنگیان تیغ بدوش در هلاک نوع انسان سخت کوش
آه! از افرنگ و از آیین او آه! از اندیشهٔ لادین او

اقبال په غرب تېروتلو د فکري جګړې قربانیانو ته د غرب د بشردوستۍ او حقوق پیژندنې په هلکه وایي:

شرع یورپ بی نزاع قیل وقال بره را کردست برگرگان حلال
کشتن بی حرب وضرب آیین او مرگها از گردش ماشین او

اقبال نه یوازې دا چې خلکو ته د غرب حقیقت بربنډوي، بلکې د غرب په فکري دام کې د لوېدلو مسلمانانو او د غرب د فکري جګړې د قربانیانو هغه تصویر هم وړاندې کوي چې څنګه غربي ډوله تعلیم غیرتي مسلمانان د غرب په نانځکو بدل کړل، او د اسلام هر څه یې ورڅخه واخیستل، هغه وایي :

حکمت ارباب دین کردم بیان حکمت ارباب کین را هم بدان
حکمت ارباب کین مکراست وفن مکر وفن؟ تخریب جان تعمیرتن
حکمتی از بند دین آزاده یی از مقام شوق دور افتاده یی
مکتب از تدبیر او گیرد نظام تا به کام خواجه اندیشد غلام
شیخ ملت با حدیث دلنشین برمراد او کند تجدید دین
وای قومی کشتهٔ تدبیر غیر کار او تخریب خود تعمیر غیر
میشود درعلم وفن صاحب نظر از وجود خود نگردد باخبر
از حیا بیگانه پیران کهن نوجوانان چون زنان مشغول تن
در دل شان آروزها بی ثبات مرده زایند از بطون امهات
دختران او به زلف خود اسیر شوخ چشم وخود نما و خورده گیر
ملتی خاکستر او بی شرر صبح او از شام او تاریک تر
هر زمن اندر تلاش سازوبرگ کار او فکر معاش و ترس مرگ
منعمان او بخیل و عیش دوست غافل از مغزند و اندر بند پوست
قوت فرمانروا معبود او در زوال دین و ایمان سود او
ازحدامروز خود بیرون نجست روز گارش نقش یک فردا نه بست
از نیاکان دفتری اندر بغل الامان از گفته های بی عمل
دین او عهد وفا بستن به غیر یعنی از خشت حرم تعمیر دَیر

حکیم او فیلسوف اقبال وروسته د انګریزي ډوله تعلیم او مکتب له منفي تأثیره شکایت کوي او د دغه مکتب روشن فکره خو تاریک ضمیره بچیان دا ډول را معرفي کوي:

درعجم گردیدم هم در عرب مصطفی نا یاب ارزان بولهب
این مسلمان زادهٔ روشن دماغ ظلمت آباد ضمیرش بی چراغ
درجوانی نرم و نازک چون حریر آرزو درسینهٔ او زود میر
این غلام ابن غلام ابن غلام حریت اندیشهٔ او را حرام

مکتب ازوی جذبۀ دیـن درربـود از وجـودش ایـن قدردانم که بود
این زخود بیگانه این مست فـرنگ نان جو میخواهد از دست فرنگ
از فرنـگی مـیخرد لات و مـنـات مـؤمـن و انـدیشـۀ او سـومنات
دیـن و دانـش را غـلام ارزان دهـد تـا بـدن را زنـده دارد جان دهد
گـرچه بر لـبـهای او نام خـداست قـبـلـۀ او طـاقـت فرمانرواست

د غرب د مادي فلسفې په زهرو خبر او د واقعي تجربې خاوند اقبال مسلمانانو ته د غرب د فکر د خپلولو له خطر څه خبردرای ورکوي او ورته وايي چې هرڅوک چې يو ځل د غرب د فکر په زهرو زهرجن شو هغه بيا د مسلمانانو د کار نه پاتې کېږي.

هوشـمندی از خُم او مـی نخـورد هر که خورد اندر همین میخانه مرد

ځینې غرب ځپلي خلک چې اصلاً د علم او رواج ترمنځ فرق نشي کولی او ګومان کوي چې که چېرې دوئ هم د غربيانو رواجونه خپل کړي، خپل شکل، مظهر، لباس او فيشن د هغوئ په څېر جوړ کړي، نو دوئ به هم د غربيانو په څېر په علم او فن کې پرمخ ولاړ شي، او شرق به هم د غرب په څېر د مادي پرمختګونو لوړو پوړنو ته ورسوي، اقبال د دغه خام خيال او ځان غولونې په هکله د غرب مينانو ته وايي :

شرق را از خود برد تـقـلـید غـرب بـایـد ایـن اقـوام را تـنـقید غرب
قـوت مغـرب نه ازچنـگ و ربـاب نـی ز رقـص دخـتران بی حجـاب
نـی زسحر ساحـــران لالـه روست نی زعریان ساق نی از قطع موست
مـحـکمی او را نه از لادینی است نــی فـروغـش از خط لاتـینی است
قــوت افـرنـگ از عـلـم وفـن است از همین آتش چراغش روشن است
حـکمت ازقطع و بریدجامه نیست مـانـع عـلـم وهـنـر عـمامه نیست
علم وفـن را ای جوان شوخ وشنگ مـغـز مـی بایـد نـه مـلبوس فرنگ
اندرین ره جز نگه مطلوب نیست ایـن کـله یا آن کله مطلوب نیست
فـکر چالاکـی اگر داری بـس است طـبـع درّاکی اگر داری بس اسـت

اقبال په پای کې د اسلامي امت بچیانو ته توصیه کوي او ورته وایي چې نه د غرب ګوهر د خپلولو دی، او نه یې مښک د بویولو دي، ځکه چې ګوهر یې صاف نه دی ،او مښک یې د هوسۍ له (نافې) څخه نه، بلکې د سپي نه (نُو) څخه راوتلي دي، هغه وایي:

گوهرش تفدار و در لعلش رگ است   مشک این سودا گراز ناف سگ است

خو د غرب سیکولر (بې دینه) غلامان بیا هم د اسلامي نړۍ ځوانانو ته د غربیانو د پیروۍ توصیې کوي، او د غرب فرهنګ ورته د لوړ انساني فرهنګ په حیث ورمعرفي کوي.

د فکري جګړې مخنیوی

د پوځي جګړې مخنیوی کله په پوځي غلبې او کله هم په صلحې او متارکې سره کېږي. خو فکري جګړه بیا هغه جګړه ده چې په هېڅ صورت نه صلحه او منځګړتوب مني، او نه ورکې د صلحې لپاره ځای شته. فکري جګړه یوازې د فکري غلبې په صورت کې دریږي او بس. او ترڅو چې یو طرف پر بل طرف پدې جګړه کې په مکمل ډول غالب شوی نه وي، تر هغه به دغه جګړه روانه وي.
په فکري جګړه کې نه اسلام صلح او منځګړتوب مني، او نه هم کفر. په هغه وخت چې رسول الله ﷺ د الله تعالی په امر په مکه مکرمه کې د شرک او کفر په خلاف په یوازې ځان فکري جګړه پیل کړې وه، د مکې کفار په دغې جګړی کې له رسول الله ﷺ څخه ډېر تنګ شول. مشران یې د رسول الله ﷺ تره ابوطالب ته راغلل ترڅو د دوئ او د رسول الله ﷺ تر منځ منځګړتوب وکړي او رسول الله ﷺ د دوئ د شرکي افکارو او نظریاتو په خلاف له مبارزې څخه ایسار کړي. ابوطالب هم په ډېرې مهربانۍ د کفارو د مشرانو دغه غوښتنه رسول الله ﷺ ته وړاندې کړه. رسول الله ﷺ چې د دغې فکري جګړې د توقف له خطرناکو عواقبو ښه

خبروو،نو ځکه يې خپل تره ته يې داسې و فرمايل: (والله ياعم لو وضعوا الشمس في يميني والقمر في يساري على أن أترك هذا الأمر ما فعلت حتى يُظهره الله أو أهلك دونه). (قسم مې دې په الله وي ای تره! که کافران لمر زما په ښي لاس او سپوږمۍ زما په کيڼ لاس کې راته کېږدي د دې لپاره چې زه دا کار پرېږدم، تر هغه به يې پرې نږدم چې يا يې الله ﷻ پر کفر غالب کړي، او يا زه په دې لاره کې ومرم).

که د رسول الله ﷺ دغه دريځ ته وګورو نو وينو چې هغه مبارک پداسې وخت کې د خپلې فکري مبارزې د دوام قسم يادوي چې دی مبارك په ميدان کې يوازې ولاړ دی، او حتی چې تره يې هم د ده ترڅنګ نه درېږي، خو بيا هم هغه مبارک فرمايې: چې که کافران ناممکن شرطونه چې د لمر او د سپوږمۍ په لاسونو کې ورته ايښودل دي هم ورته ممکن کړي، نو بيا به هم د دوئ له فکري دښمنۍ څخه لاس نه اخلي. دا پدې دلالت کوي چې په اسلام کې د کفر په خلاف په فکري جګړې او دښمنۍ کې (سوله) او (منځګړتوب) ځای نه لري. په عسکري جګړه کې رسول الله ﷺ صلحه کړې ده، خو په فکري جګړه کې يې هېڅکله نه ده کړې.

همدغه ډول کفار هم تر هغه د مسلمانانو له دښمنۍ څخه لاس نه اخلي ترڅو يې چې مسلمانان له خپل دين، فکر او ملت څخه چې اسلام دی ويستلي نه وي. الله فرمايي: ﴿ وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ ﴾ البقرة: ١٢٠

ترجمه: (هېڅکله به يهود او نصارى له تا څخه خوښ او راضي نشي تر هغه چې ددوئ دملت (دين) پيروي ونه کړې.

همدارنګه الله فرمايي: ﴿وَلَا يَزَالُونَ يُقَـٰتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ ٱسْتَطَـٰعُوا۟ ﴾ البقرة: ۲۱۷

ترجمه: (هيشه به وي دوئ (کافران) چې جګړه به کوي له تاسې سره تر هغې چې تاسې له خپل دين څخه مرتد کړي، که دوئ په دې کار وتوانېږي).

په پورتنيو دواړو آيتونو کې په صراحت سره معلومېږي چې کفار به تر هغه وخته د مسلمانانو په خلاف په جګړه کې وي، چې ترڅو يې د مسلمانانو دين، فکر او نظريات نه وي وربدل کړي. يعنې د دوئ عسکري جګړې به هم د فکر لپاره وي. اصلي جګړه به فکري وي، خو کېداى شي چې عسکري جګړې هم د دغې فکري جګړې لپاره د وسائلو په حيث استعمال شي.

دا چې فکري جګړه په هېڅ صورت (سوله) او (منځګړتوب) نه مني، نو د دغې جګړې مقابله او مخنيوى به څنګه او په څه شکل کوو؟ او بيا په خاص ډول مونږ افغانان به يې د خپل ديني، فکري، سياسي، علمي او اجتماعي وضعيت په پام کې نيولو سره څنګه کوو؟ پدې هکله يوه طرحه د اسلامي فکر او نظر د خاوندانو په خدمت کې په لاندې څو تدبيرونو کې وړاندې کووم:

اول تدبير- د حکومت د چارو واګې تر لاسه کول:

په اسلامي نړۍ کې د ننه او له هغې څخه د باندې چې د مسلمانانو په خلاف د فکري جګړې تر شا چې څوک ولاړ دي هغوئ ټول نظامونه او حکومتونه دي. اوکوم وسائل چې پدغه جګړه کې په کار اچول کېږي لکه مکتبونه، پوهنتونونه، خپرنيزمراکز، راډيوګانې، تلويزونونه، وزارتونه، قوانين، سياسي او پوځي فشارونه، په مليياردونو ډالر په مليونونو روزل شوي متخصصين او ماهر کارکوونکي او نور وسائل

چې تقريباً ټول يې د هغو حکومتونو په واک کې دي چې د اسلام او مسلمانانو په خلاف يې دغه خطرناکه فکري جګړه پيل کړې ده او پر مخ يې بيايي.
په اسلامي هېوادونو بيا په خاص ډول په افغانستان کې د دغو وسائلو مقابله او يا مخنيوی د افرادو او تنظيمونو له توان څخه وتلی کار دی.
او ترڅو چې نظام اوحکومت د اسلامي فکر د خاوندانو لاس ته نه وي ورغلی او ترڅو يې چې د افغانستان د ټولو ديني، سياسي، پوځي، اداري، اجتماعي، مالي، کلتوري تعليمي چارو واګې له مفسدو، سيکولرو،ديموکراتو، ليبرالو، کمونستو، نشنلستو، غرب پلوو عناصرو او د اروپايي افکارو د منونکو له کرغېړنو منګولو نه وي اخيستي، تر هغه پورې د اصلاح انفرادي هڅې بې ګټې او يا بې مطلوبې ګټې دي.
د حاکميت له سطحې څخه ليرې هڅو او دعوت په تېرو نوي کلونو کې وښودل چې يوازې د دعوت او طاغوتانو ته د عذرونو او زاريو له لارې د اسلامي نړۍ په يوه هېواد کې هم اسلامي نظام رامنځته نه شو.
ځکه چې د شريعت له پوره کيدلو وروسته يوازې په دعوت دعوت اکتفا کول د قرآن کريم او د رسول الله ﷺ له طريقې څخه خلاف کاردی.
رسول الله ﷺ چې د شريعت تر پوره کېدلو مخکې ديارلس کاله يوازې دعوت وکړ نو يوازې د اتوسوو په شا او خوا کې خلک مسلمانان شول.
خو د کفر او جاهليت نظام هماغه ډول پر ځای ولاړ وو. خو کله چې رسول الله ﷺ په مدينه منوره کې حکومت او نظام جوړ کړ، او د حکومت د چارو واګې يې ترلاسه کړې، نو تر لسو کلونو په کمه موده کې نه يوازې اسلام د عربو په ټوله جزيره کې خپور شو، بلکې د عربو تر جزيرې د باندې يې هم د کفر د لويو لويو امپراطوريو د زوال زمينه برابره کړه.

مونږ په افغانستان کې تر هغه د غرب د فکري جګړې مخنیوی نشو کولی چې تر څو مو د بالمثل وسائلو د لرلو توان نه وي پیداکړي. او دا کار به هغه وخت ممکن وي چې خپل نظام او حکومت د غرب له غلامانو او ملګرو خلاص کړو، او په ریښتنې معنی یې د اسلام د دین په اساساتو ودروو. نه دا چې نوم یې اسلامي حکومت وي، خو چارې یې ټولې د کفر او معاصر جاهلیت په قوانینو چلېږي.

د طالبانو د حکومت تجربې وښودله چې اسلامي اداره چې که څه هم چې په مادي لحاظ کمزوري هم وي د فساد، ظلم او کفري نظریاتو په مخنیوي کې تر قوي بې دینه حکومت ډېره مؤثره وي. همدغه سبب ؤ چې ټوله کفري نړۍ د داسې یو حکومت په مقابل کې د جګړې لپاره راپورته شوه چې پښې یې لا په زمکه نه وې ټینګې شوې. دا ځکه چې کفار پدې پوهېږي چې که یوځل په کوم اسلامي هېواد کې یو حقیقي او واقعي اسلامي نظام او حکومت منځته راشي، نو هغه به حتماً د نورو مسلمانو ملتونو لپاره د یوه مثال او ماډل حیثیت غوره کوي چې هغوئ به یې هم په خپلو هېوادونو کې د قائمولو هڅه کوي.

نو د دې لپاره چې ملت مو د غرب له فکري جګړې او په دین له نه ولاړو نظریاتو ژغورلی وي باید د (حکومت) او (تأثیر ګذارۍ) ټول فرصتونه او وسائل د غرب پلوو سیکولرو عناصرو له لاسه خلاص کړو، او د الله ﷻ د دین د حاکمولو لپاره یې په خپل لاس کې ونیسو، او پدې لار کې له هېچا سره د اسلام په سر معامله ونه کړو.

د تېرو اتیاوو کلونو تاریخ ثابته کړه چې ترڅو پورې چې د غرب په فکر روزل شوې عناصر په قدرت کې وي، تر هغه به د اسلامي فکر پلویان یا وژل کېږي، یا به په زندانونوکې وي، او یا به هم له تبعید او نورو ډول محدودیتونو او بندیزونو سره مخ کېږي.

دوهم تدبیر- د تعلیمي نصابونو اصلاح:

په اسلامي نړۍ کې د تعلیم دوه ډوله نصابونه رائج دي چې یو یې د دیني او بل یې د دنیاوي تعلیم نصاب دی. دغه دواړه ډوله نصابونه اساسي اصلاح ته ضرورت لري چې باید په لاندې ډول وي:

۱- د دنیاوي تعلیمي نصاب اصلاح:

د دنیاوي تعلیم نصاب د دې ترڅنګ چې باید د معاصرو تحقیقاتو او څېړنو په رڼا کې د مؤثر تقدیم (Presentation)، دتدریس د عصري طریقو (Methods)او د تعلیم د معاصرو وسائلو د کارولو په شکل کې تدوین شي، او له غربي فلسفې، غربي اخلاقو، غربي فرهنګ او د غرب له فکري تأثیراتو څخه هم باید په ټوله معنی پاک شي. ځکه چې مونږ د یوه مؤمن ملت په حیث د خپل رب، خپل دین او خپل ملي تشخص په وړاندې التزامات لرو، چې هغه زمونږ د ژوند ټول اړخونه احتوا کوي. مونږ که ضرورت لرو نو هغه یوازې د غرب علمي او صنعتي تجربې ته دی، نه د غرب اخلاقو، د ژوند فلسفې او د هغه بې لارې او الحادي کلتور ته.

ټول هغه مفاهیم چې د غرب د مشاورینو په اشارو او یا د هغوئ د شاګردانو لخوا په رسمي تعلیمي نصاب کې ځای پر ځای شوي دي باید د خبیرو او د اسلامي فکر په ټولو اړخونو د پوهو اشخاصو لخوا تصفیه شي، او پر ځای یې سوچه اسلامي افکار په تعلیمي نصاب کې شامل کړای شي.

خو دا پدې معنی نده چې د اسلامي مدرسو دیني عربي کتابونه یا د صرف او نحوی اختصاصي کتابونه چې له نن څخه تقریباً اته سوه یا زرکاله پخوا د هماغې زمانې د شعوري او ذهني کیفیت او علمي سویې په نظر کې نیولو سره د هماغې زمانې خلکو ته لیکل شوي ول راواخیستل شي او پرته له کوم تسهیل، ترجمې او نوي تدوین څخه دې

د مکتب په نصاب کې شامل کړای شي. بلکې ديني او لغوي مسائل بايد په (سيستماتيک) ډول د دې زمانې د رواني (روحي) علمي، اجتماعي، لغوي وضعيت، عرفونو او اصولو په نظر کې نيولو سره په مناسب ډول او تدرج ته په پام سره په ټول نصاب کې له اول صنف څخه نيولې تر پوهنتون پورې داخل کړای شي. داسې نه چې پرته له کومې مقدمې، تدريج او مخکنۍ ذهن جوړونې نابېره د(قوانين زرادي) کتاب او يا د (شرح زنجاني) کتاب د مکتب په اوم يا اتم صنف کې داخل شي، پداسې حال کې د دغو کتابونو مدرس په خپله هم پدې قادر نه وي چې د زرادي قوانين دې د صنف شاګردانو ته په تخته باندې په منظم ډول وليکي او شرح يې کړي.

دتعليم عمليه چې پنځه ارکان لري چې عبارت له معلم، متعلم، نصاب، د تعليم له طريقو او تعليمي ماحول څخه دي بايد دې ټولو ته د اسلام د تعاليمو په رڼا کې د زمانې د روح او ضرورت مطابق له سره کتنه وشي.

۲ – د ديني زده کړو د نصاب اصلاح:

دديني زده کړو نصابونه د هرې زمانې د غوښتنو، ضرورتونو، سياسي او اجتماعي شرائطو او د مسلمانانو د موجود وضعيت په پام کې نيولو سره جوړېږي او د زمانې او حالاتو له بدلون سره په ديني نصاب کې د مضامينو بدلون هم ضروري وي. او همدغه له انبياؤ او امتونو سره د الله تعالی ﷻ سنت هم دي.

الله ﷻ د هرې زمانې پيغمبر او امت ته جلا جلا شريعت او منهج چې په اصولو کې سره متحد ول رالېږلی دی. که داسې نه وي نو همغه د آدم عليه السلام صحيفې به يې تر قيامته په انسانو مقررې کړې وای او د بېلابېلو صحيفو او کتابونو نازلولو ته به ضرورت نه ؤ. خو دا کار

حکیم او علیم رب ځکه نه دی کړی چې د هرې زمانې بېلې غوښتنې او شرائط وي.

همدغه ډول زمونږ په شریعت کې د ناسخ او منسوخ فلسفه هم ده. د دې په څنګ کې دا هم ګورو چې په (مکي عهد) کې شریعت یوه بڼه درلوده، په (مدني عهد) کې یې بیا بله بڼه غوره کړه، او د رسول الله ﷺ تر وفات وروسته بیا د صحابه ؤ کرامو د اجتهاد دلیل هم په شریعت کې ور اضافه شو،او وروسته بیا د اجماع، قیاس،استصحاب، استحسان، سدّ ذرائع، مفهوم المخالفة، مصالح مرسله، قول الصحابي، عمل أهل المدینة او نورو شرعي دلائلو اضافه هم د فقهي مذاهبو په شکل کې رامنځته شوه.

دغه ټول بدلونونه پداسې شکل کې راتلل چې د شریعت اصل ورکښې محفوظ پاتې کېده. او دا هر څه د دې خبرې دلیل دي چې د هرې زمانې حالات بېل نصاب او بېل مضامین غواړي.

آیا په اوسنۍ زمانه کې به ډېره عجیبه نه وي چې اسلامي نړۍ او مسلمان امت راڅخه دکمونیزم، الحاد،مادیت، ډیموکراسۍ، لېبرالیزم، نشنلزم او ګلوبلایزیشن بلاګانو په خوله کې نیولی وي او مونږ اوس هم په خپل دیني تعلیمي نصاب کې د زرو کلونو پخوانیو کلامي او فلسفي فرقو او مذاهبو په هکله معلومات تدریسوو؟!

ولې د دې زمانې هغه فلسفې، نظریات او مذهبي فرقې تر ګوزار لاندې نه نیسو چې د میلیونونو مسلمانانو ایمان او عقیده یې ورخرابه کړې او لا ورخرابوي یې.

آیا زمونږ په کومه دیني مدرسه یا کوم دیني تعلیمي نصاب کې د معاصر کفر د اشکالو او انواعو په هکله مضامین تدریسېږي؟ آیا مونږ پرون د کمونیزم د نظریاتو او نن د غربي (لادینه) سیکولر نظریاتو د خپرېدو مخنیوی وکړای شو؟ که مو نه وي کړی نو باید له خپل تعلیمي نصاب څخه ټول زاړه، بې ضرورته او اضافي ګرامري مضامین

وباسو، او پر ځای یې د مطلوبې اندازې ګرامري مضامینو ترڅنګ خالص شرعي علوم او هغه مضامین چې معاصر اسلامي فکر ورته شدید ضرورت لري لکه سیرت او اسلامي تاریخ، سیاسي او اجتماعي علوم او د اسلامي نړۍ د اوسني وضعیت او د هغه د موجودو مشکلاتو په اړه مضامین وراضافه کړو، ترڅو د نن ورځي د مدرسې طالب د نن او د سبا د فکري، عقائدي، سیاسي اجتماعي مشکلاتو مقابله وکړای شي.

دریم تدبیر- مساجد د فکري جګړې د مقاومت په سنګرونو بدلول:

د یوې محتاطې اندازې له مخې د اوسني افغانستان په ښارونو، کلیو او بانډو کې تقریباً څلور لکه (۴۰۰۰۰۰) مسجدونه وجود لري. او په هر مسجد کې یو تن امام د امامت په وظیفه مصروف دی. دغه څلور سوه زره مسجدونه که په حقیقي معنې د دعوت په مرکزونو تبدیل شي او امامان یې په واقعي ډول د الله ﷻ دین ته د خلکو د رابللو او د خلکو د فکري، عقیدوي، فقهي او اخلاقي مشکلاتو د حل کولو استعداد او صلاحیت په ځان کې پیداکړي، نو هېڅ اجنبي فکر او وارداتي ګمراهي به ونشي کولي چې د افغانستان خلک او بیا په خاص ډول په لکونو ځوانان له اسلام څخه پرته په نورو نظریاتو قانع کړي.
خو دا تریخ حقیقت باید ومنو چې په افغانستان کې کمونیزم د همدومره ملایانو او امامانو له شتون سره سره بیا هم په کلیو او ښارونو کې ځالې جوړې کړې، او په لکونو ځوانان یې له اسلام څخه منحرف او په خپل صف کې یې ودرول.
همدا ډول سره لدې چې زمونږ ملت د جهاد، هجرت، قربانیو، شهادتونو او په پراخه پیمانه له شرعي مفاهیمو او علومو سره د نږدیوالي یوه اوږده دوره هم تېره کړه، خو بیا هم غربي مؤسساتو او

غربي فکري جهتونو وکولای شول چې زمونږ د ملت يوه لويه برخه خلک پر افغانستان د امريکا په يرغل کې او هم تر هغه وروسته د امريکايانو ترڅنګ ودروي او پدې يې قانع کړي چې د صليب تر بيرغ لاندې د اسلام او مسلمانانو په خلاف وجنګيږي.

زمونږ په لکونو امامان، خطيبان، حافظان او د شرعي علم منسوبين ولې د وارداتي کفري افکارو له مقاومت او بې اثره کولو عاجز دي؟ ولې د دوئ له پراخ شتون سره سره د ملت په لکونو بچيان کله د کمونيزم تر بيرغ لاندې دريږي، او کله هم د غرب د صليب تر بيرغ لاندې؟! دغه کار ډېر اسباب او عوامل لري چې ځينې مهم يې په لاندې ډول دي:

الف: د دعوت د احساس نشتوالی:

د افغانستان په ډېرو علماؤ، امامانو، ملايانو او د مدرسو په طالبانو کې د دعوت د احساس نشتوالی ليدل کيږي. هغوئ ځانونه يوازې مدرسين، د مساجدو امامان او د کتابونو لوستونکي ګڼي. که څوک پوښتنه ترې وکړي ځواب ورته وايي، او که يې ترې ونه کړي نو دوئ په چا پسې نه ورځي، نه له خپله انده د ټولنې د افرادو د اجتماعي پوهاوي لپاره دعوتي پروګرامونه جوړوي او نه هم د اجتماعي او اخلاقي فساد په خلاف منظمه او مسلسله مبارزه خپل مسؤوليت ګڼي.

دا مشکل له دې ځايه راولاړ شوی چې زمونږ په ديني تعليمي نصاب کې صرف، نحو، منطق، بلاغت، شعر او شاعري، د(نفحة اليمن) او (مقامات الحريري) په څېر د لفظي صنعت له تکلف څخه ډکې خرافي کيسې او نکلونه د ادب په نامه لوستل کيږي، خو د دعوت الی الله د طريقو، اصولو، اساليبو او د فردي، اجتماعي، سري او علني دعوت دکړنلارې په هکله يوکتاب هم نه په نصاب کې ځای لري او نه هم لوستل کيږي.

همدارنګه د رسول الله ﷺ او د نورو پیغمبرانو علیهم السلام د دعوت د تاریخ، تجربو، مشکلاتو، کامیابیو او پر بشري ټولنو د هغوئ د احسانونو په هکله یو کتاب څه چې یو مضمون هم نه لوستل کېږي.
د رسول الله ﷺ اصحابان چې تر انبیاؤ علیهم السلام وروسته غوره خلک دي او بشریت ته د دعوت د استاذانو نړیوال حیثیت لري، د هغوئ د تاریخ او دعوت په هکله هم هېڅ کتاب په نصاب کې مقرر ندی. او حتې چې د فقهي مذاهبو د امامانو او د اسلامي شریعت د تدوینوونکو علماوو رحمهم الله تعالی د تاریخ، جد اوجهد او قربانیو په هکله هم کوم کتاب په رسمي ډول په تعلمي نصاب کې شامل نه دی.
نو ښکاره خبره ده چې که په نصاب کې د دعوت مضمون وجود ونه لري، نو د نصاب په فارغانو کې به د دعوت احساس له کومه ځایه راشي؟
البته دا خبره په مطلق ډول نده، ځکه چې ډېرو افغانو علماؤ اوس هم په فوق العاده ډول اسلامي فکر، دعوت،او د ټولنې اجتماعي پوهاوي ته ډېر لوی لوی خدمتونه کړي دي او کوي یې. خو د هغوئ فیصدي ډېره لږه ده.

ب- د امامت لپاره د نااهلیت ستونزه:

زموږ په اکثره مساجدو کې داسې خلک هم په امامت ګومارل شوي چې په ریښتنې معنی د امامت استعداد او اهلیت نه لري، نه کافي شرعي علم لري، نه په قرآن او حدیث په مطلوب ډول پوهېږي، او نه ورکې د بلاغ او بیان مطلوب صلاحیت شته. ځینې یې په موروثی ډول د خپلو مساجدو امامان شوي دي، او ځینې نورو یې د امامت منصب د ځېنې مادي ګټو لپاره اشغال کړی پرته لدې چې د امامت او دعوت حق ادا کړي.

دغو حرفوي امامانو ته د خلکو صلاح او ګمراهي دومره اهمیت نه لري لکه څومره چې ورته د زکاتونو، صدقاتو، سرسایو، عشرونو، د قربانۍ د پوستکو او شکرانو اخیستل اهمیت لري. دغه ډول امامان نه یوازې دا چې په خپله د دعوت وظیفه نه تر سره کوې، بلکې نور علماء او داعیان هم په خپل مسجد او کلي کې دعوت ته نه پرېږدي، عام خلک او جاهلان د مخلصو د عوتګرو په خلاف راپاروي او په دعوتګرو پورې ډول ډول تورونه او تهمتونه تړي.

دغو امامانو ته د کلي د خلکو عرف او عادت، رواج او عنعنې د شریعت تر احکامو ډېر اهمیت لري. ځکه چې د کلي د رواجونو پالل یې د وظیفې د دوام ضمانت ورکوي، خو د شریعت د هغو احکامو بیانول چې د خلکو له رواجونو سره اختلاف لري ښایې د ده دشړل کېدلو سبب شي. دغه ډول ملایان نه یوازې داچې د معاصرو فکري فتنو او ارتدادونو مقابله نشي کولي، بلکې په خپلو خرافي عقایدو او غیر شرعي اعمالو د دین د بدنامولو او د دین دښمنانو ته د وسلې د په لاس ورکولو سبب هم ګرځي.

اسلامي حکومت او دکلیو هوښیار او تصمیم نیوونکي خیر اندېشه خلك باید دغه ډول حرفوي امامان د امامت له عظیم او مهم منصب څخه لیري او پر ځای یې اهل او د دین په روح خبر عالمان د امامت لپاره وټاکې.

د دي لپاره چې مساجد مو په ریښتني ډول د اسلامي علومو د زده کړې په مراکزو او د فکرې جګړې د مقاومت په قوي سنګرونو بدل شوي وي او په امامانو اوخطیبانوکې مو قیادي صلاحیتونه او د فکري او عقائدي فتنو د مخنیوي لیاقت او استعداد پیدا شوي وي، اسلامي نظام باید د امامانو او خطیبانو د روزلو لپاره هم د داسې مسلکي روزنې فرصتونه رامنځته کړي لکه د مفتیانو، قاضیانو او معلمینو دروزنې لپاره چې رامنځته شوي دي.

دغه فرصتونه ښايې د پوهنتونونو په چوکاټ کې د دعوت او امامت دفاکولتې په شکل کې وي. او يا د دې کار لپاره يوه خاصه عالي مدرسه، اکاډمي او يا په کوم بل نامه علمي روزنيز مراکز پرانستل شي.
د امامت منصب په اصل کې د نبوت د منصب ميراث دی، او تر کله چې پر دغه منصب اهل او با استعداده علماء تاکل کېدل، نو مسلمانې ټولنې له هر ډول اجتماعي او فکري انحراف څخه په امن کې وې. ځکه چې امام به لږ تر لږه پنځه وخته په شپه او ورځ کې د ټولنې د افرادو له هر ډول حالاتو څخه ځان خبراوه، او د شريعت په رڼا کې به يې د خلکو د فکري، اخلاقي، عقيدوي، فقهي او حتی اجتماعي مشکلاتو د حل د راوېستلو هڅه کوله.
خو له کومې ورځې چې دې منصب ته په کم نظر کتل شوي، له هماغې ورځې د ملت او امام تر منځ روحي رابطه کمزورې شوې ده، چې دغه کمزوري بيا د اسلام دښمنانو په خپله ګټه کارولې او د ټولنې د افرادو پر افکارو او اذهانو يې تاثير کړی.
که چېرې يو ځل بيا مساجد د عبادت ترڅنګ د علم، فکر، اخلاقو، اجتماعي اصلاحي تفکر او د دښمنانو د دسيسو او توطيو د شنډولو مراکز وګرځي او د زړه سواندو علماؤ او دعوتګرو امامانو لخوا ورکې اسلام ته هراړخيز دعوت شروع شي، نو وبه وينو چې څنګه د ټولنې فکري قيادت د اسلام دښمنو اشخاصو او جهتونو له لاسه ووځي او بېرته د صالحو خلکو لاسته ورځي.
د دې بحث په پای کې ويلی شو چې فکري جګړه تر عسکري جګړې ډېره خطرناکه ده، او آثار يې د عسکري جګړې تر آثارو ډېر دوامداره دي. همدارنګه د فکري جګړي مقابله هم د عسکري جګړې تر مقابلې ډېره ګرانه ده او ډېر صبر او خورا پراخ او هر اړخيز تخطيط او تنظيم ته ضرورت لري.

په عسکري جګړه کې دکوم ملت پاتې راتلل د هغه ملت د دائمي له منځه تللو په معنی نشي کېدی. خو که چېرې کوم ملت په فکري جګړه کې ماتې وخوري او له خپل دین، فکر، عقیدې، اخلاقو، ملي ارزښتونو او تاریخ څخه دفاع ونشي کولی، نو دا په حقیقت کې د دغه ملت د معنوي او فکري مړینې په معنی ده، چې خطرناک عواقب لري.
د فکري جګړې په اړه دغه څو خبرې له ډېره وخته زما په ذهن کې وې چې دادی د خپل ملت د زړه سواندو او مخلصو بچیانو په مخکې مې کښېښودې، هیله ده چې هغوئ به مې دغې خطرناکې جګړې ته متوجه کړي او خپل مسؤولیت به مې تر یوه حده رفع کړی وي.

پردې معیارونه

د مسمانانو د بيرته پاتې والي اصلي عوامل

پداسې حال کې چې مسلمان د هغه حق دين منونکي دي چې الله ﷻ له هغه پرته بل دين نه مني ﴿ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ ﴾ آل عمران: ١٩ ﴿ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٨٥ ﴾ آل عمران: ٨٥

او پداسې حال کې چې مسلمان هېوادونه د ودانې نړۍ په منځ کې موقعيت لري چې په سياسي، اقتصادي او ستراتيژيک لحاظ له ډېر اهميت څخه برخمن دي، او پداسې حال کې چې مسلمانان د شمېر په لحاظ ورځ په ورځ زياتېږي او د ژوند وسائل يې هم ښه کېږي، خو له دې هر څه سره بيا هم مسلمان هېوادونه له تېرو پنځو سوو کلونو راهيسې کله د يوه يرغلګر او ښکيلاګر هېواد او کله هم د بل تر تسلط او يا تهديد لاندې وخت تېروي او مسلمانان په نړۍ کې په وروسته پاتې ولسونو کې شمېرل کېږي.

دغه بد حالت ډېر اسباب او عوامل لري چې تر ټولو اصلي او لوی عامل يې د مسلمانانو د خپل دين په مزاج او غوښتنه ځان نه پوهول دي.

په هغه وخت کې چې مسلمانان د خپل دين په مزاج او غوښتنو پوهېدل او د نړۍ او انسانيت چارو ته يې د (خپل فکر) په رڼا کې کتل، سم او ناسم کارونه يې په (خپلو معيارونو) معلومول او د خپل ځان لپاره يې اهداف او د پرمختګ لاره هم په خپله ټاکله،نو په هغه وخت کې مسلمانان تر ټولو غښتلي او پياوړي خلک ول چې له هسپانيې نيولې

تر چين پورې د دوئ بيرغ رپېده او د نورې نړۍ خلکو به کوښښ کاوه چې لدوئ څخه (دين) او يا (تمدن) زده کړي.
خو کله چې د بېلابېلو عواملو په نتيجه کې د مسلمانانو اجتماعي تفکر بدل شو او خپل معيارونه او تګلاره يې پرېښوده او د نورو معيارونه او تګلارې يې خپلې کړې نو نتائج هم معکوس راووتل.
قيادت او سيادت د مسلمانانو له لاسه لاړ او کرار کرار مسلمان هېوادونه او ولسونه يو په بل پسې د پرديو تر واکمنۍ لاندې شول، او دغې پردۍ واکمنۍ بيا په مختلفو لارو او پلمو مسلمانان له خپلې ارادې، آزادۍ، دين، تمدن، ژبو، تاريخ، فرهنګ اومعنوي ارزښتونو څخه محروم کړل، چې د دغه محروميت ژوندي مثالونه د مسلمانانو د سياسي، اجتماعي، پوځي، تقنيني، علمي، فرهنګي او اقتصادي ژوند په بېلابېلو ډګرونو کې په لاندې ډول وينو:

۱ – د حاکميت ډګر:

په داخل کې د ولسونو او هېوادونو سياسي او ټولنيزې چارې او هم له نورې نړۍ سره بين المللی دوه اړخيز روابط د هر هېواد د حاکمانو او حاکم نظام له لوري پرمخ بيول کېږي. د همدغه اهميت له امله د حاکم او د حاکميت د څرنګوالي ټاکل په اسلام کې شرعي او عقيدوي موضوع ده، او اسلامي شريعت د حاکم د ټاکلو لپاره د داسې لارو چارو د خپلولو امرکړی چې په نتيجه کې يې صالح حاکم او عادل حاکميت رامنځ ته کېږي.
د اسلام فقهاوو د حاکم د تعيين او عزل (ټاکلو او ليرې کولو) لپاره د شريعت په رڼا کې داسې معيارونه او قيود وضع کړي چې په عملي کولو يې اسلامي ټولنه د حاکميت په ډګر کې له ټولنيز اضطراب څخه د تل لپاره په امان کې پاتې کېږي.

په اسلام کې د حاکم له اساسي او مهمو مسؤوليتونو څخه د اسلامي شريعت نافذول، له هېواد او دين څخه دفاع کول، د وګړو د فردي او اجتماعي حقوقو تامين او په نړيواله سطحه د مسلمانانو له حقوقو څخه دفاع ده. دا چې په اسلامي نړۍکې د دغه ډول حاکم په شتون کې د نړيوال کفري هېوادونه خپلو اهدافو ته نشول رسېدلی نو يې په مختلفو لارو چارو په اسلامي نړۍ کې د حاکم او حاکميت لپاره نوي معيارونه په مسلمانانو ور وتپل چې په نتيجه کې يې داسې نظامونه او حاکمان پر اسلامي نړۍ مسلط شول چې د نړيوالو کفري هېوادونو ګټو ته د خپلو هېوادونو او ولسونو پر ګټو ترجيح ورکوي. دغه ډول حاکمان په لاندې څو ډولونو کې ليدلای شو:

الف- شاهي حکومتونه:

شاهي حکومتونه که څه هم چې د اسلام د سياسي روحيې ممثل ندي خو که اسلامي نظام تطبيق کړی ښايي تر ديموکراتيکو حکومتونو غوره وي، ځکه چې د هر حاکم په مړينه او يا لېرې کېدلو به په هېوادونو کې نوي نوي اضطرابونه نه رامنځته کېږي. خو اوس چې کوم شاهې نظامونه په ځينو اسلامي هېوادونو کې حاکم دي ټول د استعماری هېوادنو لخوا پر خلکو تپل شوي دي. او له همدې امله تل کوښښ کوي چې د استعماري هېوادونو د مصالحو په تأمين هغوئ له ځانه راضي وساتي، تر څو د ډېر وخت لپاره په قدرت کې پاتې شي که څه هم چې دا کار ورته د استبداد ، ظلم او اسلام دښمنۍ په قيمت تمام شي.

بله دا چې په دغه ډول شاهي کورنيو کې واک په موروثي شکل له يوه څخه بل ته په اتوماتيک ډول لېږدي، او دېته نه کتل کېږي چې آيا په راتلونکي حاکم کې د صالح او اهل حاکم وړتيا شته او که نه؟ ډېر ځلې خو داسې هم پېښېږي چې استعماري هېوادونه په شاهي کورنۍ کې تر

ټولو یو بې کفایته او نا اهله شخص انتخاب کړي، ترڅو په پوره بې پروایۍ د خپل د هېواد او ولس ګټې له پامه وغورځوي، او په ټول حماقت د پردیو په اشارو وچلېږي.
د نن شاهي نظامونه د مسلمانانو لخوا ندي رامنځته شوي، بلکې غربیانو حاکم کړي دي. دغه حکام خپل هېوادونه او ولسونه د زور او اجبار له لارې په هغو طریقو او قوانینو چلوي چې غربیانو ورته ټاکلي دي. او که څوک د دغه ډول مفسدو حاکمانو په خلاف د اعتراض غږ پورته کوي نو په ډېرې بې رحمۍ وهل کېږي، ترل کېږي، شړل کېږي او وژل کېږي. د غرب د بشري حقوقو سازمانونه هم د دغه ډول (مترقي؟!) حاکمانو له ظلم او استبداده سترګې پټوي، او هم یې دغه ډول چارې په بېلابېلو نومونو ستایي او دفاع ورڅخه کوي.
د اوسنیو شاهی کورنیو غړي او ولیعهدان اکثره د غرب له تعلیمي مؤسساتو او پوهنتونونو فارغ شوي وي چې فکري معیارونه یې هم د غربیانو په څېر وي. دغه خلك له خپلو ولسونو څخه د ومره پردي شوي وي چې د ژوند په هرڅه کې د خپلو هېوادونو له خلکو مختلف وي. او د خپل دین او قوم اخلاقي ارزښتونه ورته د غربي ارزښتونو په مقابل کې هېڅ اهمیت نه لري.

ب: کودتایي حکومتونه:

په اسلامي نړۍ کې دوهم ډول حکومتونه هغه کودتایي حکومتونه دي چې د پردیو لخوا د روزل شویو او پالل شویو متنفذو خلکو او جهتونو په لاس رامنځته شوي دي. د دغه ډول حکومتونو تر شا استعماري هېوادونه په پوځي او سیاسي لحاظ ولاړ وي. لکه څنګه چې دوئ د پردیو لخوا رامنځته شوي وي هماغه ډول د پردیو لپاره په خپلو خلکو او هېوادونو حکومت هم کوي.

دغه حکومتونه د خپل حاکميت د بقا لپاره داسې نظامونه او قوانين جوړوي چې په هر حالت او شکل کې د دوئ د حاکميت استمرار تأمين کړي. دېته هېڅ پام نه کوي چې دغه ډول نظامونه او قوانين د خلکو له دين، اخلاقو، ملي ارزښتونو او نورو طبيعي غوښتنو سره سمون لري او که نه.

دغه ډول کودتايي نظامونه تر هرڅه د مخه له ټولو هغو خلکو زندانونه ډکوي چې د خپل زوال خطر ورڅخه احساسوي. اوکه کله له يوه ملي پاڅون سره مخ شي نو بيا د وسلي او ځواک بې دريغه استعمال ته مخه اړوي. او که په دې هم چاره و نه شي نو بيا پردي پوځونه خپل هېواد ته رابولي او هرڅه د هغوئ په اختيار کې ورکوي.

اسلامي نړۍ په شلمه ميلادي پېړۍ کې له دغه ډول حکومتونو ډېره ګړېدلې او لا تر اوسه کړېږي. دا هرڅه ځکه پېښېږی چې په اسلامي نړۍ کې د حاکميت او حکومت معيارونه پردي دي.

ج: پوځي حکومتونه:

په اوسنۍ اسلامي نړۍ کې ډېر ځله داسې پېښېږي چې کله هم ملکي او يا د غربيانو په اصطلاح (جمهوری) حکومتونه د استعماري حکومتونو د مصالحو په تأمين کې پاتې راشي او د خطرناکو فيصلو له کولو څخه عاجز شي او دا وېره ورته پيدا شي چې کېداى شي واک د اسلامي او ملي ځواکونو لاس ته ورشي، او د دغه ډول حالت د راتللو په صورت کې به د هغوئ ټول ښکېلاکي مصالح په خطر کې ولوېږي، نو هماغه وي چې بيا د پوځي کودتاګانو لپاره لاره هواره کړي،او د کودتا په نتيجه کې پوځي حکومت رامنځته کېږي چې دغه پوځي واکمن بيا ټول هغه قوانين او نظام له منځه وړي چې کېداى شي تر يو حده به اسلامي او ملي مصالح ورکې خوندي وو.

استعماري قوتونه دې ډول پوځي حکومتونو ته وظيفه ورکوي چې د خپل ولس په خلاف وجنګېږي اوخپلو خلکوته چې د استعمار او غلامۍ مخالفت کوي پردي او د هېواد او سولې دښمنان ووايي، او استعماري يرغلګرو او مداخله ګرو هېوادونو ته د دوستانو لقب ورکړي، او له هغوئ سره د «دوستۍ»، «امنيتي» او د «ستراتيژيکو» تړونونو په نامه د غلامۍ او ذلت معاهدې امضاء کړي. او د هغو آزادي غوښتونکو چې په هېواد کې د دغه ډول پوځي واکمنو مخالفت کوي د له منځه وړلو کوښښ کېږي.

دغه ډول پوځي واکمن د هېواد ټولې ملکي ادارې، پوځ، د اقتصاد ملي منابع او هرڅه د پرديو په غلامي کې د خپلې بقا پخاطر استعمالوي او ولس ته له حساب ورکولو ځان لوړ ګڼي.

اکثره دغه ډول پوځي حکومتونه په هغو هېوادونو کې رامنځته کېږي چې هلته ولسونه په اسلامي روحيه عيار او اسلامي او جهادي حرکتونه واک ته د رسېدلو په درشل کې وي. دغه شومه تجربه څو څو ځله په تېرو تقريباً سلو کلونو کې په اسلامي هېوادونو کې تکرار شوې ده.

د: جمهوري او انتخابي حکومتونه:

جمهوري او انتخابي حکومتونه که څه هم چې په سطحي نظر تر استبدادي شاهۍ، کودتايي او پوځي حکومتونو ښه ښکاري، خو په حقيقت کې دغه ډول حکومتونه تر ټولو خطرناک دي، او منفي آثار يې تر ټولو دوامداره وي. او دا ځکه چې دغه حکومتونه د غربي ډيموکراسۍ، غربي ټولنيزو اصولو او غربي سياسي ارزښتونو په بنا را منځته کېږي، چې د اسلامي نړۍ له ديني، ملي، اخلاقي او سياسي اصولو او ارزښتونو سره په ټکر کې دي چې په لاندې ډول يې ليدلای شو:

د غربی ډیموکراسۍ پر بنسټ ولاړ انتخابات انسانانو ته د علم، تجربې، عقل، دینداری او امانتدارۍ له نظره نه ګوري، بلکې ټولو وګړو ته په یوه سترګه ګوري. د مثال په ډول د حاکم په انتخاب او د قانون په تصویب کې دیوه ستر عالم او قانون پوه د رأيې او د داسې یو شخص د رأيې ترمنځ چې کثافات ټولوي، تشنابونه پاکوي او نور په هېڅ نه پوهېږي هېڅ تفاوت نشته. او هم د یوه شیخ الحدیث یا مفتي اعظم او د یوه داسې چا د رأيې ترمنځ هېڅ تفاوت نشته چې په ملي سطحه په خیانت، غدارۍ هر ډول بداخلاقۍ پېژندل شوې وي. دوئ دواړه یوازې یوه یوه رأیه استعمالولی شي، پرته لدې چې دې ته دې وکتل شي چې عالم او مفتي اعظم یا قاضي القضاة د هېواد د مصالحو په تشخیص کې تر یوه بد اخلاقه، فاسد او مفسد انسان څومره غوره دی.

د غربي ډیموکراسۍ پر بنسټ ولاړ انتخابات د هېواد هر وګړي ته دا حق ورکوي چې د ریاست او یا بلې وظیفی لپاره کاندید شي. پرته لدې چې وکتل شي چې هغه د کوم دین او یا کومې عقیدې لرونکی دی. یا په بل عبارت لکه څنګه چې د صالحو کاندیدانو پر مخ د کاندیدېدلو دروازه خلاصه ده همدا ډول د فاسدو او مفسدو پر مخ هم د کاندیدېدلو دروازه خلاصه ده. بلکې په اوسنۍ اسلامي نړۍ کې خو تقریباً نوي فیصده د مصلحو خلکو پر مخ د کاندیدېدلو دروازې تړلې دي، او هم پر اسلامي احزابو په بېلابېلو بهانو بندیزونه لګول شوي او کارکوونکي یې له فعالیت څخه منع کېږي.

ډېر ځلې داسې هم پیښ شوي چې اسلامي جهتونه او احزاب په انتخاباتو کې بریالي شوي، خو وروسته بیا د هغوئ حکومتونه د پوځ او یا د کودتاه ګانو له لارې له واکه لیرې شوي او په مسؤولینو یې زندانونه ډک شوي دي.

د غربی ډیموکراسۍ پر بنسټ ولاړ حکومتونه فیصلې روا او ناروا، یا صلاح او فساد ته په کتلو سره نه کوي، بلکې هلته د اکثریت رأیې ته کتل کېږي، او هرڅه چې اکثریت خوښ کړل هماغه روا او صلاح ده، که څه هم چې د الله ﷻ د دين له احکامو سره سل فیصده مخالف هم وي. د مثال په ډول که اکثریت رأیه ورکړي چې یو نارینه له بل نارینه سره، یا دوه ښځې یوه له بلې سره نکاح کولی شي، یا دا چې (سود) دې جائز شي، او یا دا چې ښځه دې خپل خاوند ته طلاق ورکړای شي، او هم یا دا چې نظام دې سیکولر وي، یعنې د الله ﷻ شریعت ته دې د ژوند او دولت په چارو کې ځای نه وي، نو دا هرڅه قانون ګڼل کېږي، او د هغه مطابق فیصله کېږي.

غربي ډیموکراسي دا نه مني چې قانون او شریعت دې د الله ﷻ له خوا وي، بلکې هغه (تشریع) او (تقنین) خپل حق ګڼي. ډیموکراسي (روا کول) او (ناروا کول) د انسانانو حق ګڼي، او د (حق) او (ناحق) لپاره معیاورنه هم باید انسانان په خپله وټاکي.

تجربې او مشاهدې دا ثابته کړې چې په اسلامي نړۍ کې ټول هغه حکومتونه چې ځانته جمهوري یا ډیموکراتیک حکومتونه وایې د غرب پر لاره روان دي، او په خپلو ولسونو یې غربي نظامونه او قوانین تحمیل کړي دي. او هم له دغو وراد شویو قوانینو څخه د زور او زندان په مټ دفاع کوي. دغو حکومتونو د الله تعالی ﷻ د دين په خلاف علني جګړه اعلان کړې او مسلسلې هڅې کوي چې د هېوادونو په هېڅ قانون کې هېڅ اسلامي ماده پاتې نشي. او که پاتې هم شي نو باید د هغې د عملي کېدلو په مخ کې دومره شرائط او نور قانوني خنډونه راولاړ کړي چې د هغې مادې د شتون افادیت ورختم کړي.

د دغه ډول جمهوري او ډیموکراتیکو حکومتونو حکام تل دا هڅه کوي چې څرنګه غربي فرهنګ په خپلو خلکو مسلط کړي، دوئ پدې

لاره کې د خلکو د وينو بهولو ته هم تيار دي. دا هرڅه د خپلو ولسونو په خلاف په داسې حال کې کوي چې ځانته ملي او ولسواکه حکومتونه هم وايي. خو که د ولس اکثريت ورڅخه د دين او هېواد د ملي او معنوي ارزښتونو د ساتنې مطالبه وکړي، نو بيا ولسونه د ارتجاع، بنسټ پالنې او... په نوم ځپل کېږي.

په لنډه ويلی شو چې په اسلامي نړۍ کې دا هر څه ځکه ترسره کېږي چې مسلمانان د حاکميت په ډګر کې د خپلو معيارونو له لرلو څخه محروم کړای شوي دي، او هر څه يې د پرديو په ميعار او تله تلل کېږي.

۲- د تعليم ډګر:

د ولسونو د ترقۍ او زوال راز په تعليم او تربيه کې نغښتی دی. هر هغه ولس چې د تعليم او تربيې په ډګر کې تر نورو مخکې وي، هغه به په مادي پرمختګ کې هم تر نورو مخکې وي. او هرکله چې تعليم او تربيه د ولس له عقائدو، افکارو، نظرياتو او اجتماعي فرهنګ سره همغږې وي نو بيا يې ولسونه په منلو او خپلولو کې هېڅ مشکل او حساسيت نه ښئي، او دغه ډول تعليم او تربيه په ډېره بيړه او په پراخه پيمانه خپرېږي، او د حالاتو او شرائطو د بدلون په نظرکې نيولو سره وده هم کوي، چې په هر پړاو کې د ولس او هېواد د سياسي حاکميت د ټينګښت او د هغه د ارتقا سبب ګرځي.

خو که چېرته تعليم او تربيه د هېواد د خلکو د دين، اخلاقو، سياسي او اجتماعي فرهنګ ترجمانه نه وي، بلکې د بل چا لخوا او د بل چا د اهدافو د ترسره کولو لپاره د بل قوم او دين پر سياسي، فکري او اجتماعي بنسټونو ولاړه وي، او پر مسلمانې ټولنې د جبر په صورت کې ورتپل شوې وي، او د همدغه ډول تعليمي نصاب او نظام په نتيجه کې رالوی شوي نسل عملاً دا ثابته کړې هم وي چې د خپل دين او

خپلو عقائدو په هکله نه يوازې بې اعتنا دي، بلکې ښکاره دښمني هم ورسره کوي، او دا يې هم ثابته کړې وي چې د خپل هېواد او ولس پرګټو د بل استعماري هېواد ګټو ته ترجيح ورکوي، او له خپل تاريخ څخه کرکه لري، خو د غرب په تاريخ وياړي او خپل خلک په زوره د کفري هېوادونو غلامۍ ته اړ باسي، نو بيا به طبيعي وي چې د ولس د فکر او فرهنګ ساتونکي د دغه ډول واردو شويو او پرديو نصابونو او نظامونو په خلاف راپورته شي، او د عملي کېدلو مخنيوی يې وکړي.
کېدی شي ځينې خلک داسې فکر وکړې چې اوسنيو حاکمو نظامونو ځکه غربي ډوله تعليمي نظام او نصاب خپل کړی چې په مادي ډګر کې پرمختګ وکړي او د غرب د تعليم او ټکنالوژۍ له تجربې څخه استفاده وکړي. دا خبره تر ډېره حده معقوله ده، خو پدې هکله لاندې دوه مهمې خبرې د يادولو دي.
۱ ـ مونږ که ضرورت لرو نو هغه د غرب علومو او تخنيک ته دی، نه د غرب فرهنګ، اخلاقو، نظرياتو، دين او د ژوند فلسفې ته. خو په اسلامي نړۍ کې وينو چې د تعليم او تربيې وزارتونه د غرب د علومو له خپلولو د هغه د فرهنګ خپلولو ته ډېر ليواله دي، او په دې ډګر کې هرکال په لسګونو ميليونو ډالر مصرفوي. که دغه درانه لګښتونه د غربي فرهنګ او اخلاقو د ترويج پر ځای د علومو په ترويج، د لابراتوارونو په رامنځته کولو او د تعليمي سامان آلاتو او وسائلو په اخستلو مصرفېدلای نو پايله به يې تر اوسني حالت ډېره غوره وه.
۲ـ که دا ومنو چې د غرب د تعليمي نظام او نصاب خپلول د پرمختګ سبب ګرځي او د پرمختګ په صورت کې به هېوادونه آزاد او ولسونه د خپلې ارادې خاوندان شي، خو دا هم په عمل کې نه ليدل کېږي. ځکه همدا اوس ډېر اسلامي هېوادونه ښه لوړ صنعتی معيار ته رسېدلي، ښې درنې وسلې او پوځي تجهيزات يې هم جوړل کړل، ځينو يې (اتوم

بم) هم جوړ کړ، خو بيا يې هم نه هېوادونو ريښتنې آزادي و ليدله، او نه يې خلک د خپلې ملي ارادې خاوندان شول. بلکې له هرڅه سره د استعماري هېوادونو په خدمت کې پاتې دي. او دا لدې امله چې تعليمي نصاب يې خپلو لوستونکو ته د خپلې سياسي او ملي ازادۍ پيغام نه لري.

د اسلامي نړۍ د تعليم او تربيې وزارتونو په تعليمي نصاب کې د تعليم معيار يوازې دومره ايښی چې لوستونکي يې يوازې حکومتي ماموريت ورباندې وکولی شي او بس. دا چې تعليمي معيارونه دې دومره لوړوي چې په لوستونکي کې يې ابتکاري صلاحيتونه پيداکړي او علم دې له نظريې څخه عمل ته واړوي ډېر لږ ليدل کېږي. همدا سبب دی چې سره لدې چې په اسلامي نړۍ کې په ميليونونو ځوانان په مکتبونو او پوهنتونو کې عصري علوم لکه کيميا، فزيک، رياضی، بيالوژي، جيولوژي او نورعلوم زده کوي، خو تقريباً يوازې يو فيصد يې په دغو علومو کې د عمل ډګر ته راوځي، او له پاتې نورو څخه يې زده کړي نظريات هم ببرته هېر شي او د بيسواده خلکو په څېر عام کارونه کوي.

که په شلمه پېړۍ کې په اسلامي نړۍ کې د عصري تعليم بهير ته وګورو نو وينو چې څومره چې د عصري تعليم لمن خوره شوې ده په هماغه اندازه د دغه ډول تعليم او فرهنګ لرونکي خلك له دين، معنويت، اسلامي اخلاقو او تهذيب څخه هم ليرې شوي دي.

دا سمه ده چې د عصري تعليم په درلودونکو کې هم د اسلامي فکر ځينې ستر ستر پوهان رامنځته شوي، خو هغوئ د عصري تعليم د پانګې او محتوی د خپلولو په نيتجه کې نه، بلکې له د غه نصاب او نظام څخه د باندې په بل چاپيريال کې د اوسېدو او له مسلمانو مفکرينو څخه د تأثر په نتيجه کې رامنځته شوي دي.

که په شلمې پېړۍ کې داسلامي نړۍ سیاسي او تحریکي بهیرته وګورو نو بیا هم وینو چې ټول سیکولر (لادینه) او یا الحاد ته مائل (چپي) احزاب او د هغوئ پلویان ټول د همدغه عصري تعلیم د محیط ـ چې له دیني روح څخه تش دی ـ زېږنده دي. او دا هم ټولو مسلمانانو ولیدل چې اسلامي نړۍ د دغو احزابو او د هغو له حاکمیتونو څومره وکړېده.

د همدغه بې معنویته عصري زده کړې خاوندانو په اسلامي نړۍ کې په سلګونو زره مسلمانان په منځنۍ آسیا، افغانستان، عربي او افریقایي هېوادونو کې پدې خاطر ووژل او یا یې په زندانونو کې بند کړل چې هغوئ د معاصر جاهلیت وارد شوي قوانین او نظامونه نه منل،او د خپلو اسلامي او ملي نوامیسو او ارزښتونو په ساتلو یې ټینګار کاوه، او له هغو څخه د دفاع په لاره کې هر ډول قربانیو ته حاضرېدل.

که په یوه ژور نظر د اسلامي نړۍ تعلیمي بهیر ته وګورو نو وبه وینو چې د تعلیم په ډګر کې هرڅه د غرب له لوري په ډیزاین شوې طرحه روان دي. او نتائج یې هم په هماغه بڼه کې راڅرګندېږي چې غرب یې غواړي.

دغه ډول تعلیمي انحراف له مسلمانو پوهانو او نظامونو څخه یو هراړخیز سنجول شوی او انقلابي علاج غواړي، خو دا چې پر اسلامي نړۍ تپل شوي پردي پالونکي حاکمیتونه د دغه ډول اساسي علاج په مخ کې خنډ واقع دي نو طبیعي ده چې لومړی باید د امت ریښتیني او مجاهد بچیان د دغه خنډ د له منځه وړلو لپاره راپورته شي، که څه هم چې دغه کار به د یوې عبوري مرحلې لپاره په اسلامي هېوادونو کې یو څه اضطراب رامنځته کړي چې د تدبیر، ثبات او استقامت په نتیجه کې به بیا په خپله له منځه ځي.

د تقنين او نظام ډګر:

نظام او قوانين هغه څه دي چې د ټولنو او افرادو حقوق، وجائب او مسؤوليتونه تعينوي او په ټولنو کې د فساد او اضطراب مخه نيسي.

خو د نظام جوړول او د قوانينو تصويب بايد د ټولنې د دين، فرهنګ، اخلاقي او معنوي ارزښتونو، سياسي، اجتماعي، اقتصادي، تاريخي او طبيعي واقعيتونو او حقائقو په رڼا کې او د ټولنې د رواني(روحي) کيفيت په نظر کې نيولو سره ترسره شي، ترڅو داسي نشې چې غوښتنې او ضرورتونه يو ډول وي او نظامونه او قوانين بل ډول رامنځته شي، چې پدې حالت به بيا د ټولنې او قوانينو ترمنځ جګړه او کشمکش يوه طبيعي نتيجه وي. ځکه چې له يوې خوا به مسلمان ولسونه د خپلو ديني، اخلاقي، اجتماعي، سياسي او نورو ارزښتونو د خوندي پاتې کېدلو لپاره مبارزه کوي، او له بلې خوا به حکومتونه له خلکو څخه د قوانينو د تطبيق او رعايت د غوښتنې په لاړ کې له زوره کار اخلي.

که د پورتني فطري او طبيعي فارمولې په رڼا کې د اسلامي نړۍ اوسني وضعيت ته وګورو، نو وينو چې تقريبا په ټوله اسلامي نړۍ کې د ولسونو او نظامونو ترمنځ له تېرې يوې پېړۍ راهيسې ترخه او نه تمامېدونکې جګړه روانه ده. د دې جګړې يو لوری هغه مسلمان ولسونه، اسلامي تحريکونه او نهضتونه دي چې انسانان د الله ﷻ بنده ګان ګڼې او د هغوئ لپاره د الله ﷻ د قانون پلي کېدل د ټول بشريت د سعادت مصدر ګڼي، ځکه چې هغوئ وايې چې انسانان الله ﷻ پيداکړي دي او هماغه الله ﷻ د دوئ په غوښتنو، ضرورتونو او استعدادونو تر هر چا ښه پوه دی، نو طبيعي ده چې د هغه له لوري رالېږل شوی قانون دې د بشريت د چارو تر ټولو ښه تنظيمونکی او سمبالوونکی وي، چې د هغه د تطبيق لپاره مسلمان ولسونه او

اسلامي نهضتونه د خپل پاينبت او يا له منځه تللو په جګړه کې اخته دي.
د جګړې بل لوری بيا هغه مستبد، جابر او (سيکولر) نظامونه دي چې دين او د مسلمانو ټولنو غوښتنو ته په هېڅ اهميت قائل ندي.
مستبدو نظامونو د غرب او غربي استعماري قوتونو د برلاسی او د اسلامي قوانينو د له منځه وړلو لپاره داسې قوانين رامنځته کړي چې د ټولنې د فطري او طبيعي غوښتنو سره هېڅ اړخ نه لګوي. خو په عين وخت کې په خپل ټول قوت او فشار سره په مسلمانو ولسونو د خپلو نظامونو حاکميت او د خپلو وضعي قوانينو تطبيق ته دوام ورکوي، چې پدې لاره کې د لکونو او يا ميليونونو مسلمانانو او آزدي غوښتونکو د وژلو لپاره هم د هماغو قوانينو لمنه نيسي چې دوئ په خپله جوړ کړي دي.
د مسلمانې نړۍ د هېوادونو تقريباً ټول اساسي، حقوقي، مدني، جنايي، اقتصادي او نور قوانين له تېرې يوې يا يوې نيمې پېړۍ راهيسې پر غربي بنسټونو ولاړ دي، چې د غربي هېوادونو د استعماري هڅو په نتيجه کې رامنځته شوي دي.
د اسلامي نړۍ په هېوادونو کې تقريباً ټول ملي او بين المللي تصاميم او فيصلې د هغو قوانينو او تړونونو په رڼا کې تر سره کېږي چې د غرب د مصالحو د خوندي ساتلو لپاره وضع شوي دي.
د قوانينو په ډګر کې نه يوازې دا چې په سيمه ييزه توګه په هېوادونو کې غربي ډوله قوانين نافذ دي، بلکې د اسلامي هېوادونو حکومتونه په ټينګه د هغو نړيوالوقوانينو او د بشري حقوقو او د ملګرو ملتو لخوا د جوړو شويو قوانينو منلو ته هم ژمن ګرځولی شوي چې د هغو په وضع کې اصلاً اسلامي شريعت او د اسلامي نړۍ غوښتنو ته ځای ندی ورکړل شوی. خو غربي هېوادونو، د ملګروملتو ادارې، د امنيت

شوری او نورو غربي ادارو خپلو دغو قوانينو ته داسې قداست وربښلی دی چې د قرآن کریم او د شریعت قداست يې په مقابل کې ورته هېڅ اهمیت نه لري.
د مثال په ډول که يو کار هرڅو (دين) حرام کړی او یا لاژم کړی وي، خو چې د (بشري حقوقو) او يا له نورو نړیوالو قوانینو سره چې اصلاً د غربیانو د مصالحو د خوندي کولو لپاره لیکل شوي دي مغایرت ولري نو هلته به هرو مرو د شریعت په پرتله دغو غربي قوانینو ته ترجیح ورکول کېږي، او د شرعي قانون د تطبيق مخنیوی به کېږي.
او که چېرې کوم هېواد د شرعي قوانینو په پلي کولو اصرار وکړي، نو بیابه له ډول ډول تعزیراتو او بندیزنو سره مخ کېږي او یا به په هغه هېواد کې د شرعي نظام د له منځه وړلو لپاره دسیسې او کودتا ګانې په کار اچول کېږي، او يا به يې هم په مقابل کې د داخلي جګړې لپاره ځينې اقلیتونه د حقوقو د غوښتلو په بهانه راپورته کوي او له هغو څخه به د (بین المللی) ملاتړ لپاره هراړخيزې هڅې په کار اچوي.
له دغه ډول غیر فطري او تپل شویو قوانینو او نظامونو څخه د خلاصون په لاره کې له ډېرو اوږدو تکراري تجربو، مسلسل زغم او صبر وروسته مسلمانو مفکرينو ته دا ثابته شوه چې د خلاصون يوازې يوه لاره شته او بس، او هغه لاره د مسلطو نظامونو په خلاف د يوه مسلح جهادي او انقلابي پاڅون لاره ده چې په نتیجه کې يې باید دغه د پرديو په لاس جوړ شوي نظامونه او د هغوئ لخوا نافذ شوي قوانین په يو مخيز ډول له منځه ولاړ شي، او پر ځای يې پداسې حال کې اسلامي قوانین نافذ شي چې له هغو څه د دفاع په خاطر په سیاسي، فکري، اجتماعي پوځي او علمي ډګرونو کې نه ستړې کېدونکې هڅې په لار واچول شي.

پوځي او امنيتي ډګر:

د هر هېواد پوځي او امنيتي ځواکونه د دې لپاره جوړېږي چې د هغه هېواد د اوسېدونکو د ژوند لپاره يوه ډاډمنه فضا تأمين کړي، د هېواد د جغرافيايي او معنوي سرحداتو ساتنه وکړي، پر هېواد او ولس يې د يرغل مخه ونيسي، او د ضرورت په وخت کې د حق د اثبات او له هغه څخه د دفاع په لار کې په مېړانه وجنګېږي.

همدارنګه امنيتي ځواکونه دنده لري چې په هېواد کې د نافذو قوانينو تطبيق تضمين کړي، د هر ډول ظلم او فساد مخه ونيسي، د لاښه امنيت د تأمين لپاره مجرمين تعقيب کړي، په ټولنه کې د مفسدينو ځالې ولټوي او له منځه يې يوسي. او هم د ضرورت په وخت د پوځي ځواکونو ترڅنګ د دښمن په خلاف وجنګېږي.

يو ځواکمن پوځ او ويښې او فعالې امينتي قواوې بايد تر هرڅه د مخه د خپل دين، عقيدې، هېواد، ولس او فرهنګ په غوښتنو د يوه منظم ايډيالوژيک نظام او نصاب په وسيله وپوهول شي، او د دغو غوښتنو د تحقق په لاره کې د قربانۍ ورکولو په روحيه وروزل شي، ترڅو هغوئ خپل ځان د معاش او وظيفې په بدل کې د اجير او نوکر په حيث ونه پيژني. بلکې تل د سربښندنې او قربانۍ لپاره د مجاهد په صفت تيار وي، خپل مسؤوليتونه له الله ﷻ څخه د وېرې او له هغه څخه د مکافات او مجازات په روحيه سرته رسوي.

د اسلام ستر پيغمبرﷺ خپل د اصحابو کرامو رضي الله عنهم پوځ په همدغه روحيه روزلی او سمبال کړی ؤ. نو ځکه خو يې وکولای شول چې په ډېره لږه موده کی د عربو له جزيرې او د هغې له شا او خوا سيمو څخه د کفر او شرک ټغر ورټول کړي، او د نړۍ د يوې لويې امپراطورۍ (فارس) استبدادي حاکميت ته د پای ټکی کېږدي.

د پيغمبرﷺ د اصحابانو او تابعينو په اسلامي عقيدې سمبال لښکر نه يوازې دا چې په لنډه موده کې يو لوی ځواکمن دولت تأسيس کړ چې حدود يې له چين او قوقاز څخه نيولي تر مراکش او اسپانيا پورې غزېدلي وو او د هند او مديترانې پر سمندرونو يې واک چلېده، بلکې د نړۍ لويو لويو دولتونو به کوښښ کاوه چې د خپلي بقا لپاره د اسلامي دولت حمايت حاصل کړي.

خو که د نن ورځې د اسلامي نړۍ پوځونوته وګورو نو وبه وينو چې هرڅه يې د خپل ماضی په خلاف د پرديو پر معيارونو ولاړ دي چې مشخصات يې په لاندې ډول بيانولی شو:

د نن ورځې د مسلمانو هېوادونو پوځونه په مجموع کې له دين او ديني ارزښتونو ډېر لرې ساتل کېږي، په تربيه او نصاب کې يې دين، عقيده، آخرت، اسلامي تاريخ او د اسلام پوځي تاريخ هېڅ ځای نه لري. هڅه کېږي چې پوځونه او امنيتي ځواکونه د سيکولريزم (بې دينی) په اصولو وروزل شي، ترڅو د هغوئ په زړونو کې د اسلام لپاره هېڅ ډول مسؤوليت او وفاداري ځای ونه نيسي او کومه ورځ د خپل مستبد حاکم د قوماندې پر ځای شرعي اوامرو او احکامو ته ترجيح ورنکړي.

د اسلامي نړۍ پوځونه عملاً د استعماري هېوادونو د پوځي کارپوهانو او استاذانو لخوا په غربي يا روسي نصاب او معيارونو روزل کېږي، او بيا پوځي افسران د لوړو زده کړو لپاره هماغو استعماري هېوادونو ته استول کېږي چې د هغوئ په پوځي پوهنتونونو کې زده کړې وکړي او د پوځي زده کړو تر څنګ يې له هر ډول اسلامي افکارو او انګېرنو څخه (ماغزه پرېمينځل) هم تر سره شي.

ډېر ځله داسې هم پيښ شوي چې دغه ډول پوځی افسران بيا په خپلو هېوادونو کې د هماغو استعماري هېوادونو په ګټه په کودتا ګانو لاس

پورې کوي او خپل ملي او قانوني نظامونه د بل چا لپاره راپرځوي، چې وروسته بيا پوځ او امنيتي ځواکونه هم په پټو سترګو د همدغو کودتاچيانو په قومانده چلېږي.

د اسلامي نړۍ د هېوادونو پوځونه په بېلابېلو تړونونو او قراردادونو په داسې ډول په غربي هېوادونو پورې تړل شوي چې د هغوئ له اجازې او مشورې پرته يو اقدام هم نشي کولای. وسلې، طيارې، پوځي سامان آلات او لوژيستيکي وسائل د داسې قراردادنو په ترځ کې د هماغو استعماري هېوادو لخوا ورته برابرېږي چې په هېڅ ډول بايد له هغو څخه د اسلام د دفاع لپاره کار وانه خستل شي.

په اوسينو پوځونو کې يوازې هغه افسران لوړو رتبو ته رسېدلای شي چې په مکمل ډول يې دين او ديني ارزښتونو ته شاکړې وي او د استعماري قوتونو د اعتماد وړ ګرځېدلي وي. د ترفيع او ارتقا لپاره داسې شرايط او معيارونه ورته ټاکل شوي چې د ديني فکر لرونکي افسران بايد هېڅکله په هغو برابر رانشي، او که چېرې يو نيم ځای کوم مسلمان افسر د خپل پوځي لياقت او وظيفوي وړتيا له امله کومې لوړې رتبې ته په رسېدلو بريالی هم شي نو هغه هم په بېلابېلو پلمو د قيادت له موقف څخه لرې ساتل کېږي، بدنامېږي او يا د کودتا او يا کوم بل تور په جرم بندي کېږي او يااعدامېږي.

د اسلامي نړۍ اوسني عسکري ځواکونه د دې پرځای چې له هېواد او مقدساتو څخه دفاع وکړي او هم يې امنيتي ځواکونه د مجرمينو او مفسدينو مخه ونيسي او د ټولنې صالح خلک د شريرو او ظالمو خلکو له شر څخه وژغوري، په خپله د خپلو ولسونو په خلاف جنګېږي، د خپل ملت په خلاف د پرديو په غوښتنه عسکري قوت استعمالوي، بمونه پرې اوروي، زندانونه ترې ډکوي او د خپل کور او کلي پرېښودلو ته يې مجبور وي.

پولیس هم د مجرمینو، مفسدینو، ملي غدارانو او د فحشا د خوروونکو ترڅنګ دربېږي او امنیت یې تأمینوي. خو په مقابل کې د ټولنې صالح خلک، علماء، مجاهدین، ملي مخور اسلامي شخصیتونه تړي، وژني یې او یا یې د زندان تیاروته ورغورځوي.
همدغه ځواکونه د وسلې او زور په مټ خلك اسلام ته له راګرځېدلو څخه ایساروي. مسلمان داعیان، د اسلام مدافعین او مجاهدین نیسي او پر محاربو کفري هېوادنو یې د څو پیسو په مقابل کې خرڅوي، او دا هر څه ځکه کوي چې دوئ د بل چا په لاس، د بل چا په فکر او نصاب او د بل چا د اهدافولپاره روزل شوي دي.
ډېر ځلې ولیدل شول چې د پردیو د یرغل په وخت کې د مسلمانو هېوادونو پوځیان د دفاع او مقاومت پر ځای د یرغلګرو تر څنګ درېدلي او د هغوئ تر قوماندې لاندې د خپل ملت په خلاف جنګیدلي دي او داستعمار د پاتې کیدو او دوام لپاره یې د غلامۍ په حالت کې هم قرباني ورکړې ده، چې ښه مثال یې په افغانستان کې د روسانو ترڅنګ د افغاني پوځ دریدل ؤ. او دا دی اوس یې بیا وینو چې د هماغه پوځ او ملېشو پاتې شوني د امریکايي پوځونو ترڅنګ د خپل ملت په خلاف په جګړه اخته دي.
پداسې حال کې چې د مسلمانو هېوادونو د پوځونو او امنیتي ارګانونو دغه حال وي، نو طبیعي به وي چې د مسلمانو ملتونو با احساسه غیرتي، په دین او آزدۍ مین ځوانان د یو مثبت بدلون په نیت د دغه ډول پوځونو او امنیتي ارګانونو په خلاف په وسلواله مبارزه لاس پورې کوی که څه هم چې ډېره به ورته درنه تمامېږي. هغوئ د تبدیلۍ لپاره ښایي بله لار ونه لري، ځکه چې سیکولر (بی دینه) پوځونه، پردي پالونکي جنرالان او د پردیو لخوا جوړ شوي حکومتونه او حاکمان یې د

عقل او منطق خبرې ته نه غوږ ږدی، او نه يې د خپلو استعماري بادارانو لخوا د اورېدلو اجازه لري.

اعلامي ډګر:

اعلام په ټولنه کې د عمومي پوهاوي او اجتماعي لارښوونې مسؤوليت په غاړه لري. پدې معنی چې اعلام بايد د ټولنې د ټولو طبقاتو او وګړو د فکري ارتقا لپاره کار وکړي، خلک له حالاتو څخه باخبره وساتي، د ديني، ملي، اجتماعي او فرهنګي ارزښتونو د پالنې او له هغو څخه د دفاع په لار کې افراد او ټولنيز بنسټونه او ادارې خپلو مسؤوليتونو ته متوجه کړي، د حکامو او چارواکو د کړو وړو مثبته څارنه وکړي، فکري او ادبي ابتکارونو ته د ټولنې با استعداده وګړي وهڅوي، او هم د ټولنې د ترفيهي ذوق د پوره کولو لپاره داسې ادبي مواد رامنځته کړي چې د ټولنې په افرادو کې عواطف او احساسات د خير او لوړو انساني اهدافو په لور څپاند کړي، او د هر ډول شر، ظلم او ابتذال څخه د خلکو په زړونو کی کرکه د تل لپاره ژوندۍ وساتي.

په دې وخت کې اعلام د خپل تاريخ تر ټولو پرمختللې مرحلې ته رسېدلی چې عموماً په درې صنفونو ويشل کېږي:

الف: **چاپي اعلام**:

چاپي اعلام لکه کتابونه، مجلې، اخبارونه او داسې نور چې په پراخه پيمانه، رنګين شکل او عصري ډيزاين چاپېږي او تقريباً د ټولنې ټولو لوستو خلکو ته رسېږي.

خو دا چې نالوستي خلک مطبوعات نشي لوستلي نو د هغوئ لپاره بيا صوتي د(اورېدلو) او تصويري د (ليدلو) اعلام رامنځته شوی.

ب: صوتي اعلام:

صوتي اعلام لکه راډیو، فیتې او دې ته ورته نورسائل برقي چې په اسانۍ سره د هر چا او هرې کورنۍ غوږ ته په هر ځای کې خپل پیغام په آسانه ور رسوي او په هغوئ تأثیر کوي. پدې لړ کې راډیو تر ټولو هغه مهمه وسیله ده چې خپل پیغام د سمې، غرونو، دښتو، ځنګلونو، وچې او سمندر هرځای ته رسوي.

ج: تصويري د (ليدلو) اعلام:

تصويري اعلام لکه تلویزون، سینما، کمپیوټر، ویډیوفون، سټیلایټ، تیاتر، فېسبوك او نور چې په ډېره مؤثره توګه او عالي کیفیت هره صحنه په ژوندي ډول د خلکو مخې ته ږدي او ليدونکي مستقيماً تر تأثیر لاندې راولي.

هرڅومره چې د اعلام ډولونه ډېرېږي او کیفیت یې پر مختللی کېږي نو په هماغه اندازه یې د تأثیر او نفوذ ساحه هم پراخېږي.

اوس په نړیواله سطحه د هر ډول اعلام واګې او کنټرول د بین المللی صهیونیزم او استعماري دولتونو په لاس کې دي. او په سیمه ییزه سطحه یې تقربیا ټول اسلامي دولتونه او دهغوئ اعلام هم تر تأثیر لاندې راوستلی دی. د نړیوال صهیونیزم په ترټولو خطرناک کتاب (یهودي پروتو کولونه) کې چې د ټولې نړۍ دکنټرولو لپاره د صهیوني کارپوهانو د نظریاتو او پلانونو مجموعه ده راغلي چې:

((په نړۍ کې ټول اعلام زمونږ په منګولو کې دی. که یوه نیمه جریده چېرې آزده هم پاتې وي نو هغه دومره د اهمیت او تأثیر وړ نه ده. هغه به هم په یو نه یو ډول د خپلو اهدافو لپاره وکاروو)). همدا راز په بل ځای کې لیکي:((د دنیا ټول نشراتي ارګانونه او د فکر د خپرولو ټولې ادارې باید زمونږ په کنټرول کې وي. که چېرې کومه اداره زمونږ

مخالفت وکړي د هغې د بندولو لپاره به له قانوني لارو چارو کار اخلو)). همدا ډول ليکي:((په دنيا کې به ډېرې مجلې او اخبارونه داسې وي چې په ظاهره به بېلابېل افکار او نظريات خپروي، خو د پردې تر شا به ټول زمونږ د اهدافولپاره کار کوي[1])).

که په اسلامي هېوادونو کېد اعلام د ټولو ډولونو عملي او واقعي حالت ته وګورو نو وينو چې په اسلامي نړۍ کې د اسلام او مسلمانانو په ځای غرب او د غرب سياسي، فکري، اجتماعي، اقتصادي اوستراتېژيکو اهدافو لپاره په کار اچول شوي دي. پدې معنی چې مسلمان هېوادونه تلويزونونه لري خو د دې پرځای چې خلکوته اسلامي او ملي ارزښتونه ورمعرفي کړي، شپه او ورځ ورته د غربي ډوله ژوند د تېرولو تلقين ورکوي. هغه ډول صحنې او پروګرامونه خپروي چې مسلمان ليدونکي له اسلامي ارزښتونو او خپل ملي او تاريخي اصالت څخه پردي کوي، او د جنس، هوس، موډ، فيشن او غربي ټولنو په تقليد يې اخته کوي. ځوانان او پيغلې د ټولنې د اصولو او ضوابطو په خلاف د آزدۍ په نوم بغاوت ته وربولي.

همدا ډول اسلامي هېوادونه راډيوګانې لري خو خپرونې يې د تلويزوني خپرونو په څېر د ژوند په هر اړخ کې د پرديو مطالب او محتوی خپروي. که چېرې يې يونيم پروګرام د اسلام په اړه هم وي نو هغه هم نيمګړې سطحي او صوفيانه غوندې يو شی وي چې د اسلام د حاکميت، اسلامي نظام او صحيحې عقيدې لپاره ورکې هېڅ نه وي. بلکې تر دې ورهاخوا ډېر ځلې د دغه ډول تش په نامه اسلامي

(۱)- د دنيـا دمعاصـرو دينونـو او مـذهبونو مختصـره انسـايکلوپيډيا، دصـهيونيزم بحث ج ۱ صـ ۲۶ - ۵۲۵

پروګرامونو په واسطه اسلامي مفاهیم تحریفوی او یا هم هغه څه د اسلام په نامه معرفي کوي چې هغه اصلاً اسلام نه وي.
د راډیوګانو او تلوېزونو نو تر څنګ د چاپي اعلام وسائل لکه اخبارونه، مجلې، نشریې، ناولونه او داسې نور هم تقریباً پنځه نوي فیصده د داسې ټولنو او لیکوالانو لخوا خپرېږي چې د غرب په افکارو او نظریاتو روزل شوي او سیکولریزم (بی دیني) یې د عقیدې په حیث خپل کړې وي. دغه ډله خلک د سیکولریزم د اصولو پر اساس په دولت او اجتماعي ژوند کې د دین او شریعت لپاره په هېڅ نقش قانع نه دي.
خو په عین وخت کې بیا د غربي ډیموکراسۍ او غربي ډوله آزادیو او حقوقو لپاره تر شریعت او دین هم په ډېر قداست قائل دي، او خپل فکرونه او قلمونه یې شپه او ورځ د دې لپاره مسخر کړي دي چې څنګه دغه وارد شوي مفاهیم او ارزښتونه د مسلمانانو په ذهنونو ور وتپي.
پدې لاره کې دغه ډول خلکو ته غربي نړۍ په ټولو اسلامي مقدساتو او شرعي ارزښتونو د بریدکولو لپاره یوه خطرناکه وسله په لاس ورکړې چې د(بیان د آزادۍ) نظریه ده، هغه چې د غرب په نظریاتو او نصاب تربیه شوي فرهنګیان ورځخه د اسلامي مقدساتو په ضد کار اخلي. او کله هم چې د دوئ د فکري جنایاتو په خلاف په خلکو کې کرکه او نفرت راوپارېږي نو بیا غربي نړۍ او په اسلامي هېوادونو کې د هغوئ حاکم نظامونه دغو مجرمینو ته د بیان د آزادۍ په دلیل برائت ورکوي هم دفاع ورځخه کوي.
د اعلام په ډګر کې نه یوازې دا چې په اسلامي نړۍ کې دننه فساد حاکم دي، بلکې له خارج څخه هم هره ورځ په زرګونو ساعته راډیویي او تلویزوني خپرونې مسلمان هېوادونه تر خپل پوښښ لاندې راولي د اسلامي امت د بچیانو فکري مسیر وربدلوي.

انټرنیټ، فېسبوك او نوري کیبل لا نور هم د اسلامي هېوادونو په فکري او اخلاقي فضا باندې د غرب تسلط ور آسانه او هر اړخیز کړ.
په اسلامي نړۍ کې نه یوازې دا چې د مسلمانانو اعلامي سنګرونه خالي دي، بلکې د هغو د ډکولو لپاره مؤثر کوښښونه هم نه تر سره کېږي، چې دا بیا د اسلامي حرکتونو او نهضتونو یوه بله غمیزه ده.
د مېډیا او مطبوعاتو په ډګر کې مسلمان امت ځکه له بدې ورځې سره مخ دې چې پدې ډګر کې هم مسلمانانو پردي معیارونه خپل کړي دي.

د ټولنیز ژوند او فرهنګ ډګر:

هر قوم او ملت په نړۍ کې یو ځانګړی فرهنګ او د ټولنیز ژوند یوه ځانګړې بڼه لري چې هغه یې د اجتماعي پېژندګلوي مظهر وي. په خاص ډول هغه ملتونه چې په کوم دین عقیده لري هغوئ تل هڅه کوي چې ملي تشخص یې مستقل وي په بل قوم او ملت کې مدغم نشي.
که دیوه ملت وګړي خپل ملي لباس، خپل فرهنګ د پېژندګلوۍ خپل نور مشخصات له لاسه ورکړي، هغوئ که هر څومره هوښیار، باسواده، او په مادي لحاظ پرمختګ وکړي،نو بیا هم یو مستقل ملت نه بلل کېږي.
مسلمانان هم د نړۍ د نورو ملتونو په منځ کې په خپل ځانګړي فرهنګ او د اجتماعي ژوند په ځانګړې بڼه پېژندل کېږي، او د دغې ځانګړې بڼې په وسیله له کافرو قومونو سره خپل توپیر ثابتوي. که دغه توپیر له منځه ولاړ شي، بیا نو د دوئ او د کفارو تر منځ په ظاهري بڼه کې فرق نه پاتې کېږي.
د هر قوم فرهنګ، ژوندبڼه، لباس، عادتونه، رواجونه، جشنونه او د لمانځلوخاصې ورځې د هغه قوم په دین، اعتقاداتو، اخلاقو، تاریخي اصالت، طبیعي او جغرافیوي موقعیت پورې اړه لري، چې د هغو

پرېښودل په حقيقت کې له خپل ځان او خپل قوم څخه د پردي کېدلو په معنی دي.
له کومي ورځې چې د اسلامي نړۍ هېوادونه د غرب تر استعمار لاندې راغلي دي، له هماغې ورځې غربيانو کوښښونه پیل کړي چې مسلمانان په اجتماعي او فرهنګي لحاظ هم په خپل ځان پسې روان کړي. له دې کار څخه د غربي استعماري هېوادونو درې مهم هدفونه دي چې په لاندې ډول يې يادوو:
الف: د مسلمانانو فرهنګ چې يو اسلامي فرهنګ دي او په هرڅه کې يې د سموالي او ناسموالي معيار اسلامي شريعت دي، غربيان غواړي مسلمانان له خپل دې فرهنګ او د ټولنيز ژوند له بڼې څخه پردي کړي، د همدې لپاره د مسلمانانو د فرهنګ او ټولنې هرڅه بېرته پاتې، ارتجاعي او د زمانې له موډه لوېدلي ګڼي، او پرځای يې مسلمانان د غربي فرهنګ، عادتونو، رواجونو، لباس او ژونددود خپلولو ته تشويقوي، چې پدې کار سره د مسلمانانو او اسلام تر منځ بيلتون ايجادوي، چې همدا د غرب يو اساسي هدف دی.
ب: کله چې د مسلمانانو او غربيانو اجتماعي او کلتوري ژوند يو ډول شي او غربيان د ټولنې او کلتور په ډګر کې د مسلمانانو لپاره د ماډل او نمونې په حيث معرفي شي، نو طبيعي ده چې په هغه وخت کې به د مسلمانانو له زړونو د غرب د مسيحي، يهودي او سيکولرې ټولنې په اړه کرکه او نفرت په خپله ووځي. او هغوئ به ورته دښمنان نه، بلکې دوستان او د تمدن استاذان ښکاري چې بايد پيروي يې وشي، نه دا چې دښمني ورسره وشي. دا پداسې حال کې چې الله تعالیﷻ هغوئ مسلمانانو ته د دښمنانو په حيث معرفي کړي دي، او دا يې ورته فرمايلي چې يهود او نصاری په دوستۍ مه نيسئ، الله ﷻ فرمايي:

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلْيَهُودَ وَٱلنَّصَـٰرَىٰٓ أَوْلِيَآءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٥١﴾ ﴾

المائدة: ٥١

ترجمه:(ای مؤمنانو! يهود او نصاری په دوستۍ مه نيسئ! د دوئ ځيني يې د ځينې نورو دوستان دي،که له تاسو څخه څوک دوئ په دوستۍ ونيسي نو دی هم له هغوئ څخه دی، الله ظالم قوم ته هدايت نه کوي).

غربيان غواړي د فرهنګ، ټولنيزو عادتونو او رواجونو له لارې مسلمانان په ځان پسې روان کړي، له همدې امله غربي مېډيا مسلمان امت د غربي فرهنګ او غربي ټولنې د ورځو او مناسبتونو لمانځلو ته هڅوي، بلکې غربيانو خپلې ورځې، عادتونه مناسبات د ملل متحد، يونيسکو او نورو غربي نړيوالو ادارو له لارې نړيوالې ورځې ګرځولې دي چې بايد د نړۍ ټول ملتونه ورته احترام ولري او ويې لمانځي. له همدې امله غرب او په سر کې يې امريکا خپل فرهنګ ته د نړيوال فرهنګ او خپل نظام ته د نړيوال نظام نوم ورکوي.

د تأسف ځای دی چې مسلمانانو د فرهنګ او ټولنيز دود او دستور په ډګر کې هم پردي معيارونه خپل کړي دي چې دا د اسلامي امت د ذلت يو بل عامل دی.

ج: غربي هېوادونه غواړي چې په اسلامي نړۍ کې د غربي کلتور، موډ، فيشن او عادتونو په خپرولو په مسلمانانو کې هم د غربيانو د ژوند ضرورتونه ايجاد کړي او بيا د دغو (وارداتي) او (مصنوعي) ضرورتونو د پوره کولو لپاره د غرب صنعت او فابريکو ته انکشاف ورکړي، چې پدې ترتيب اسلامي هېوادونه د ځان لپاره په يو لوی مصرفي او استهلاکي مارکيټ تبديل کړي.

په پای کې دې نتيجې ته رسېږو چې ترڅو مسلمانان د ژوند په ټولو اړخونو کې بېرته خپلو معيارونو ته راګرځېدلي نه وي او د غرب له ړانده تقليد څخه يې ځانونه ژغورلي نه وي، تر هغه پورې به مسلمانان دښې ورځې مخ ونه ويني. ځکه چې الله تعالیﷻ د هېڅ قوم په حالت کې مثبت بدلون تر هغه نه راولي چې ترڅو هغه قوم په خپلو کړو وړو، عقايدو، نظرياتو، فرهنګ، عاداتو او رواجونو کې مثبت بدلون نه وي راوستلی.

ډيموکراسي کفر ده، که اسلام؟

د ډیموکراسۍ په بهانه د ولسونو تسخیرول

پر افغانستان د امریکا تر یرغل وروسته چې د دغه یرغل په سیاسي او فکري کلتور کې کومو اصطلاحاتو زیات رواج موندلی یوه هم په هغو کې (ډیموکراسي) ده. ځکه چې د غرب مېډیا، په افغانستان کې په فعالیت بوخت د غرب سیاسي او اجتماعي مؤسسات، د یرغلګرو په لاس جوړ شوي حکومت، او د دغه حکومت ټول مؤسسات او فکري شخصیتونه تر هرڅه زیات د ډیموکراسۍ د خپرولو او نافذولو لپاره کار کوي.

خو دا چې عام افغانان د (ډیموکراسۍ) په اصلي مفهوم او فلسفه باندې چا ښه ندي پوه کړي، بلکې د غربي ډیموکراسۍ د اصلي مفاهیمو د معرفي پر ځای یې د خلکو د تېر ایستلو لپاره هغه په نورو کلماتو او اصطلاحاتو لکه ولسواکۍ،آزادۍ، عدالت، مساوات، بشري حقوقو، مدني ټولنې، قانونیت، ترقۍ، زغم او نورو نومونو تعبیر کړې ده. نو ځکه خو یې یوه برخه عام افغانان هم په اورېدلو او منلو کې څه حرج نه احساسوي. بلکې د هغې د خپراوي او تطبیق لپاره کار کول هم ورته څه د کفر او عیب خبره نه ښکاري.

د ډیموکراسۍ د اصلي مفاهیمو د وضاحت او صراحت د نشتوالي ترڅنګ چې یو بل عامل هم د ډیموکراسۍ په وړاندې د عامو مسلمانانو د نفرت او حساسیت د کمولو په کارکې مهم نقش لرلی هغه د ډیموکراسۍ په صف کې د هغو ملایانو، شېخانو، پیرانو، حضرتانو او جهادي محرفینو شتون دی چې خپل دین، ایمان، غیرت، جهاد او استقلال یې د څو ډالرو او څوکیو په مقابل کې پر امریکایانو خرڅ کړي، خو لا تر اوسه یې خپله بڼه بدله کړې نه ده. ځکه چې امریکایانو دوئ د همدې لپاره استخدام کړي ترڅو د دوئ په مذهبي

بنې او روحاني وجاهت د ډیموکراسۍ کفري حقیقت له خلکو پټ وساتي.
پرون هم کمونستانو افغانانو ته (کمونیزم) د اجتماعي عدالت، انساني مساوات، ترقۍ او کارګري حرکت په نوم معرفي کړی ؤ. هغوئ هم په کمونیزم کې (الحاد) او له (دین څخه انکار) د همدغو مفاهیمو او اصطلاحاتو تر شاه له عامو خلکو پټ ساتلی ؤ.
که پرون د کمونیزم تر حاکمیت د مخه د دین علماؤ او د اسلامي فکر خاوندانو خلکو ته د کمونیزم اصلي مفاهیم په پراخه پیمانه او په مؤثر ډول معرفي کړي وای نو په لس ګونو زره ځوانان او عام افغانان به یې تر بیرغ لاندې نه درېدل، او نه به د خپلو پلرونو، وروڼو مجاهدینو په خلاف د کمونیزم په ګټه جنګېدل.
دا چې نن امریکایان او ورسره ملګري یې په ټوله اسلامي نړۍ په زور د ډیموکراسۍورتپل غواړي او پدې لار کې په زرګونو ملیارده ډالر مصرفوي، په زرګونو موسسې، په لکونو پوځیان او په لسګونو تپل شوي حکومتونه یې پدې مقصد په کار اچولي چې په اسلامي هېوادونو کې (ډیموکراسي) خوره کړي، او د همدغې (ډیموکراسۍ) د حاکمولو لپاره یې په عراق کې تر اوولکو زیات، په افغانستان کې یې تر یولک زیات،او په صومالیا کې یې په لسګونو زره خلک ووژل او لا اوس هم د دې لپاره د مسلمانانو وژنه روانه ده چې باید په هېوادونو کې یې (ډیموکراسي) حاکمه شي، او د مخنیوي عناصر او عوامل یې له مخې لیرې شي.
د اسلام او مسلمانو په خلاف د ډیموکراسۍ او ډیموکراتانو دغه لوی جنایات باید مونږ افغانان دېته وهڅوي چې (ډیموکراسي) په ژوره توګه مطالعه کړو، په فلسفه یې ځان پوه کړو، او دا ځانته معلومه کړو چې ډیموکراسي کفر دی، او که اسلام؟ او د مسلمانانو په حیث د هغې اړه

څه موقف خپلول پکار دي؟ او دا ځکه چې امریکایان به لدې خاورې ځي، خو ډیموکراټان او د ډیموکراسۍ افکار به دلته د خپل ځای ناستي په حیث پرځای پرېږدي، او بیا به همدغه محلي ډیموکراټان د اسلام د حاکمیت د مخنیوي لپاره په بېلابېلو ډولونو خپلو هڅو ته دوام ورکوي. همدغه وجه چې امریکایان په مجاهدینو کې د داسې جهت په جوړلو بوخت دي چې (منځلاري) وي، له ډیموکراټانو سره یوځای په یوه مشترک نظام کې ګوزاره وکړي، او هغوئ ته د یوڅه واک د ورسپارلو د یوې معاملې په ترڅ کې د هغو مخلصو مجاهدینو پر مخ د حاکمیت د روازه بنده کړي چې په افغانستان کې د خالص اسلامي حکومت د قیام لپاره کار کوي.

پدې بحث کې مونږ کوښښ کړی چې د (ډیموکراسۍ) په اړه خبره په لاندې دوو نقطو کې محدوده وڅېړو او هغه داسې چې:

اول: ډیموکراسۍ څه شی ده؟

دوهم: ډیموکراسۍ ولې کفر ده؟

پر هره نظریه او عقیده باندې تر حکم کولو د مخه دا خبره ډېره ضرروي وي چې هغه نظریه دې په هر اړخیز ډول وپېژندل شي، او ټولې تاریخي، فلسفي، واقعي او عملي خواوې دې یې راوسپړلی شي، ترڅو د پوره وضاحت په نتیجه کې او د قوي دلایلو په رڼا کې حکم ورباندې وکړای شي.

په اصولي لحاظ دا خبره هم ضروري ده چې د څېړلو او حکم لپاره باید هره نظریه په خپل اصلي شکل کې وڅېړل شي. د مثال په ډول که څوک پر اسلام بحث کول غواړي نو باید پر هغه اسلام یې وکړي چې د الله ﷻ له لوري پر محمد ﷺ په مکه او مدینه کې نازل شوی، او د قرآن کریم، احادیثو او د هغې زمانې د مسلمانانو (سلف صالحینو) د فهم په شکل کې محفوظ دی. نه پر هغه اسلام چې د کومې منحرفې ډلې د انګېرنو

او برداشتونو په نتیجه کې منځته راغلی وي، او یا د غرب کوم تحقیقاتي یا تبلیغاتي ادارې تدوین کړی وي.
همدا ډول که د (ډیموکراسۍ) په اړه بحث کېږي نو باید هغه ډیموکراسي تر بحث لاندې ونیوله شي چې غرب په خپله رامنځته کړې، هلته یې تطبیق کړې او د هغې لپاره یې اصول وضع کړي دي. نه هغه ډیموکراسي چې غرب پلوو اسلام ته منسوبو مفکرینو له اسلام سره د(پیوند کارۍ) په نتیجه کې رامنځته کړې ده.
که داسې نشي نو بیا هر شی په خپل اصلي حقیقت کې نه ښکاره کېږي، او د حُکم او محکوم تر منځ به اختلاف موجود وي.
د دې لپاره چې دا بحث مو په یوه وا ضح او مرتب ډول لوستونکو ته وړاندې کړي وي نو پر دوؤ برخو یې ویشو، چې لومړۍ برخه یې په مختصر ډول د (ډیموکراسۍ) معرفي ده، او دوهمه برخه یې په یو څه تفصیل د اسلام له نظره د (ډیموکراسۍ) مناقشه او د هغې د تکفیر دلایل دي:

لومړۍ برخه- د ډیموکراسۍ معرفي

د ډیموکراسۍ تعریف:

د لغت په لحاظ د ډیموکراسۍ اشتقاق له دوو پخوانیو یوناني لفظونو څخه شوی چې یو یې (دیموس) Demos د (ولس) په معنی، او بل یې (کراتوس) Cratos د(واک) او (حکم) په معنی ده، چې د دواړو ترکیبي معنی (ولسواکي) یا د(ولس حاکمیت) دی.
او په اصطلاحي ډول بیا غربیانو (ډیموکراسي) داسې تعریف کړې ده:
Government of the People by the People For the People
(د خلکو حکومت، د خلکو په لاس، د خلکو لپاره).

حکومت یا حاکمیت دوه برخې لري چې یوه یې د قوانینو او نظام برخه ده، او بله یې تنفیذي یا اجرایي برخه ده. یعنی په ډیموکراسۍ کې به د ژوند د هر اړخ او د هرې مسألې د حل لپاره قوانین هم د خلکو لخوا وضع کېږي، حاکم به هم د خلکو لخوا ټاکل کېږي، او فیصله به هم د خلکو لخوا کېږي. (دین) (وحې) یا (آسماني رسالت) ته په ډیموکراسۍ کې هېڅ ځای نشته.

د پورتنیو لغوي او اصطلاحي تعریفونو له حاصل څخه د ډیموکراسۍ جامع تعریف په لاندی شکل په لاس راځي او هغه داسې چې:

(ډیموکراسي د ژوند لپاره له داسې یوه سیاسي، اجتماعي او فکري په دین نه ولاړ نظام څخه عبارت ده چې حاکمیت، تشریع او فیصله ورکې د خلکو لخوا، د خلکو په لاس او د خلکو لپاره، د اکثریت په شکل کې له هر دیني قید او بند څخه پرته ترسره کېږي).

د ډیموکراسۍ فکري بنسټ

معاصره ډیموکراسي په غرب کې زېږیدلي ده. د غرب په هکله خو دا خبره یو حقیقت دی چې غربیانو تر اوسه پورې هېڅ الهي دین په سالمه بڼه کې ندی لیدلی. ځکه چې (یهودیت) یوازې د(بني اسرائیلو) دین ؤ، او هغوئ نه غوښتل چې نور خلک خپل دین ته دعوت کړي. او (مسیحیت) هم هغه وخت غرب ته ورسېد چې د متعصب یهودي (شاول) چې وروسته یې خپل نوم (پاول) ته اړولی وو او د مسیحیت د منلو دعوی یې کړې وه په لاس تحریف شوی ؤ، او د(توحید) ځای ورکې (تثلیث) نیولی ؤ.

تحریف شوي (مسیحیت) له رب سره د انسان د رابطی لپاره یو څه لارښوونې درلودې، خو د انسانانو ترمنځ یې د تعامل لپاره (شریعت) او (قوانین) نه درلودل.

په غرب کې خلکو د ژوند سیاسي، اجتماعي او اقتصادي چارې د پخوانیو (روماني) او (یوناني) قوانینو او عرفونو مطابق عیارې کړې وې، چې دې کار له ډېر پخوا راهیسې د غربي ټولنې په ذهن کې دا قناعت ایجاد کړی ؤ چې دین د ژوند په چارو کې دخل او غرض نه لري.

د ژوند او ټولنې په چارو کې د مسیحي دین د قوانینو د نشتوالي دغه تشه بادشاهانو، ملکانو او سرمایه دارانو له خپل لوري د قوانینو په وضع کولو ډکه کړې وه. هغوئ داسې قوانین وضع کړي ول چې د غربي ټولنې اکثریت یې د یو څو بادشاهانو او فیوډالانو په خدمت کې په بېلابېلو نومونو او شکلونو مسخر کړی ؤ.

بادشاهانو به پر خلکو خپل حاکمیت د الله تعالیﷻ له طرفه خپل حق ګاڼه، نه دا چې د ملت له طرفه دکوم تړون یا بیعت په نتیجه کې امانت ورسپارل شوی وي.

کلیسا هم که له یوې خوا د ژوند د چارو د تنظیمولو لپاره قانون او شریعت نه درلود، نو له بل لوري یې علم، دین، تفکر او عقل هم په خپل احتکار کې راوستلی ؤ.

فکري استبداد داسې مرحلې ته رسېدلې وو چې هر چا به چې کومه داسې نظریه وړاندې کړه چې د کلیسا به خوښه نه وه نو فوراً به هغه شخص کافر او د الله ﷻ له رحمته محروم ګڼل کېده، او له دین څخه به د بغاوت په جرم محکومېده.

د کلیسا له لوري د دین تحریف شوي او نا معقول تصور او د بادشاهانو جابرانه نظام په اروپا کې خلک له دین، رسالت او ملوکیت څخه متنفر کړل، او د اروپا د نوي عصر (د تنویر د عصر) د مفکرینو پر مخ یې د الحاد (له دین څخه د انکار) دروازه ورخلاصه کړه. هغوئ هم

د (دین) پرځای په مطلق ډول د خلکو اراده د قوانینو مصدر وګرځوله، او د حق او ناحق د پېژندلو معیار یې د (وحې) پر ځای (عقل) وګڼه.
د دین په اړه اروپایان پر دوؤ ډلو ووېشل شول، چې یوې ډلې له دین، رسالت او روحانیت څخه سراسر انکار وکړ، چې دا نظریه بیا وروسته په کمونیزم کې راڅرګنده شوه، او بلې ډلې په دین باندې یوازې د افرادو په (شخصي ضمیر) کې اعتراف وکړ او بس. پدې معنی چې دین د فرد او الله ﷻ تر منځ رابطه ده، خو د ژوند له چارو سره یې هېڅ کار نشته، او انسان د خپل ژوند لپاره د قوانینو په جوړولو کې مطلقه آزادي لري چې دغه نظریه بیا د (سیکولریزم) یا له دین څخه د (ژوند) او (دولت) د بېلتون په نامه وپېژندل شوه، چې همدغه نظریه د ډیموکراسۍ لپاره فکري بنسټ تشکیلوي.
د معاصرې ډیموکراسۍ مشهورو فیلسوفانو هر یو (توماس هوبز)، (جان لاک) او (جان جاک روسو) د ډیموکراسۍ لپاره دغه بنسټ د social contact (ټولنیز تړون) د فلسفې په شکل کې وړاندې کړ چې خلاصه یې په لاندې ډول ده:
دغه فیلسوفان وایې چې: (انسانان په پخوا زمانه کې همداسې په فطري ژوندکې اوسېدل. ژوند یې نامنظم ؤ، قانون او دولت یې نه درلود چې د دوئ چارې منظمې کړې وای، وروسته بیاخلکو قانون اوحکومت ته ضرورت احساس کړ، او د نظام او قانون د جوړولو لپاره سره راټول شول، او افرادو د ټولنې په ګټه له خپلو یو څه شخصي حقوقو څخه په تېربدلو په خپل منځ کې یو (ټولنیز تړون) Social Contac رامنځته کړ، چې وروسته یې بیا د حکومت او قانون شکل غوره کړ، چې په دې اساس د قانون او حکومت تصور د خلکو له ارادې څخه رامنځته شو).
پورتنۍ نظریه له الله ﷻ او د هغه له رسولانو او الهي ادیانو څخه په انکار ولاړه ده. پدې معنی چې – نعوذبالله– نه الله ﷻ شته، نه یې خلک

پيداکړي،او نه يې نظام، قوانين او رسولان ورته رالېږلي دي. او يا دا چې الله ﷻ د خلکو خالق دی، خو له پيداکولو پرته يې نور هېڅ ندي کړي. نه يې رسولان رالېږلي، نه يې اديان نازل کړي، او نه يې انسانانو ته د ژوند د چارو تنظيمول ورښودلي دي. ځکه چې که چېرې دا هرڅه شوي وای نو بيا به د ډيموکراسۍ د فيلسوفانو د Social Contac خيالي (ټولنيز تړون) ته څه ضرورت ؤ؟

د ډيموکراسۍ اصول

غربي ډيموکراسي پر دوو بنسټيزو اصولو ولاړه ده چې د هغو دواړو او يا يوه د نشتوالي په صورت کې يو نظام يا يوه ټولنه ډيموکراټيکه نشي بلل کېدای، او هغه اصلونه دا دي:

١ – د سيادت (حاکميت) اصل.

٢ – د حقوقو او آزاديو اصل.

پورتني دواړه اصول هر يو خپل خصوصيات او مشخصات لري چې په لنډ ډول يې په لاندې کرښو کې يادونه کوو:

اول- د سيادت (اعلی حاکميت) اصل

د سيادت تعريف:

(سيادت يا (اعلی حاکميت) هغه مطلقه اعلی سلطه ده چې يوازې هغې ته پر اشياؤ او افعالو د حکم د صادرولو حق حاصل وي).

يو بل تعريف وايي: (سيادت د (امر) او (نهې) هغه مطلقه عليا سلطه ده چې نه د هغې په څنګ کې ورسره مساوي او نه هم تر هغې پورته بله سلطه شته).

د سيادت (اعلی حاکميت) اصل په ډيموکراسۍ کې پر لاندې دوو شقونو ولاړ دی.

الف: د تقنين يا (تشريع) شق، او هغه پدې معنی دی چې دکوم قانون يا شريعت پر اساس به د خلکو ترمنځ فيصله کېږي؟
ب: د تنفيذ شق، او هغه پدې معنی دی چې د قوانينو نافذوونکی (حاکم) به څوک وي؟ او څنګه به حاکميت ته رسېږي؟
په ډيموکراسۍ کې د تقنين (تشريع) د شق خصوصيتونه په لاندې ډول دي:
۱ـ سيادت (اعلی حاکميت) به په مطلق ډول د (ولس) وي. يعنې هغه حاکميت به چې تر هغه پورته بل هېڅ حاکميت وجود ونه لري د ولس حق وي، نه د الله حق.
۲ـ د ولس اراده مقدسه ده. يعنې هېڅ اراده د ولس اراده نشي ردولی، او نه ورباندې اعتراض کولی شي. هر څه چې ولس غواړي هماغه حق دی.
۳ـ د ولس د (اکثريت رأيه) د حق د پېژندلو رښتينی معيار دی، پدې معنی چې ټول ولس به کيدی شي چې پر يوه خبره متفق نه وي، خو که اکثريت پر يوه خبره اتفاق وکړي، نو د اکثريت دغه اتفاق د حق ميعار دی.
۴ـ عقل د قوانينو د جوړولو يواځينی مصدر دی. يعنې د قوانينو په جوړولو او د احکامو په صادرولو کې (وحيه) هېڅ نقش نه لري. هرڅه ته چې عقل ښه وايې هغه حق او هر څه چې عقل يې بد وګڼي هغه باطل دي.
۵ـ دا چې ټول ولس په يوه وخت کې حاکم کېدای نشي، نو ولس بايد يو شمېر خلک د حاکميت او قانون جوړونې لپاره د انتخاباتو له لارې حکومت او پارلمان ته معرفي کړي چې د ولس په وکالت قوانين جوړ کړي او حکومت وچلوي، چې پدې ډول عمومي انتخابات د حکومت د

چلوونکو او د قانون د جوړوونکو د ټاکنې لپاره د حاکميت دوهم يعنې د (تنفيذ) شق تشکيلوي.

په ډيموکراسۍ کې د تنفيذي قوې (حکومت) خصوصيات

۱ـ حکومت به د خلکو د اکثريت لخوا د عامو انتخاباتو له لارې منځته راځي.
۲ـ انتخابات به د داسې قانون په اساس تر سره کېږي چې (دين) ورکې هېڅ نقش نه لري.
۳ـ په انتخاباتو کې به د هېواد ټول خلک يو ډول سياسي حقوق لري.
يعنې هر څوک چې د هر دين او مذهب منونکي وي ټول سره يو ډول سياسي حقوق لري. دين د هغوئ تر منځ د تفاضل (برترۍ) عامل نشي ګرځېدی. د مسلمان او کافر، ښځې يا نر معيار په انتخاباتو کې ځای نه لري. ټول د (رأيې ورکولو) او (کانديدېدلو) مساوي حق لري.
په انتخاباتو کې عقل، علم، تجربه، تقوی او صالحيت هېڅ ارزښت نه لري، يعنې د يوه بې سواده او يوه عالم رأيه سره مساوي ګڼله کېږي. همدا ډول د يوه ډېر زيرک او هوښيار انسان او د يوه نهايت غبي او احمق انسان د رأيو ترمنځ هېڅ فرق نشته.
همدارنګه د يو تجربه لرونکي پاخه ملي او سياسي شخص د رأيې او د هغه چا د رأيې ترمنځ چې په هېڅ نه پوهېږي او يوازې يو انسان دی هېڅ توپير نشته. په انتخاباتو کې يو صالح، متقي، با عفته او محسن انسان له يوه رشوت خور، زاني، قاتل، لوطي، غله او حرامکار انسان سره بالکل يو ډول مساوي سياسي حق لري.

د انتخاباتو لپاره باید کاندیدان ښه ډېر لګښتونه وکوي، په میاشتو او کلونو تبلیغاتي کمپاینونه وچلوي، ترڅو خلک د خپلو ځانونو په ګټه رأیې ورکولو ته تشویق کړي.
د انتخاباتو په نتیجه کې چې د هرې نظریې خلک حاکمیت ته ورسېږي نور ټول خلک به یې حکومت مني او په خلاف به یې نه راپورته کېږي، خو د مخالف حزب په شکل کې د حکومت په ځینو اقداماتو اعتراض کولی شی.

دویم- د حقوقو او ازادیو اصل

په ډیموکراسۍ کې د حاکمیت تر اصله وروسته بل اصل د حقوقو او آزادیو اصل دی چې د ډیموکراسۍ دوهم اصل ګڼل کېږي. د دغه اصل له تطبیقېدلو پرته ډیموکراسي هېڅ معنی نه لري. یعنې ټول هغه حکومتونه چې غواړي د ډیموکراټیکو یا جمهوري حکومتونو په حیث و پېژندل شي باید په حتمي ډول د ډیموکراسۍ په ټولو حقوقو رسمي اعتراف وکړي او د ډیموکراسۍ ټولې آزادۍ تأمین کړي. که دا کار ونه کړي نو هغه حکومتونه جمهوري او ډیموکراټیك نه ګڼل کېږي. د ډیموکراسۍ حقوق او آزادۍ په لاندې ډول دي:

۱ــ د عقیدې ازادي:

په ډیموکراسۍکې عقیده یو مسؤولیت او مکلفیت نه، بلکې یو اختیاري امر دی. پدې معنی چې دا ضروري نه ده چې انسان دې حتماً مسلمان و اوسي او یوازې د الله ﷻ عبادت دې وکړي چې د ده خالق او مالک دی. بلکې په ډیموکراسۍکې انسان د عقیدې په مجال کې آزاد دی. خوښه یې چې کوم دین مني، او که له سره یو دین هم نه مني.
همدا ډول انسان دا حق لري چې یو دین پرېږدي او بل دین ته واوړي. مثلاً نن مسلمان وي، سبا ته مسیحي شي، بل سبا ته هندو شي، بله

ورځ يهودي، کمونست، بودايي او يا د کوم بل دين منونکی شي. هېڅ قانون او هېڅ مرجع له ده سره د دين د بدلولو د محاسبې حق نه لري. ځکه چې دا په ډيموکراسۍ کې د هغه خپل شخصي حق دی چې ټولنه او نظام د هغه له عقيدې سره هېڅ کارنه لري. او که کوم جهت له ده څخه دغه حق سلبوي، نو ډيموکراسي بايد په خپل ټول قوت د هغه تر څنګ ودرېږي او د دغه حق ساتنه يې وکړي.

۲ـ د نظر او رايې ازادي:

په ډيموکراسۍ کې د نظر يا رأيې د آزادۍ حق هم يو له هغو حقوقو څخه دی چې هېڅ قيد او بند نه مني. پدې معنی چې انسان په هر څه کې خپله رأيه ورکولی شي، پرته لدې چې وکتل شي چې د دين احکام او قوانين د(وحيې) پر بنسټ ولاړ دي او له انسان څخه پوره تسليمي غواړي، او د انسان رأيې ته په هغو کې ځای نشته.

خو په ډيموکراسۍ کې د انسانانو د رأيې قداست د(وحيې) او (دين) تر قداسته پورته دی. ځکه خو په ډيموکراسۍ کې ديني احکام هم د خلکو د رأيې پر اساس بدلېدلی شي.

۳- شخصي ازادي:

په ډيموکراسۍ کې بله آزادي شخصي آزادي ده. شخصي آزادي پدې معنی ده چې انسان د خپل شخص په اړه مکمل آزاد دی. هغه په خپل ځان هر څه کولی شي. هغه هر ډول سلوک او اخلاق اختيارولی شي، پرته لدې چې هغه سلوک او اخلاق دې د(روا) او (ناروا) په تله و تلل شي.

په ډيموکراسۍ کې زنا، لواطت او دې ته ورته نور کارونه د انسان خپل شخصي حق دی، او تر هغه پورې چې په خپله رضا تر سره کېږي او اجبار ورکې نه وي راغلی جرم نه ګڼل کېږي.

۴ـ د بیان او تبلیغ ازادي :

په ډیموکراسۍ کې د بیان آزادي یو مسلم حق دی. هرڅوک د هرڅه د بیانولو حق لري. څوك بل څوک د نظر له بیانولو څخه نه شي منع کولی. که څه هم د نظر دغه بیان د الله تعالیﷻ، د دین، د کوم پیغمبر علیه السلام او یا د عقیدې په هکله وي. د اسلام ستر پیغمبر محمد ﷺ ته د اروپا لخوا دکارتونونو په وسیله د سپکاوي په عمل کې هم همدغه دلیل د جواز لپاره وښودل شو.

۵ـ د مسکن حق :

ډیموکراسي هر انسان ته حق ورکوي چې په هرځای کې یې چې زړه وغواړي واوسي، او په هغه ځای کې دې د هغه هویت او شخصیت ته احترام وکړای شي. یعنی که یو کافر وغواړي چې په مکه کې د حرم ترڅنګ و اوسي نو هم باید منع نه کړای شي.

۶ـ د ملکیت حق:

په ډیموکراسۍ کې انسان د هر شي د ملکیت د لرلو، له هرې لارې د مال د ګټلو او په هره لاره کې د هغه د مصرفولو حق لري. ډیموکراسي د مال په ګټلو او یا مصرفولو کې هیڅ خارجي دیني او یا بل عامل ته د دخالت اجازه نه ورکوي. بلکې دا د انسان حق دی چې په هره طریقه مال ګټلی او یا مصرفولی شي و یې ګټي او مصرف یې کړي.

۷ـ د کار حق او ازادي :

په ډیموکراسۍکې انسان د هر ډوول کار د کولوحق لري. په کارونو کې حلال او حرام نشته، یعنې په اسلام کې دووسي او د فحشاوو کار حرام دی، خو په ډیموکراسۍ کې خلك همدغه کار هم د (سکس ورکرانو) په نامه په قانوني شکل کولی شي.

۸ـ د زده کړې او علم حق:

په ډیموکراسۍ کې انسان د هر ډول علم د زده کړې پوره آزدي او حق لري که څه هم چې هغه د جادو علم وي.

۹ـ په هر څه کې د نارینه ؤ او ښځینه ؤ مساوات:

په ډیموکراسۍ کې ښځه او نر دواړه یو ډول حقوق او آزادۍ لري. هر څه چې نارینه کولی شي، ښځې هم باید له هغو څخه منع نه کړای شي. نارینه پر ښځو د قیمومیت او واکمنۍ حق نه لري. بلکې دواړه یو د بل په وړاندې مساوي متقابل حقوق لري.

د دغو حقوقو ترڅنګ یو لړ نور حقوق هم د ډیموکراسۍ له مهمو حقوقو څخه ګڼل کېږي چې په هغو کې د(سیاسي پلورالیزم) او (دیني پلورالیزم) حقوق او آزادۍ هم راځي.

سیاسي پلورا لیزم:

سیاسي پلورالیزم د سیاسي احزابو د تعدد په معنی دی. یعنې په ډیموکراټیکه ټولنه کې خلک بېلابېل سیاسي احزاب جوړولی شي. دغه سیاسي احزاب د بېلابېلو قومي او ایډیالوژیکو اجنډاؤ او نظریاتو د پرمخ بیولو لپاره تأسیسېږي، او بیا واک ته د رسېدلو لپاره د رقابت له مختلفو وسایلو او طریقو څخه کار اخلي.

ډېرځله داسې پېښېږي چې قدرتمن استعماري دولتونه په نورو دولتونو کې خپلو اهدافو ته د رسېدلو لپاره احزاب جوړوي، او بیا یې د بېلابېلو طریقو له لارې قدرت ته رسوي. ترڅو د هغو له لارې آزاد هېوادونه خپلې مستعمرې وګرځوي او خپل مصالح ورکښې تأمین کړي.

دینی پلورا لیزم:

په ډیموکراسۍ کې که څه هم چې (دین) د ټولنې او دولت په چارو کې څه رول نه لري خو دا چې ادیانو ته د خلکو فطري او معنوي ضرورت دی او دغه تشه له دین پرته په بل څه نه ډکېږي نو ځکه خو ډیموکراسي هم د عقیدې او عبادت تر حده د انسان په شخصي ژوندکې (دین) ته اجازه ورکوي، او په همدغو حدودو کې دیني احزاب هم فعالیت کولی شي. خو پدې شرط چې په سیاسي او اجتماعي چاروکې به ډیموکراسي مني.

پر همدې اساس هرڅوک هر چېرې د خپل دین او عقیدې د خپرولو حق لري. د مثال په ډول لکه څنګه چې مسلمان تبلیغیان هر چېرې د اسلام د تبلیغ حق لري، همدا ډول باید د هر دین او مذهب خلکو ته دا حق حاصل وي چې په مسلمانو ټولنو کې د خپل دین د خپراوي لپاره آزادانه کار وکړي، او څوک یې مخه و نه نیسی. او که یې مخه نیول کېږي نو دنړۍ ډیموکراټیک حکومتونه یې باید په خلاف اقدام وکړي.

د دې لپاره چې د ډیموکراسۍ حقوق او آزادۍ چې د غرب د مسیحي ټولنې د روحي، اجتماعي، سیاسي او استعماري مقاصدو په نظر کې نیولوسره وضع شوي دي پر ټوله نړۍ د یوه قانون په شکل کې په حتمي ډول تطبیق شي دغه حقوق او آزادۍ د غربیانو لخوا د بشر د حقوقو د نړیوال میثاق په شکل کې راوړل شوي، او په ملګرو ملتوکې پر شاملو هېوادونو په حتمي شکل منل شوي دي چې سرغړاوی ورڅخه په هېڅ صورت جائز نه ګڼل کېږي، لکه چې د بشر د حقوقو د میثاق د نهه ویشتمې (۲۹) مادې په (ج) جزء کې چې په صراحت سره لیکل شوي دي: (**په هېڅ صورت کې روا نه ده چې له دغو حقوقو سره پداسې ډول تعامل وشي چې د ملګرو ملتو له اصولو او اهدافو سره تضاد ولري**).

یعنې ټول دولتونه به دغه حقوق او آزادۍ به په هماغه شکل او حیثیت

تطبیقوي چې ملګري ملتونه يې غواړي، او هېڅوک هغه په بله بڼه نشي تعبیرولی. دغه حکم د هغو خلکو بهانه له منځه وړي چې وايي مونږ د بشر حقوق په اسلامي بڼه تعبیروو.

دوهمه برخه – د ډیموکراسۍ مناقشه

ډیموکراسي ولې کفر دی؟

ډیموکراسي يو نوی کفري دين دی چې خپل شریعت، خپل قوانین، خپل اخلاق او د ژوند لپاره خپل ځانګړی تصور لري. د دغه نوي دين فیلسوفان او پیروان غواړي چې د ډیموکراسۍ دغه نوی (دین) دې تر اسلام، یهودیت، مسیحیت، هندویزم، بودائیت او تر بل هر دين مقدم او محترم وي. او بل يو دين دې هم د ډیموکراسۍ په اندازه قداست ونه لري. ټول انسانان دې په جبري شکل د دغه نوي دين منلو ته اړ کړای شي، او که يې څوک نه مني نو هغوئ د انسانیت د درجې مستحق هم نه دي.

د مثال په ډول: امریکا يو مسیحي هېواد دی، خو که هلته څوک مسیحیت نه مني، یا له مسیحیت څخه بل دين ته اوړي، نو حکومت ورسره هېڅ مشکل نه لري. خو که يو څوک په امریکا کې ډیموکراسي نه مني، هغه په ټوله امریکا کې د اوسېدلو حق نه لري.

همدا ډول که څوک په برتانیه، فرانسه، جرمني، ایټالیا او حتی په استرالیا کې چې ټول مسیحي هېوادونه دي مسیحیت و نه مني له هېڅ مشکل سره نه مخ کېږي، خوکه ډیموکراسي ونه مني، هغه شخص هلته د اوسېدو حق نه لري.

همداسې که يو څوک په نیول شوي فلسطین (اسرائیل) کې یهودیت نه مني، اوسېدلی شي، خو که ډیموکراسي نه مني، نو نشي اوسېدلی. همدغه حکم نن ورځ د دنیا په ټولو هېوادونو کې حاکم دی. ان تر دې

چې که څوک په اسلامي هېوادونو کې چې نظامونه يې د دغه نوي دين منونکي دي اسلام نه مني او يا له اسلامه مرتد کېږي، هېڅ مشکل نه لري. خو که څوک ډيموکراسي نه مني، هغه له هر ډول انساني حقوقو محرومېږي، او حتی د ژوند حق نه ورکول کېږي.

پدې وروستيو کې په افغانستان کې وليدل شول چې که حکومت هم په کوم قانون کې کومه اسلامي ماده راولي که څه هم چې هغه د شخصي احوالو په قانون پورې اړه ولري او د ډيموکراسۍ د اصولو مطابق له ټولو قانوني مرحلو تېره شوې هم وي، بيا يې هم ټول غرب په يوه غږ په خلاف راپورته کېږي او د هغې د بدلون لپاره پر حکومت هر اړخيز فشارونه راوړي تر څو هغه يوه اسلامي ماده هم د ډيموکراسۍ د دين په مقابل کې واقع نشي.

همدا ډول وليدل شول که په پاکستان کې پارلمان او حکومت هم د يوې سيمې لپاره په ډيموکراتيکه طريقه داسې يو قانون ومنې چې اسلامي مواد ورکښې رعايت شوي وي، نو ټول غرب يې په خلاف درېږي او حکومت له خپلې فيصلې څخه ګرځېدلو ته پدې دليل اړکوي چې منل شوی قانون د ډيموکراسۍ له نوي دين سره مخالفت لري.

غرب چې په اوسنۍ زمانه کې د ډيموکراسۍ د نوي بشري دين رامنځته کوونکی او منونکی دی په ملياردونو ډالره، په لکونو پوځيان، په لسګونو زره ادراې او مؤسسې يې په نړۍ کې د ډيموکراسۍ د دين د خپرولو لپاره په کار اچولې دي. او هر هغه ملت چې د دغه نوي دين منلو ته نه تيارېږي، د هغه د ځپلو لپاره د ډيموکراسۍ له دين څخه د هغه په خلاف د جګړې جواز برابروي او له ملګروملتو څخه د هغه د وژلو رسمي او قانوني فتوی ترلاسه کوي.

دا چې ډيموکراسي ولې کفر دی؟ شرعي دلايل يې په لانديې ډول بيانوو، او د دې لپاره چې د لوستونکو لپاره اسانه وي په هماغه

ترتيب مو چې د ډيموکراسۍ معرفي ورته وړاندې کړې ده، د تکفير دلايل يې هم په هماغه ترتيب بيانوو:

د ډيموکراسۍ د تکفير د لائل

۱ – د سيادت يا (اعلی حاکميت) موضوع :

مخکې د ډيموکراسۍ په معرفي کې يادونه وشوه چې (سيادت) يعنې اعلی حاکميت په ډيموکراسۍ کې د ولس حق ګڼلی کېږي چې د اکثريت په شکل کې به حکمراني کوي، خو په اسلام کې دغه حق يوازې او يوازې د الله ﷻ دی.

اسلام وايي چې بندګان ټول د الله ﷻ مخلوق دي، يوازې هغه ﷻ پيداکړي، او هر څه ورته هماغه يو الله ﷻ پيدا کړي دي. او همدغه الله ﷻ د بشر په ټولو ضرورتونو او مصالحو ښه پوه دی. او د همدغې ازلي پوهې له مخې يې په هره زمانه کې هر قوم ته د هغوئ د حال او وضعيت موافق شريعت او قانون نازل کړی چې بايد مطلق اطاعت يې وشي، او د هغه د حاکميت په مقابل کې هېڅوک د حاکم په حيث او هېڅ قانون د منلو وړ ونه بلل شي. پر همدې اساس ټول مسلمانان مکلف دي چې د الله ﷻ نازل شوی قانون ومني، او د اختلاف او منازعې په صورت کې يوازې او يوازې د همده قانون ته رجوع وکړي، نه دا چې له خپل لوري د خپلې پوهې او عقل پر بنا قوانين جوړ کړي، او بيا پر هغو فيصلې وکړي.

په اسلام کې قطعي الثبوت دلايل له هغه چا څخه ايمان نفې کوي چې د الله له قانون پرته د بل چا په قانون فيصله کوي، او د الله ﷻ په مقابل کې د بل چا حاکميت مني. او يا دا چې د الله ﷻ په قانون فيصله کوي خو له زړه نه ورباندې راضي نه وي. لاندې صريح آيتونه د دې خبرې

قطعي دلايل دي چې حاکميت به يوازې او يوازې د الله ﷻ وي، او قانون به يوازې د هغه منل کېږي.

د حاکميت ايتونه

١- ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ٥٩ ﴾ النساء: ٥٩

ترجمه: (اې مؤمنانو: د الله، رسول او د هغو کسانو اطاعت وکړئ چې له تاسو څخه د امر اوحکم خاوندان دي. اوکه چېرې مو په کوم شي کې شخړه راغله نو الله او رسول (قرآن اوسنت) ته يې راجع کړئ که تاسې په الله او د آخرت په ورځ ايمان لرونکي ياست. دا کار غوره او پای يې ډېر ښه دی).

دا آيت په صراحت حکم کوي چې د منازعې په وخت کې دې د فيصلې مرجع يوازې د الله ﷻ او د رسول ﷺ وينا وي.

٢- ﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤۡمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيۡنَهُمۡ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَرَجٗا مِّمَّا قَضَيۡتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسۡلِيمٗا ٦٥ ﴾ النساء: ٦٥

ترجمه: (قسم دی په رب ستا چې نه مؤمنان کېږي دوئ تر هغه پورې چې حَکَم (فيصله کوونکې) نه کړي تا په هغو شخړو کې چې پېښې شوي وي د دوئ په منځ کې او بيا ونه مومي دوئ په خپلو زړونو کې ناراضي ستا له فيصلې، او ومني دوئ ستا خبره په منلو سره (بې له جګړې په خوښۍ سره).

پدې آیت هم له هغه چا څخه د ایمان نفیې شوې چې د پیغمبر ﷺ په دین فیصله نه کوي، او یا یې په فیصله له زړه څخه راضي نه وي.

۳- ﴿ إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ لِتَحۡكُمَ بَيۡنَ ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُۚ وَلَا تَكُن لِّلۡخَآئِنِينَ خَصِيمٗا ١٠٥ ﴾ النساء: ۱۰۵

ترجمه: (بیشکه مونږ درلیږلی تا ته قرآن (ای محمده!) په حقه چې فیصله وکړې د خلکو ترمنځ د الله د لار ښوونو په رڼاکې، او مه کیږه جګړه کوونکی د خاینو خلکو لپاره). پدې آیت کې هم د قرآن کریم د نازولو هدف دا ښودلی شوی چې رسول الله ﷺ دې د هغه پر اساس د خلکو ترمنځ فیصلې وکړي، او د خاینانو پلوی دې نه کوي.

۴- ﴿ وَمَا كَانَ لِمُؤۡمِنٖ وَلَا مُؤۡمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمۡرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلۡخِيَرَةُ مِنۡ أَمۡرِهِمۡۗ وَمَن يَعۡصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلٗا مُّبِينٗا ٣٦ ﴾ الأحزاب: ۳۶

ترجمه: (او نه ده روا هیڅ مؤمن سړي او مؤمنې ښځې ته چې کله فیصله وکړي الله ﷻ او رسول یې په یو کار کې چې وي دې دوئ ته اختیار په خپل کارکې،او هرڅوک چې نافرماني کوي د الله ﷻ او د هغه د رسول ﷺ په یقیني ډول ګمراه شو په ګمراهۍ ښکاره).

دا آیت مؤمنان له دې منع کوي چې د الله ﷻ او د رسو ل الله ﷺ د حکم په مقابل کې دې ځانته یو بل دریځ ونیسي.

۵- ﴿ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ

أَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلْحَقِّۚ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًاۚ ﴾
المائدة: ۴۸

ترجمه:(او نازل کړی مودی تا ته (ای محمده) قرآن په حقه سره چې تصديق کوونکی دی د هغه کتاب چې تر ده د مخه ؤ. او ساتونکی دی د هغه د مضامنيو، نو فيصله کوه د دوئ ترمنځ په هغه کتاب چې لیږلی يې دی تا ته،او مه کوه متابعت د دوئ د هیلو او آرزوګانو (او مه اوړه) له هغه څخه چې راغلی دی تا ته له حق څخه، مونږ تاسې هر امت ته جلا جلا شريعت او لار ټاکلې ده).

پدې آيت کې هم رسول الله ﷺ ته امر شوي چې د خلکو ترمنځ دې د هغه کتاب پر اساس فيصله وکړي چې الله ﷻ ورته نازل کړی، او د خلکو په خوښو پسې لاړ نه شي.

۶- ﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيْتَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ ﴾ النساء: ۶۰- ۶۱

ترجمه: (آيا ته نه ګورې هغه خلک (ای محمده!) چې ګومان کوي چې په هغه کتاب يې ايمان راوړی چې نازل شوی دی تا ته او هم په هغه چې نازل شوی ؤ تر تا د مخه، غواړی د فيصلې لپاره وړاندې شي طاغوت (کعب بن اشرف يهودي) ته پداسې حال کې چې دوئ ته امر شوی چې په طاغوت کافر شي (له هغه منکر شی) او شيطان غواړي هغوئ ډېر

زیات ګمراهان کړي،(او چې کله هغوئ ته وویل شي د الله نازل شوي کلام او رسول ته راشي، نو ته وینې چې منافقان له تا څخه مخونه اړوي).

دا آیتونه هم هغه څوک مسلمان نه ګڼي چې په قرآن د ایمان دعوی کوي خو فیصله د بل چا قانون ته وروړي، او د قرآن قانون ته له فیصلې وروړلو مخ اړوي.

۷- ﴿إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَاۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾﴾ النور: ۵۱

ترجمه:(بې شکه د مؤمنانو وینا داده چې کله وبللی شي الله او د هغه رسول ته چې فیصله وکوي رسول د هغوئ ترمنځ داچې مونږ بلنه واورېده او و مو منله، همدوئ خلاصیدونکي دي).

دا آیت د مؤمنانو صفت دا ګڼې چې د رسول الله ﷺ قانون ته بې له قید او شرطه تسلیمېږي او مني یې.

۸- ﴿وَمَن يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ ٱلْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِۦ جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾﴾ النساء: ۱۱۵

ترجمه: (او هر څوک چې د رسول مخالفت وکړي وروسته له هغه چې د هدایت لاره ورته ښکاره شي او د مؤمنانو له لارې پرته په بله ولاړ شي نو مونږ به یې په همغه لور وګرځوو چې دی ورته ګرځېدلی دی او جهنم ته به یې داخل کړو. او جهنم ډېر بد د ورتګ ځای دی).

پدې آیت کې هم الله تعالی ﷻ د هغه چا د جهنم ته د ورداخلولو خبره کوي چې د رسول الله ﷺ له قانون سره مخالفت کوي.

۹-﴿ وَمَا ٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِيهِ مِن شَيۡءٖ فَحُكۡمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِۚ ﴾ الشوری: ۱۰

ترجمه: (او په هر څه کې چې تاسي اختلاف وکړئ نو د هغه پرېکړه له الله سره ده).

پورتني ټول آیتونه او په لس ګونو نور آیتونه په پوره صراحت سره دا موضوع بیانوي چې سیادت (اعلی حاکمیت) یوازې الله ﷻ او د هغه رالېږلي شریعت ته حاصل دی. او فیصله باید یوازې او یوازې په هغه قانون وشي چې الله ﷻ را نازل کړي دی. او هرڅوک چې د الله د قانون په مقابل کې د خپل عقل او ارادې پر بنا د بشر لپاره داسې قوانین جوړوي چې د الله ﷻ له قانون سره مخالف وي هغه مؤمن نشي پاتې کیدلی، بلکې هغه په یقیني ډول د اسلام له دائرې څخه وځي.

په ډیموکراسۍ کې اعلی حاکمیت د ولس حق ګڼلی کېږي، خو په اسلام کې حاکمیت د الله ﷻ حق دی. په ډیموکراسۍ کې د بشر د منازعاتو د حل او فصل لپاره قوانین د بشر لخوا یوازې د عقل پر بنا جوړېږي، او د اکثریت (پارلمان) د منلو او تصویب او د حاکم له توشیح وروسته قانونیت پیداکوی، خو په اسلام کې به د اسلام د قانون په مقابل کې هېڅ قانون نه جوړېږي، او نه به د اسلام قانون پارلمان ته تصویب او یا ردولو لپاره وړاندې کېږي. او که داسې وشي نو بیا به پارلمان ته د الله ﷻ پر حکم د تفوق حیثیت ورکړای شوي وي، چې دا بیا په خپله صریح کفر دی.

۲- دولس د ارادې د تقدس موضوع

په ډیموکراسۍ کې تر ټولو مقدس او ارزښتمن شی د ولس اراده ده. او همدغه د ولس اراده د قانون مصدر ګڼلی کېږي،هر څه چې ولس وغواړي هماغه حق او قانون دی، او هر څه چې ولس رد کړي هغه هېڅ شرعیت او قانونیت نه لري. د ولس اراده په ډیموکراسۍ کې د الله ﷻ

تر ارادې هم مقدسه ګڼله کېږي. که الله ﷻ په خپل قانون او شريعت کې يو څه نازل کړي وي خو ولس بل څه وغواړي نو ډيموکراسي حکم کوي چې الهي شريعت دې پرېښودل شي او د خلکو له ارادې را وتلی قانون دې عملي کړای شي.

ډيموکراسي وايي چې د ولس اراده دې د اساسي قانون په شکل کې د کوم تقنيني مجلس يا (لويې جرګې) او يا بل کوم ولسي مرجع لخوا تدوين او ومنلی شي، او بيا دې شريعت او يا بل عرف او قانون ته د اساسي قانون په رڼا کې وکتلی شي، که چېرې له اساسي قانون سره برابر وو نو بيا پدې خاطر د منلو وړ دی چې له اساسي قانون سره موافق دی، نه له دې امله چې هغه د الله ﷻ حکم او شريعت دی. او که چېرې له اساسي قانون سره موافقت ونه لري نو بيا په هېڅ صورت کې عملي کېدلای نشي، که څه هم چې صريح آيت، يا صحيح حديث او يا دامت د علماؤ اجماع هم وي. د خلکو رأيې او ارادې ته پر شريعت باندې د تفوق حق ورکول هغه کفر دی چې الله ﷻ خپل رسول ورڅخه منع کړی دی، الله ﷻ فرمايي:

﴿ وَأَنِ ٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ عَنۢ بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ ﴾ المائدة: ٤٩

ترجمه: (او فيصله وکړه د دوئ تر منځ په هغه قانون چې نازل کړی دی الله ﷻ او د دوئ په خوښو او ارزوګانو پسې مه ځه، او ځان وساته له هغوئ چې واړوي تا له ځيني هغه څه چې الله ﷻ درته رالېږلي دي). خو په ډيموکراسۍ کې بايد حتماً ولس ته رجوع وشي او د هغوئ هيلې او آرزوګانې و پوښتلی شي، او د هغو پر بنا دې قوانين وضع شي، که څه هم چې د الله ﷻ د قانون مخالف وي، تر دې وروسته بيا هېڅ قانون او اراده د خلکو د ارادې پر بنا جوړ شوی قانون نشي ردولی.

۳- د اکثریت د رایې د معیاریت موضوع

په ډیموکراسۍ کې د اکثریت رأیه د(حق معیار) ګڼلې کېږي. پدې معنی چې هر چا یا هر څه ته چې اکثریت رأیه ورکړي همغه حق ګڼلی کېږي، او هماغه څوک به د حاکمیت مستحق وي چې اکثریت یې تأیید کړی وي.

خو په اسلام کې د رأیې ورکوونکو د شمېر ډېروالی د حق او استحقاق معیار نه دی. بلکې په اسلام کې حق هغه دی چې قرآن، حدیث او د شرع دلائل یې تأیید وکړي، که څه هم چې د هغه تر شا هېڅوك ولاړ نه وي، او یا لږ شمېر خلك ولاړ وي، او په مقابل کې یې ډېر خلك ولاړ وي.

د مثال په ډول که د یوه هېواد اکثریت خلک په یوه یا بل دلیل د زنا، لواطت یا سود د جواز په حق کې رأیې ورکړي او په مقابل کې یې یو کس مخالفه رأیه ورکړي، او یا هم هېڅوک رأیه ورنکړي، بیا به هم دغه افعال نه رواکېږي. بلکې د تل لپاره به حرام وي. خو په ډیموکراسۍ کې بیا د اکثریت رأیه د (حلال ګرځولو) او یا (حرام ګرځولو) صلاحیت لري.

په اسلام کې (حق) او (جائز) هغه دي چې شریعت (حق) او (جائز) بللی وي. او (باطل) او (ناجائز) هغه دي چې شریعت (باطل) او (ناجائز) ګرځولي وي.

په اسلام کې نه یوازې دا چې اکثریت د حق میعار نه دی منل شوی، بلکې قرآنی آیتونه په صراحت سره وایې چې لږ خلک د حق منونکي او شکر کوونکي دي.

الله ﷻ فرمايي: ﴿ وَإِن تُطِعۡ أَكۡثَرَ مَن فِي ٱلۡأَرۡضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ ﴿١١٦﴾ ﴾ الأنعام: ١١٦

ترجمه: (او که ته د زمکې د مخ د ډېرو خلکو خبره ومنې نو د الله ﷻ له لارې به دې واړوي، ځکه چې هغوئ په ګومانونو پسې روان دي او (اټکليان دي)

همدا راز فرمايي: ﴿ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٨٧﴾ ﴾ الأعراف: ١٨٧

ترجمه: (خو ډېر خلک نه پوهېږي).

او بل ځای کې فرمايي: ﴿ وَقَلِيلٞ مِّنۡ عِبَادِيَ ٱلشَّكُورُ ﴿١٣﴾ ﴾ سبأ: ١٣

ترجمه: (زما ډېر لږ بندګان شکر کوونکي دي).

رسول الله ﷺ ته هم چې کله حق د اقليت په رأيه کې ښکاره شوی دی نو د اکثريت د رأيې پر خلاف يې د اقليت رأيه منلې ده. لکه د(بدر) په جنګ کې يې چې يوازې د (حباب بن المنذر رضي الله عنه) پر رأيه په داسې حال کې عمل وکړ چې خپله رسول الله ﷺ او نورو اصحابانو رضي الله عنهم د جنګ د ډګر په اړه بله رأيه درلوده.

همدا ډول رسول الله ﷺ د (حديبيې) په صلحه کې د اصحابو رضی الله عنهم د اکثريت رأيه ونه منله، او د هغوئ د رأيې په خلاف يې له قريشو سره صلحه وکړه.

ابوبکر صديق رضي الله عنه هم د ارتداد د فتنې په مقابل کې د قوي موقف په خپلولو کې د اکثريت د رأيې مخالفت وکړ او د (اسامه رضي الله عنه) لښکر يې د شام په لوري ولېږه.

له پورتنیو ټولو دلایلو معلومېږي چې په اسلام کې د رأیه ورکوونکو اکثریت یا اقلیت د (حق) او (باطل) (روا) او (ناروا) په ټاکلو کې هېڅ نقش نه لري، پداسې حال کې چې په ډیموکراسۍ کې اکثریت د (إله)، او رأیه یې د (شریعت) پر ځای درول شوي دي، چې د ا یو ښکاره کفر دی.

۴- د قانون مصدر عقل دی که شرع ؟

دا چې ډیموکراسۍ اساساً د(سیکولریزم) پر بنسټ چې وایي (دین) باید د (ژوند) او (نظام) په چارو کې هېڅ نقش و نه لري ولاړه ده نو پر همدې اساس په (ډیموکراسۍ) کې د قانون مصدر د خلکو عقل دی، نه (إلهی وحیه).

په ډیموکراسۍ کې هر هغه څه ته (ښه) ویلی کېږي چې د خلکو عقل یې (ښه) وګڼي. او هر هغه څه ته (بد) ویلی کېږي چې د خلکو عقل یې (بد) وګڼي.او بیا د همدغو ښېګڼو یا مصالحو په پام کې نیولو سره قوانین وضع کېږي.

په مسلمانو هېوادونو کې خو ډېر ځلي داسې هم پېښېږي چې یوه نیمه شرعي ماده که چېرې په کوم قانون کې پاتې هم وي هغه هم باید د عقل په تله وتلل شي، او خلک ورباندی د خپل عقل په رڼا کې حکم وکړي. لکه چې په پاکستان کې څه موده مخکې د(حدود آرډنینس) د شرعي حدودو د فرمان په هکله د خلکو د اذهانو د تحریکولو لپاره د امریکا په بودیجه په ځیني تلویزونونو او اخبارونوکې پوره شپږ میاشتې د(ذراسوچئې) په نوم کمپاین وچلول شو او په نتیجه کې یې په پارلمان کې اکثریت د خپل عقل په حکم ځینې شرعي احکام منع اعلان کړل.

۵- ایا یوازې عقل پر اشیاؤ او افعالو د (ښه والي) یا (بدوالي) د صحیح حکم صلاحیت لري؟

عقل د لاندې وجوهاتو له امله پر اشیاؤ او افعالو د صحیح حکم کولو صلاحیت نه لري:

۱ـ د خلکو عقلونه سره فرق لري، که ځینی یې یو (شی) یا یو (کار) ښه وګڼي، ځینې نور یې بیا هماغه (شی) او یا (کار) بدګڼي. یا هم داسې چې د ځینې خلکو په عقل به یو څوک د یوه کار د کولو له امله د مکافات وړ بلل کېږي، خو د ځینې نورو په عقل به بیا هماغه شخص د هماغه کار له امله د مجازات وړ بلل کېږي. ځکه خو عقل تر هغه وخته پر اشیاوو او اشخاصو د صحیح حکم د صادرولو صلاحیت نه لري چې تر څو یې (الهي وحیې) لارښوونه نه وي کړې.

۲ـ د انسانانو عقلونه د هغوئ له خواهشاتو او فطري غریزو او تمایلاتو متأثر کېږي. او د ایوه منل شوې خبره ده چې د خلکو خواهشات او غریزې سره جلا جلا دي، نو پر همدې بنا یې عقلونه هم د همدغه تأثر له امله پر اشیاؤ او افعالو بېل بېل حکمونه کوي، چې پدې کې بیا د حقیقي مصلحت تشخیص نا ممکن کار وګرځي.

۳ـ د انسانانو عقلونه د حالاتو، شرائطو او زمانې له بدلون سره بدلون مومي، نن به یو شی ښه ګڼې خو سبا ته به په نورو شرائطو او حالاتو کې هماغه شی بدګڼي چې پدې کې د عقل بې ثباتي راځی، پداسې حال کې چې (الهی وحیه) د ټولو حالاتو په نظر کې نیولو سره یو ثابت حکم کوي.

۴ـ په اسلام کې د ثواب او عقاب په لحاظ پر اشیاؤ او افعالو باندې د (حِل) او (حُرمت) حکم یوازې او یوازې د الله ﷻ حق دی او بس، لکه چې الله فرمايي: ﴿ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۖ ﴾ الأنعام: ۵۷

ترجمه: (حکم ندی مګر یوازې د الله). او همدا ډول الله ﷻ فرمايي:

﴿ ثُمَّ جَعَلۡنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِ فَٱتَّبِعۡهَا وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ ۝١٨ ﴾ الجاثية: ۱۸

ترجمه: (تر دې وروسته مو پیغمبره! ته د دین پر یوه روښانه لار برابر کړې. ته باید همدا ومنې،او د هغو خلکو په هیلو او هوسونو پسې مه ځه چې نه پوهیږي).

۵ـ رسول الله ﷺ هم د هر هغه حکم د (رد) فیصله کړې ده چې د دین په کوم دلیل ولاړ نه وي. او انسانانو د خپل عقل پر بنا وضع کړي وی. له عایشې رضي الله عنها څخه روایت دې چې رسول الله ﷺ فرمايي: ((من أحدث فی أمرنا هذا مالیس منه فهو ردّ. وفي لفظ: من عمل عملاً لیس علیه أمرنا فهو ردّ)) بخاري او مسلم.

ترجمه: څوک چې زمونږ په دین کې داسې یو څه ایجاد کړي چې له دین څخه نه وي هغه مردود دي. په بل لفظ کې راغلي:څوک چې یو داسې کار وکړي چې پر هغه زمونږ امر (دلیل) نه وي هغه مردود دی.

خو د پورتنیو ټولو دلایلو پرخلاف په ډیموکراسۍ کې (حکم) کول او (قوانین جوړول) د عقل کار دی چې (وحیې) ته ورکښې هیڅ د دخالت حق نشته. په بل عبارت په ډیموکراسۍ کې د تشریع او قانون حق له الله ﷻ څخه په بشپړ ډول اخیستل کیږي، او په بشپړ ډول انسانانو ته سپارل کیږي چې د خپل عقل پر بنا یې جوړ کړي چې دا په حقیقت کې تر ټولو لوی کفر دی.

انتخابات

په ډیموکراسۍکې انتخابات د ملا د تیر حیثیت لري چې له هغو پرته هېڅ نظام ته صحیح ډیموکراتیک نظام نشي ویل کېدای. خو هغه ډول انتخابات چې په ډیموکراسۍ کې ترسره کېږي په اسلام کې یې هېڅ ځای نشته.

لکه څرنګه چې اسلام د ژوند د هر اړخ لپاره خپل اصول او ضوابط لري همدارنګه د حکومت او سیاست لپاره هم خپل نظام او اصول لري چې ځیني مشخصات یې په لاندې ډول دي:

په اسلام کې د نظام خصوصیات

اول خصوصیت – په اسلام کې حاکمیت یا ولایت یو غنیمت او ولجه نه ده چې په هره طریقه چې ممکن وي باید حاصله کړای شي. بلکې په اسلام کې حاکمیت او ولایت یو درونه مسؤولیت او خطرناک مکلفیت دی چې د ملت لخوا هغه چاته ورسپارل کېږي چې په هغه کې د امامت د انعقاد شپږ اساسي شرطونه موجود وي چې په لاندې ډول دي:

اول شرط: حاکم بایدمسلمان وي. کافر د اسلامی دولت مشر نشي جوړیدلی. یو ډول کافر هم د مسلمانانو مشر کېدای نه شي، که هغه (یهودی)،(نصرانی) ، یا (سیکولر) وی، او یا هم د کوم بل دین منونکې وي، او یا هم ملحد (کمونست) وي چې د یوه دین منونکې هم نه وي.

الله ﷻ فرمايي :﴿ وَلَن يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لِلۡكَٰفِرِينَ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾ ﴾ النساء: ١٤١

ترجمه:(او هېڅکله به ونه ګرځوي الله د کافرانو لپاره پر مؤمنانو باندې څه لاره).

په قرآن کریم کې د مسلمانانو له (أولی الأمر) سره هرځای د اقید لګول شوی دی چې هغه باید له مسلمانانو څخه وي. او پر دې شرط باندې د

اسلام د ټولو علماؤ اجماع ده چې هېڅ یې مخالفت نه دی کړی. پر همدې بنا په اسلام کې پر مسلمانانو د کافرحاکم کېدل حرام دي.
خو په ډیموکراسۍ کې د دین لپاره هېڅ اعتبار نشته. هلته هرڅوک د مشرۍ لپاره ځان کاندیدولای شي. پرته لدې چې د هغه (مسلمانۍ) یا (کفر) ته دې وکتل شي. بلکې اوس خو په عملي لحاظ د ټولې اسلامي نړۍ لپاره د دنیا د کفارو دا متفقه فیصله ده چې صحیح مسلمان باید په یوه اسلامي هېواد کې هم حاکمیت ته ونه رسېږي. او که ورسېږي که څه هم چې دانتخاباتو له لارې رسېدلی وي نو بیا هم باید له حاکمیته را وپرځولی شي، او پرې نښودی شي چې حکومت جوړ کړي، چې دغه مثالونه په ترکیه، الجزائر،مصر او نورو اسلامي هېوادونو کې ولیدل شول.
دوهم شرط: په اسلام کې د حاکم لپاره دوهم شرط نارینتوب دی. د ښځې حاکم کېدل په اسلام کې حرام دي. په هغه حدیث شریف کې چې امام بخاري، ترمذي، نسائي او امام احمد روایت کړی دی راغلي دي چې کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته خبر ورسېد چې د ایران خلکو د ایران د بادشاه (کسری) له مړینې وروسته د هغه لور حاکمه کړې ده نو ویې فرمایل: ((**لن یفلح قوم ولوا أمرهم امرأة**))
ترجمه: (هېڅکله به هغه قوم کامیاب نشي چې خپل ولایت (حاکمیت) یې ښځې ته ورکړی وي). خو د دې پر خلاف په ډیموکراسۍ کې نر او ښځه یو ډول د انتخابېدلو او حاکم کېدلو حق لري. او همدغه حکم د افغانستان په اوسني اساسي قانون کې چې د امریکا د اشغال په وخت جوړ شوی هم په دې ډول بیان شوی دی: د((افغانستان اتباع د انتخابولو او انتخابیدلو حق لري)) (۳۳ ماده). چې دا کار له اسلام سره ښکاره مخالفت دی.
درېیم شرط: درېیم شرط بلوغ دی، ځکه چې نا بالغ مکلف نه وي.

څلورم شرط: څلورم شرط عقل دی، ځکه چې لېونی هم مکلف نه وي.
پنځم شرط: پنځم شرط آزاد والی (حریت) دی، ځکه چې مریی د خپل ځان په هکله د تصرف ملکیت نه لري نو د بل چا په هکله به یې څه ولري.
شپږم شرط: شپږم شرط عدالت دی، پدې معنی چې د مسلمانانو مشر به فاسق نه وي، که څه هم چې ځینې علماء د فاسق ولایت هم سره له کراهیته جائز بولي.
دوهم خصوصیت- په اسلام کې حاکم د (اهل الحل والعقد) لخوا ټاکل کېږي. (أهل الحل والعقد) د ټولنې هغه صالح، زبده، علماء، سیاست پوه اهل خبره خلک وي چې دامت مصالح له مفاسدو څخه تشخیصولی شي او د حاکم په انتخاب کې له پوره احتیاط او د قت څخه کار اخلي.
او د هغوئ تر انتخاب وروسته بیا امت له هغه سره د طاعت عمومي بیعت کوي.
خو په ډیموکراسۍ کې هر کافر، فاسق، مجرم، کم عقل او جاهل ته د حاکم په انتخابولو کې هماغه حق حاصل دی چې یوه مؤمن، متدین، صالح، هوښیار او عالم ته حاصل دی. په ډیموکراسۍ کې انسانانو ته د (صالح والي) او (فاسدوالي) له زاویې نه کتل کېږي، بلکې هلته یوازې خلک شمېرل کېږي، د هرچا شمېره چې ډېره شوه هماغه د حاکمیت حقدار بلل کېږي. د مثال په ډول که یوې خواته (۵۰) علماء، مجاهدین، صالحان او مجرب سیاست پوهان وي، خو بلې خواته (۵۱) فاسقان، شرابیان او جاهلان وي، نو د ډیموکراسۍ په تله کې دوهمه ډله تر لومړۍ ډلې غوره او د حاکمیت حقداره بلل کېږي. همدغه معیار ته په پام سره (علامه اقبال) د جمهوریت یادونه په خپل شعر کې داسې کوي:

متـاع معنــی بیگانــه از دون فطرتــان جــویی
ز مــوران شــوخی طبــع ســلیمانی نمــی آیــد
گریـز از طـرز جمهـوری غـلام پختـه کـاری شـو
که از مغز دوصد خر فکر انساني نمـی آیـد[1]

دریم خصوصیت: اسلام د الله تعالیﷻ له طرفه نازل شوی حق دین دی چې تر ټولو نظریاتو او ادیانو اعلی دی. نه تر خپل ځان بله نظریه او دین په لوړ والي مني، او نه یې له ځان سره په مساوي او برابر حیثیت مني. بلکې خپلو اتباعو ته امر کوي چې تر هغه پورې باید د کفارو په خلاف وجنګېږي چې ترڅو د کفر فتنه له منځه ولاړه شي، او د الله کلمه تر ټولو په لوړ حیثیت ومنله شي. الله ﷻ فرمایي:

﴿ وَقَـٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ ۚ ﴾ الأنفال: ٣٩

ترجمه: (تر هغه د کفارو په خلاف وجنګېږئ چې فتنه ورکه شي او دین ټول د الله ﷻ شي).

خو د دې پر خلاف ډیموکراسي ټولو (ادیانو) ته په یوه نظر ګوري، او د کفر او اسلام توپیر نه مني. له همدې امله په ډیموکراسۍ کې کفارو او مسلمانانو ته یو ډول انتخابي حقوق او صلاحیتونه ورکول کېږي، او کافر د هغه د کفر له امله پر مسلمانانو له حاکمیت څخه نه منع کېږي. بلکې عملاً خو دا لیدل کېږي چې مسلمان د مسلمانۍ له امله له حاکمیت څخه لیرې ساتل کېږي.

په ډیموکراسۍ کې د کفر او اسلام ترمنځ د فرق د نشتوالي له امله ډیموکراسي په خپله یوه کفري نظریه ګڼل کېږي.

---

1 کلیات اقبال – افکار.

ایا د دیموکراتیک (انتخابي) نظام له لارې اسلام نافذیدلی شي؟

په اسلامی نړۍ کې ځینې اسلامي تنظیمونه چې د غرب له سیاسي او فرهنګي فلسفې څخه متأثر دي او د اسلامي نظام د جوړولو ترتیب او طریقه د رسول الله ﷺ له سیرت څخه نه اخلي، بلکې غواړي د غرب د ډیموکراسۍ له لارې اسلامي نظام راولي، او د دې هدف لپاره د نورو سیکولر (بی دینه) احزابو په څېر ډیموکراتیک وسائل په کار اچوي، انتخاباتو ته درېږي او بیا د دین په نامه له خلکو ووټ (رأیه) غواړي، دغه خلک له لاندې دریو حالتونو بهر نه دي:

۱ـ دې خلکو ډیموکراسۍ سمه نه ده پېژندلې، ځکه چې په ډیموکراسۍ کې خو (**اعلی حاکمیت**) او (**د قوانینو د جوړولو حق**) د خلکو دی، نه د الله ﷻ. یعنې په ډیموکراسۍ کې خلکو ته اختیار ورکول کېږي چې هر ډول نظام او قوانین چې د ځان لپاره غواړي جوړ یې کړي، پداسې حال کې چې په اسلامي نظام کې د (**اعلی حاکمیت**) او (**د تشریع حق**) یوازې او یوازې د الله ﷻ دی، خو په ډیموکراسۍ کې به نهایي فیصله دخلکو وي، نه د الله ﷻ. نو دغه خلک څنګه د ډیموکراسۍ له لارې د الله ﷻ نظام نافذولی شي؟

۲ـ کېدای شي چې دغه خلک به په حقیقي اسلام نه پوهېږي.دوئ یوازې اسلامي علم او شریعت ته منسوب خلک دي، خو د اسلام په روح، تقاضا او خصوصیاتو نه پوهېږي. نه د اسلام نظام ورمعلوم دی او نه په اسلام کې د حاکمیت نظریه ورمعلومه ده. له همدې امله د اسلام او ډیموکراسۍ ترمنځ په فرق هم نه پوهېږي.

۳ـ دغه خلک ښایي پدې پوهېږي چې اسلام او ډیموکراسي دوه بېل بېل نظامونه دي، خو دا چې د اسلامي نظام اقامه جهاد، قربانیو او د

کړاوونو زغمل غواړی او دوئ دې کار ته تیار نه دي، بلکې د خپلو دنیاوي مقاصدو او مصالحو تحقق ورته د ډیموکراسۍ له لارې آسان ښکاري، نو د منافقت له مخې په دېموکراسۍ باندې د اسلام نوم ږدي ترڅو له یوې خوا عام خلک پدې تېرباسي چې دوئ خو اسلامي تنظیمونه دي او د اسلام لپاره کار کوي، او له بلې خوا د طاغوت د لارې په خپلولو سره په آسانۍ او بې قربانۍ طریقې په حاکمیت کې له سیکولر احزابو سره شریک شي، او له حکومتي امتیازاتو دوئ هم خوندونه واخلي.

خو شریعت، عقل، تاریخ او تجربه ټول دا ثابتوي چې د انتخاباتو او ډېموکراسۍ له لارې اسلامي نظام په هېڅ ډول نشي نافذېدلی،چې ددې دعوی ځینې دلائل په لاندې ډول یادوو:

د انتخابي نظام له لارې د اسلام د نه نافذیدلو لس دلائل

لومړی دلیل: د ډیموکراسۍ اساسي مفکوره دا ده چې حکومت، نظام او قوانین به د خلکو لخوا ، د خلکو په لاس او د خلکو لپاره جوړېږي.

نو په همدې اساس هر هغه جهت چې ډیموکراتیک فعالیت کوي تر هرڅه مخکې باید دا ومني چې نظام به د خلکو په خوښه جوړېږي، حتی که اسلامي نظام هم راځي نو پدې اساس به نه راځي چې هغه د الله ﷻ له طرفه یو مکلفیت دی، بلکې پدې اساس به راځي چې د خلکو خوښ دی. په ډیموکراسۍ کې به خلکو ته پوره پوره اختیار ورکول کېږي چې اسلام غواړي او که کوم بل دین اوطریقه؟ په اسلام کې خلکو ته دغه حق ورکول د اسلام له فکر او شریعت سره ښکاره مخالفت لري.

د پورتنۍ خبرې بله معنی داده چې هر اسلامي تنظیم چې په انتخاباتو کې برخه اخلي باید د اخبره تر هرڅه د مخه ومني چې لکه څرنګه چې دوئ غواړي خلک اسلام ته دعوت کړي همدغه ډول باید غیر اسلامي

تنظیمونو او احزابو ته هم دا حق ومني چې مسلمانان دې کفر ته دعوت کړي او دوئ دې هېڅ اعتراض وربانديې ونه لري.

دوهم دلیل: په پارلمان کې د اکثریت حزب د هر ډول قوانینو د جوړولو او تصویبولو حق لري، او ترڅو چې کوم اسلامي تنظیم په پارلمان کې اکثریت ونه لري تر هغه د قانون جوړولو او د هغه د تصویبولو حق نه لري.

د پارلماني اصولو پر بنا پر اقلیت دا لازمه ده چې د قانون جوړولو لپاره دې د اکثریت حق ومني،که څه هم چې هغوئ د اسلام په خلاف قوانین جوړ کړي. په یو مسلمان هېواد کې د اسلام په خلاف د قوانینو د جوړولو حق تسلیمول د اسلام خلاف کار دی او مسلمانان باید هېچا ته اجازه ورنکړي چې د دوئ په هېواد کې دې غیر اسلامي قوانین جوړ کړي.

دریم دلیل: د انتخاباتو ګټونکي تنظیم ته دا حق ورکول کېږي چې د څلورو یا پنځو کلونو لپاره حکومت وکړي، او نور خلک باید د هغوئ حکومت د دغې مودې لپاره ومني. که بالفرض کوم اسلامي تنظیم اکثریت تر لاسه کړي او اسلام نافذ هم کړي، نو بیا به هم د اسلام نفاذ د څلورو یا پنځو کلونو لپاره وي. او د خپلې مودې تر پوره کولو وروسته باید حاکم حزب له حکومت څخه لاس پر سر شي او خپل اسلامي حکومت رنګ کړي، چې دا کار په اسلام کې د اجماع په خلاف دی. په اسلام کې حاکم تر هغې د حاکمیت حق لري چې تر څو ژوندی وي او د حاکمیت شرعي اهلیت ولري. ځکه چې که شرعي اهلیت لري نو بیا ولې لیرې کېږي. او که شرعي اهلیت نه لري نو بیا ولې د دوهم ځل لپاره د حاکمیت حق ورکول کېږي؟

دوهم مخالفت یې له اسلام سره دا دی چې هغه اسلام چې دوئ نافذ کړی وي هغه باید د تل لپاره نافذ وي، خو پدې صورت کې څلور یا

پنځه کاله وروسته دغه نظام بايد په خپله له منځه ولاړ شي، او خلکو ته يو ځل بيا دا حق ورکړ شي چې اسلامي نظام غواړي او که کوم بل ډول نظام او قانون؟ چې پدې کار سره بيا سيکولرو (بی دينه) احزابو ته حاکميت ته درسېدو فرصت ورکول کېږي.

څلورم دليل: د اسلام د حاکميت او د ډيموکراسۍ د حاکميت نظامونه دوه سره جلا جلا نظامونه دي. د اسلامي تنظيمونو او احزابو لخوا په ډيموکراسۍ کې شاملېدل د ډيموکراسۍ د تأييد او توثيق په معنی دي. ځکه چې عام خلک چې کله وګوري چې علماء هم په ډيموکراسۍ کې برخه اخلي او انتخاباتو ته درېږي، نو په ډيموکراسۍ کې د دوئ د شموليت له امله عامو خلکو ته دا فکر پيداکېږي چې کېدی شي ډيموکراسي به هم يو حق نظام وي، ځکه چې که ناحق وای نو ديني علماؤ به ورکښې برخه نه اخيسته.

علماء که هر څو خلکو ته د خپل مشارکت لپاره د مجبوريت او د دعوت د مصلحت تأويلونه او دلايل وړاندې کړي عام خلک پرې نه پوهېږي. ځکه چې په پارلماني بهير کې علماء او سيکولر (بی دينه) اشخاص ټول پر يو ډول اصولو چلېږی، او په عمل کې هم د دواړو تر منځ کوم فرق نه ليدل کېږي.

پنځم دليل: هر نظام يوه ايډيالوژي او فکر لري چې هغه نظام ته د رسېدلو لپاره لار او وسايل هم له هماغه فکر څخه انتخابېږي.

دډيموکراسۍ ايډيالوژي او فکر (سيکولريزم) دی. او انتخابات هم د سيکولريزم پربنسټ ولاړ دي. ځکه چې د انتخاباتو لپاره اساسي شرط سياسي مساوات دی، او دغه مساوات هغه وخت راتلای شي چې ټول جهتونه د ډيموکراسۍ لپاره خپل دين پرېږدي. او دا ځکه چې دين انسانانو ته يو پربل د تفاضل (برترۍ) درس ورکوي. د مثال په ډول اسلام وايي چې مسلمان تر کافر غوره دی، خو ډيموکراسي وايي چې

باید دوئ دواړه مساوي وي، او مساوات یوازې په هغه صورت کې رامنځته کېږي چې د کفر او اسلام خبره له منځه ووځي.
پر همدې اساس انتخابات په ډیموکراسۍ پورې خاص دي. د هغو له لارې یوازې ډیموکراسي راتلای شي، نه اسلام. ځکه چې لکه څنګه چې اسلام له ډیموکراسۍ څخه یو جلادین دی نو د نافذولو لاره او وسیله یې هم له ډیموکراسۍ څخه جلا ده.
لکه څنګه چې ډیموکراسي له کمونیزم، نصرانیت، یهودیت او نورو ادیانو سره پیوند کاري نه منی، همدغه ډول اسلام هم له نورو ادیانو او طریقو سره پیوندکاري نه مني، او نه هم له نورو لارو قائمیدلای شي. اسلام به یوازې په هغه طریقه قائمېږي چې د رسول الله ﷺ په زمانه کې ورباندې قائم شوی وو. له همدې امله له باطلو لارو د اسلام د نفاذ لپاره کوښښونه یو ناروا او د عقل او فطرت خلاف کار دی.
شپږم دلیل: ډیموکراسي د پانګه وال نظام (کپیټالیزم) زېږنده او د همدغه نظام سیاسي مظهر دی. هر څومره چې په اسلامي نړۍ کښې ډیموکراسي ټینګېږي په هماغه اندازه پانګه وال پر سود او احتکار ولاړ نظام هم چې د اسلام مخالف اقتصادي نظام دی ټینګېږي.
که چېرې بالفرض کوم اسلامي تنظیم د ډیموکراسۍ له لارې قدرت ته هم ورسېږي، نو هغه هم په کراره کراره د پانګه وال نظام برخه ګرځي، او د اسلام له اقتصادي نظام څخه خارجېږي.
اووم دلیل: انتخاباتي سیاست داسې یو ډنډ دې چې که یوځل کوم اسلامي تنظیم ورکښې ولوېږي نو بیا یې له هغه څخه وتل ورته انتهایي مشکل کار وي. ټول هغه اسلامي تنظیمونه چې یو ځل په ډیموکراسۍ کې ور داخل شوي دي هغوئ نور د اسلام د غلبې لپاره له انقلابي جهادي هڅو لاس اخیستی. ځکه چې د ډیموکراتیک سیاست لپاره دا شرط دې چې مسلحه مبارزه به نه کوي. د مسلحې مبارزې

پرېښودل او په ډيموکراسۍ او انتخاباتو پورې د اسلام د غلبې د اميدونو تړل او دغه کار ته د اسلامي مبارزې نوم ورکول د اسلام د نفاذ په لاره کې يو خطرناک خنډ دی. ځکه چې له دې لارې مسلمانان په جهاد او د هغه په نتائجو بې باوره کېږي.

پدې ميدان کې د مصر د (الاخوان المسلمون) د افغانستان د پخوانيو جهادي تنظيمونو او د پاکستان د اسلامي تنظيمونو ناکامه تجربې تر ټولو واضح مثالونه دي. نه يوازې دا چې د اوږدې مودې له تېرېدو سره سره يې اسلامي نظام نافذ نه کړای شو، بلکې د اسلام دښمنانو په ډېر مکر او مهارت دغه ډلې د مجاهدينو په خلاف په خپل کتار کې ودرولې. او خبره دې ځای ته راورسېده چې تش په نامه اسلامي ډيموکرات تنظيمونو هم خپل ټول تبليغاتي وسائل د جهاد او مجاهدينو په خلاف له صليبيانو او دهغوئ له ملګرو سره همغږي کړي دي.

اتم دليل: ډيموکراسي يو داسې نظام دی چې په هغه کې اسلامي تنظيمونه اکثريت نشي ګټلی، لکه چې په تېرو شپېتو کلونو کې په اسلامي نړۍ کې وليدل شول. او دا ځکه چې د ډيموکراسۍ فکري او سياسي جوړښت داسې دی چې هلته بايد سرمايه دران، فيوډالان، خانان، ملکان، صنعت کاران، لوی تاجران، پخواني بيروکراټان او په مالي درغليو کې ککړ خلک قدرت ته ورسېږي. ځکه چې په ډيموکراسۍ کې قدرت ته د رسېدلو لپاره تر ټولو لويه او مهمه وسيله د مال مصرفول دي. او د دې تر څنګ رشوت ورکول، د خلکو رأيې په پيسو اخستل، د خلکو تېر ايستل، درواغجنې وعدې ورکول او د ځان په ګټه مثبت او د مخالف لوري په خلاف پراخه منفي تبليغات کول هم د انتخاباتو هغه ضرورتونه دي چې له هغو پرته په انتخاباتو کې کاميابېدل ممکن نه دي.

د انتخاباتو لپاره دغه لاره انتخابول نه اسلامي ده نه داسلامي تنظیمونو له وسعې پوره ده.
نهم دلیل: که چیرې کوم اسلامي تنظیم له دې ټولو خنډونو او مشکلاتو سره سره بیا هم په انتخاباتو کې اکثریت وګټي او قدرت ته ورسیږي نو بیا به هم د هماغه اساسي قانون پابند وي چې د ډیموکراسۍ پر اساس او د هغې د تحقق لپاره جوړ شوی وي. او اساسي قانون د انتخاباتو ګټونکي تنظیم ته دا جازه نه ورکوي چې مکمل شریعت نافذ کړي. او د اساسي قانون بدلولو ته یې نور سیکولر (بی دینه) قوتونه نه پریږدي.نو که کوم ګټونکی اسلامي ګوند اساسي قانون پریږدي او مستقیماً مکمل شریعت نافذکړي، نو بیا یې په قدرت کې د پاتې کېدلو جواز له منځه ځي، ځکه چې د همدې اساسي قانون له مخې د انتخاباتو له لارې قدرت ته رسېدلی دی. او کله چې قانون ځي نو د دوئ د حاکمیت جواز به هم ورسره ځي.
لسم دلیل: د انتخاباتو له لارې قدرت ته رسېدونکی اسلامي تنظیم که اسلام نافذ هم کړي بیا به هم مکمل اسلام نه وي. ځکه چې د اسلامي حکومت یوه اهمه وجیبه د(**امربالمعروف**) **او** (**نهی عن المنکر**) وظیفه ده. او تر ټولو لوی منکر دا دی چې په اسلامي هېواد کې دې غیر اسلامي احزاب موجود وي او د غیر اسلامي فعالیتونو د تر سره کولو اجازه دې هم ولري.
اسلامي حکومت باید ټول سیکولر او مرتد احزاب له فعالیت څخه منع کړي. افراد یې اسلام ته دعوت کړي، او د امتناع په صورت کې یې له منځه یوسي. انتخابي حکومت دغه کار هېڅکله نشي کولای، ځکه چې ډیموکراسي هر چاته د هرې عقیدې د بیان او اظهار آزادي ورکوي.

همدارنګه دغه ډول حکومت دکفارو په خلاف د اقدامي جهاد فریضه هم نشي ترسره کولای. بلکې د دې پر خلاف باید د بین المللي قوانینو پر اساس له ټولو کفري هېوادونو سره د امن او تعاون متقابل حسنه روابط ولري.
همدارنګه باید ډیموکراتیک انتخابي حکومت د ملګروملتو، د امنیت د شورې او نورو نړیوالو تړونونو او میثاقونو پوره رعایت وکړي، چې د مخالفت په صورت کې به له نړیوالو بندیزونو او سزاګانو سره مخ کېږي.
دا ټول هغه دلائل دي چې د اسلام له نافذولو سره د ډیموکراسۍ مخالفت ښيئ.
د اسلام د راتګ اصلي مقصد دا دی چې باید په نورو باطلو ادیانو غالب شي، نه دا چې له هغو سره یو ځای د تساوي پر اساس ژوند وکړي. الله ﷻ فرمایي ﴿ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَرۡسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلۡهُدَىٰ وَدِينِ ٱلۡحَقِّ لِيُظۡهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡمُشۡرِكُونَ ٩ ﴾ الصف: ۹
ترجمه: (الله هغه ذات دی چې رالېږلی یې دی رسول خپل محمد ﷺ په هدایت او په حق دین چې غلبه ورکړي الله ﷻ دغه حق دین ته پر ټولو دینونو باندې، که څه هم چې مشرکان دغه غلبه بده ګڼي).
نو پر همدې اساس باید اسلام په ډیموکراسۍ غالب وي، نه دا چې د هغې په چوکاټ کې وچلېږي.

د ډیموکراسۍ د حقوقو او ازادیو مناقشه

د ډیموکراسۍ دوهم اصل د حقوقو او آزادیو اصل دی. دغه حقوق او آزادۍ په حقیقت کې د ډیموکراسۍ د نظریې او فلسفې حاصل او ثمره

ده. په هر نظام کې چې دغه حقوق او آزدۍ خلکو ته حاصلې نه وي هغه نظام ډیموکراتیک نه بلل کېږي.

۱ـ د دین او عقیدې د ازادۍ مناقشه:

د آزادیو او حقوقو په لړ کې اول د دین د انتخاب او د عقیدې آزادي ده. په ډیموکراسۍ کې هر انسان ته دا حق ورکول کېږي چې هر وخت وغواړي د ځان لپاره په خپله خوښه نوی دین انتخاب کړي نو انتخابولی یې شي. د مثال په ډول: یو انسان حق لري چې نن یهودی وي، سبا ته نصرانی شي، بله ورځ هندو شي بله ورځ مسلمان شي، بل وخت بیا بېرته اسلام پرېږدي او بودائي شي، او یا هم له ټولو ادیانو انکار وکړي او ملحدیاکمونسنت شی. پدې ټولو حالاتو کې هغه نه محاسبه کېدلای شي او نه ورځخه څوک د عقیدې د آزادۍ حق سلبولی شي.

په ډیموکراسۍ کې دین او عقیده یو شخصي امر دی چې د دولت او نظام ورسره هېڅ کار نشته. دین په ډیموکراسۍ کې د جامو او فیشن حیثیت لري چې د هر چا خوښه ده چې کوم رنګ او ډول جامې اغوندي او څنګه فیشن غوره کوی. خو په اسلام کې دین او عقیده یو شخصي امر نه، بلکې یو مکلفیت دی. او همدغه تدین د انسانانو او پیریانو د خلقت هدف ښوولی شوی دی، لکه چې الله تعالیﷻ فرمایي:

﴿ وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ ﴾ الذاریات: ٥٦

ترجمه:(او ما نه دي پیداکړي پیریان او انسانان مګر ددي لپاره چې زما عبادت وکړي).

الله تعالی ﷻ پېریان او انسانان د عبادت لپاره پیداکړي دي او بیا یې د عبادت دکیفیت د تعیین او د طریقې د ورښودلو لپاره ورته دین نازل کړی او انبیاء یې را لېږلي چې تر ټولو وروستی دین (اسلام) او تر

ټولو وروستی پیغمبر (محمد) ﷺ دی. او د همده په مبارک راتګ پخواني ټول ادیان منسوخ شوي دي، او د الله ﷻ په نزد یوازینی مقبول دین (اسلام) دی. نو هر څوک چې د الله ﷻ د عبادت لپاره له اسلامه پرته بل دین انتخاب کړي هېڅکله به یې الله تعالی ﷻ ورڅخه قبلول نه کړي، الله ﷻ فرمایي : ﴿ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ ﴾ آل عمران: ٨٥

ترجمه:(او هر څوک چې له اسلام پرته بل دین ولټوي هېڅکله به ترې و نه منل شي په آخرت کې به له تاوانیانو څخه وي).

په اسلام کې له اسلام څخه وتل ارتداد دی، چې که مرتد توبه ونه باسي او بېرته په اخلاص اسلام ته راونه ګرځي نو سزا یې وژل کېدل دي. ځکه چې له یوه دین څخه وتل او بل دین ته داخلېدل د پخواني دین د باطل ګڼلو په معنی دي. یعنې هر څوک چې له اسلام څخه کوم بل دین ته ورځي هغه په خپل دغه عمل په اسلام باندې د بطلان حکم کوي او د نوي دین د حقانیت اعتراف کوي. خو په ډیموکراسۍ کې د دین بدلول هېڅ سزا نه لري. ځکه چې هغه یوشخصي امر دی.

په افغانستان کې چې اوس امریکایانو یو ډیموکراتیک نظام جوړ کړی دی همدغه د ارتداد حق یې هم د اساسي قانون له لارې د هر فرد لپاره خوندي کړی دی. ځکه چې د اساسي قانون په مقدمه او شپږمه ماده کې په صراحت سره د(ډیموکراسۍ تحقق) او د(بشري حقوقو ملاتړ) د دولت مکلفیت ښودل شوی دی. او د بشر د حقوقو د نړیوالې اعلامیې په اته لسمه ماده کې په صراحت سره داسې لیکل شوي دي : (**هر انسان د فکر د آزدۍ او د دین د انتخاب له حق څخه برخمن دی. او همدا حق د دین او د عقیدی تبلیغ، د ډله ییزو ښوونو او رسنیو له لاري د نظر**

اظهار او همدا ډول د شعائرو سرّي او علني ترسره کولو او له هغو څخه حفاظت ته هم شامل دی. (اتلسمه ماده).

د همدغې اعلامیې په نولسمه ماده کې د ارتدارد حق په نور صراحت سره پدې ډول بیان شوی دی:

(**هر انسان د نظر او خپل لید لوري د آزادۍ له حق څخه برخمن دی. دغه حق دېته هم شامل دی چې څوک دې دبل چا افکار او نظریات د بل چا له مداخلې پرته ومني. او هم کولای شي خپل افکار او نظریات په هرې ممکنې وسیلې له هر جغرافیوي قید او بند څخه پرته تر لاسه او نشر کړي**). (نولسمه ماده).

دا چې د افغانستان اوسنی اساسي قانون چې د (**ډیموکراسۍ تحقق**) او د (**بشر د حقوقو ملاتړ**) د دولت مکفیت ګڼي او پدې دواړو کې د دین او عقیدې انتخاب د هر چا شخصي حق دی او د بل چا دخالت ورکښې ناروا کار ګڼي، نو ځکه خو اساسي قانون هم تر پردې لاندې په ضمني ډول هر چاته د مرتدکېدلو حق ورکوي. اوس نو په خلکو، وضعیت حالاتو پورې اړه لري چې څوک د عبدالرحمن پنجشېري په څېر د ډیموکراسۍ له دغه حق څخه د استفادې علني جرأت کوي؟

ځینو تش په نامه اسلامي حکومتونو په خپلو اساسي قوانینو کې دا لیکلي چې د اسلام په خلاف به قوانین نه جوړېږي، خو له بل لوری یې دا هم په صراحت سره لیکلي چې هېوادونه یې د ملګرو ملتونو، نړیوالو تړونونو او د بشر د حقوقو د اعلامیې د رعایت کولو تعهد لري. لکه دافغانستان په اوسني اساسي قانون کې چې په اوومه ماده کې داسې لیکل شوي دي:

اوومه ماده: «**دولت د ملګرو ملتونو د منشور، د بین الدول معاهدو، د نړیوالو میثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو ولري او د بشري حقوقو د نړیوالې اعلامیې رعایت کوي**».

د بشر د حقوقو د نړیوالې اعلامیې چې د افغانستان اساسي قانون یې رعایت کوي په ۲۹ مه ماده کې د بشري حقوقو د اعلامیې له حقوقو سره د **تعامل** په اړه داسې راغلي دي:

۲۹ مه ماده: د (ج) جزء: «**په هېڅ ډول شرایطو کې روا نه ده چې د بشر له حقوقو سره دې په داسې ډول چلند وشي چې د ملل متحد له اصولو او اهدافو سره تضاد ولري**».

یعنې د بشري حقوقو د تعبیر او تفسیر صلاحیت یوازې د ملګرو ملتونو له سازمان سره دی، او هر دولت یې چې رعایت کوی باید د ملګرو ملتو له اصولو او اهدافو سره سم یې وکړی، نه دا چې د خپل دین او مذهب مطابق یې تعبیر کړي، نو په همدې بناء دا خبره یوازې یو منافقت دی چې په یوه اسلامي هېواد کې دې هم اسلام تطبیق شي هم د ملل متحد او د بشر د حقوقو اعلامیه. بلکې له دواړو څخه به یوازې یو تطبیق کېږي او بس.

په اسلام کې هم د عقیدې او دین د آزدۍ حق شته دی، خو هغه په دې معنې دی چې د نورو ادیانو منونکي به په زور نشي مسلمانولی، بلکې یوازې دعوت او په ښه طریقه به مناقشه او مناظره ورسره کولی شي. لکه چې الله تعالی فرمایي: ﴿ ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُۚ ﴾ النحل: ١٢٥

ترجمه: (ای پیغمبره د خپل رب د لارې په لور په حکمت او نیک اسلوب بلنه وکړه مباحثه کوه هغوئ سره په هغه طریقه چې هغه ډیره ښه وي).
او د زور دنه استعمال په هکله الله تعالیﷻ فرمایي:

﴿ لَآ إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشۡدُ مِنَ ٱلۡغَيِّۚ ﴾ البقرة: ٢٥٦

ترجمه: (نشته زور د دین په منلو کې، په تحقیق سره ښکاره شو هدایت له بې لارۍ څخه).
اسلام نامسلمانو خلکو ته د اسلام حقانیت او فضیلت بیانوي او د منلو توصیه یې ورته کوي، خو په زور یې هېڅکله منلو ته نه اړباسي. او که څوک اسلام نه مني هغوئ پر خپل دین او طریقه پدې شرط پرېږدي چې مسلمانان به کفر ته نه دعوت کوي او د اسلامي نظام له انتظامي اصولو او لوائحو به سرغړونه نه کوي.
د اصحابو رضي الله عنهم له زمانې راهیسې تر ننه پورې په اسلامي نړۍ کې د مسیحیانو، یهودیانو، هندوانو او نورو طائفو شتون پر دې دلالت کوي چې اسلام هغوئ په مسلمانېدلو نه دي مجبور کړي، بلکې هغوئ ته یې په خپل دین دآزاد پاتې کېدلو حق ورکړی دی.
خو په اسلام کې په هېڅ ډول یوه مسلمان ته دا اجازه نشته چې هغه له اسلام څخه مرتد شي. ځکه چې مرتد له اسلام څخه د وتلو په عمل په اسلام باندې د بطلان حکم کوي. که داسې نه وي نو بیا ولې له اسلام څخه خارجېږي؟ دا چې هغه پدې کار سره په حق دین د بطلان حکم کوي په اسلامي ټولنه کې اضطراب رامنځته کوي، نو ځکه باید تر استتابې (توبه غوښتنې) وروسته که بېرته راونه ګرځېد ووژلی شي، لکه چې رسول اللهﷺ فرمایلي دي: ((**من بدّل دینه فاقتلوه**)) بخاري.
ترجمه:(چا چې خپل دین بدل کړ ویې وژنئ).

په اسلام کې د عقيدی آزادي د ډيموکراسۍ د عقيدې له آزادۍ سره د رڼا او د تيارې فرق لري. خو هغه ډله غرب پلوي عالم نمايان چې غواړي خلکو ته اسلام او ډيموکراسي يو شی وښئي په منافقانه ډول دغه دواړه آزادۍ يو ډول ښيي، تر څو خلکو ته د اسلام په قالب کې کفر ښائسته کړي.

د رايې د اظهار د ازادۍ مناقشه

د ډيموکراسۍ له آزاديو څخه يوه هم د رأيې (نظر) د اظهار آزادي ده. په ډيموکراسۍ کې هرڅوک حق لري چې خپل هر ډول نظر په آزادۍ بيان کړي، که څه هم چې هغه نظر د الهي وحيې او ديني مقدساتو په خلاف هم وي.

د دغې آزادۍ د ترلاسه کولو تصور ځکه په غرب کې را پيداشو چې ټول غرب د فرانسې تر انقلابه د مخه دکليسا تر مطلقې ديني او فکري واکمنۍ لاندې اوسېده.

دا چې کليسا دانحراف او فکري استبداد اوج ته رسېدلې وه او هېچا ته يې په دينياتو، اخلاقياتو، اجتماعي اصولو او حتی ساينس کې د رأيې د اظهار حق نه ورکاوه، او که به چا د رأيې د اظهار جرأت وکړ نو هغه به په ډول ډول سزاګانو محکومېده. له همدې امله اروپايانو د کليسا د استبداد په خلاف آواز پورته کړ، د تحريف شوي مسيحيت د کليسا تسلط يې له منځه يووړ او په هر څه کې يې د نظر د اظهار آزادي تر لاسه کړه.

اروپايانو خو په هغه وخت کې دغه اقدام د يو (باطل او تحريف شوي) دين په خلاف وکړ، خو وروسته يې دغه آزادي د يو (مقدس حق) په حيث د (حق دين) په خلاف هم استعمالول شروع کړل. ان تردې چې د اسلام مقدسات يې هم د دغې بې بندوباره آزدۍ تر بريد لاندې

راوستل، او د اسلام د شریعت، قرآن او پیغمبر ﷺ په خلاف یې خپل له سپکاوي ډک اظهارات د رأیې او بیان د آزادۍ د حق په نامه یاد کړل، چې پدې لړ کې دغه لاندې اقدامات په نږدې ماضي کې ټولې دنیا ولیدل:

هندوستانی مرتد سلمان رشدي چې د برتانیې تابعیت لري د غرب په هڅونه یې د اسلام په خلاف خپل مشهور کتاب (شیطاني آیتونه) ولیکه او د ټولې دنیا مسلمانانو ته یې سپکاوی وکړ، خو کله چې مسلمانانو له غرب څخه د هغه د محاکمې غوښتنه وکړه، ټول غرب په یوه خوله د هغه له دې اقدام څخه دفاع وکړه او د هغه دغه کار یې د رأیې او بیان د آزادۍ حق وګاڼه، او هغه ته یې پناه ورکړه چې تر ننه یې په خپل حفاظت کې ساتي.

نه یوازې دا چې غرب سلمان رشدي ته پناه ورکړې، بلکې د برتانیې ملکې هغه په لویو شاهانه القابو هم په رسمي ډول ونازاوه، او د مسلمانانو د عواطفو هیڅ پروا یې ونه لرله.

تر سلمان رشدي وروسته بنګله دیشۍ مرتدې لیکوالې (تسلیمې نسرین) هم د رشدي پر پله پل کېښود او هغې ته هم غرب په خپلې غېږې کې پناه ورکړه، او د هغې اقدام یې د نظر د اظهار په آزادۍ تعبیر کړ.

هالنډي ژونالیست د قرآن د سپکاوي فلم جوړ کړ، او کله چې مسلمانانو احتجاج وکړ نو د هالنډ صدراعظم د هالنډي ژونالست کار د رأې د بیان آزدي وبلله او له هغه څخه یې دفاع وکړه.

د قرآن کریم بل سپکاوی هغه ؤ چې غرب د (رښتیني قرآن) په نامه له الحاد او سپکاوي ډک کتاب چې د قرآن کریم سورتونو ته په ورته شکل لیکل شوی ؤ رامنځته کړ او په انټرنیټ کې یې خپور کړ. او دا یې هم د رأیې د اظهار حق وګاڼه.

د ډنمارک یوه کاریکاتور جوړوونکي د اسلام پیغمبر ﷺ ته منسوب له سپکاوي ډک کارتونونه جوړ کړل او خپاره یې کړل. کله چې مسلمانانو په ټوله نړۍ کې احتجاج وکړ او د هغه رسام د محاکمې غوښتنه یې وکړه، نو د ډنمارک صدر اعظم (راسموسن) چې وروسته بیا د ناټو د تړون رئیس شو له کارتون جوړونکي څخه دولتي دفاع وکړه، او د هغه کار یې د رأیې د بیان د آزادۍ حق وباله.

کله چې مسلمانانو خپل احتجاج ته نور هم زور ورکړ، او له اروپایي مصنوعاتو سره یې د پرېکون اعلان وکړ، نو د ناټو د تړون رئیس د ډنمارک موقف د ټولې اروپا د موقف په حیث اعلان کړ، او په دې ډول هغه کارتونونه په مکرر ډول په نورو اروپایي هېوادونو کې هم خپاره شول.

په افغانستان کې چې د امریکا د پوځي شتون تر حمایې لاندې مرتد (پرویز کامبخش) د اسلام خلاف مضامین چاپ او خپاره کړل او کله چې د مسلمانانو د شدید فشار په نتیجه کې محکمې هغه په ارتداد محکوم او بندي کړ، ټول غرب او غربي مېډیا د هغه تر څنګ ودرېده، د هغه موقف یې د رأیې د اظهار په آزادۍ تعبیر کړ، او د هغه د خوشې کولو هڅې یې پیل کړې، چې په نتیجه کې یې د اعدام حکم په حبس تبدیل شو او کېدی شي چې څه موده وروسته په کومه بهانه له زندان څخه آزاد او د بیان د آزادۍ په یوه قهرمان تبدیل شي[1].

اسلام د رأیې د اظهار د آزادۍ مخالف نه دی، بلکې د ګمراه کوونکې رأیې د اظهار مخالف دی. هغه رأیه چې د حق د بیان او آزادۍ لپاره وي اسلام نه یوازې د هغې پلوی کوي، بلکې هغه یو عبادت بولي او اظهار ته یې خلک تشویقوي. که څه هم چې هغه د یو ظالم حاکم په

1 حامد کرزي د خپلو دوهم ځل انتخابیدلو په درشل کې هغه د یو فرمان په صادرولو آزاد کړ او په درناوي د غربي حلقو لخوا له افغانستانه ووېستلی شو.

مخکې وي. په هغه حديث شريف کې چې ابوسعيد الخدري ﷺ روايت کړی رسول الله ﷺ فرمايلي دي:
((**إن من أعظم الجهاد كلمة عدل عندسلطان جائر**) ([1]).
ترجمه: (له لوی جهاد څخه دا هم دی چې د عدل خبره دې د ظالم پادشاه په مخکې وکړای شي).
او که څوک د حق د وينا له امله ووژل شي هغه په اسلام کې له غوره شهيدانو څخه شمېرل کېږي، لکه چې رسول لله ﷺ فرمايلي دي: (**خير الشهداء حمزة بن عبدالمطلب و رجل قام إلى رجل فأمره و نهاه في ذات الله فقتله على ذلک**)([2])
ترجمه: (په شهيدانو کې غوره شهيد حمزه بن عبدالمطلب او هغه سړی دی چې د الله ﷻ لپاره يو بل چاته په نېکۍ امر وکړي او له بدۍ څخه يې منع کړي او هغه يې بيا پدې کار ووژني).
نو معلوه شوه چې په اسلام کې هر څوک بل چاته د حق وينا او نصيحت کولی شي. او بايد چې ويې کړي، ځکه چې (دين نصيحت دی).
خو په ډيموکراسۍ کې انسان ته د هر څه د ويلو او اظهار اجازه شته چې هغه (حق) وي او که (باطل).
په هغو اسلامي هېوادونو کې چې غربي ډيموکراسي ورکښې حاکمه ده په ښکاره ليدلی کېږي چې هلته خلک يوازې د باطل د اظهارولو حق لري او بس. او هر څوک چې د حق رأيه اظهار کړي هغه له وژلو، تړلو، شړلو او ډول ډول تهديدونو سره مخ کېږي.
د کفري نظرياتو د خپرولو لپاره ټول وسائل په کار اچول کېږي، خو د حق د اظهار لپاره هېڅ راډيو، تلويزيون، مجلې، اخبار او نشريې ته اجازه نه ورکول کېږي. او که چېرې يو نيم ځای اجازه هم ورکړل شي نو

1 الترمذي كتاب الفتن باب أفضل الجهاد.
2 المستدرک للحاکم.

بیا یې هم پالیسي، حدود او موضوعات ورته د دولتي ادارو لخوا ټاکل کېږي چې تر هغو هاخوا یې نشریات جرم ګڼل کېږي.

د شخصي ازادۍ مناقشه

د ډیموکراسۍ تر ټولو مهمه آزادي چې د ډیموکراسۍ زړه بلل کېږي شخصي آزدي ده چې اخلاقي آزادي هم بلل کېږي.

د شخصي آزدۍ معنی دا ده چې انسان د خپل شخص (ذات) په اړه مکمله آزادي لري چې هر څه ورباندې کوي بې له کوم قید او شرط څخه یې وکولی شي. د ټولنې عرفونه، رسم او رواج، اداب او اخلاقي قوانین باید له ژوند څخه د خوند د اخستلو په لاره کې مانع ونه ګرځي. او فرد باید پدې کار کې د هر چا له تسلط او محاسبې څخه آزاد وي.

د دغه ډول آزادۍ مطالبه هم په غرب کې د کلیسا د طغیان او د خلکو په اجتماعي او اخلاقي ژوند باندې د هغې د شدید مراقبت عکس العمل وو. لکه څنګه چې خلکو د دین، عقیدې او عبادت په مجال کې د کلیسا تسلط ورختم کړ، همدا ډول یې د کلیسا اخلاقي څار او رقابت هم له منځه یووړ.

د فرانسې انقلاب (دین) له (دولت) څخه جلا کړ، او د سیکولریزم نظریه یې ایجاد کړه. او ترهغې وروسته یې د (دین) او د (اخلاقو) تر منځ هم بېلتون راوست. د اخلاقو په ښه والي او بدوالي باندې حکم کول د دین صلاحیت نه، بلکې د شخصي ذوق او سلیقې کار وګڼل شو. پدې معنی چې هر هغه څه چې فرد ته ښه ښکاري هماغه ښه اخلاق دي او څوک باید پرې د اعتراض حق ونه لري. د همدغې شخصي آزادۍ د فلسفې د منل کېدو له امله په غرب کې زنا، لواطت، سحاق، (ښځینه همجنس بازي) د نارینه له بل نارینه او د ښځې له بلې ښځې سره واده کول د اخلاقو خلاف کارونه نه ګڼل کېږي، او د غربي هېوادونو قوانین ورته اجازه ورکوي. دغه ټول کارونه د ډیموکراسۍ په فرهنګ

کې تر هغه پورې جرم نه ګڼل کېږي چې ترڅو په اجباري شکل نه وي تر سره شوي. او که په اجباري شکل ترسره شي نو بيا هم لدې امله جرم نه وي چې دغه کارونه حرام دي، بلکې لدې امله جرم ګڼل کېږي چې په اجباري شکل تر سره شوي دي.
د شخصي آزادۍ غربي معيارونو ته په پام سره په ډيموکراسۍ کې (امر بالمعروف او نهی عن المنکر) هېڅ ځای نه لري. او پر همدې بنا چې په هر دولت کې ديموکراسي عملي کېږي هلته د (امر بالمعروف او نهي عن المنکر) حق په خپله په اتوماتيک شکل له منځه ځي. هلته به يا ډيموکراسي وي يا به امربالمعروف وي، دواړه په هېڅ صورت نشي جمع کېدلای. ځکه چې امربالمعروف او نهي عن المنکر اکثره په عباداتو او اخلاقياتو پورې اړه لري، او په ډيموکراسۍ کې دغه دواړه شخصی امور دي چې بل څوک ورکښې د مداخلې حق نه لري.
په ديموکراسۍ کې د شخصي آزادۍ او اخلاقو فلسفه د انګريز فيلسوف هوبز (۱۵۸۸ – ۱۶۷۹م) پر نظرياتو ولاړه ده چې وايي: د خير معنی شهوت (خوند) دی، او د شر معنی نفرت (کرکه) ده. يعنې په هر هغه څه کې چې شهوت (خوند) موجود وي هغه د خير کار دی. او په هر هغه څه کې چې نفرت (کرکه) موجوده وي هغه د شر کار دی. د خير او د شر د معيارونو تعيين د دين کار نه، بلکې د شخصي ذوق او غريزې کار دی.
دغه ډول شخصي آزادي نه يوازې دا چې په اسلام کې ځای نه لري بلکې له نورو اديانو او سليم فطرت سره هم مخالفت لري. نو پر همدې بنا ډيموکراسي د دغه ډول آزدۍ د لرلو له امله هم صريح کفر ګڼل کېږي.

د مسکن د انتخاب د ازادۍ مناقشه

په ډيموکراسۍ کې هر انسان ته حق ورکړ شوي چې په هر ځای کې يې چې زړه وي هلته واوسېږي. پر همدې اساس غربي ډيموکراسي دا نه مني چې کفار دې له (جزيرة العرب) څخه وويستل شي، او يا دې کفار د حرم په ساحه کې نه پرېښودل کېږي، پداسې حال کې چې د عربو په جزيره کې دکفارو د نه پرېښودلو صريح حکم په حديث شريف کې راغلی دی، رسول الله ﷺ فرمايي:((**أخرجوا المشركين و في رواية: اليهود و النصارى من جزيرة العرب**...)) ([1]).

ترجمه: (مشرکان د عربو له جزيرې وباسئ) په بل روايت کې دي: (يهود او نصارى له جزيرة العرب څخه وباسئ).

له همدې امله عمر بن الخطاب رضی الله عنه په خپل خلافت کې ټول يهودان او نصارى له جزيرة العرب څخه وويستل. خو که په اوسني وخت کې څوک له جزيرة العرب څخه د يهودو، نصاراؤ او يا نورو کفارو د ويستلو مطالبه کوي يا يې د ويستلو هڅه کوي هغوئ د ډيېموکراسۍ د مخالفت په جرم محکومېږي او د وژلو جواز يې برابرېږي.

د ملکيت د حق مناقشه

دا چې غربي ډيموکراسي د کپيټاليزم (پانګه وال اقتصاد) د خوندي ساتلو لپاره رامنځته شوې ده، نو له همدې امله ورکښې فرد ته له هرې لارې د مال د ګټلو او په هر څه کې د مصرفولو مطلقه آزادي ورکړل شوې ده.

د مال په ګټلو او مصرفولو کې ډيموکراسي هېڅ ديني او اخلاقي عامل ته د دخالت حق نه ورکوي. همدا دليل دی چې په ډيموکراټيکو

---

1 بخاري.

هېوادونو کې پانګه وال د سود، احتکار، د مزدورانو د زیبښناک او ان د نورو هېوادونو د نیولو او د هغوئ د طبیعي زېرمو د غلا کولو، لوټولو، د جنګونو د رامنځته کولو له لارې د وسلو د خرڅولو او حربي فابریکو د چلولو په ذریعه خپله پانګه ډېروي او بیا یې په عیش او عشرت، قمار، فحشاء او بدخرڅیو کې مصرفوي.
خو په اسلام کې لکه څنګه چې د مال د ګټلو لپاره د حلالو لارو او وسایلو انتخاب ضروري دی، همدارنګه یې د مصرفولو لپاره هم قیود وضع شوي دي.
اسلام د یو داسې متوازن اقتصادي نظام لرونکې دی چې نه لکه د پانګه وال نظام سرمایه د څو محدودو خلکو په منځ کې ساتي او نه لکه کمونیزم چې افراد له شخصي ملکیت څخه محروموي. بلکې اسلام هم د سرمایې د لرلو حق ورکوي او هم د بډایو خلکو په سرمایه کې د نېستمنو او غریبو خلکو حق تثبیتوي.

د کار د حق مناقشه

په ډیموکراسۍ کې انسان ته د هر ډول کار د کولو او پېشې د اختیارولو مطلق حق حاصل دی. خو په اسلام کې فرد یوازې د حلال او روا کار د کولو حق لري. او که چېرې داسې یو کار اختیار کړي چې له مسلمانۍ سره تضاد ولري لکه شرابخانه خلاصول یا د زنا اډه او داسې نور جوړول نو په هغه صورت کې اسلام فرد ته د دغه ډول کار اجازه نه ورکوي. خو په ډیموکراسۍ کې فرد دا هر څه کولای شي.

د زده کړې د حق مناقشه

په ډیموکراسۍ کې فرد ته د هر فن او علم د زده کړې مطلق حق حاصل دی. خو په اسلام کې فرد ته د داسې علومو او فنونو د زده کولو حق نه ورکول کېږي چې هغه له اسلام سره ټکر لري، لکه: د کوډو (جادو، شعبده بازۍ، مداري ګرۍ او داسې نور علمونه. اسلام د جادو زده کړه کفر بولي او مخنیوی یې کوي.

پارلمان د ډیموکراسۍ ممثله طاغوتی اداره

پارلمان څه شي دی؟

پارلمان په ډیموکراسۍ کې د خلکو د منتخبو استازو هغه اداره ده چې د خلکو لپاره د قوانینو د جوړولو یا د تشریع (تحلیل تحریم) مطلق حق لري. د اکسفورډ قاموس د(پارلمنټ) کلمه داسې تشریح کوي:

Parliament: a group of people that makes the lows of a Country.

پارلمنټ د خلکو هغه ډله ده چې دیوه هېواد لپاره قوانین جوړوي.

په تېرو بحثونو کې ولیدل شول چې په ډیموکراسۍ کې د خلکو اکثریت د (إله) مرتبه لري، ځکه چې د سیادت (اعلی حاکمیت) حق چې د (امر) او (نهې)، (تحلیل) او (تحریم) مطلق حق دی په اکثریت پورې اړه لري. او لکه څنګه چې په دین کې د الله ﷻ فیصله نشي رد کېدلی همدا ډول په ډیموکراسۍ کې د اکثریت فیصله نشي رد کېدلی.

دا چې اکثریت په ډیموکراسۍ کې د الله مرتبه لري، نو پارلمان چې د اکثریت استازی دی د پیغمبرۍ (استازیتوب) مرتبه لري. پدې معنی چې استازی به د خپلو موکّلینو د خوښې مطابق قوانین ایجادوي او د هغوئ مصالح به تأمینوی.

ډیموکراسۍ چې اصلاً د سیکولریزم (لا دینیت) پر بنسټ ولاړه ده د حکومت او نظام په چارو کې (دین) ته د مداخلې حق نه ورکوي. نو په همدې اساس ټول هغه قراردادونه او مسودې چې د قانون کېدلو لپاره پارلمان ته د بحث او غور په مقصد وړاندې کېږي باید پر دیني بنسټونو ولاړې نه وي.

د ډیموکراسۍ له لارې طرحې، نظریات او مسودې تر هغه وخته د تطبیق وړ نه دي چې تر څو یې د پارلمان لخوا د(قانونیت) حیثیت نه وي تر لاسه کړی. ځکه چې په پارلمان کې هغې مصوبې ته (قانون) ویل

کېږي چې د پارلمان دواړه جرګې یې تصویب کړي او جمهور رئیس یې توشیح کړي. او ترڅو یې چې دا مراحل نه وي طي کړي تر هغه پورې د تطبیق وړ نه ګڼل کېږي.

په ډیموکراسۍ کې پارلمان ته د هر فکر او نظر خلک د انتخاباتو له لارې ځان رسولی شي.کفر، الحاد، یا کوم بل عقیدوي انحراف پارلمان ته د هغوئ د رسېدو مانع نه ګرځي. پر همدې اساس چې هر څوک پارلمان ته ورسېږي هغوئ هلته د خپلې خوښې او نظریې مطابق قانوني طرحې پارلمان ته وړاندې کوي، او هغوئ بیا د خپلو هر ډول افکارو او نظریاتو د بیان له امله تر عدلي تعقیب لاندې هم نشي راتلای، که څه هم چې هغه نظریات د دین په خلاف وي چې همدغه صلاحیت په افغانستان کې د امریکایي اشغال د حکومت د ۱۳۸۲هـ ش کال د اساسي قانون په ۱۰۱ مه ماده کې داسې بیان شوی دی: «د ملي شورى هېڅ غړی د هغې رأیې یا نظریې له امله چې د وظیفې د اجرا په وخت کې یې څرګندوي تر عدلي تعقیب لاندې نه نیول کېږي». ([1])

پارلمان ولې طاغوتي اداره ده؟

طاغوت په اسلامي شریعت کې هر هغه څه ته ویل کېږي چې پرته له الله ﷻ یې عبادت کېږي.

عبادت یوازې لمانځه، روژې، زکات، حج او دعا ته نه ویل کېږي، بلکې د یو چا د تحلیل، تحریم او تشریع منلو ته هم ویل کېږي. پدې معنی چې که یو څوك او یا کوم جهت د یو چا لپاره داسې قانونګذاري وکړي چې حلال ورته پکښې حرام او حرام ورته پکې حلال کړي، او خلك هم د دې فرد یا جهت همدغه قانون یا قوانین ومني نو دغه کار د دې خلکو له لوري د دې فرد او یا د دې جهت عبادت کول ګڼل

1 د ۱۳۸۲ کال د اساسي قانون یو سل او یوومه ماده.

کېږي. دلیل یې دا لاندې حدیث شریف دی چې امام ترمذي، امام بیهقي او نورو محدثینو په خپلو سننو کې له عدي بن حاتم ﷺ څخه روایت کړی دی:

(عن عدی بن حاتم: أنّه سمع النبی ﷺ{یقرأ هذه الآیة: (اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَاباً مِنْ دُونِ الله وَالْمَسِیحَ ابْنَ مَرْیَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِیَعْبُدُوا إِلَهاً وَاحِداً لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا یُشْرِكُون)[التوبة: ۳۱]، فقلت: إنا لسنا نعبدهم. قال: (ألیس یحرمون ما أحل فتحرمونه، ویحلون ما حرم الله فتحلونه؟ فقلت بلی، قال: (فتلک عبادتهم). رواه أحمد والترمذی وحسنه).

عدي بن حاتم د بنوطی د قبیلې د مشهور سخاوتمند حاتم طائي زوی ؤ، هغه مسیحیت منلی ؤ او په شام کې یې له اهل کتابو سره ګوزاره کړې وه. هغه د خپلې خوږ په دعوت اسلام ته تشویق شو او پداسې حال کې د رسول الله ﷺ مجلس ته راغی چې د سرو زرو صلیب یې په غاړه ؤ. هغه وایي: زه په داسې حال کې د رسول الله ﷺ مجلس ته راغلم چې هغه مبارک د قرآن کریم دا آیت لوست: ﴿ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ﴾ التوبة: ۳۱

ترجمه: (یهودو او نصاراؤ خپل علماء او پیران له الله ﷻ پرته خدایان نیولی ؤ).

عدي ﷺ وایي: ما رسول الله ﷺ ته وویل: موږ خو یې عبادت نه کوو. رسول الله ﷺ و فرمایل:آیا هغوئ د الله حلال درباندې حراموي نه چې تاسې هم ورسره حراموئ؟ او د الله حرام درته حلالوي نه چې تاسې یې هم ورسره حلالوئ؟ ماورته وویل: هو ولې نه. ویې فرمایل: همدغه کار د هغوئ عبادت کول دي.

دا چې په ډیموکراسۍ کې حلال او حرام د تشریعي قوې (پارلمان) لخوا تعیینېږي، او د پارلمان غړو ته د قوانینو د وضع کولو مطلق حق ورکړ شوی دی، نو په همدې اساس دوئ ته (مشرّعین) هم ویل کېږي. پداسې

حال کې چې د حلال او حرام تعیینول یوازې د الله ﷻ خصوصیت دی، او په دغه خصوصیت کې د بل هر چا ورګډول د الله ﷻ د تشریع په خصوصیت کې له هغه سره شرک ګڼل کېږي. الله ﷻ تعالی فرمایي:

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَٰٓؤُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ ﴾
الشوری: ۲۱

ترجمه:(آیا داسې شریکان لري چې هغه دین یې ورته جوړ کړی چې الله ﷻ یې اجازه نه ده کړې).

په ډیموکراسۍ کې د دین او اخلاقي امورو په اړه د حکم وضع کول هم د پارلمان کار دی. د مثال په ډول که په غرب کې د پارلمان اکثریت غړي دا تأیید کړي چې (همجنس بازي) روا ده، نو هغه یو (روا) او قانوني عمل ګڼل کېږي، د هغه لپاره قوانین جوړېږي او حقوق یې تثبیتېږي. اویا دا چې که زنا د دواړو لوریو په موافقه وشي نو هېڅ جرم نه ګڼل کېږي.

په اسلام کې د جرم او د سزا تعیین د شریعت کار دی، خو دا په ډیموکراسۍ کې د پارلمان حق دي، نه د شریعت.

په ډېموکراسۍ کې به د اختلاف په صورت کې منازعه د فیصلې لپاره شریعت ته نه بلکې اساسي قانون او نورو هغو وضعي قوانینو ته وروړل کېږي چې د ډېموکراسۍ له اصولو سره سم وضع شوي دي. پداسې حال کې چې په اسلام کې د الله ﷻ له قانون او شریعته پرته بل هر قانون، شریعت او د فیصلې مرجع ته (طاغوت) ویل شوي دي. او مسلمانانو ته امر شوی چې پر هغو کافر شي (ویې نه مني). او د هغو خلکو ایمان د درواغو ایمان بلل شوي چې په خوله وایې مؤمن یم، خو فیصله د الله ﷻ په قانون نه، بلکې د بل چا پر قانون کوي.

الله ﷻ فرمايي: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾﴾ النساء: ٦٠- ٦١

ترجمه: (آیا ته نه ګورې (ای محمده) هغه خلک چې ګومان کوي چې په هغه کتاب یې ایمان راوړی چې نازل شوی دی تا ته او هم په هغه چې نازل شوی ؤ تر تا د مخه، غواړي د فیصلې لپاره وړاندې شي طاغوت ته، پداسې حال کې چې دوئ ته امر شوی چې په طاغوت کافر شي. (ویې نه مني) شیطان غواړي هغوئ ډیر زیات ګمراهان کړي. او چې کله هغوئ ته وویل شي د الله ﷻ نازل کړي کلام او رسول ته راشي (د فیصلې لپاره) نو ته وینې چې منافقان له تا څخه مخونه اړوي).

همدارنګه الله د هغو خلکو په هکله چې فیصله د اللهﷻ په قانون نه کوي داسې فرمايي:

﴿وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُم مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ ۚ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾﴾ النور: ٤٧- ٤٨

ترجمه: (او منافقان وايي چې مونږ په الله ﷻ او رسول ﷺ ایمان راوړی. او طاعت مو کړی دی. خو بیا ځینې خلک لدې وینا مخ اړوي، دوئ

مؤمنان نه دي. او کله چې هغوئ د الله ﷻ او د هغه د رسول ﷺ په لور ور وبلل شي چې رسول ﷺ د هغوئ ترمنځ فیصله وکړي، نو ځینی یې نابېره ډډه کوي).

خوکه چېرې د اسلام کوم حکم له ډېموکراسۍ سره مطابق وي او د دوئ مقاصد ورڅخه په یو ډول ترسره کېږي، نو بیا هغه د اسلام حکم هم مني. خو د دې لپاره نه چې هغه د الله ﷻ واجب العمل حکم دی، بلکې د دې لپاره چې هغه د ډېموکراسۍ مطابق دی.

پدې کار کې ډیموکراتان کټ مټ د الله ﷻ د دې وینا مصداق دي چې فرمایي: ﴿ وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلۡحَقُّ يَأۡتُوٓاْ إِلَيۡهِ مُذۡعِنِينَ ﴿٤٩﴾ ﴾ النور: ٤٩

ترجمه: (که چېرې حق د هغوئ په خوا وي نو بیا ښه غاړه ایښودونکي د پیغمبر په لور را روان وي).

د اسلامي نړۍ په ټولو هغو حکومتونو کې چې ځان ډیموکراټیک بولي فیصلې د الله د شریعت په خلاف د هغه اساسي قانون مطابق کېږي چې د ډېموکراسۍ له اصولو سره سم جوړ شوی وي.

په د غو حکومتونو کې د (اساسي قانون) حرمت او قداست تر (قرآن کریم) او (حدیث شریف) پورته وي. که چېرې د کومې فیصلې په تأیید کې هر څومره د قرآن، حدیث او شریعت دلایل راوړل شي، خو چې د اساسي قانون مطابق نه وي نو د منلو وړ نه ګڼل کېږي، او د پارلمان وکیلان هم هېڅکله داسې قوانین نشي تصویبولی چې د اساسي قانون د موادو مخالف وي. نو له همدې امله پارلمان یوه (طاغوته) اداره ده.

که په کوم اسلامي هېواد کې چې په ډېموکراسۍ عمل کېږي او د پارلمان کوم غړی یا جهت چې د اسلام لپاره کار کول غواړي هم وغواړي چې د شریعت کوم حکم یا احکام د پارلمان له لارې د قانون په حیث عملي کړي نو باید خپل وړاندیز د مسودې په شکل پارلمان ته د

بحث او رأيې اخيستنې لپاره وړاندې کړي، چې يا به تأييد برېږي، او يا به رد کېږي. او د رد کېدلو په صورت کې به بيا دغه وړانديز ديوې ټاکلې مودې لپاره دوهم ځل د بحث لپاره نه وړاندې کېږي.
په پورتني صورت کې د الله ﷻ حکم بشر ته د (موافقې) يا (نه موافقې) لپاره وړاندې کېږي چې (وړاندې کوونکی) او (ردوونکی) يې دواړه له دين څخه وځي. ځکه چې وړاندې کوونکي دلته بل څوک د الله تعالی پر حکم (حَکَم) ګرځوي او بل چاته حق ورکوي چې د الله ﷻ فيصله (رد) او يا (تأييد) کړي، پداسې حال کې چې الله ﷻ فرمايي د ده فيصله هېڅوک نشي وروسته کولی: ﴿وَٱللَّهُ يَحۡكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكۡمِهِۦۚ وَهُوَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ﴿٤١﴾﴾ الرعد:٤١
ترجمه: (او الله ﷻ فيصله کوي (په هر څه چې اراده وفرمايي) نشته هېڅوک وروسته کوونکی د هغه د فيصلې، او هغه ډېر زر حساب کوونکی دی).

همدارنګه الله ﷻ فرمايي: ﴿وَمَا كَانَ لِمُؤۡمِنٖ وَلَا مُؤۡمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمۡرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلۡخِيَرَةُ مِنۡ أَمۡرِهِمۡۗ وَمَن يَعۡصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلٗا مُّبِينٗا ﴿٣٦﴾﴾ الأحزاب: ٣٦
ترجمه: (او نه ده روا هېڅ مؤمن سړي او مؤمنې ښځې ته چې فيصله وکړي الله ﷻ او رسول ﷺ يې په يو کار کې چې وي دې دوئ ته اختيار په خپل کار کې. او هر څوک چې نافرماني کوي د الله ﷻ او د هغه د رسول ﷺ په يقين سره هغه ګمراه شو په ګمراهۍ ښکاره).

په دغه ډول پارلماني جریان کې د الله ﷻ د حکم رد کوونکی د (رد) له امله کافر کېږي، او وړاندې کوونکې یې له دې امله له دین څخه ووځي چې بل چا ته د الله ﷻ پر فیصلې د پاسه د بلی فیصلې په حق قائل دي.

په دي هکله همدغه فهم د عمر بن الخطاب رضي الله عنه له هغه عمل څخه هم څرګندېږي چې د یوه منافق چې له یوه یهودي سره یې منازعه وه او رسول الله ﷺ د یهودي په حق کې فیصله وکړه خو منافق په هغې فیصلې قناعت ونه کړ او د رسول الله ﷺ فیصله یې عمر رضي الله عنه ته یووړه. کله چې عمر رضي الله عنه پوه شو چې په دې منازعه کې رسول الله ﷺ یو ځل فیصله کړې ده او منافق د رسول الله ﷺ پر فیصلې د پاسه د عمر فیصله غواړي نو ځکه یې هغه مرتد و باله او سر یې ترې پرې کړ. رسول الله ﷺ نه یوازې دا چې پدې کار عمر رضي الله عنه ملامت نه کړ، بلکې هغه ته یې د (فاروق) لقب هم ورکړ.

په اسلام کې لکه څنګه چې د لمانځه، روژې، زکات او حج حکم د اکثریت د فیصلې لپاره نه وړاندې کېږي او رأساً یې د تطبیق امر شوی، همدا ډول حدود، حجاب، قصاص، له کفارو سره د دوستۍ حراموالی او نور احکام هم د تطبیق لپاره د اکثریت رأیې او فیصلې ته نه وړاندې کېږي. خو په ډیموکراسۍ کې دغه کار د ډیموکراسۍ د اصولو خلاف او د نه منلو دی.

په ډیموکراسۍ کې د مشارکت په هکله شبهې او ځوابونه

ځیني اسلام ته منسوب علماء چې یا د غرب له فکري تأثیر لاندې راغلي دي، او یا هم د جهاد او قربانیو د نبوي منهج له لارې د اسلامي حکومت د رامنځته کولو له طریقې سره نا آشنا دي، او یا هم په هر ډول حکومت او شرایطو کې د حکومتونو له رعایتونو او امتیازاتو برخمن کېدل غواړي، که څه هم چې په هر قیمت وي، دوئ په ډیموکراسۍ کې

د مشارکت له لارې د اسلامي حکومت د قائمولو بېځايه هڅې او عبث کوښښ کوي.
د افغانستان په اوسنۍ د امریکایانو په زور راغلې ډېموکراسۍ کې هم ډېرو تش په نامه اسلامي تنظیمونو، ټولنو او اشخاصو همدا نامطلوبه لاره نیولې ده. دغه خلک په ډېموکراټيکو حکومتونو او پارلمانونو کې د ورګډېدو لپاره په اسلامي شریعت کې د خپل دغه کار لپاره ځینې شبهې او دلایل تراشي، او په بېځایه استدلالونو او د شبهاتو په راولاړولو د ځان لپاره په ډېموکراسۍ کې د کار کولو جوازونه برابروي چې ځینې شبهې یې په لاندې ډول دي:

لومړۍ شبهه- یوسف علیه اسلام د مصر له بادشاه سره کار کړی دی

ځینی خلک استدال کوي چې یوسف علیه السلام پداسې حال کې چې د الله پیغمبر ؤ د مصر له کافر بادشاه سره یې د هغه په حکومت کې د وزیر په حیث کار کړی دی. نو په همدې دلیل اوس هم مسلمانان کولی شي چې په یوکافر نظام کې کار وکړي.
په ډېموکراسۍ کې د کار لپاره په پورتنۍ دلیل استدالل کول د لاندې وجوهاتو له امله باطل دي:
الف ـ اوسني پارلمانونه شرکي او طاغوتي پارلمانونه دي. او دلیل یې دادی چې پارلمان ته د تشریع (تحلیل او تحریم) حق ورکړل شوی دی، پداسې حال کې چې د تشریع (تحلیل اوتحریم) حق یوازې او یوازې د الله ﷻ دی. خو په ډیموکراسۍ کې دغه حق په ولس پورې اړه لري چې پارلمان یې ممثل دی.
په اسلام کې د(اعلی حاکمیت) او د(تشریع) حق هېڅ شریک نه مني. خو په ډېموکراسۍ کې نه یوازې دا چې حلال او حرام ګرځول د ولس د

اکثریت حق دی، بلکې په قطعي ډول یې الله ﷻ له دغه حق څخه د دوئ په زعم محروم کړی دی.

د همدی او نورو دلیلونو له مخې (اسلام) یو دین او (ډیموکراسۍ) یو ځانګړی بل دین دی. او په دې دواړو دینونوکې د تشریع او قوانینو مصادر هم سره جلا جلا دي.

په اسلام کې د تشریع مصدر (الهي وحیه) او (رسول صلّى الله علیه وسلّم) دي. خو په ډېموکراسۍ کې د تشریع مصدر (د خلکو خواهشات او هوسونه) دي. او الله ﷻ ته یوازې د اسلام دین د منلو دی. الله فرمایي: ﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ ﴾ آل عمران: ۸۵

ترجمه : (او هر څوک چې پرته له اسلامه بل دین غوره کړي هېڅکله به ورڅخه ونه منل شي او هغه به په آخرت کې له زیان کارانو څخه وي).

نو آیا څوک داسې تصور کولی شي چې یوسف علیه السلام به له اسلامه پرته بل دین منلی وي؟ او یا به یې د خپلو موحّدو نیکونو له ملت څخه پرته بل ملت غوره کړی وي؟ او یا به یې د هغه د احترام او پاسدارۍ سوګند پورته کړی وي؟ او یا به یې هم د هغه مطابق قانون ګذاري کړې وي لکه څنګه چې داوسنۍ زمانې دپارلمانونو حال دي؟

یوسف علیه السلام خو لا د بندیتوب او بې وسۍ په وخت کې چې هېڅ یې په واک کې نه ول له شرک او مشرکینو څخه د بیزارۍ اعلان کړی ؤ لکه چې الله تعالی ﷻ فرمایي: ﴿ إِنِّى تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱتَّبَعْتُ مِلَّةَ ءَابَآءِىٓ إِبْرَٰهِيمَ

وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ مَا كَانَ لَنَآ أَن نُّشۡرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۚ ﴾ يوسف: ٣٦-
٣٨

ترجمه: (بېشکه ما پرې ايښې دی دين د هغو خلکو چې ايمان نه راوړي پر الله ﷻ او حال دا چې دوئ په آخرت همدوئ کافران دي. او متابعت کړی دی ما د دين د خپلو پلرونو چې ابراهيم، اسحق او يعقوب دي. نه ښايي مونږ ته چې شريک ونيسو په الله ﷻ پوری کوم شی).

وروسته يوسف عليه السلام د شرک او د توحيد د حقيقت بيان کوي او دا اعلانوي چې حکم به يوازې د الله تعالی ﷻ چلېږي او عبادت بايد يوازې د الله ﷻ وشي، لکه چې الله تعالی ﷻ له هغه څخه په حکايت فرمايي: ﴿ يَٰصَٰحِبَيِ ٱلسِّجۡنِ ءَأَرۡبَابٞ مُّتَفَرِّقُونَ خَيۡرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ ٣٩ مَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسۡمَآءٗ سَمَّيۡتُمُوهَآ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلۡطَٰنٍۚ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۚ أَمَرَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلۡقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٤٠ ﴾
يوسف: ٣٩- ٤٠

ترجمه: (ای زما د زندان دواړو ملګرو! آيا متفرق خدايان غوره دي که هغه الله ﷻ چې يو دی؟ ډېر قوي غالب دی. عبادت نه کوئ تاسې غير له الله ﷻ مګر د څو نومونو چې نومونه مو ايښي دي د هغو تاسو او ستاسو پلرونو. نه دی رالېږلی الله ﷻ پر عبادت د هغوئ کوم دليل او سند. نه دی حکومت د هېچا، مګر خاص د الله ﷻ دی. امر يې کړی پدې چې عبادت مه کوئ تاسې مګر يوازې د همده. دغه سم دين دی، خو زيات خلک نه پوهېږي).

نو آيا دا کېدی شي چې يوسف عليه السلام دې د بند او ضعف په وخت کې شرک په لوړ آواز ردوي، او حکومت دې يوازې د الله ﷻ ګڼي، او بيا دې د آزادۍ او قوت په وخت کې دغه حقيقت پټوي؟! او د پادشاه په دين دې فيصلې کوي؟ پداسې حال کې چې الله تعالی په زمکه کې (تمکين) هم ورکړ ی وو؟

يوه بله خبره چې د يادولو وړ ده هغه دا ده چې په پارلمان او وزارت کې فرق موجود دی. پارلمان شريعت او قوانين جوړوي او وزارتونه يې تنفيذوي. نو هغه خلک چې په اوسنيو پارلمانونو کې د الله ﷻ د دين په خلاف قوانين جوړوي او تصويبوي يې د هغوئ جرم تر هغو ډېر دی چې جوړ کړي قوانين عملي کوي. نو پر دې اساس د هغو خلکو استدلال چې د يوسف عليه السلام په عمل يې پارلمان ته د ور تللو لپاره کوي صحيح نه دی. خو دا پدې معنی نه ده چې په اوسنيو حکومتونو کې دې پارلمان ته ورتګ ناجائز او وزات قبلول دې جائز شي.

په اوسينو طاغوتي نظامونو کې چې د اللهﷻ له دين سره يې جګړه اعلان کړې ده، د الله ﷻ له دوستانو سره جنګېږي او د الله ﷻ له دښمنانو سره دوستی او ايتلافونه کوي د وزارت قبلول هم حرام او د يوسف عليه السلام په عمل استدلال باطل دی. ځکه چې په اوسينو حکومتونو کې وزيران هم د هماغه اساسي قانون د پاسدارۍ او احترام سوګند پورته کوي چې د ډېموکراسۍ د کفر پر بنسټ جوړ شوی وي. پداسې حال کې چې الله ﷻ په دغه ډول طاغوتی (حَکَم) باندې د کافر کېدلو امر کړی دی لکه چې فرمايي:

﴿ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓاْ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدۡ أُمِرُوٓاْ أَن يَكۡفُرُواْ بِهِۦ ﴾
النساء: ٦٠

ترجمه: (غواړي چې خپله دعوی دفیصلې لپاره طاغوت ته یوسي، پداسې حال کې چې دوئ ته امر شوی چې په هغه (طاغوت) دې کافر شي).

اوس که څوک دا ګومان کوي چې یوسف علیه السلام به هم همدغه ډول د طاغوتي قانون د منلو، پاسدرای او احترام سوګند پورته کړی وي پداسې حال کې چې الله ﷻ له هغه څخه بدي اړولې وه او هغه یې له خپلو مخلصو بندګانو ګرځولی ؤ، نو یقیناً چې دغه ګومان کوونکی به د الله ﷻ په یوه پیغمبر د دروغو ویونکی، تر ټولو بد کافر او له اسلامي ملت څخه وتلی انسان وي.

ب: په اوسنیو حکومتونو کې وزیران د وضعي کفري قوانینو منونکي، منفذین او په هر څه کې باید د وضعي قوانینو پابند وي. نو آیا د یوسف علیه السلام په هکله دا ګومان کېدلی شي چې– معاذ الله– هغه به د دغه ډول وضعي کفري، ظالمو او باطلو قوانینو پابندؤ؟ که څوک د هغه په هکله دغه ډول ګومان کوي او بیا د هغه په فعل استدلال کوي، نو په یقیني ډول به هغه د الله ﷻ یو پیغمبر د کفري قوانینو په منلو تورن کړی وي، چې دا کار په خپله کفر او د اسلام له دین څخه وتل دي. ځکه چې الله تعالی انبیاء د دې لپاره خپلو امتونو ته رالېږلي دي چې هغوئ ته د طاغوت د پرېښودلو او یوازې د الله ﷻ د احکامو د منلو تعلیم ورکړي، الله ﷻ فرمایي :

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴾ النحل: ۳۶

ترجمه: (په یقین سره مونږ رالېږلی په هر امت کې رسول د دې لپاره چې خلکو ته ووایي د الله ﷻ عبادت وکړئ او له طاغوت څخه ځان وساتئ).

او همدغه پیغام د یوسف علیه السلام د رسالت هم ؤ. نو دا څنګه کېدای شي چې یوسف علیه السلام دې له پیغمبرۍ سره سره د طاغوت قانون منلی او فیصلې دې یې د هغه مطابق کړي وي؟
ج: د یوسف علیه السلام وزارت هغه ته د الله ﷻ له لوري په زمکه کې (تمکین) ؤ. هغه د الله ﷻ د حکم مطابق فیصله کوله. ځکه هغه ته هېڅ ضرر نشو رسولی. نه چا لیرې کولی شو او نه یې په کومه فیصله مجبورولی شو. او همدغه د (تمکین فی الأرض) معنی ده.
نو آیا د نن زمانې په طاغوتي حکومتونو کې هم وزیران همدغه ډول مطلق صلاحیتونه لري؟ تر څو یې د یوسف علیه السلام پر وزارت قیاس صحیح شي؟
د نن وزیران خو په ټوله معنیٰ د طاغوتي قوانینو په بندونو داسې تړل شوي چې د اسلام په ګټه هېڅ حرکت ورڅخه نشي کولی.
یوسف علیه السلام د خپل کار په تر سره کولو کې له هر ډول عدلي تعقیب او څارنې څخه آزاد وو. ځکه کله چې بادشاه یوسف علیه السلام له زندان څخه راووېست او هغه بادشاه ته خپلې خبرې وکړې، نو بادشاه یی په خبرو داسې قانع شو چې هغه ته یې وویل: ﴿ إِنَّكَ ٱلۡيَوۡمَ لَدَيۡنَا مَكِينٌ أَمِينٞ ﴿٥٤﴾ ﴾ یوسف: ٥٤
ترجمه: (بې شکه ته نن ورځ له مونږ سره د مرتبې خاوند او امانتګر یې).
مفسرین لیکي چې تر دې وروسته د مصر بادشاه هسې تش په نامه بادشاه وو، او نور ټول کارونه به یوسف علیه السلام اجرا کول، او د (عزیز) په نامه به یادېده. ځینې علماء لا دا هم وایې چې هغه پادشاه د یوسف علیه السلام په لاس مسلمان شو، او تر دې وروسته د یوسف علیه السلام پر دین چلېده.

نو آيا په اوسينو طاغوتي حکومتونو کې هم صالحو مسلمانو وزيرانو ته همدغه مرتبه حاصله ده؟ او که د نن وضعيت د يوسف عليه السلام تر وضعيته بدل وي نو بيا خو قياس نه دی صحيح.

د: الله تعالی د يوسف عليه السلام په هکله د تمکين يادونه کړې ده:

﴿ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي ٱلْأَرْضِ ﴾ يوسف: ٢١

ترجمه: (او همدغه ډول مو يوسف عليه السلام ته تمکين په زمکه کې ورکړ).

د تمکين لفظ په دې آيت کې مجمل دی، خو په بل ځای کې الله تعالی د دغه اجمال تفصيل داسې بيان کړی دی:

﴿ ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمْ فِي ٱلْأَرْضِ أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُواْ بِٱلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْاْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٤١﴾ ﴾ الحج: ٤١

ترجمه: (هغه کسان که چېرې ورکړو مونږ دوئ ته په زمکه کې تمکين نو قائموي دوئ لمونځ او ورکوي زکات او امر به کوي خلکو ته په نيکۍ او منع کوي به خلک له بدۍ او خاص د الله ﷻ په اختيار کې ده آخره خاتمه د ټولو کارونو).

دا چې د يوسف عليه السلام په هکله هم الله ﷻ هغه ته د تمکين يادونه کړې ده، نو يقيناً چې يوسف عليه السلام هم له همدغو خلکو څخه ؤ چې د قدرت په وخت په خلکو لمونځونه دروي، زکات ورکوي، امر بالمعروف او نهی عن المنکر کوي. او پدې لړ کې تر ټولو لوی معروف (توحيد) او تر ټولو لوی منکر (شرک) دی.

يوسف عليه السلام د خپلو پلرونو د حق دين اتباع او په هغه يې فيصله کوله. په هغه قانون يې هېڅکله فيصله نه کوله چې الله ﷻ نه وو نازل

کړي. او نه يې هم د الله ﷻ د قانون خلاف د نورو قوانينو جوړولو ته اجازه ورکوله. او که څوک د هغه عليه السلام په هکله د دې په خلاف عقيده ولري هغه مسلمان نشي پاتې کېدی.
د اوسنۍ زمانې په طاغوتي حکومتونو کې خو که کوم وزير يوازې د اسلام لپاره يو ادنی کار هم وکړي نو فوراً له وظيفې څخه برطرف کېږي، او يا اساسي قانون او حکومت ته د خيانت په جرم زندان ته ورغورځول کېږي. او که چېرې ټول حکومت او وزارتونه د انتخاباتو له لارې هم د مسلمانانو لاس ته ورشي نو بيا هم ورته د حکومت کولو فرصت نه ورکول کېږي، لکه چې د اسلامي نړۍ په ځينې دولتونو کې وليدل شول. نو پر همدې اساس د يوسف عليه السلام په کار استدلال کول يوازې يوه بهانه ده او بس.

دوهمه شبهه – د نجاشي (رح) په عمل استدلال

ځينې هغه مسلمانان چې په زړونوکې يې د ډيموکراسۍ مرض ځای نيولی په ډيموکراټيکو نظامونوکې د خپل مشارکت لپاره د نجاشي رحمة الله عليه په عمل استدلال کوي، او وايي چې نجاشي سره لدې چې يو مسلمان پادشاه وو خو اسلامي حکومت يې نه وو نافذ کړی. او لدې سره بيا هم رسول الله ﷺ هغه ستايلی او هغه ته يې (عبدصالح) ويلي او پر هغه يې غايبانه جنازه هم کړې ده. نو که په اوسني وخت کې هم کوم پادشاه اسلامي نظام نافذ نه کړي او يا نور مسلمانان په يو غير اسلامي نظام کې برخه واخلي څه ناروا خبره نه ده.

نجاشي (رح) څوک ؤ؟

نجاشي (رح) د حبشې هغه پادشاه وو چې د نبوت په پنځم کال يې هغو مسلمانو مهاجرينو ته پناه ورکړه چې رسول الله ﷺ له مکې مکرمې څخه ورلېږلي ؤ. دې پادشاه د همدغو مهاجرينو په لاس اسلام قبول کړ

او مسیحیت یې پرېښود. هغه مهاجرین په ډېر عزت او احترام وساتل. کله چې قریشو د مهاجرینو د بېرته ورسپارلو په هدف یو دوه کسیز وفد هغه ته له ډېرو سوغاتونو سره ور ولېږه، له مناقشې او تحقیق وروسته هغه ته ښکاره شوه چې قریش ظالمان دي او باید مهاجرین ور ونه سپارل شي. هماغه ؤ چې د قریشو وفد یې نامراده رخصت کړ.

نجاشي (رح) وروسته رسول الله ﷺ ته خبر ور ولېږه چې ده د جعفر بن ابي طالب (رضی الله عنه) په لاس اسلام قبول کړی او له رسول الله ﷺ سره یې د هغه په واسطه بیعت کړی دی. او بیا یې په یوه مرحله کې خپل زوی د یو لوی وفد په ملګرتیا د رسول الله ﷺ د تأیید او نصرت لپاره ور ولېږه او ترې ویې غوښتل چې که رسول الله ﷺ غواړي نو مدینې منورې ته به هجرت ور وکړي. رسول الله ﷺ هغه ته دعا وکړه، او کله چې هغه وفات شو نو رسول الله ﷺ په مدینه منوره کې د هغه غایبانه جنازه هم وکړه.

دا چې اوس ځینې خلک دا استدلال کوي چې هغه مسلمان وو خو اسلامي شریعت یې نه وو نافذ کړی، نو که دوئ هم دا کار وکړي هېڅ باک نه لري. دغه استدلال له لاندې څو وجهو باطل دی:

۱ـ پدی اړه چې هغه اسلامي شریعت نه وو نافذ کړی د دې دعوی له لرونکو سره هېڅ قطعي او د اعتبار وړ دلایل نشته. د نجاشي (رح) غائبانه ایمان راوړل، مسلمانانو له ځان سره خوندي کول، د خپلو بطریریکانو (مسیحي علماؤ) مخالفت او رسول اللهﷺ ته خپل زوی او شپیته کسان د تأیید او نصرت لپاره ورلېږل، دا ټول پدې دلالت کوي چې هغه دې د مسلمانۍ په حالت کې د طاغوت په حکم او نظام فیصلې ونه کړي.

۲ـ د نجاشي (رح) په وضعیت استدلال کول قیاس دی. او قیاس په اصولو کې دې ته وایي چې یوه داسې حادثه چې د شرعي نص د هغې

په هکله موجود نه وي د يوې بلې داسې حادثې حکم په هغې ولګولی شي چې د شرعې نص ورباندې موجود وي. خو شرط يې دا دی چې د دواړو حادثو تر منځ مشترک علت موجود وي او د دواړو تر منځ فرق موجود نه وي. او د قياس له شرطونو څخه يو دا هم دی چې : هغه فرع چې پر اصل قياس کېږي په هغې کې به نص موجود نه وي.
دلته اوس د نجاشي (رح) عمل اصل ګرځول شوی او په اوسنۍ زمانه کې په ډېموکراتيک حکومت کې مشارکت فرع ګرځول شوی. او د دواړو ترمنځ د شريعت نه تنفيذول مشترک علت ګرځول شوي دی. خو دغه قياس ځکه صحيح نه دی چې دلته د فرعې په هکله صريح نصوص وجود لري او هغه دا چې هر څوک چې شريعت (حَکَم) ونه ګڼي هغه مسلمان نشي پاتې کېدی، لکه چې الله ﷻ په صراحت سره فرمايي:

﴿ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾ ﴾
النساء: ٦٥

ترجمه: (قسم دی په رب ستا چې نه مؤمنان کېږي دوئ تر هغه پورې چې حَکَم (فيصله کوونکی) نه کړي تا په هغو شخړو کې چې پېښې شوې د دوئ تر منځ او بيا ونه مومي دوئ په خپلو زړونو کې ناراضي ستا له فيصلې، او ومني دوئ ستا خبره په منلو سره (بې له جګړې).
او همدارنګه الله ﷻ فرمايي:

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ ﴾ النساء: ٦٠

ترجمه: (آيا نه ګورې هغه خلک چې ګومان کوي چې ايمان يې راوړی پر هغه کتاب چې نازل شوی دی تا ته، او پر هغه چې نازل شوی وو تر تا د مخه. غواړي د فيصلې لپاره وړاندې شي طاغوت ته، پداسې حال کې چې دوئ ته امر شوی چې پر طاغوت کافر شي (ويې نه مني) او شيطان غواړي هغوئ ډېر زيات ګمراهان کړي).

نو آيا دا روا ده چې د شرعي نص له شتون سره دې په قياس عمل وکړو؟ پداسې حال کې چې اصولي قاعده دا ده چې د شرعي نص په شتون کې قياس صحيح نه دی.

٣ـ د نجاشي (رح) په وخت کې شريعت مکمل شوی نه وو. او نه هغه ته د مسافې د لیرې والي او د مواصلاتو د وسائلو د نشتوالي له امله د هرې ورځې، هفتې او مياشتې احکام وررسېدل. هغه په هغومره څه مکلف وو چې ورسېدلي وو. خو اوس چې شريعت مکمل دی او ټول شريعت په يو ځای مونږ ته رارسېدلی دی نو د ډيموکراسۍ عاشقان څنګه اوسنی مکمل شريعت پرېږدي او د هغه وخت پداسې يو عمل استدلال کوي چې لا هغه وخت شريعت نه ؤ مکمل شوی؟!

دريمه شبهه ـ ډيموکراسۍ ته د شوریٰ نوم ورکول

سيکولر او غرب پلوي عناصر چې په اسلامي نړۍ کې د ډيموکراسۍ د خپرولو او نافذولو په هڅه کې دي غواړي د مسلمانانو د تېر ايستلو په هدف غربي بې دينې ډيموکراسۍ ته د اسلام د (شوریٰ) نوم ورکړي

او په دروغو تبلیغات کوي چې ډیموکراسي د شورى يو مترقي شکل دى، او په عملي کېدلو يې د اسلام شوارېي نظام عملي کېږي.
امریکا او نورو صلیبي ملګرو يې چې کله افغانستان د بې دریغه او سختو بمباریو او د داخلي منافقو او جاسوسو ډلو ټپلو په مټ تسخیر کړ او د لسګونو زرو مسلمانانو له وژلو وروسته يې وغوښتل دلته يو غلام او بې واکه حکومت جوړ کړي او بیا د هغه له لارې خپل پوځي اشغال ته د جواز دلایل برابر کړی، نو دلته يې هم د ډېموکراسۍ نغاره وډنګوله او يو څو اجیر، په ډالرو اخیستل شوي، او له غرب څخه يو څو راصادر شوي سیکولر افغانان يې له پرونیو کمونستانو او د هغوئ له ملګرو ملیشه ډلو سره د ډیموکراسۍ په وندر وتړل او د هغوئ پر سر يې هم د ﴿ وَأَمۡرُهُمۡ شُورَىٰ بَيۡنَهُمۡ ﴾ مبارک آیت په هغه خیمه کې لیکلی ؤ چې د همدغو اشغالګرو لخوا يې پر سر د لویې جرګېد خیمې په نامه درولې وه.
ډیموکراسۍ ته د شورى په نوم ورکولو هغه نه اسلامي کېږي، لکه څنګه چې شراب د (روحي مشروباتو) او زنا د (جنسي تقاضا) په نومونو نه حلالېږي.
د اسلام د شورى او د ډیموکراسۍ د پارلمان تر منځ د حق او د باطل توپیرونه دي چې ځینې يې په لاندې ډول یادوو:

د پارلماني رايې اخیستنې او د اسلام د شورى ترمنځ توپیرونه

اول توپیر:
د اسلام (**شورې**) د مؤمنو، موحدو او شریعت منونکو مسلمانانو تر منځ وي، پداسې حال کې چې (**پارلماني رأيه اخیستل**) د داسې يو مجلس د اعضاؤ تر منځ وي چې په هغه کې مسلمان، هندو، نصراني، یهودي، کمونست او ملحد ټول په يو ډول د(رأيې ورکولو) حق لري، او

فیصله ورکښې د حق او د دلیل د قوت پر بنسټ نه، بلکې د اکثریت د رأیو پر بنسټ کېږي.
قرآن کریم چې کله د شورى آیت ذکر کوي، نو د داسې مؤمنانو لپاره یې د وصف په ډول ذکر کوي چې هغوئ پر الله ﷻ ایمان راوړی دی، پر الله ﷻ توکل کوي، له لویو ګناهونو او د بې حیایۍ له کارونو ځان ساتي، چې کله په قهر شي بښنه کوي، هغوئ هغه خلك دي چې د رب بلنه یې منلې، لمونځونه یې درولي، کار یې په شورى سره وي، او د الله ﷻ له ورکړې انفاق کوي، او چې کله تېری پرې وشي بدل اخلي.

قرآن مجید وایي: ﴿وَأَمۡرُهُمۡ شُورَىٰ بَيۡنَهُمۡ﴾، خو ډیموکراسي او پارلماني رأیه اخیستنه وایي: (وأمرهم شورى بينهم وبين غيرهم). یعنې په اسلام کې به شورى یوازې د مؤمنانو ترمنځ وي، خو په ډیموکراسۍ کې به شورى د مؤمنانو او کافرو ټولو تر منځ وي. نو په همدې اساس د اسلام (شورى) او د ډیموکراسۍ (رأیه اخیستل) دواړه یو شی ګڼل په حقیقت کې د حق او د باطل یوشی ګڼل دي.

دوهم توپیر:

د اسلام شورى یو الهي حکم او شرعي منهج دی چې په وحیې نازل شوی او د الله رسول ﷺ عملي کړی دی. خو ډیموکراسي د بشر د هوی او هوس پر بنسټ د کفارو لخوا یو وضع شوی نظام او یوه بې دینه مفکوره ده.

دریم توپیر:

د اسلام شورى په هغو امورو کې کېږي چې هلته (شرعي نص) موجود نه وي. او چې کله (شرعي نص) موجود شي نو بیا شورى ته ځای نشته. خو په ډیموکراسۍ کې اساساً د الله ﷻ احکامو او شریعت ته

ځای نشته. ځکه چې په ډیموکراسۍ کې د(حاکمیت) او (تشریع) حق په مطلق ډ ول په ولس پورې اړه لري چې اکثریت یې تمثیلوي.

څلورم توپیر:

په ډیموکراسۍ کې (اکثریت) د (الله) مرتبه لري چې باید په خپله خوښه قوانین جوړ کړي، او د قوانینو په وضع کې هیڅ خارجي طاقت (وحیه) د مداخلې حق نه لري. خو د اسلام په شورى کې اکثریت نه یوازې دا چې (مُشَرِّع) او (مُطَاع) نه دی، بلکې مأمور، ملتزم او مطیع دي چې په هرڅه کې به د الله ﷻ او د هغه د رسول ﷺ خبره او د(أولأمر) خبره مني، ترڅو یې چې ورته د معصیت امر نه وي کړی.

په شورى کې امام په هرڅه کې د اکثریت د حکم په منلو ملزم نه دی، بلکې اکثریت د امام په طاعت ملزم دی تر هغه وخته چې طاعت په معروف کې وي.

پنځم توپیر:

په ډیموکراسۍ کې د قانون مصدر د خلکو خواهشات او د حق معیار د(اکثریت رأیه) ده. خو د اسلام په شورى کې اکثریت د احکامو په وضع او معیاریت کې هیڅ دخل نه لري، بلکې د اکثریت پرځای د دلیل قوت اعتبار لري که څه هم چې د یوشخص لخوا وړاندې شي.

شپږم توپیر:

ډیموکراسي د اروپا په هغې الحاد ځپلې ټولنه کې پیدا شوې او نشأت یې کړی چې هلته (دین) د ژونداو نظام په ټولو چارو کې (بی واکه) شوی او یوازې د کلیسا په کونج کې بندي دی. خو شورى بیا د اسلام نظام دی چې د ژوند او نظام په هغو ټولو چارو کې چې صریح نصوص ورکښې موجود نه وي خپل تأثیر لري، او مسلمانان یې عملي کولو ته تشویق شوي دي.

نو د پورتنیو توپیرونو پر اساس د(**اسلام شوری**) او د(**ډیموکراسۍ رأیه اخیستل**) دوه جلا جلا نظامونه دي چې یو یې له اسلام او بل یې له الحاد څخه سرچینه اخلي.
او هغه خلک چې کوښښ کوي ډیموکراسي خلکو ته د اسلام د شورى مرادف ښکاره کړي هغوئ یا د اسلام د شورى نظام او حیثیت نه پیژني، یا ډیموکراسي نه پیژني، او یا دواړه ښه پیژني، خو د منافقت له مخې د ډیموکراسۍ کفري نظام عامو مسلمانانو ته د اسلام د شورى په قالب کې ور معرفي کوي، تر څو مسلمانان له هغې څخه کرکه ونه کړي او ویې مني.

څلورمه شبهه ـ د دعوت د مصلحت لپاره په ډیموکراسۍ کې مشارکت

ځینې اسلامي تنظیمونه او یا اشخاص د دعوت د مصلحت په بهانه په ډیموکراسۍ کې برخه اخلي، او دا دلیل نیسي چې که دوئ د انتخابېدلو لپاره ونه دربږي کېدی شي هلته یو بل اسلام دښمن تنظیم او یا شخص هغه ځای اشغال کړي. او یا دا دلیل نیسي چې دوئ کوښښ کوي چې د پارلمان له لارې د اسلامي قوانینو د عملي کولو لپاره زمینه برابره کړي. او یا هم پدې خبره استدلال کوي چې په ډیموکراټیکو نظامونو او حکومتونو کې د هغه چا لپاره د دعوتي فعالیت علني اجازه موجوده وي چې ډیموکراسي مني، او د ډیموکراټیک نظام په چوکاټ کې اوسېږي. خو هغه څوک چې له ډیموکراټیک چوکاټ څخه د باندې وي هغوئ له ډول ډول محدودیتونو سره مخ وي. نو د دې لپاره چې په علني ډول دعوت وکولی شي او د ټولنې ټولو طبقوته خپل غږ په ښکاره وررسولی شي، نو د دعوت

مصلحت دا تقاضا کوي چې په ډېموکراټيک جوړښت کې دې دننه کار وکړای شي، او په ډېموکراسۍ کې د بيان له آزادۍ دې استفاده وشي.
د پورتنۍ شبهې او وهمي دلايلو او بهانو په هکله دا لاندې څو ځوابونه وړاندې کوو:

د دې شبهې څلور ځوابونه:

اول ځواب: پداسې يو نظام کې چې اساساً پر کفر ولاړ وي لکه ډېموکراسي چې د سيکولريزم پر کفر ولاړه ده، دين او (وحيې) ته د ژوند اوحکومت په چارو کې د مداخلې هېڅ حق نه ورکول کېږي او د حلال او حرام تعيين ورکښې د بشر په خوښه د اکثريت د تأييد په شکل کې ترسره کېږي، له الله ﷻ څخه د تشريع مطلق حق اخيستل شوی او په مطلق ډول بشر ته ورکړل شوي وي، د کفر او اسلام تر منځ فرق دې موجود نه وي، ټولو انسانانو ته دې يوازې د انسان په سترګه کتل کېږي،او د دواړو رأيه دې پر اشخاصو او اشياؤ باندې د حکم کولو يو ډول ارزښت او صلاحيت ولري، (امر بالمعروف او نهي عن المنکر) دې د شخصي آزدۍ سره د ټکر له امله ممنوع ګرځول شوي وي، ارتداد دې د انسان خپل حق وي، او مرتد دې له هر ډول مجازات څخه مصؤون وي، د اسلام په خلاف غږ پورته کول دې د رأيې د اظهار د آزادۍ له امله روا او قانوني کار وي. نو په دغه ډول کفري نظام کې مشارکت به د هغه تأييد او منل نه وي؟ آيا د دغه ډول نظام په چوکاټ کې کار کول او د هغه منل د هغه (توحيد) منافي نه دي چې تر ټولو لومړی له مسلمان څخه پر طاغوت کافر کېدل غواړي؟ هغه توحيد چې اول په (لا إله) سره تر (إلاّ الله) د مخه له هر ډول طاغوت څخه د انکار اعلان غواړي؟
په اسلام کې خو د هغه چا ايمان اصلاً نه صحيح کېږي چې توحيد مني خو د شرک په خلاف بې موقفه وي، او له هغه سره جنګ نه اعلانوي.

الله ﷻ خو (کفر بالطاغوت) تر (ایمان بالله) د مخه یاد کړی لکه چې فرمايي: ﴿فَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَاۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٢٥٦﴾ البقرة: ٢٥٦

ترجمه: (نو هغه څوک چې کافر شي پر طاغوت او ایمان راوړي پر الله، نو یقیناً یې منګولې ولګولې په هغې کلکې کړۍ چې نشته پرېکېدل هغې لره، او الله ﷻ ښه اورېدونکی او ښه عالم دی).

نو آیا د اسلامي دعوت مصلحت به پدې کې وي چې د کفر صف جلا او د ایمان صف دې جلا وي ترڅو خالص توحید متحقق شي، او له کفر څخه د بیزارۍ او انکار ښکاره اعلان وشي؟ او که به په دې کې وي چې د ځینې موهومو او جزئې مصالحو لپاره دې د توحید د اعلی مصلحت قرباني ورکړل شي؟

په اسلام کې خو تر ټولو مصالحو لوی مصلحت د الله ﷻ توحید او له طاغوت څخه بېزاري ده. که دا مصلحت له منځه ځي نو نور مصلحتونه دې زر ځلې له منځه ولاړ شي.

له مشرکانو، سیکولرو، کمونستانو او ملحدانو سره په یوه مجلس کې او د یوه قانون په حدودو کې، د یوه نظام د چلولو لپاره غاړه غړۍ کېناستل او یا هغوئ ته د کفر د بیانولو حق ورکول هېڅکله نه اسلام دی او نه د اسلامي دعوت لپاره مصلحت. بلکې الله ﷻ په ښکاره له داسې خلکو سره له یوځای کښیناستلو څخه منع کړې ده لکه چې فرمايي:

﴿وَقَدۡ نَزَّلَ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ أَنۡ إِذَا سَمِعۡتُمۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ يُكۡفَرُ بِهَا وَيُسۡتَهۡزَأُ بِهَا فَلَا تَقۡعُدُواْ مَعَهُمۡ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيۡرِهِۦٓۚ إِنَّكُمۡ إِذٗا

مِّثۡلُهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡكَٰفِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ١٤٠﴾
النساء: ١٤٠

ترجمه: (او یقیناً نازل کړی دی الله ﷻ پر تاسو دا حکم چې کله مو واورېدل د الله ﷻ آیاتونه چې کفرورباندې کولی شو او مسخرې ورپورې کېدلې، نو تاسې مه کښېنئ له هغوئ سره تر هغې چې په نورو خبروکې مشغول شي، (او که چېرې تاسی ورسره کښېنئ) نو تاسو به هم د هغو په څېر یاست. یقیناً الله ﷻ یوځای کوونکی دی د منافقانو او کافرانو په جهنم کې د ټولو).

په موجودو پارلمانونو کې په ښکاره لیدل کېږي چې سیکولر (بې دینه) عناصر، کمونستان، د هوی او هوس بنده ګان او نورې ګمراه ډلې په صراحت سره له ارتداد څخه دفاع کوي، د کفري قوانینو پلوی او په اسلامي احکامو لکه جهاد، حدودو، حجاب او نورو پورې مسخرې کوي او په ډول ډول بدو نومونو یې یادوي، خو بیا هم تش په نامه دیموکرات او پارلماني مسلمانان د دعوت د مصحلت په بهانه له مرتدانو سره یو ځای په یوه پارلمان کې کار کوي.

دوهم ځواب: د اسلامي نړۍ په اکثرو پارلمانونوکې هغه ډلې چې ځان د مسلمانانو استازي بولي په (اقلیت) کې دي، چې د(سیکولر (اکثریت) په مقابل کې د خپل اقلیت له امله په نا اسلامي قوانینو کې هېڅ تبدیلي نشي راوستلی. ځکه چې په ډیموکراسۍ کې د اکثریت رأیه حق بلله کېږي. له همدې امله په تېرو اتیا کلونو کې چې ډیموکراسي د اسلامي نړۍ حکومتونو ته راغلې ده په هېڅ ځای کې ونه لیدل شول چې د ډیموکراسۍ او انتخاباتو له لارې دې په کوم اسلامي هېواد کې اسلامي شریعت نافذ شوی وي. خو د ډیموکراسۍ مسلمان ډوله (لیوني) بیا هم له هغې لاس نه اخلي، او د بدلون لپاره د

اسلام نبوي منهج ته رجوع نه کوي، چې دا په خپله د هغوئ پر نیتونو او اخلاص باندې د شک باعث ګرځي.

دریم ځواب: رسول الله ﷺ ته هم د مکې مشرکانه نظام همدغه ډول ډیموکراسۍ ته ورته د یو مشترک نظام وړاندیز کاوه. د داسې یونظام چې هم به شرکي عقاید، نظریات، تصورات او اعمال ورکښې خوندي ول، او هم به تر یوه حده اسلام هم ورکښې لیدل کېده. خو له اوسنۍ ډیموکراسۍ سره یې فرق دا وو چې پرته له انتخاباتو او اکثریت څخه ئې مشري، زعامت، مال، حکومت او سیاسی قیادت هم پیغمبر ﷺ ته ورکاوو، لکه چې د پیغمبر ﷺ په مبارک سیرت کې راغلي چې د مکې د مشرکانو مشرانو د شورى مجلس دائر کړ او فیصله یې وکړه چې (عتبه بن ربیعه العبشمي) چې د (بنو عبدشمس) له مشرانو څخه وو له دغه وړاندیز سره رسول الله ﷺ ته ور ولېږي، عتبه رسول الله ﷺ ته د مشرکینو وړاندیز داسې وړاندې کړ: (ای وراره! ته پوهېږې چې ته په موږ کې د ښه نسب او حسب خاوند ئې، خو تا دې خپل قوم ته داسې یو دین راوړی چې د هغه له امله دې د خپل قوم اتحاد او اتفاق ورختم کړ، هغوئ دې کم عقلان وګڼل، د هغوئ معبودان دې بد یاد کړل، د هغوئ دین دې کفر او د هغوئ پلرونه دې کفار وبلل. زه یو څو وړاندیزونه درته لرم، وائي وره !کېدای شي چې ځینې یې ومنې).

رسول الله ﷺ هغه ته و فرمایل: ابو الولیده ویې وایه! اورم یې.

عتبه خپل وړاندیزونه داسې بیان کړل:

(ای وراره! که ته په دې پیغمبرۍ مال غواړې نو دومره مال به درته راټول کړو چې تر موږ ټولو به ستا مال ډېر وي. او که عزت ورباندې غواړې نو خپل داسې (سید) او مشر به دې وټاکو چې له تا پرته به یوه فیصله هم نه کوو. او که بادشاهي غواړې نو بادشاه به دې کړو، او که چیرې کوم پېرى درباندې ناست وي او ځان ترې نشې خلاصولی نو کوم

(دم ګري) کاهن ته به دې ورولو چې دم دې کړي او پدې لار کې که زموږ هرڅومره مال مصرفېږي مصرفوو یې ترڅو تا لدې تکلیفه خلاص کړو.
رسول الله ﷺ چې کله د هغه خبرې واورېدې ورته ویې فرمایل: ابولولیده خبرې دې خلاصې شوې؟ هغه وویل هو. رسول الله ﷺ ورته وفرمایل: اوس یې له ما واوره: او بیا یې د (فصّلت) د سورت څو آیاتونه ورته ولوستل او له قریشو سره یې د داسې یو مشترک نظام وړاندیز رد کړ چې مشر به یې هم په خپله رسول الله ﷺ وو.
د رسول الله ﷺ لخوا له کفارو سره د مشترک نظام د وړاندیز له ردلو څخه دا په ښکاره معلومېږي چې هغه صلی الله علیه وسلّم لا د مظلومیت او محرومیت په وخت کې چې دی مبارک او اصحاب (رضي الله عنهم یې د مشرکینو له شدید اذیت او تکلیف سره مخ ول هم له هغوئ سره د ګډ نظام نظریه ونه منله، پداسې حال کې چې کېدای شو چې د وړاندیز د منلو په صورت کې به پر مسلمانانو چې په مظلومیت کې واقع ول یو څه آساني راغلې وه. خو بیا هم رسول الله ﷺ دا کار ځکه ونه کړ چې مسلمانانو ته دا وروښيي چې مؤمن او کافر په یوه نظام کې چې ریښتنی واک ورکې د جاهلیت او کفر په لاس کې وي سره یوځای نشي پاتي کېدای.
قریش که څه هم چې کافران ول خو لکه داوسنۍ زمانې دکفارو په څېر دروا‌غجن او دوه مخي نه ول، هغوئ کفار ول خو دروغ او دوکه به یې نه خوښوله. هغوئ په خپلو وعدو کې له رسول الله ﷺ سره رښتني ول، هغوئ په رښتیا رسول الله ﷺ ته (سیادت)، مال، بادشاهي او زعامت ورکاوو، خو په مقابل کې یې له هغه څخه د دوئ د جاهلیت په خلاف د رسول الله ﷺ د مبارزې توقف غوښتو، او دا هغه کار دی چې د اوسنۍ زمانې د ډیموکراسۍ کفار یې هم له مسلمانانو څخه غواړي. خو رسول الله ﷺ بیا هم ورسره دغه ډول وړاندیزونه ونه منل.

اوس پوښتنه دا ده چې آیا اوسنیو هغو احزابو ته چې ځان اسلامي بولي او په ډېموکراسۍ کې په خپل مشارکت سره د هغې تأیید کوي او تور مخ يې ورسپينوي، دغه ډول حيثيت ورکول کېږي؟ هغوئ ته خو د ډیموکراسۍ د کفر د تأیید په بدل کې له یو څو پیسو پرته بل هېڅ نه ورکول کېږي.

آیا ربښتیا هم دغه ډول ځان تېراېستونکو اسلامي احزابو ته په ډېموکراسۍ کې د ریښتني اسلام د بیانولو او د کفر د ټولو انواعو د ردولو او د هغو په خلاف د عملي اقدام اجازه ورکول کېږي؟ که ورکول کېږي نو په تېره یوه پېړۍ کې دغه حق په کوم مسلمان هېواد کې ولیدل شو؟ او که نه ورکول کېږي نو بیا ولې په دغه ډول باطل حجت استدلال کوي، او اسلام ته د دعوت له نبوي منهج څخه چې مثال يې د صحابه ؤ رضي الله عنهم ژوند او دعوت دی په څنګ ځي؟

که چېرې په دغه ډول مشارکت کې د دعوت مصلحت وای نو رسول الله ﷺ به په هغه وخت کې منلی وی چې مسلمانانو پرته له زغم او صبر بله هېڅ لاره نه درلوده.

په هغه وخت کې رسول الله ﷺ خپلو مظلومو اصحابو رضي الله عنهم ته امر وکړ چې (حبشې) ته مهاجر شي خو له کفارو سره يې په مشترک نظام کې یو ځای اوسېدلو ته پرې نښودل، ترڅو ور وښيي چې اسلام د ژوند لپاره د جاهلیت له هر قید او بند څخه آزاد محیط او نظام غواړي، او مسلمانان به تر هغې په کراره نه کښيني چې ترڅو يې ځانته خپلواک، خالص اسلامي نظام نه وي جوړ کړي.

څلورم ځواب: د اسلامي نړۍ د هېوادونو په نږدې ماضي کې تاریخ او مشاهدې دواړو دا ثابته کړه چې ډیموکراسي او انتخابات یوازې د کفري نظام د اقامې لپاره دي. او په ډیموکراسۍ کې د (ریښتیني

اسلام) لپاره هېڅ ځای نشته، که څه هم چې مسلمانان د ډېموکراسۍ او انتخاباتو له لارې قدرت ته ورسېږي.

په مصر کې تقريباً له تېرو اتياوو کلونو راهيسې (الإخوان المسلمون) په ډيموکراسۍ کې د مشارکت له لارې د اسلامي حکومت لپاره ښه جدي فعاليت کوي، خو کله چې هم مصري نظام د (الإخوان) په لاس د څه بدلون علامې ويني نو سمدستي هغوئ له يوه مصيبت سره مخ کړي. يا يې مشران او اعضاء زندانونو ته ور وغورځوي، يا يې په سياسي فعاليت محدوديتونه ولګوي، او يا يې په تنظيم باندي بنديز ولګوي، ټولې شتمنۍ يې مصادره کړي او مشران يې د سياست او تأثير له صحنې څخه محروم کړي. نتيجه يې دا شوه چې له تېرو اتياؤ کلونو راهيسې نه په مصر کې حکومت اسلامي شو، نه اسلامي ټولنه منځته راغله او نه هم د(الاخوان) تنظيم پر خپلو اصولو او هغې تګلارې ټينګ پاتې شوکومه چې (امام حسن البنا) او (شهيد سيدقطب) په خپلو ويناؤ او تاليفانو کې د (الإخوان المسلمون) لپاره د فکري او عملي منهج په حيث واضح کړې وه. بلکې د زمانې په تېرېدلو ډيموکراسۍ د هغوئ عزم ور سست او تګلاره يې ور بدله کړه.

په ترکيه کې چې کله د نجم الدين اربکان اسلام پلوي ګوند په انتخاباتو کې د ډيموکراسۍ د اصولو مطابق اکثريت ترلاسه کړ او حکومت يې جوړ کړ، خو کله چې د ترکيې له ډېموکراسۍ څخه مدافع سيکولر پوځ د اسلام په ګټه د بدلون علامې وليدې نو سمدستي يې د هغه حکومت ړنګ او پر تنظيم يې بنديز ورولګاوه، او د تنظيم مشران يې له سياسي فعاليت څخه منع کړل.

همدا ډول د شمالي افريقا په تر ټولو لوی اسلامي هېواد (الجزاير) کې چې کله د (انقاذ اسلامي جبهې) د غربي ډيموکراسۍ د اصولو مطابق په انتخاباتو کې اکثريت تر لاسه کړ، هلته هم سيکولر پوځ مداخله

وکړه، دانتخاباتو نتائج یې لغوه اعلان کړل، او د انقاذ د اسلامي جبهې مشران او منسوبین یې په زندانونو کې واچول، او د الجزائر مسلمان ملت یې له داسې یوې داخلي جګړې سره مخ کړ چې تر ننه یې لمبې او لوخړې پورته کېږي، چې لسګونه زره انسانان یې په اور کې وسوځېدل او لا نور هم سوځي.

په پاکستان کې هم کله چې ځینې اسلامي تنظیمونو د (بل چا) د قربانیو له برکته د ولس خواخوږي حاصله او په ۲۰۰۲ م کې یې د سرحد صوبې (خیبر پښتونخوا) انتخابات وګټل او خپل حکومت یې جوړ کړ، نو د خپل حکومت په ټوله موده کې یې یو اسلامي قانون هم نافذ نه کړای شو. او نه یې د اسلام په ګټه کوم داسې اقدام وکړای شو چې تاریخ یې د هغوئ د لاسته راوړنې په حیث له ځانه سره وساتي.

بلکې په ډېرو مشکلاتو یې یوازې هغه کارونه پر مخ بوتلل چې سیکولر حکومتونو به په آسانۍ پر مخ بیول. او د اځکه چې دغه ډیموکراټیک حکومت ته د مرکزي حکومت لخوا د اسلام د تنفیذ اجازه نه ورکول کېده، او دوئ هم له ډیموکراسۍ (جمهوریت) سره د (وفادارۍ) سوګند پورته کړی وو.

همدغه ډول په ټولې اسلامي نړۍ کې اسلامي شریعت له عملي کېدو څخه لیرې ساتل کېږي او پلویان یې له حاکمیت څخه محرومېږي، که څه هم چې د ډیموکراسۍ له لارې واک ته رسېدلي وي.

نو معلومه شوه چې په ډیموکراسۍ کې د صحیح اسلام لپاره هېڅ ځای نشته. البته دا کېدی شي چې د ډیموکراسۍ له لارې دې کفر د اسلام په حیث معرفي شي.

د ډیموکراسۍ په هکله د دغې مقالې په پای کې دې نتیجې ته رسېږو چې ډیموکراسۍ یو غیر اسلامي، کفري او شیطاني دین دی چې د انساني ژوند ټولې خواوې یې احتوا کړې دي. ډیموکراسۍ په حقیقت

کې له الله ﷻ څخه د بشریت لپاره د هر ډول نظام او قانون د جوړنې د حق سلبول او د هغه – نعوذ بالله – بې واکه کول دي. ډیموکراسي په غرب کې د مسیحیت د انحراف او د الحاد د رامنځته کېدو په نتیجه کې منځته راغلې ده چې هر څه ورکښې له هر دیني قید او بند څخه آزاد او د انسانانو په خپله خوښه تر سره کېږي. په ډیموکراسۍ کې د الله ﷻ منل او نه منل دواړه یو ډول ارزښت لري. ځکه چې د منلو په صورت کې یې بیا هم د قانون او شریعت منل د ډیموکراسۍ د اصولو خلاف کار دی.

ډیموکراسۍ د غرب د ملحدو فیلسوفانو د افکارو او نظریاتو پر بنسټ ولاړه ده او له اسلام سره هېڅ ډول مشابهت او رابطه نه لري. خو غرب پلوي سیکولر (بی دینه) عناصر او له هغوئ څخه یو څو متأثر غولېدلي مسلمانان کوښښ کوي چې عامو مسلمانانو ته په درواغو د اسلام او ډیموکراسۍ تر منځ روابط او مشابهتونه وتراشي، تر څو لدې لارې هغوئ د ډیموکراسۍ د کفري دین په خلاف له مبارزې او جهاد څخه راوګرځوي.

ډیموکراسي په اسلامي نړۍ باندې د غربي استعمار او تسلط د دائمي ساتلو یو خطرناک تضمین دی چې غرب یې د زور، زر، تزویر، زندان، او مرګونو په مټ په اسلامي نړۍ کې د خپلو غلامو حکومتونو له لارې خوندي او تلپاتې ساتي، او د هغې د خپرلو او تنفیذ په لاره کې په زرګونو ملیارده ډالره، په لکونو پوځیان او پوځي وسایل مصرفوي او د مخالفت د له منځه وړلو لپاره یې په لکونو مسلمانان په اسلامي هېوادونو کې وژني، او اسلامي حرکتونه او نهضتونه لدې وېرې له منځه وړي چې مظلوم او ځپل شوي مسلمانان د ډیموکراسۍ له کرغېړن حقیقت څخه خبر نه کړي.

اوس چې افغانستان د غرب تر یرغل لاندې راغلی پدې هېواد کې یې مرګونې جګړه پدې خاطر روانه کړې چې ډیموکراسي ورکښې نافذه کړي، نو په کار ده چې افغان مسلمان ملت د خپل دغه دښمن په فکري، عقائدي او اخلاقي ماهیت پوه شي، او د دښمن هویت ورته له هرې زاویې معلوم شي. د همدغه مقصد لپاره مې دغه موضوع په تفصیل سره د خپل مجاهد ملت بچیانو ته د لسګونو کتابونو له منځه او د زرګونو صفحو له مطالعې وروسته راووېسته او په روانه ساده ژبه مې د خپل ملت د هغو ځوانانو مخې ته کېښوده چې له اسلام څخه د دفاع په لاره کې هرې قربانۍ ته تیار او عملاً د ډېموکراسۍ د کفر په خلاف په جهاد بوخت دي.
په پای کې دومره ویل غواړم چې که پدې موضوع کې زه حق ته رسېدلی یم نو دا به د الله ﷻ له لوري وي. او که چېرې زه په کوم ځای کې خطا شوي یم نو دا به زما د کم علمۍ او ناتوانۍ نتیجه وي چې له مخلصو علماؤ څخه یې د تصحیح لپاره د متوجه کولو هیله لرم.

امــریکایي اســلام

دوه ډوله اسلام

په اوس وخت کې په نړۍ کې دوه ډوله اسلام وجود لري. یو هغه اسلام دي چې الله ﷻ پر محمد ﷺ نازل کړی او هغه خپل امت ته په مکمل ډول رسولي دی، او د اسلامي امت د تاریخ په اوږدو کې مسلمانانو منلی او هم یې په خپل فردي او اجتماعي ژوند کې تطبیق کړي دی. او همدا ډول یې له هغه څخه د دفاع په لار کې په میلیونونو سرونه قربان کړي دي.

د اسلام علماؤ هم تل د همدغه اسلام په اړه د دښمنانو د تورونو او شکونو علمي او معقول ځوابونه ویلي او د دغه دین د مختلفو اړخونو او احکامو د شرح کولو لپاره یې په لکونو کتابونه لیکلي چې د نړۍ په بېلابېلو ژبو کې په پراخه پیمانه موجود دي. دا هغه اسلام دي چې الله ﷻ له هغه څخه پرته بل هېڅ دین نه قبلوي، لکه چې فرمایي: ﴿ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُ ﴾ آل عمران: ١٩

ترجمه: (د الله ﷻ په نزد منل شوی دین اسلام دی).

﴿ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٨٥ ﴾ آل عمران: ٨٥

او که څوک پرته له اسلام څخه بل دین غواړي نو هېڅکله به ورڅخه و نه منل شي او په آخرت کې به له زیان کارانو څخه وي.

دغه اسلام هغه دین دی چې په هېڅ صورت په او هېڅ وخت کې کافران د هغه له دښمنۍ څخه لاس نه اخلي، او په هر شکل او وسیله به د هغه د منونکو په خلاف په همیشني جنګ اخته وي. او تر هغه به دغه جنګ جاري ساتي تر څو مسلمانان له اسلام څخه وباسي، چې دغه کار به هېڅکله تر سره هم نه کړای شي. الله ﷻ فرمایي:

﴿ وَلَا يَزَالُونَ يُقَٰتِلُونَكُمۡ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمۡ عَن دِينِكُمۡ إِنِ ٱسۡتَطَٰعُواْۚ ﴾ البقرة: ٢١٧

ترجمه: (همېشه به وي کافران چې جګړه به کوي له تاسې سره تر هغې چې بېرته وباسي تاسې له خپل دین (اسلام) څخه که چېرې دوئ په دې کار وتوانېږي).

یعنې تر څو چې مسلمانان په هغه اسلام ټینګ ولاړ وي چې الله ﷻ نازل کړی دی، نو د کفارو جنګ به د دوئ په خلاف هر وخت په یوه یا بل شکل حتماً روان وي، او دوئ به مسلمانان یوازې هغه وخت د دوئ دوستان ګڼي چې هغوئ له اسلامه ووځي.

الله ﷻ په بل آیت کې همدغه مفهوم داسې بیانوي: ﴿ وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡ ﴾ البقرة: ١٢٠

ترجمه: (هېڅکه به یهود او نصارى له تاڅخه خوشحاله نه شي تر هغه چې د دوئ پر ملت (دین) روان نه شې).

له یادو شویو آیتونو په واضح ډول معلومېږي چې (الهي اسلام) هېڅکله یهودو، نصاراؤ او نورو کافرانو ته د منلو نه دی. او له همدې امله یې په ټوله دنیا کې خپل ټول مادي او معنوي وسائل په کار اچولي ترڅو (الهی اسلام) په هېڅ ځای کې تطبیق نه شي. او که چېرې تطبیق شوی هم وي هغه باید په هره طریقه چې وي له منځه یوړل شي.

خو د (الهي اسلام) په مقابل کې یو بل ډول اسلام هغه دی چې غرب او په سر کې یې امریکا د هغه د معرفي کولو، خپرولو او تطبیقولو لپاره کار کوي، او خپل ټول مادي او معنوي وسائل په کار اچوي

ترڅو په اسلامي نړۍ کې همدغه (**امریکایي اسلام**) د (**الهی اسلام**) پرځای د مسلمانانو په ژوند کې ځای ونیسي.

د امریکایي اسلام د معرفي کولو لپاره د امریکا تر ټولو مهمې تحقیقاتي ادارې RAND Corporation (رنډکارپوریشن) چې په امریکا کې د امریکا نظام ته له امریکا څخه د دفاع لپاره د تحقیقاتو، مشورو ورکولو او استراتیژکو مطالعاتو لوی او مهم مرکز دی او د معاصرې امریکا لوی رهبران او مفکرین یې غړي او مشاورین دي چې د هغوئ په ډله کی د امریکا پخواني د دفاع وزیران (هارولډ براون)، (فرانك کارلوچي)، (ولیام پیري)، (ډونالډ رامسفیلډ)، د ملی امنیت پخواني لوی مدیران او مشاورین (سیکوکرفت)، (کنډولیزا رایس)، (زلمی خلیلزاد)، په دوهمه نړیواله جګړه کې د امریکایي پوځ لوی قومندان جنرال (آرنولډ)، د امریکا معاصر فیلسوف او مفکر (فرانسیس فوکویاما) او د امریکا پخوانی مشهور خارجه وزیر (هنري کیسنجر) شامل دي. دغه مرکز د امریکا لپاره د اسلامي نړۍ په اړه د پالیسۍ جوړولو ستر تحقیاتي مرکز دی، او د امریکا حکومت ته د اسلامي نړۍ په چاروکې په سیاسي، اجتماعي، دفاعي او استراتیژیکو چارو کې پالیسۍ جوړوي، او د اسلامي چارو څېړونکي ورکې د مسلمانانو پر ژوند مسلسلې څېړنې کوي او نتائج یې د امریکا د حکومت بېلابېلو ادارو ته د تطبیق لپاره ورکوي، د همدغې ادارې یوې ډلې مستشرقینو چې Cheryal Benard یې مشري کوي یوه طرحه وړاندې کړې ده.

چېریل بینارډ Cheryal Benard چې په خپله یهودۍ او د افغاني الاصله امریکایي (زلمي خلیل زاد) ښځه ده دغه طرحه یې د Civil democratic Islam Partners Resources and strategies یعنې (متمدن، دېموکراتیک اسلام، ملګري، منابع او استرتیژای) په

نامه په درې اتيا صفحو کې ترتيب کړې چې د خليل زاد تر ټنګ نهو نورو څېړونکو هم ورسره مرسته کړې ده.
ياده شوې طرحه يو نوی امريکايي اسلام معرفي کوي، او بيا د دغه نوي اسلام د خپرولو لپاره په اسلامي نړۍ کې ملګري تشخيصوي، او هغه منابع هم په ګوته کوي چې د دغه نوي اسلام په تطبيق کې ورڅخه استفاده کېدی شي. او همدارنګه د الهي اسلام د له مسخه کولو او يا محدودولو لپاره استراتيژي هم وړاندې کوي.

د امريکايې اسلام تعريف

هغه اسلام چې امريکا يې غواړي (چيريل بنارډ) يې پدې ډول تعريفوي:

(امريکا، نوې صنعتي نړۍ او په مجموع کې بين المللي ټولنه داسې يو اسلام غواړي چې د نورې نړۍ له نظامونو سره پر يوه لار روان شي. ډېموکراتيک او مترقي اسلام وي، او پر نړيوالو قوانينو، احکامو او اخلاقو وچلېږي).([1])

په ياد شوي تعريف کې لاندې نقطې مشخصې شوې دي:

۱ـ اسلام بايد د امريکا او بين المللي ټولنې په خوښه وي.

۲ـ اسلام بايد يو بېل تشخص او ځانګړی نظام ونه لري، بلکې د نورې نړۍ له نظامونو سره دې يو شی وي.

۳ـ اسلام دې ډيموکراټيک وي. يعنې د خلکو لخوا دې رامنځته شي، نه دا چې د (وحيې) پر بنسټ دې ولاړ وي.

۴ـ اسلام دې خپل زړو شکل پرې ايښی وي، او نوی مترقي شکل دې يې غوره کړی وي.

1- اتم مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

۵ ـ دغه اسلام دې په احکامو او اخلاقي فلسفه کې د غرب له احکامو او اخلاقو سره یو ډول وي.
چېریل بنارډ وروسته په همدې صفحه کې د دغه اسلام د منونکو د ملاتړ او تشویق په هکله لیکي:
«دا به د حکمت کار وي چې په مسلمانانو کې د هغو عناصرو ملاتړ او تشویق وشي چې له «نړیوالې سولې» او «بین المللي ټولنې» سره یو ځای پر لاره ځي او ډیموکراسي او تمدن خپلوي»([1])
په پورتنۍ جمله کې دغه مفاهیم جوت شوي دي:
۱ـ د ټولو مسلمانانو ملاتړ باید ونه شي، بلکې د خاصو عناصرو ملاتړ دې وشي.
۲ـ د هغو عناصرو ملاتړ دې وشي چې له کفارو سره هېڅ ډول مشکل نه لري، بلکې له هغوئ سره په نړیواله سوله کې ژوند تېروي، او په جهاد هېڅ باور نه لري، که څه هم چې کفار په مسلمانانو هرڅه کوي.
۳ـ د هغو مسلمانانو ملاتړ دې وشي چې ډیموکراسي د ژوند د تګلارې او غربي تمدن د ژوند د بنې په حیث مني.
لیکواله د مسلمانانو او کفارو تر منځ د بېلوالي عامل د دغو دوو امتونو تر منځ د غرب له فرهنګ څخه چې هغه یې «نړیوال فرهنګ» بولي د مسلمانانو لیرې والی بنیي او لیکي:
«له نړیوال معاصر فرهنګ څخه د مسلمانانو لیرې والي د هغوئ او د نورو ترمنځ د کړکیچ زمینه برابره کړې ده»[2].
د پورتني عبارت معنی داده چې د مسلمانانو او نورو ترمنځ به تر هغه وخته کړکېچ دوام لري ترڅو چې مسلمانانو خپل اسلامي

1- پورتنۍ مرجع.
Civil democratic Islam Partners Resources and strategies -2

فرهنګ پرې ایښی نه وي او نړیوال فرهنګ یې خپل کړی نه وي. او هر کله چې د فرهنګ دغه توپیر له منځه ولاړ شي نو کړکېچ به په خپله له منځه ځي. او دا کټ مټ هماغه مفهوم دی چې الله ﷻ یې په قران کریم کې داسې یادونه کړې ده:

﴿ وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡ ﴾ البقرة: ۱۲۰

ترجمه: (یهود او نصاری به تر هغه له تا څخه راضي نشي ترڅو چې د دوئ ملت ونه منې).

او دا ښکاره خبره ده چې نني (نړیوال نظام) او (نړیوال فرهنګ) یهودانو ایجاد او ډیزاین کړي، او نصاری یې چې برتانیه او امریکا یې په سر کې دي په ټولې نړۍ تطبیقوي. او د همدغه نړیوال فرهنګ د عملي کولو لپاره یې ټوله اسلامي نړۍ د جنګ میدان ګرځولې ده ترڅو خپل نوی اسلام ورکې عملي کړي.

د امریکایي اسلام د خپرولو پلان

د کتاب لیکواله چیریل بنارډ د خپل کتاب په نهم مخ کې د نوي امریکایي اسلام د پیروانو د نقش د تقویه کولو لپاره یو منظم پلان وړاندې کوي او امریکایي حکومت ته د توصیې په شکل لیکي:

(د دې لپاره چې په اسلامي نړۍ کې پراخې ډیموکراسۍ، ماډرنیزم، او له معاصر نړیوال نظام سره د یو ځای کېدو په خاطر یو مثبت بدلون رامنځته شي امریکا او غرب ته په کار ده چې په ټول جدیت او دقت سره په مسلمانانو کې هغه عناصر ولټوي چې اسلام (امریکایي اسلام) تقویه کېدل غواړي. او همدا راز پر امریکا او ملګرو یې لازمه ده چې د دغو عناصرو لپاره په دقت سره اهداف او ارزښتونه وټاکي، او پدې هم پوه شي چې د دغو عناصرو دکار له پرمختګ

څخه کوم نتائج په لاس ورځي. او کېدای شي چې د دوئ د تقویې لپاره لاندې پروګرامونه په نظر کې ونیول شي:

۱ـ د دغو عناصرو لیکنې او مطبوعات باید چاپ او په ارزانه خپاره شي.

۲ـ باید دغه ډلې او عناصر تشویق کړای شي چې د عامو خلکو او ځوانانو لپاره لیکنې وکړي.

۳ـ د دوئ نظریات او افکار باید د حکومتي تعلیمي نصاب د دینیاتو په کتابونو کې ځای کړای شي.

۴ـ هغوئ ته باید راډیوګانې، ډله یزې رسنۍ او د وینا منبرونه په اختیار کې ورکړای شي.

۵ ـ د اسلامي احکامو او مسایلو په اړه باید د دوئ تعبیر او تفسیر په خلکو کې عام کړای شي، تر څو وکولای شي له هغو بنسټګرو سره رقابت وکړي چې مدرسې، معاهد او کتابخانې لري، او د نظریاتو د خپرولو لپاره عصري الیکټرونکي وسایل په کار اچوي.

۶ ـ (ماډرن) او (سیکولر) علماء باید په پراخه پیمانه خلکو ته معرفي شي، تر څو د دوئ له لارې د قهرېدلو مسلمانو ځوانانو ځپاند عواطف او احساسات ساړه کړای شي.

۷ـ د غیر اسلامي تاریخ او فرهنګ د پوهې او کتابونو د خپرولو لپاره باید خپروونکي تشویق شي، او د چاپ او خپرولو چارې یې ورته آسانه شي. او هم باید دغه ډول معارف د اسلامي هېوادونو په تعلیمي نصاب او مطبوعاتو کې ځای پرځای کړای شي، په خاص ډول هغه تاریخ او معارف باید ډېر خپاره شي چې له اسلام څخه د مخه په اسلامي هېوادونو کې موجود ول.

۸ ـ د مدني ټولنې په نامه دې د مستقلو تنظیمونو، ټولنو او احزابو په رامنځته کولو کې مرسته وکړای شي، ترڅو د مدني ټولنې

فرهنګ په خلکو کې خپور شي. او هم دې د عامو خلکو لپاره د سیاسي اجرآتو د زده کړې او د بیان د آزا دۍ فرصتونه برابر کړای شي([1]).

په افغانستان کې د امریکایي توصیود تطبیق مثالونه او مصداقونه

د دې لپاره چې عام افغانان پدې پوه شي چې د دغې امریکایې اداري RAND Corporation د (امریکا یي اسلام) د خپرولو پلان په افغانستان کې په څه ډول عملي کېږي؟ او څوک ورته په کوم شکل کار کوي؟ د یاد شوي پلان په اته ګونو مادو جلا جلا لنډه تبصره کوو او عملي مثالونه او مصداقونه یې ښیو:

او له ماده د دیموکراتیک اسلام د پلویانو د لیکنو د چاپولو او ارزانه خپرولو توصیه کوي چې په افغانستان کې پدې ډول تر تطبیق لاندې نیولې شوې ده:

امریکا په افغانستان باندې له خپل یرغل سره سم اکثره هغه افغاني لیکوالان، ادیبان، شاعران، فلم جوړونکي، ژورنالستان، مترجمین، ممثلین (سینماګران)، ناشران، علمي او فرهنګي کدرونه او اشخاص چې په غرب کې روزل شوي او یا له غربي فرهنګ څخه متأثر شوي ول له ځانه سره افغانستان ته راوستل، او دلته یې ورته د فکر په بېلابېلو ډګرونو کې د کار فرصتونه او وسائل تیار کړل.

دغو واردو شویو عناصرو دلته په فکري او فرهنګي ډګرونو کې ښه پراخه کار شروع کړ، او په سلګونو کتابونه، مجلې، اخبارونه، نشریې او خبرڼې یې رامنځته کړې. دومره په پراخه پیمانه مطبوعات

1- Civil democratic Islam Partners Resources and strategies مخ ۷۲

رامنځته شول چې د اخستلو یې څوک نه پیداکیږي او په بېلابېلو ادارو او افرادو په وړیا ډول وېشل کیږي.
دا چې عام افغانان د اقتصادي کمزورتیا او یا د نورو دلایلو له امله په کتاب او مطبوعاتو پیسې نه ورکوي او نه مطبوعات داسې محتوی خپروي چې د ملت د ذوق مطابق وي او د افغانانو د مشکلاتو حل دې وړاندې کړای شي، بلکې ټول یې تقریباً د (وارداتي) مفاهیمو او نظریاتو په خپرولو بوخت دي، نو له همدې امله اوسني افغاني مطبوعات د سرمایه ګذارۍ او تجارتي فعالیت پر اساس نه چلیږي، بلکې د همدغو امریکایانو او د هغوئ د ملګرو لخوا مرسته ورسره کیږي، او ټول مصارف یې د بېلابېلو امریکایي او اروپایي مؤسساتو لخوا د هغه پلان د تطبیق پخاطر ورکول کیږي چې د RAND Corporation لخوا په مسلمانانو کې د یوه (ډیموکراټ اسلام) د خپرولو په خاطر جوړ شوی دی.
دوهمه ماده د ډیموکراټ اسلام پلویان عام ولس او په خاص ډول ځوانانو ته د ډېرو لیکلو لپاره تشویقوي چې د دې مادې تطبیق هم په پوره جدیت تر کار لاندې نیول شوی دی.
ټول هغه لیکوالان او د قلم خاوندان چې یو څه لیکلی شي په لوړو معاشونو د بېلابېلو مؤسسو لخوا په فرهنګي کارونو ګومارل شوي دي. او دغه سیکولر لیکوالان بیا نه یوازې دا چې په سیاسي او اجتماعي موضوعاتو کې لیکنې کوي، بلکې په دین او شرعي موضوعاتو کې هم خپل نظریات ښکاره کوي. او ځینې خو یې حتی په علني ډول د ارتداد تر سرحده پورې د رسېدلو جرأت هم کوي چې مثالونه یې (علي محقق نسب)، (پرویز کامبخش)، (لطیف پدرام) او ځینې نور دي.

پدي لړ کې ځینو نورو په تحریف شوي شکل د قران کریم ترجمه چې د قران کریم متن هم ورسره نه ؤ د عامو خلکو د ګمراه کولو په مقصد چاپ کړه چې د افغانستان خلکو د دې ټولو په خلاف شدید غبرګون ښکاره کړ.

د سیاسي، دیني او اجتماعي موضوعاتو تر څنګ د ادب او ادبیاتو تر عنوان لاندې د اخلاقي فساد په زرګونو فحش، لوېدلې او مبتذلې کیسې ځوانانو ته خپرېږي چې په لوستو ځوانانو او پېغلو کې جنسي عواطف تحریکوي او د فساد لورته یې سوق کوي، چې یو مثال یې (د یوې شپې ډیموکراسي) په نامه کیسه ده چې د یوې خبریالې نجلۍ او یوه بل خبریال هلک ترمنځ په سفر کې د زنا یو کیسه ده چې د آزادۍ دراډیو یوې خبریالې نجلۍ لیکلې وه.

درېیمه ماده توصیه کوي چې د ډیموکراټ اسلام د پلویانو نظریات دې په تعلیمي نصاب کې شامل کړای شي تر څو په لازمي شکل ټول خلک د دغو نظریاتو لوستلو ته مجبور شي، او بیا همدغه نظریات د دینیاتو د مضمون له لارې د دین او عقیدې په حیث ومني.

پدی لار کې هم امریکا په افغانستان کې د خپلو دوو مؤسسو هرې یوې (USAID) او د (نبراسکا) د پوهنتون له لاري ښه ډېر کار وکړ.

د (نبراسکا) په پوهنتون کې د افغانستان د تعلیم او تربیې مرکز د افغانستان د تعلیم او تربیې د وزرات لپاره نوي تعلیمی نصاب تیار او (USAID) چاپ کړ. دغه نصاب د امریکایي مشاورینو تر نظارت لاندې جوړ شو او ټول هغه مضامین چې د جهاد، له کفارو سره د دښمنۍ، حجاب او پر اسلام د ټینګ پاتې کېدلو مفاهیم ورکې ول هغه یې ټول له نصاب څخه واېستل او پر ځای یې له کفارو سره د سولې او تفاهم، د غرب له نظره د بشر د حقوقو، د ښځو د غربي ډوله آزادۍ، د تروریزم (جهاد) په خلاف د جګړې او د غربي ډوله

ژوند مفاهیم ځای پر ځای کړل([1]). همدغه کار نامه د صلیبي جګړې اعلانوونکي د امریکا جمهور رئیس (جورج ډبلیو بوش) خپل ولس ته په افغانستان کې د خپلې یوې لویې لاسته راوړنې په حیث داسې اعلان کړه:

"And before the end of the year, we'll have sent almost 10 million of them [that is, new textbooks] to the children of Afghanistan. These textbooks will teach tolerance and respect for human dignity ***instead of indoctrinating students with fanaticism and bigotry***."

– George W. Bush, "Weekly Radio Address," March 16, 2002

(د کال د پای ترمخه به موږ د افغانستان ماشومانو ته تقریباً لس ملیونه درسي کتابونه ورلېږلي وي. دغه کتابونه به هغوئ ته (د نورو په مقابل کې) زغم او د توندلاریتوب او تعصب پر ځای د انساني کرامت احترام ور زده کوي).

همدغه کوښښونه په مسلسل ډول دوام لري او په هر کال کې د دینیاتو، اجتماعیاتو، تاریخ او ادبیاتو په کتابونو کې نوي نوي مضامین داخلېږي. دغه کار نه یوازې دا چې په افغانستان کې جریان لري، بلکې د ټولې نړۍ په اسلامي هېوادونو کې او بیا په خاص ډول په هغو هېوادونو کې چې امریکایي پوځیان ورکې پراته دي او یا هلته د امریکا مصالح تر تهدید لاندې دي په ټول زور سره عملي کېږي. امریکا د دې کار لپاره هر کال په سلګونو میلیونو ډالر د (USAID)، آغاخان فاونډیشن، ایشا فاونډیشن او نورو مؤسسو په

1- پدې هکله د مثال په ډول د امریکایانو د وخت او د مجاهدینو د وخت د نصاب د اول صنف مقارنه د همدې کتاب (***د امریکایانو له راتګ سره په تعلیمي نصاب کې تبدیلي***) تر عنوان لاندې کې وګورئ.

اخيتار کې ورکوي تر څو په تدريج سره د مسلمانو هېوادونو تعليمي نصابونه له حقيقي اسلام څخه خالي او پر ځای يې د (نوي ډيموکراټ اسلام) مفاهيم خلکو ته ور معرفي کړي.
د RAND Corporation د امريکايي اسلام د طرحې څلورمه ماده په اسلامي نړۍ کې سيکولرو عناصرو ته د رسنيو په اختيار کې د ورکولو خبره کوي چې په افغانستان کې پدې ډول عملي شوه:
د دې لپاره چې په افغانستان کې ډېموکراټو او سيکولر عناصرو ته د وينا د رسولو پراخ وسايل او ډېر فرصتونه په لاس ورغلي وي امريکا يو منظم تبليغاتي پلان جوړ کړ چې په درې سطحو کې تطبيق شو:
اول: ټولې هغه بهرنۍ راډيو ګانې چې د افغانستان لپاره يې د ورځې د نيم ساعت يا يو ساعت پروګرامونه درلودل خپل پروګرامونه يې دولسو او څلرويشتو ساعتو ته وغزول، تر څو په پراخه پيمانه د ټولنې ډېر خلک تر تبليغاتي پوښښ لاندې ونيسي، او د غو راډيوګانو چې پخوا يې يوازې اخباري پروګرامونه درلودل اوس يې د هغو تر څنګ په پراخه پيمانه د سياسي، اجتماعي، تعليمي، ادبي، فرهنګي، اقتصادي او ديني پروګرامونو سلسلې او سريالونه خپرول هم شروع کړل. او هم دغو راډيوګانو د افغانستان تکړه خبريالان، ژورنالستان، څېړونکي، اديبان سياسي کار پوهان د ډېرو لوړو ډالري معاشونو په بدل کې خپلو ادارو ته جذب کړل، تر څو د افغانانو د (غربي) کولو لپاره هر اړخيز کار وشي.
غرب د امريکا غږ او بي بي سي راډيو تر څنګ نورې راډيوګانې لکه د آزادۍ راډيو چې د امريکا د کانګرس لخوا چلېږي، ډيوه راډيو او د مشال راډيو هم په کار واچولې. او بيا غرب د خپلو دغو راډيوګانو

لپاره سیمه ییز د F.M ستیشنونه هم په بېلابېلو ښارونو کې پرانستل، تر څو خپل نشرات په ښه کیفیت خلکوته ورسولی شي.
دوهم: غرب په افغانستان له خپل یرغل څخه وروسته د افغانستان په بېلابېلو لویو ښارونو کې په لسکونه محلي نادولتي راډیوګانې فعالې کړې او په زرګونو د امریکایي اسلام منونکي یې ورکې توظیف کړل، چې هره یوه یې د بېلابېلو اهدافو لپاره خپرونې کوي. پدې لړ کې یوازې د کابل له ښار څخه **۴۹** دولتي او نا دولتي راډیوګانې خپرونې کوي.[1]
دریم: امریکایانو د افغانستان د ولایاتو په ډېرو ولسوالیو کې محلي راډیوګانې جوړې کړې چې اکثره یې په منطقه کې پرتو د امریکایانو له پوځي مراکزو څخه خپرونې کوي او د دې ټولو لپاره د امریکا د بین المللي پراختیا اداره (USAID) بودیجه برابروي، چې تر اوسه پورې د دغه ډول سیمه ییزو راډیوګانو شمېر په ولسوالیو کې تر **۲۵۰** راډیوګانو رسېدلی دی.[2]
دا ټول هر څه هماغه د RAND Corporatio د (ډیموکراټ او متمدن) اسلام د پلویانو د پیغام د خپرولو لپاره تر سره کېږي.
د دغه امریکایي پلان پنځمه ماده دا ده چې اسلامي احکام باید هغه ډول تعبیر او تفسیر شي چې د امریکا سیکولر ملکري یې غواړي. یعنې د اسلام دین باید د غربي کلتور د مفاهیمو مطابق د غرب لخوا د وضع شویو بشري حقوقو په چوکاټ کې تعبیر شي. او هر هغه حکم چې د غرب له بشري حقوقو، نړیوالو میثاقونو، بین المللي قوانینو او همدارنګه د غربي فرهنګ له معیارونو سره مخالف وي

[1]-http://www.elections.pajhwok.com/dr/node/6691

[2]- http://www.bbc.com/persian/afghanistan-38954508

هغه بايد ارتجاعي، بيرته پاتې او زوړ وبللی شي، چې اوس د دوئ په ګومان د تطبيق وړتيا نه لري.
غرب همدغه تجربه په ډېرو اسلامي هېوادونو لکه: ترکيې، مصر، ليبيا، تونس، الجزائر، مراکش، هندوستان، پاکستان او نورو اسلامي هېوادونو کې تکرار کړې ده، چې په نتيجه کې يې هلته د خلکو په ذهنونو کې د داسې يو اسلام تصور قائم شوی چې له کفر او کفري ژوند سره هېڅ حساسيت نه لري، او له نورو اديانو او مذاهبو سره يې دومره دښمني نشته لکه له حقيقي اسلام سره يې چې لري.
همدغه وجه ده چې غرب ځيلې تش په نامه مسلمانان د اسلامي نظام د قائمولو تر غربيانو هم سخت دښمنان دي، او په هر قيمت يې د قيام مخه نيسي.
امريکا او ملګري يې اوس غواړي په افغانستان کې هم همدغه ډول يو غرب پلوی اسلام چې تفسير او تعبير يې د غرب له معيارونو سره سم تر سره کېږي عملي کړي، چې پدې لړ کې يې لاندې اقدامات تر سره کړي دي:

د اسلام د غربي تعبير لپاره په افغانستان کې د امريکا اقدامات

اول: د حقيقي اسلام د پلويانو (مجاهدينو) فکر او تصور د يو افراطي، بيګانه، تند لاري او داسې يو فکر او تصور په حيث معرفي کول چې د تطبيق وړتيا نه لري. او د هغه پر ځای له غرب څخه په راغلو نظرياتو، د افغانانو په زړو رواجونو، له شريعت څخه د منحرفو خلکو په خواهشاتو ټينګار کول او هماغه د دين په حيث معرفي کول.

دوهم: راډیوګانو، تلویزونونو او نورو رسنیو ته د هغو علماؤ رابلل چې د غرب د نظریې مطابق د اسلام تفسیر کوي او اسلام یې له استشراقي منابعو څخه زده کړی وي.
دریم: د امریکایانو د ګوډاګي رژیم لخوا په مرکز او ولایاتو کې د یرغلګرو په بودیجه دیني مدرسې جوړول او په هغو کې د هغه دیني نصاب تدریسول چې د تعلیم او تربیې په وزارت کې د دیني تدریساتو د ریاست لپاره د امریکایي مشاورینو تر نظارت لاندې جوړ شوی دی.
څلورم: د افغانستان عدلي او قضائي سیستم چې تر ډېره حده په اسلام ولاړ ؤ اوس په هغه کې د ایټالیا د هېواد لخوا بیا کتنه او تعدیلات راوستل شول او هم د ایټالیا د حقوقي او قانوني ماهرینو له لوري د افغاني قاضیانو، څارنوالانو، عدلي او حقوقي کارپوهانو روزل چې له تېرو اوو کلونو راهیسې په مسلسل ډول دغه پروسه په چټکۍ سره روانه ده په سلګونو میلیونونه ډالر د دې لپاره ورباندې مصرفېږي چې د افغانستان عدلي او قضائي نظام هم د همغه اسلام مطابق عیار کړي چې د RAND Corporation لخوا یې د Civil democratic Islam په نامه طرحه تیاره شوې ده.
د دې مقصد لپاره په تېرو اتو کلونو کې په افغانستان کې د ایټالیا د سفارت له لوري د افغانستان د عدلي او قضایي سیستم د ادارو د کارکوونکو، قاضیانو، څارنوالانو، حقوق پوهانو، مدافع وکیلانو او نورو لپاره په لسګونو تعلیمي سمینارونه جوړ شول. له دغو سیمنارونو څخه فارغ شوو قاضیانو ته له حکومتي تنخواه څخه علاوه هره میاشت د ایټالیا د هېواد لخوا د هغوئ د رتبو او فعالیت په تناسب په سلګونو ډالره نور معاش هم ورکول کېږي، تر څو د

عدلي او قضائي سیستم د غربي کولو د پروسې په وړاندې حساسیت ونه ښئي.

پنځم: په افغانستان کې د مصر د الاژهر د سیکولر ډوله پوهنتون د څانګې پرانستل:

امریکا پدې پوهېږي چې تر څو پورې افغانان له خپلو مخلصو علماؤ څخه په مسجد، محراب او مدرسه کې دین زده کوي نو تر هغه پورې به په افغانستان کې خلک حقیقي اسلام د دین په حیث مني او له هغه څخه د دفاع په خاطر به په ملیونونو ککرۍ هم قربانۍ ته وړاندې کوي، لکه چې په تېرو څلوېښتو کلونو کې ولیدل شول.

نو باید امریکایان د افغاني مخلصو علماؤ او د هغوئ د مدارسو پر ځای افغانانو ته داسې نوي او غرب پلوي علماء چې په امریکایي اسلام روزل شوي وي له بل ځایه راوارد کړي، او دغه ډیموکراټ علماء باید له داسې یوه هېواد څخه را وارد کړي چې هم د غرب لپاره کار وکړي، او هم یو څه دیني او علمي وجاهت ولري، چې دغه صفات په اوسني ازهر او ازهري علماؤ کې لېدل کېږي. له همدې امله د کابل ګوډاګۍ ادارې له مصر څخه چې په عربي نړۍ کې د اسرائیلو او امریکا تر ټولو لوی حلیف دی په کابل کې د ازهر د پوهنتون د یوې څانګې د پرانستلو غوښتنه وکړه چې ومنله شوه.

یوه خبره د یادولو وړ ده چې ازهر پخوا د حقیقي اسلام د زدړه کړې مرکز، د اسلام یوه ستره کلا او له الله ﷻ څخه د وېرېدونکو علماؤ د روزنې ځای وو، خو اوس ازهر د مصر د سیکولر حکومت یوه (سیکولر ډوله) او دمصر د حکومت تابع تعلیمي مؤسسه ده چې یو مسخ شوی اسلام تقدیموي. د ازهر اوسني ډېری مدرسین داسې خلک دي چې رېبړې یې خرېیلې وي، تدین یې کمزوری وي، هر څه چې حکومت ورته وایي هماغه تدریسوي.

په نږدې ماضی کې چې څومره ازهریان او یا د مصر د پوهنتونونو فارغان جمهور رئیسان او یا وزیران او د لوړو رتبو خاوندان شوي دي ټولو یې ښه تاریخ نه دی پرې ایښی. د مثال په ډول په اندونیزیا کې عبدالرحمن وحید، په مالدیف کې مأمون عبدالقیوم، په افغانستان کې رباني او مجددي د رئیسانو په حیث او سیاف د یوه تنظیم د مشر په حیث، او د سترې محکمې رئیس عبدالسلام عظیمي هم یو سیکولر ازهری عالم دی.
په اوسنیو ازهریانو کې د ټولې اسلامي نړۍ په سطحه یوه مشترکه نظریه موجوده ده او هغه دا چې د غرب په خلاف هر ډول مسلح فعالیت باید جهاد ونه بللی شي، هغه ته باید تروریزم، افراطیت او خارجیت وویل شي، باید د هغه مخالفت وشي او ځوانان ورڅخه واړول شي، چې همدغه د غرب هدفونه هم دی. تر اوسه پوري ډېر لږ معاصر ازهریان داسې لیدل شوي چې د اسلام لپاره او د غرب په خلاف د جهاد په اړه یې ښه مواقف لرلي وي.
امریکا اوس په افغانستان کې د ازهر د پوهنتون د څانګې له لارې د امریکایي (سیکولر اسلام) علماء روزل غواړي، تر څو په مستقبل کې د دغه ډول (امریکایي اسلام) لپاره کار او دعوت وکړي، او هم په سیمه کی د ریښتنیو او مخلصو مسلمانو علماؤ په مقابل کې یوه داخلي جبهه پرانیزي.
شپږم: شپږمه ماده ټولنې ته د دیموکراتو علماؤ د معرفي کولو توصیه کوي چې په افغانستان کې پدې ډول عملي شوې ده:
امریکایانو له خپل یرغل وروسته ټول حق پالونکي علماء په یوه او بل نامه تر تعقیب او مجازات لاندې ونیول. ځینې یې بندیان کړل، ځیني یې شهیدان کړل، او ځیني نور یې د هېواد پرېښودلو او یا د خولې بندولو ته اړ کړل، تر څو پدې ډول منبر، محراب، مکتب او

مدرسه له هغو علماؤ څخه خالي کړي چې د (امريکايي اسلام) د خپرېدو مخينوی کوي. او په عين وخت کې يې دغه تشه په هغو علماؤ او پوهانو ډکه کړه چې له امريکا او غرب څخه متأثره دي، ډيموکراسۍ مني، او د ډيموکراسۍ په چوکاټ کې هغومره ديني فعاليت کوي چې ډيموکراسي ورته اجازه ورکوي او د دې لپاره چې د ډيموکراسۍ د افاديت او د بيان د آزادۍ دروغجن حق يې ادا کړی وي کله ناکله د حکومت په ځينو اقداماتو نقد هم کوي، چې پدې کار سره دوه هدفه تر لاسه کول غواړي، چې يو يې د يرغلګرو ترڅنګ په خپل شتون د هغوئ تور مخ ورسپينول او بل خلکو ته دا ورښودل چې امريکايان له علماؤ سره هېڅ دښمني نه لري. او که څوک غواړي د اسلام لپاره کار وکړي، نو رادې شي د دوئ په څېر دې د ډيموکراسۍ په قالب کې دين ته خدمت وکړي.
امريکايانو دغو غرب پلوو ملايانو او استاذانو ته د شهرت د ترلاسه کولو لپاره د نشراتو اجازه هم ورکړې ده. په مرکز او ولاياتو کې يې د مراکزو د جوړولو او د هېواد په پوهنتونونو کې د محصلينو او استاذانو په منځ کې د علني فعاليت جواز هم ورکړی دی. د دغې اجازې په بدل کې دغه تش په نامه مسلمانان د امريکا له لوري جوړ شوي ګوډاګي حکومت ته لاندې خدمات تر سره کوي:

امريکا ته د غرب پلوو علماؤ خدمات

اول: په افغانستان کې د ديني علماؤ په حيث د ډيموکراسۍ منل او له يوه سيکولر ډيموکراټ حکومت سره حساسيت نه ښودل.
دوهم: د ځوانانو او عامو مسلمانانو له ذهن څخه د جهاد، قتال، هجرت، ولاء او براء يعني (د الله ﷻ لپاره له چا سره د دوستۍ او دښمنۍ کولو) د مفاهيمو وېستل، خلکو ته دا خبره ورتلقينول چې جنګ او ټوپک د مشکل حل ندی، او هم دا چې همدې جنګ او ټوپک

افغانستان وران کړی دی، نور باید له نړیوالې ټولنې سره د وطن په آبادولو کې لاس یو کړو. او هم خلکو ته دا تبلیغات کول چې مجاهدین د فلاني او فلاني جهت ایجنټان دي او هېڅ افغاني اجنډا نه لري، نو باید د هغوئ خبره ونه منل شي.
له جهاد او قتال څخه د خلکو را ایسارول یو لوی منافقت او د امریکایانو د هدف پوره کول دي چې دغه ډول ډیموکراټ علماء یې په ډېرې بې شرمۍ ترسره کوي.

درېیم: د شکوکو او شبهاتو په خپرولو د حقیقي علماؤ د دعوت په وړاندې د خنډونو راولاړول: لکه ځوانانو ته دا ویل چې د جهاد لپاره د متفق علیه امیر شتون او د بیرغ یو والی شرط وي چې اوس په افغانستان کې نشته، نو پر همدې بنا په اوسنیو شرایطو کې جنګ شرعي جهاد نه، بلکې د وطن ورانول دي. خو دوئ د نفاق له مخې له خلکو دا خبره پټه ساتي چې یاد شوي شرایط (د طلب په جهاد) یعنې هغه جهاد کې چې مسلمانان یې د کفارو په خاوره کې کوي ضروري دي. اوس خو په افغانستان کې دفاعي جهاد دی چې پر ټولو افغانانو د لمانځه په څېر فرض دی.

څلورم: په اسلامي نړۍ کې د غرب یو لوی هدف دا دی چې څنګه مسلمانې ښځې له کور څخه دباندې راوباسي او هغه موانع او بندونه مات کړي چې د ښځو او نرو ترمنځ د اختلاط مخنیوی کوي. پدې لار کې غرب په تدریج سره حرکت کوي او ټول ممکن وسائل په کار اچوي، که څه هم چې ځینې به یې ظاهراً اسلامي بڼه هم ولري، لکه په ۲۰۰۹ / ۷ / ۴ تاریخ کې چې د کونړ په مرکز اسد آباد کې د امریکا د (P. R. T) د ولایتي بیارغونې ادارې د یو سل او اتیا زره ډالرو په مصرف خاص د ښځو لپاره د یوه مسجد بنسټ کېښود. ډېره د تعجب خبره ده چې امریکا دې طالبان، عالمان او په مساجدو

کې په لمانځه ولاړ مسلمانان په بمباردونو وژني، خو د هغوئ ښځو او خویندو ته دې بیا په ښارونو کې له خپلې جنګي بودیجې څخه ځانګړي ښځینه مساجد جوړوي.
دغه ډیموکراسي پلوي علماء د دیني غونډو، تعلیمي محافلو او تربیوي اجتماعاتو په نامه په زرګونو مسلمانې خویندې او میرمنې له کوره د باندې را وباسي او په پارکونو، د ښارونو په عیدګاه ګانو او لوبغالو کې ورته د راجمع کېدلو فرصتونه برابروي. دا کار که څه هم چې د دین په نامه تر سره کېږي، خو په حقیقت کې هماغه د غرب د اجنډا پوره کول دي چې د مسلمانو مېرمنو له کوره دباندې وېستل غواړي. د اسلام په تاریخ کې مسلمانو علماؤ د دعوت دغه ډول اسلوب ښځو ته د دین د ورزده کولو لپاره نه دی غوره کړی، او نه هم دا د اسلام له هغه عمومي روح سره سمون لري چې د ښځو لپاره یې کورونه تر مساجدو هم د عبادت لپاره غوره ګڼلي دي.
د «رنډکار پوریشن» د امریکایې طرحې اومه ماده په اسلامي هېوادونو کې د غیر اسلامي هېوادونو او ولسونو د تاریخ او تمدن د معرفي کولوخبره کوي، او بیا په خاص ډول توصیه کوي چې له«اسلام څخه د مخکې» زمانې تاریخ دې مسلمانانو ته معرفي شي تر څو هغه خپل تاریخ وګڼي، او هغه ته د خپل ځان په منسوبولو افتخار وکړي.
پدې هکله امریکا پلوي حکومت تر اوسه په پراخه پیمانه د مکتب په کتابونو کې لدې وېرې پراخ تغییر ندی راوستلی چې د افغانستان په کلیو او ولسونو کې لا تر اوسه اسلامي احساس ژوندی دی او ډېرې سیمې داسې دي چې حکومت ورباندې تسلط نه لري، خو همدغه کسر یې د مېډیا او مطبوعاتو له لارې پوره کړی دی. او هغه پداسې ډول چې ښه ډېر تلویزونونه او راډیوګانې چې د پردیو لخوا

تمولېږي او سیکولر افغانان یې چلوي شپه او ورځ افغانانو ته د غرب او د هندوانو تاریخ، تمدن او فرهنګ وړاندې کوي.
داچې د دغو تلویزونونو چلوونکي د هغو غربیانو لخوا استخدام شوي دي چې د افغانستان اوسنی حکومت یې هم جوړ کړی دی نو ځکه خو د ګوډاګی اداري د اطلاعاتو او کلتور وزیرانو (عبدالکریم خرم او مخدوم رهین) ونشو کولای چې ځینې تلویزونونه له هغو نشراتو څخه منع کړي چې د افغانانو له دین، فرهنګ، اخلاقو او ملي ارزښتونو سره په تضاد کې دي.
همدا ډول هغه سیکولر لیکوالان او څېړونکي چې له اسلام او اسلامي تاریخ سره کینه لري کوښښ کوي چې خپلې لیکنې په افغانستان کې له اسلام څخه د مخه زمانې د تاریخ او ادیانو لپاره وقف کړي، تر څو وکولای شي خلکو ته دا ورتلقین کړي چې اسلام او اسلامي تمدن د افغانانو په تمدني ژوند کې یو عارضي شی دی چې د فاتحینو په زور دلته راغلی دی، او هم دا چې د دغو ولسونو اصالت په (آریائیت) (زردشتیت) (مزدکیت) او (بودابیت) کې دی. له همدې امله ورته په بودا پورې تړلي آثار او د تېرو پخوانیو ادیانو پاتې شوني ډېر د اهمیت وړ دي. او د هغو په هکله په سلګونو مقالې په (دایرة المعارفونو) او نور مجلو کې چاپوي. او له دې لارې هڅه کوي خلک له اسلام څخه په مخکې زمانې پورې وتړي.
د رنډکار پوریشن د پلان اتمه ماده په اسلامي نړۍ کې د سیاسي پلورالیزم (سیاسي څوګوني توب)، د مدني ټولنې او د سیاسي احزابو او تنظیمونو د رامنځته کولو توصیه کوي او د ولس عام خلک په سیاسي اجرآتو کې فعال مشارکت ته وربولي. دغه توصیه چې په حقیقت کې د اسلامي ټولنې د ټوټه کولو او په بې شمېره ګوندونو د

هغې د وېشلو یوه د سیسه ده په افغانستان کې هم په ډېر مهارت سره عملي شوه.
د امریکا له راتګ وروسته افغاني ټولنه چې لا د هغه وخت د اتو یا نهو احزابو د تفرق او منازعاتو له بلا څخه خلاصه شوې نه وه او نه یې هغه درزونه سره بېرته سره پیوند شوي ول چې د مجاهدینو د اوو ګوندونو او د شعیه ګانو د دوو ګوندونو د جګړو په نیتجه کې په افغاني ټولنه کې رامنځته شوي ول چې امریکایانو افغاني ټولنه یو ځل بیا بېرته په تقریباً دوو سوو سیاسي احزابو او ډلو وویشله.
هر اروپایې هېواد د تقریبا یو یو درجن سیاسي احزابو د تأسیس، تمویل او چلولو کفالت پر غاړه واخیست. له اروپایي هېوادونو پرته ګاونډیو هېوادونو هم په افغانستان کې پر قومي او ژبنیو بنسټونو د خپلو سیاسي او کلتوري مصالحو د خوندي ساتلو په هدف احزاب او ټولنې رامنځته کړې او د هغو لپاره یې په پراخه پیمانه تبلیغاتي وسائل او ډله ییزې رسنۍ په کار واچولې.
دغو احزابو او سیاسي جریانونو افغانې ټولنه پداسې ډول و وېشله چې د وحدت خبره یواځې داسې یو شعار پاتې شو چې هېڅ عملي تحقق نشي موندلای.
مستعمرین هر ځای استعمار شوي ملتونه همداسې په ډلو او ټپلو وېشي، تر څو د دوئ په خلاف د یو کېدلو امکان له لاسه ورکړي. او هم هره ډله د بلې په مقابل کې د ځان لپاره محتاجه وساتي او په دې ډول د خپلو پالیسیو او طرحو د عملي کولو لپاره له یوه څخه زیات بدیلونه په اختیار کې ولري. او همدغه د انګریزانو د پخواني استعماري شعار عملي مصداق دی چې وایې divide and rule یعنې (بېل یې کړه ایل یې کړه).

په سیاسي اجرآتوکې د عامو خلکو د ګډون او د بیان د غربي ډوله آزادۍ مقصد دا دی چې په مسلمانانو کې د اطاعت اوله مرکز څخه د ملاتړ پر ځای په محلي سطحه د تصمیم نیولو متعدد مراجع رامنځته شي، او د ټولنې افراد دېته تشویق شي چې مرکزي حکومتونه د خپلو سیاسي اقداماتو په نتیجه کې تر فشارونو لاندې وساتي، چې دا په یوه وخت کې غرب ته دوه فایدې په لاس ورکوي، چې یوه یې د مرکزي حکومتونو کمزوري کول او بله یې په عامو خلکو کې په خلاص لاس د فعالیت د زمینې برابرول او هغوئ د حکومتونو په مقابل کې د بېلابېلو سیاسي او اجتماعي جریاناتو له لارې متحرک کول دي.

د اسلام پرضد له رواجي ملایانو څخه کار اخیستل

د RAND Corporation تحقیقاتي اداره د امریکایې اسلام د خپرولو په کار کې یوه ډله نور خلک هم تشخیصوي چې اصلاً د دوئ ملګري نه دي، خو له هغوئ څخه استفاده ورته ممکنه ده.
دغه ډله خلک هغه رواجي ملایان دي چې د شرعي علم پانګه یې لږه ده، د اسلام له روح او له عمومي رسالت سره یې آشنایي کمزورې ده، او د شرعي علم د تقاضا مطابق د ټولنې له تنظیمولو او لارښوونې عاجز دي، خو په Professional (حرفوي) ډول په ټولنه کې د دیني چارو په سمبالولو کې اخته دي. او د هر هغه حرکت او نوښت مخالفت کوي چې غواړي اسلام له رواجي شکل څخه راوباسي او بېرته یې خپل هغه اصلي شکل ته ورستون کړي چې یو وخت یې په ټوله نړۍ کې هم دین او هم دنیا سمبالوله.
دغه ډول رواجي ملایان فکر کوي چې پدغه ډول یو بدلون دوئ خپل هغه ټول مادي او معنوي مصالح له لاسه ورکوي چې په (حرفوي)

ملایۍ کې یې لري. نو له همدې امله نه غواړي تحریکي او په سیاست پوه علماء دې په ټولنه کې د دوئ ځای ونیسي.
د ((رنډ کارپوریشن)) څېړنیز مرکز د خپل دغه کتاب civil democratic Islam په دوه اویایمه صفحه کې هغه لارې چارې په ګوته کوي چې څنګه رواجي ملایان د جهادي فکر او د تحریکي علماؤ او ځوانانو په خلاف استعمال کړای شي، هغه لیکي:
((د رواجي ملایانو هغه نیوکې او انتقادونه چې د جهادي تحریکی فکر د لرونکو په کړو وړو یې لري باید په ښه زور او شور سره نشر کړای شي، او د دې دواړو ډلو تر منځ دې د اختلاف اور نور هم تازه کړای شي.
د بنسټګرو او رواجي ملایانو د یوځاي کېدو په لاره کې باید خنډونه ایجاد کړای شي.
د رواجي ملایانو او غرب پلوو ډیموکراټو علماؤ تر منځ دې د نږدې کولو کوښښونه تشویق کړای شي.
رواجي ملایانو ته باید له بنسټګرو سره د مناقشو او مناظرو ښوونه وکړای شي، تر څو و کولای شي د استدلال په ډګر کې د بنسټګرو مقابله وکړای شي. او دا ځکه چې په عمومي ډول بنسټګر د بلاغ او استدلال په ډګر کې تر رواجي ملایانو ډېر قوي دي.
په ځینې هېوادونو کې باید رواجي ملایانو ته د((ډیموکراټ اسلام)) تعلیم او تربیت ورکړای شي، تر څو په قوت سره د بنسټګرو په مخکې ودریدلی شي.
د رواجي ملایانو په مدرسو او مراکزو کې دې ((ماډرن)) علماء ځای پر ځای کړای شي.

د هغو حنفي رواجي ملايانو ملا تړ دې وشي او نظريات دې يې خپاره شي چې د ماډرن علماؤ له نظرياتو سره توافق لري، تر څو د سخت دريزه وهابي نظرياتو مخنيوى ورباندې وشي، چې دغه کار پيسو او علم ته ضرورت لري، ځکه چې د سخت دريزه وهابي نظرياتو د خپرولو لپاره هغوئ هم ډېر مال مصرفوي او هم يې په علمي لحاظ ډېر پرمختګ کړي دي». [1]

د پورتنيو يادوشويو توصيو د عملي کولو پخاطر وليدل شول چې امريکا تر خپل يرغل وروسته په افغانستان او پاکستان کې له رواجي ملايانو او د هغوئ له مدارسو په لاندې ډول استفاده وکړه:

په افغانستان کې د امريکا حکومت په مرکز او ولاياتو کې د علماؤ شورى ګانې جوړې کړې، هغوئ ته يې معاشونه مقرر کړل، او د مجاهدينو د بد معرفي کولو لپاره يې له منبر او محراب څخه سوء استفاده وکړه. دغو رواجي ملايانو يرغلګر مستأمنين او مجاهدين باغيان وبلل.

حکومت هر کال د دغو اجيرو ملايانو يو زيات شمېر په دولتي پيسو حج ته هم ولېږل.

د کرزي د ادارې د تعليم او تربيې وزير فاروق وردګ د 2013م د ډسمبر په ١١تاريخ ولسي جرګې ته اعتراف وکړ چې له همدغو نيمه باسواده ملايانو څخه يې ۶۵۰۰ تنه پرته لدې چې شهادتنامې ولري د هېواد د معارف په نظام کې د استاذانو په حيث مقرر کړي دي.

د امريکايانو په لاس د جوړ شوي حکومت لخوا د ملايانو د روزلو په هکله د بي بي سي راډيو پښتو څانګې ويبسايټ د ۲۰۱۳م کال د

1- ۷۲ مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

سپتمبر په ۶ تاريخ وليکل چې: «افغان حکومت ۲۰۰۰۰ ملايان روزي». ددې خبر تفصيلات په لاندې ډول ول:

«« په افغانستان کې شاوخوا ۲۴۰ زره امامان او مؤذنان فعاليت لري.

افغان دولت د متحده عربي اماراتو په مرسته د جوماتونو د امامانو د روزنې لپاره يو پراخ روزنيز پروګرام پيل کړی دی.

په پام کې ده چې د دې پروګرام له مخې ۲۰۰۰۰ ديني عالمان او امامان وروزل شي.

د روزنې د دې پروګرام يوه برخه په مصر کې د الازهر پوهنتون د استادانو له خوا پرمخ وړل کېږي.

په پام کې ده چې د افغانستان د جوماتو د امامانو د روزنې د دې پروګرام په لړ کې ۱۰۰۰۰ تنه امامان له کابله او ۱۰۰۰۰ تنه نور له ولايتونو وروزل شي.

د جوماتونو د امامانو زياتره به په کابل کې د کورنيو او بهرنيو استادانو له خوا د اوږده مهال لپاره ديني زده کړې تر لاسه کړي.

د حج، ارشاد او اوقافو وزارت د جوماتو رييس مولوي عبد المالك ضيايي وايي په پام کې ده چې يو شمېر نور امامان نورو هېوادونو ته د روزنې لپاره واستول شي.

د روزنې په لومړيو پړاوونو کې اول نمره، دويم نمره او دريم نمره ټاکو. په دې کار سره ۴۰کسيزه ډله جوړېږي. دا ۴۰ کسيزه ډله بيا متحده عربي اماراتو ته استول کېږي. بيا چې کله دا ډله بېرته هېواد ته ستنه شي نو هغوی بيا نورو علماوو ته په مرکز او ولايتونو کې زده کړه ورکوي. "

په افغانستان کې شاوخوا ۲۴۰ زره امامان او مؤذنان فعاليت لري.

له دې ډلې یوازې نژدې ۴۰۰۰ یې له ارشاد، حج او اوقافو وزارت سره ثبت شوي دي.
دغه راز په افغانستان کې له ۱۲۰۰۰ جوماتونو یوازې ۱۴۰۰ یې له ارشاد، حج او اوقافو وزارت سره ثبت شوي دي.
اوس د الازهر پوهنتون د استادانو له خوا د قباء اصلاحي مرکز په نوم د یوه نادولتي مرکز په همکارۍ د جوماتونو امامانو او خطیبانو ته د دوئ له زده کړو په پراخه او لوړه کچه دیني زده کړې ورکول کېږي.
د دې مرکز مشر (محمد قاسم حلیمي) وایي له منبر څخه باید په ټولنه کې د سوله ییز ژوند کولو او د ټولنې د سمون لپاره کار واخیستل شي.
په کابل کې د مصر سفارت قونسل محمد صبري وایي د الازهر د پوهنتون شاوخوا ۵۰ دیني عالمان په کابل کې دي او د افغانستان په دیني مدرسو او ښوونځیو کې د تدریس ترڅنګ د خطیبانو او امامانو د روزنې چاره هم پر غاړه لري:
موږ پوهېږو چې افغانستان کې مشري د علماوو په لاس کې ده. دوئ د دې هېواد اساس جوړوي او خلك تل د دوئ خبرې اوري. موږ غواړو یو دیني عالم مخکې له دې چې منبر ته پورته شي او خلکو ته د دین پیغام ورسوي هغه باید په هر څه پوه وي. د هغه پیغام باید پر **سخت دریځۍ** ولاړ نه وي بلکې په اعتدال او منځ لاریتوب باید متکي وي.
موږ دا درك کړې چې د افغانستان او مصر علماء باید د د دیني مفاهیمو د ښه درك لپاره پخپل منځ کې د نظرونو تبادله وکړي. زموږ لپاره د دین اساس منځلاریتوب دی. "
افغان حکومت یوازې ۳۶۰۰ امامانو او خطیبانو ته د میاشتې شاوخوا ۴۰۰۰ افغانۍ میاشتنې معاش ورکوي او پاتې نورو ته د

هرې سیمې له رواج سره د خلکو له خوا د میاشتې ټاکلې اندازه پیسې ورکول کېږي.
هغه چې د ارشاد، حج او اوقافو وزارت چارواکو په وینا د امامانو ترمنځ د یوه واحد غږ د رامنځ ته کولو مخه یې ډب کړې ده)).[1]
همدا ډول په پاکستان کې امریکا پلوي حکومت د پاکستان د رواجي او جمهوریت پلوو ملایانو ټول تنظیمونه، مدارس او دارالافتاء ګانې د (لال مسجد) له حرکت، د نفاذ شریعت محمدي له حرکت او د طالبانو له حرکت څخه نه یوازې دا چې لیرې وساتلې، بلکې په ښکاره یې له هغوئ څخه د دغو جهادي او تحریکي نهضتونو په غندلو کې بیانونه هم صادر کړل، او هم یې له هغوئ سره د همکارۍ د نه کولو فتواګانې ورڅخه صادرې کړې، چې دې کار په پاکستانۍ ټولنه کې د رواجي او جمهوریت پلوو ملایانو موقف ته ډېر سخت تاوان هم ور واړاوه، او د عامو مسلمانانو دیني اعتماد یې له هغوئ څخه سلب کړ.
د دې تر څنګ دا هم ولیدل شول چې د برتانیې او امریکا حکومتونو په مستقیم ډول د پاکستان له ځینې مشهورو مدارسو او په خاص ډول له هغو سره چې په صوبه سرحد کې نه دي تماسونه ونیول، او ځینې مشهورو مدرسو خو لا په کراچۍ کې په هغو موضوعاتو کې چې غرب ته په اوسني وخت کې ډېر اهمیت لري، لکه د بشر د حقوقو، د نورو دینونو په مقابل کې د زغم، سوله ییز ژوند او د ېته ورته نورو موضوعاتو کې (تقریري مسابقې) هم په کار واچولې، او په دغو مسابقو کې د کامیابانو لپاره درنې نقدي جائزې هم په نظر کې نیول شوې وې.

---

[1]- http://www.bbc.com/pashto/afghanistan/2013/09/130906_ss-afghanistan-to-train-mullahs

د شپږمي توصيې د پرځاي کولو لپاره په افغانستان کې د P. R. T ګانو او امريکايانو لخوا په بېلابېلو ولاياتو کې مساجد او مدارس جوړ شول او هغه ماډرن يا رواجي ملايان ورکې موظف شول چې له جهاد او مجاهدينو سره کينه لري.

او همدارنګه په پاکستان کې د ديني مدارسو په چوکاټ کې حکومتي ډوله د شرعياتو غير رسمي فاکولتې هم جوړې شوې، او هغه محصلين ورکې جذب شول چې پخوا يې مدرسې نه وې ويلې. د دولتي پوهنتونونو او کالجونو دغه فارغان يوازې په څو لنډو دورو (Short courses) کې د برخې اخيسلوله لارې چې هغه هم اکثره د حکومتي پوهنتونونو د استاذانو لخوا ورته تر سره کېږي د اسلام د علماؤ په القابو نازول کېږي، او د مدارسو اداري، توجيهي او مطبوعاتي چارې ورسپارل کېږي، تر څو په راتلونکي وخت کې دغه ډله خلک د ماډرن علماؤ په حيث په مدارسو کې تبارز وکړي.

د تعجب ځای خو لا دا دی چې دغه ډول ماډرن شاګردانو ته د شاګردۍ په وخت کې هم تر مدرسينو يې لوړې تنخواګانې ورکول کېږي، پداسي حال کې چې د مدرسې نور طالبان د چندو په راټولولو ګومارل کېږي، او ډېره موده په داسې علومو او فنونو مصروف ساتل کېږي چې اصلاً ورته هېڅ ضرورت نه شته.

همدغه پاکستاني مدارس اوس په ښکاره خپل شاګران له مجاهدينو سره له يوځای کېدو منع کوي، او مجاهدين ورته د دين او د وطن د دښمنانو په حيث معرفي کوي.

البته دغه خبره يوازې په هغو مدارسو پورې خاصه ده چې چلوونکي يې له حکومت سره قوي روابط لري، او سياسي اجنډا يې هم له حکومت سره شريکه ده.

د اومې توصیې د عملي کولو لپاره چې باید د مجاهدینو نظریاتو ته د (وهابیانو نظریات) وویل شي هم په ساحه کې پراخ کار روان دی.
غربي مطبوعات هڅه کوي جهادي فکر یو (وهابې) فکر وښیي او په دې هکله ښه پراخ تبلیغات کوي. او هم په غیر مستقیمه طریقه رواجي ملایان تحریکوي تر څو له مذهب څخه د دفاع په نامه د هغو عربو مجاهدینو په خلاف موقف ونیسي چې یوازې د الله ﷻ د رضا په خاطر یې د جهاد لاره نیولې ده، او پدې لاره کې یې له ماڼیو، وظیفو، هوسا ژوند ، خپل کور او کلي او بالآخره له هر دنیاوي نعمت څخه ځانونه محروم کړي دي، د غرونو او غارونو ژوند او د شهادت او ټوټه ټوټه کېدلو مرګ یې خوښ کړی تر څو د الله ﷻ له دین او د مظلومو مسلمانانو له ننګ او ناموس څخه دفاع وکړي.
امریکایان غواړي چې عام افغانان باید دغه مجاهدین پردي وبولي، خو د دوئ په خلاف راغلي یرغلګر صلیبي پوځیان باید خپل دوستان وګڼي.
او که خبره د(وهابیت وي)، نو د وهابیانو تنظیمونو خو په افغانستان، پاکستان، سعودي او مصر څلور واړو کې له امریکا پلوو حکومتونو سره بیعت کړی دی. او د مجاهدینو په خلاف د حکومتونو له نعمتونو څخه خوندونه اخلي، د مجاهدینو په خلاف فتواوې صادر وي او (خوارج) یې بولي، او په ښکاره د صلیبي ځواکونو په خلاف جنګېدونکو مؤمنو مجاهدوته د (ګمراه ډلې) خطاب کوي.

د بنسټګرو مخالفت او مخنیوی

د RAND Corporation امریکایې تحقیقاتي اداره د سیکولر عناصرو له ملاتړ او له رواجي ملایانو څخه د استفادې د لارو چارو تر تشخیصولو وروسته په خپل کتاب ((Civil democratic Islam

کې دریښتینیو مسلمانانو چې دوئ یې بنسټګر بولي د مخالفت او مخنیوي یوه مفصله طرحه وړاندې کوي چې عناصر یې په لاندې ډول معرفي کوي او لیکي:

«**د اسلام په اړه باید د بنسټګرو د تعبیر او تفسیر مخالفت وشي او غلطي یې بربنډې کړای شي.**

د بنسټګرو هغه روابط باید راوسپړل شي چې له غیر شرعي ډلو سره یې لري.

د بنسټګرو زور زیاتی او د هغه عواقب باید خلکو ته نشر شي.

د دې خبرې د اثبات لپاره باید ډېر کار وشي چې بنسټګر د خپلو ټولنو او دولتونو د ترقۍ او پرمختګ لپاره هېڅ پروګرام نه لري. او همدغه پیغام باید په خاص ډول ځوانانو، عامو او ساده خلکو، ښځو او په غرب کې میشتو اقلیتونو ته ورسول شي. (تر څو خلک په هغوئ اعتماد ونه کړي).

د خلکو له ذهنونو څخه باید د بنسټګرو احترام د هغوئ دکارنامو تقدیرول وایستلی شي. او هم باید په بدو نومونو لکه: ویره اچوونکو، ورانکارو او ډارنو یاد کړای شي.

لیکوالان، ژورنالستان او څېړونکي باید وهڅول شي چې د بنسټګرو په هکله د فساد، نفاق او فسق لیکنې وکړي، راپورونه تیارکړي او خپاره یې کړي.

باید کوښښ وشي چې بنسټګر په بېلابېلو طبقو وویشل شي». [1]

پورتنۍ توصیې هم په دقیق ډول په افغانستان کې په لاندې ډول د عملي کېدلو په جریان کې دي:

1- Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

امریکا د خپلې مېډیا له لارې کوښښ کوې چې (حقیقي اسلام) د مجاهدینو یو خپل (افراطي تعبیر) وبولي چې په اوسنۍ زمانه کې د عملي کېدلو وړتیا نه لري. او هغه (اسلام) حقیقي اسلام وبولي چې د دوئ لخوا په (سیکولر) اسلامي هېوادونو کې رامنځته شوی او همدوئ یې تر شا ولاړ دي.

امریکا او ملګري یې کوښښ کوي چې په درواغو د مجاهدینو او (مافیایي) ډلو تر منځ د روابطو خبرونه خپاره کړي. او د مجاهدینو مصاریف له مخدرو موادو څخه له لاسته راغلو پیسو څخه وګڼي.

د غرب مېډیا شپه او ورځ د مجاهدینو په خلاف منفي تبلیغات کوي چې د امریکا او غرب د رندو او وحشیانه بمباریو د مرګ ژوبلې پړه پر مجاهدینو واچوي.

که امریکایان په سلګونو کلیوال او عام خلک ووژني هغه یوه سهوه او غلطي هم نه بولي، بلکې اصلاً یې خبر نه تأییدوي، که څه هم چې د دوئ ګوډاګیانو څو څو ځله هغه تأیید کړې هم وي. خو که مجاهدین چېرته کوم خائن، غدار او جاسوس ووژني او یا کوم شرعي حد نافذ کړي نو له هغه څخه بیا ډنډوره جوړوي، او په هفتو هفتو د غرب مېډیا ور باندې مرکې او تبصرې خپروي.

امریکا کوښښ کوي مجاهدین ورانکاري او د سولې دښمنان معرفي کړي. خو خپله یې چې نیم افغانستان لوټې لوټې کړ، په لکونو خلک یې د وطن پرېښودلو ته اړ کړل، او په لسګونو زره بې ګناه خلک یې په تېرو څو کلونو کې ووژل، او مؤسسو یې په لسګونو ملیارده ډالر غلا او اختلاس کړل، خو بیا هم غواړي ځان د سولې کوتره وښیي او د افغانستان د آبادولو دعوی وکړي.

غرب هڅه کوي چې د خپلو تبلیغاتو له لارې د اسلام ریښتیني علماء او مجاهدین د تنګ نظرو، ببرته پاتو، نامهذبو، سخت زړو، کم

علمو او بې سوادو په حیث معرفي کړي. او د مجاهدینو هغو زړورو او حیرانوونکو کارنامو ته چې ټول کفار یې هیښ او حیران کړي دي ډارن او بزدلانه بریدونه ووایي.
که د اسلام حقیقي علماء بېرته پاتې، نامهذب او کم علمه وي، نو ټول غرب یې د خبرو ځواب په خبرو او منطق ولې نشي ورکولی؟
ولې د خبرو او منطق پرځای له بمونو او مرګونو کار اخلي؟
او که مجاهدین ډارن وي، نو بیا امریکا یوازې ولې نه ور میدان ته کېږي؟
ولې یې ټوله دنیا په زاریو او ننواتو د ځان تر څنګ درولې ده؟
دا چې د ریښتنیو علماؤ او د الله ﷻ د لارې د مجاهدینو په منځ کې که څه هم چې معصوم ندي فسق او اخلاقي فساد وجود نه لري، نو ځکه غرب پلوو لیکوالو ته هم څه په لاس نه ورځي چې لیکل پرې وکړي.
د مجاهدینو پر بېلابېلو ډلو او طبقو د وېشلو هڅه له پخوا راهیسې روانه ده، کله کوښښ کوي یوه ډله د منځلارو په نامه او کله بله ډله د منځلارو په نامه ونوموي. خو تر اوسه هېڅوک د دوئ د خوښې په منځلاریتوب ندي راوتلي، او هغو چې ددوئ په خوښه منځلارۍ توب منلی هغوئ بیا د مجاهدینو له صفه تجرید شوي دی.

د ډیموکراتو عناصرو مرسته

د (رنډ کارپوریشن) څېړنیز مرکز که په خپلې طرحې کې له یوې خوا د ریښتینو مسلمانانو او مجاهدینو د بدنامولو او په هغوئ پورې د تورونو او تهمتونو د پورې کولو توصیه کوي، نو له بلې خوا په اسلامي هېوادونو کې د هغو بې دینه (سیکولر) عناصرو د تقویې او د هغوئ د مواقفو په ستایلو، او په ټولنه کې ورته د قیادي حیثیت د ورښلو طرحه هم په لاندې ټکو کې وړاندې کوي او لیکي:

((سیکولر او ډیموکرات عناصر باید وپوهولای شي چې بنسټګر د دوئ او د امریکا مشترک دښمنان دي.

په اسلامي هېوادونو کې باید کوښښ وشي چې غرب پلوي او ډیموکراټ عناصر له هغو جهتونو سره له ائتلاف څخه لیرې وساتل شي چې له امریکا سره اختلاف لري لکه نشنلستان او یا د کمونیستي ایډیالوژۍ لرونکي عناصر، (هسی نه چې غرب پلوي دیموکراتان د غرب په ځای د بل چا د اجنډا لپاره په کار اخته شي).

په اسلامي نړۍ کې باید د دین او دولت د جلا والي نظریه تقویه شي.

او پدې لار کې باید مسلمانانو، ته دا تلقین وشي چې دغه نظریه دین ته هېڅ خطر نه پېښوي، بلکې دین نور هم خالص کوي او تقویه کوي یې.

په اسلامي ټولنو کې باید نوي قیادتونه ایجاد کړای شي او هغوئ ته رشد ورکړل شي.

هغه غرب پلوي نوي قیادتونه چې د ذلیل کېدلو له خطر سره مخ دي باید په هغو کې له مدني حقوقو څخه د مدافعو قیادتونو زړورتیا او مواصفات پیدا کړو. په خاص ډول په ښځو کې لکه په افغانستان کې چې (سیما ثمر) او په مصر کې (نوال سعداوي) رامنځته شوې دي.

د مسلمانانو اکثریت باید په پراخو سیاسي فعالیتونو کې شریک کړای شي، تر څو د عامو مسلمانانو د (افراطي مسلمان کېدو) مخنیوی وشي. او د افراطي مسلمان کېدو په عوض دا خبره ورته تلقین کړای شي چې اسلام خو د دوئ د فرهنګ یوازې یو جزء تشکیلوي، او د هغه تر څنګ نور شیان هم شته چې د ټولنې عمومي فرهنګ ترې جوړېږي.

د مدني ټولنې فرهنګ ته دې وده ورکړل شي. په خاص ډول په جنګ ځپلو سیمو، مهاجرینو او له کړکېچ څخه په راوتلو ټولنو کې.

سیکولر او دیموکرات قیادت باید له دغه ډول وضعیت څخه استفاده وکړي، د غیر حکومتي مؤسساتو او ټولنو په جوړولو او په کلیو او ښارونو کې داسې بنسټیز فرصتونه ایجاد کړي چې په نتیجه کې په خلکوکې معتدل (ماډرن) سیاسي قیادتونه او سیاسي فرهنګ راوټوکېږي).([1])

پورتنۍ یادې شوې توصیې هم د نورو توصیو په څېر په پوره دقت په اسلامي هېوادونو او بیا په خاص ډول په هغو هېوادونو کې چې جهادي حرکتونه ورکې موجود دي عملي شوې دي.

امریکا نه یوازې د سیمې ډیموکراټ او سیکولر عناصر پدې وپوهول چې ربښتني مسلمانان د دوئ او د امریکا مشترک دښمنان دي، بلکې عملاً یې دیموکرات حکومتونه د خپل ځان ترڅنګ د مسلمانانو په خلاف د جنګ په صف کې ودرول. همدغه سیکولر حکومتونه دي چې په لکونو مسلمانان بې کوره کوي، وژنې یې او په کلیو او کورونو یې پدې جرم بمونه اوروي چې هغوئ اسلامي ژوند غواړي.

همدغو د پردیو په لاس جوړو شویو حکومتونو داسې نظامونه جوړ کړي چې اسلام ورکې هېڅ ځای او نقش نه لري. دین یې د دولت او نظام له چارو محروم کړی، او په ټولنه کې یې یوازې تش نوم غواړي او بس. او که څوک د عملي اسلام غوښتنه کوي هغه د تروریستو، بنسټپالو، سخت دریځو او ورانکارو په نامه ځپل کېږي.

غربیانو مسلمانو ملتونو ته د حقیقي قیادتونو او ربښتینیو قهرمانانو پر ځای ډمان، سندرغاړي، لوبغاړي، ګډاګر، کرکټیان او د فلمونو ممثلین د قهرمانانو په حیث ورمعرفي کړل. او شپه او ورځ د غرب او

1- ۷۰-۷۳ مخونه Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

د هغوئ د ډيموکراټو ملګرو مطبوعاتي او نشراتي اداري د همدغو جعلي قهرمانانو په ځلولو او ستايلو بوختې دي. غواړي چې د مسلمانو ولسونو ځوانان دې په هر څه کې د دغو خلکو تقليد وکړي.
غرب دغو جعلي قيادتونو ته د رشد او تبارز ورکولو پخاطر په سلګونو بېلابېلې ټولنې، جرګې، سازمانونه، ادبي بهيرونه، کلبونه، قومي جرګې او کلتوري بنيادونه ايجاد کړي دي، ترڅو همدوئ د ټولنې په اجتماعي ذهنيت کې د قهرمانانو په حيث ځای و نيسي.
په افغانستان او نورو اسلامي هېوادونو کې د ډيموکراټانو تعليمي نظام او مېډيا هڅه کوي خلکو ته اسلام د يو رواجي دين په حيث چې په عرفونو او عنعناتو ولاړ دی ورمعرفي کړي. او دا هم ورته تلقينوي چې اسلام بايد د دوئ د فرهنګ يو جزء وي، نه دا چې د ژوند هر څه دې يې د اسلام تابع وي.
د غرب او د هغه د لاسپوڅو ډيموکراتانو اخبارونه، راډيوګانې او تلويزيونونه د مسلمانانو د بېلابېلو مهمو سياسي، اجتماعي، فرهنګي، پوځي او ستراتيژيکو چارو په هکله له داسې اشخاصو سره مرکې کوي چې هغوئ اصلاً نه په اسلام خبر دي او نه د اسلامي نړۍ د مشکلاتو د تشخيص استعداد او ظرفيت لري. بلکې ټول يې هغه خلک دي چې کوښښ کوي په هر څه کې د غرب تله درنه او دريځ يې پرحقه وښيې. او دا هر څه د دې لپاره تر سره کېږي چې دغه ډول خلکو ته په ټولنه کې قيادي حيثيت ور وبښي.

د بنسټګرو په خلاف هجومي کړنلاره

د Civil democratic Islam کتاب په پای کې د مسلمانانو په خلاف غرب او د هغه سيکولرو ملګرو ته يوه هجومي کړنلاره ټاکي، تر څو اسلام او مسلمانان په خپل کور کې تر هجوم لاندې ونيول شي

او دا توانایې له لاسه ورکړي چې خپل دعوت او جهاد غرب ته ورسوي.
په دغې هجومي کړنلارې کې استعمالېدونکي وسایل بیا هم له اسلامي نړۍ څخه غوره شوي دي، تر څو د مسلمانانو په خپله وسله ببرته همدوئ له منځه یوړل شي.
دغه کړنلاره په درېو مهمو بنسټونو درول شوې ده چې په لاندې ډول دي:
۱ـ مسلمانان له هجومي استعداد او صلاحیت څخه محرومول.
۲ـ له صوفیانو او تصوف څخه د غرب د اهدافو د تر سره کولو لپاره استفاده کول.
۳ـ د نوي نسل غربي ډوله روزل.
چیریل بینارډ دغه هجومي تګلاره پدې ډول تشریح کوي او لیکي:
((... **په بنسټګر اسلام پورې له مربوطو اشخاصو او منصبونو څخه باید د قانونیت او صلاحیت حیثیت سلب کړای شي، او هم ورباندې اخلاقي بریدونه تر سره شي. تر څو هغوئ له خپل ځان څخه په دفاع مصروف وساتل شي او د غرب اخلاقي فساد یې له یاده ووځي**))[1]
همدارنګه له تصوف څخه د استفادې په هکله لیکي:
((**صوفي مذهب ته باید ډېر اهمیت ورکړل شي. هغه هېوادونه چې صوفیانه توجهات لري د هغو اوسېدونکي باید دېته وهڅول شي چې پر خپل صوفیانه تاریخ او فرهنګ ټینګار او ترکیز وکړي او د اسلام صوفیانه فهم ته دې په تعلیمي نصابونو کې ځای ورکړي، ترڅو خلک صوفیانه اسلام ته وروبولي**)). ([2])

1- ۷۲ مخ Civil democratic Islam Partners Resources and strategies
2- پورتنی مصدر ۵۸ مخ.

چیریل د تصوف او صوفیانو په هکله لیکي:

((... صوفیان په ماډرنستانو کې شمېرل کېدی شي. هغوئ د اسلام په اړه یو آزاد فکر او تعبیر لري. په کار ده چې په افغانستان او عراق کې چې خلک یې صوفیانه عنعنات لري صوفیانه تأثیرات په تعلیمي نصابونو او د خلکو په کلتوري معیارونو کې تشویق او تأییدکړای شي... صوفی حرکت د خپلې فلسفې، خپلو صوفیانه اشعارو، او خپلې موسیقۍ له لارې د بېلابېلو دینونو تر منځ د وصل کېدو قوي پلونه غزوي)).

له صوفیانو او تصوف څخه د استفادې توصیې په افغانستان کې په لاندې ډول عملي شوې:

د امریکایانو له راتګ سره سم د افغانستان او سیمې په لویو او وړو ښارونو کې د خرافي زیارتونو بازار ډېر ګرم شو. د اطلاعاتو او کلتور وزارت چې امریکایې پلوی (مخدوم رهین) یې په رأس کې وو په ښارونو کې د صوفیانه دربارونو او خانقاوو جوړولو ته پوره توجه وکړه. بېلابېلو منحرفو صوفیانه ډلو په کابل او ولایاتو کې دعوتي پروګرامونه پیل کړل.

حکومت د بلخ په ولایت او د کابل په (کارته سخي) کې په خرافي زیارتونو هلته په ترسره کېدونکو مشرکانه مراسمو په لکونو ډالره ولګول. د سیمې د هېوادونو په مزارونو کې د ملنګۍ، چرسیتوب، موسیقۍ او ګډا د محفلونو د برابرولو لپاره ډېرې آسانتیاوې رامنځ ته شوې. او دا هر څه د صوفیانه اسلام د مظهر او روحانیت ته د توجه تر عنوان لاندې تر سره کېږي. مساجد او مدارس بمبارېږي، مدرسین او طالبان وژل کېږي، خو په مقابل کې یې خانقاوې او صوفیانه دربارونه ودانېږي.

همدغه صوفیانه اسلام ته درواج ورکولو په نیت ۲۰۰۷ م کال د (یونسکو) لخوا د مشهور صوفي شخصیت (جلال الدین رومي) په نامه ونومول شو. او د هغه د صوفیانه شخصیت، فلسفې او افکارو په اړه د اروپا په بېلابېلو ښارونو او استشراقي مراکزو کې سیمنارونه او غونډې جوړې شوې، تر څو د هغه صوفیانه افکار خلکو ته د اسلام په حیث معرفي کړای شي.

امریکا غږ، بي بي سي، آزادي راډیو او د غرب نورو راډیوګانو چې د اسلامي هېوادونو لپاره خپرونې کوي په خپلو خپروونوکې د تصوف پروګرامونه پیل کړل او خلکو ته یې دا تلقین ورکوول شروع کړل چې حقیقي اسلام هغه دی چې صوفیان یې غواړي او (ټولو انسانو) ته د قدر په سترکه ګوري. نه هغه اسلام چې مسلمانانو ته د کفارو په خلاف د جنګېدلو امر کوي، هغه چې مجاهدین یې غواړي او د هغه د نافذولو لپاره جهاد او مبارزه کوي.

البته دا خبره باید ضرور واضحه کړای شي چې تصوف په دوه ډوله دی. یو هغه تصوف دی چې خلکو ته د زهد، تقوی، مأثورو اذکارو او په سنتو د عمل کولو درس ورکوي. چې پدې معنې کې تصوف زهد، تقوی، حسن خلق او ایثار ته ویل کېږي چې پدې معنی باید هر مسلمان ذاکر او زاهد وي.

او بل فلسفي تصوف دی چې د(وحدة الوجود)، (وحدة الشهود)، (حلول)، (اشراق)، (د عباداتو د ضرورت د نشتوالي) او (یوازې د زړه د پاکوالي) په مشرکانه فلسفې ولاړ دی، چې کټ مټ همدغه ډول تصوف په هندویزم، مسیحیت، یهودیت، بودائیت، کنفوشیسیت، زردشتیت او نورو فلسفو کې هم وجود لري.

دغه ډول تصوف په اسلام کې هېڅ ځای نه لري او د اسلام ربښتنیو علماؤ تل د هغه له خطر څخه مسلمانان وېرولي دي. خو غرب ته بیا

همدغه تصوف مطلوب دی، ځکه چې په دغه تصوف باندې یهودیت، مسیحیت، هندویزم او نور دینونه او فلسفې د حقیقي اسلام په مقابل کې سره راټولېدی شي. لکه چې همدا اوس یې په ټوله دنیا کې د جهاد په خلاف یوه مشترکه جبهه نیولې ده.

له تعلیم څخه د اسلام په خلاف کار اخیستل

دا چې تعلیم څه ډول د اسلام په خلاف د یوې وسیلې په حیث وکارول شي او د ښې کارونې په صورت کې کوم نتائج د امریکا په لاس ورځي (چیریل بنارډ) یې داسې وضاحت کوي :

((... **دا په آسانۍ سره ممکنه نده چې بالغ او متدین خلک چې له اسلامي حرکتونو سره تړاو لري تر تأثیر لاندې راوستل شي او د خپلو نظریاتو پرېښودلو ته دې وهڅول شي. خو دا کار په ډېرې آسانۍ سره په نوي نسل کې ترسره کېدای شي، پداسې شکل چې د ډیموکراتیک اسلام پیغام او مفاهیم دې ورته په تعلیمي نصاب او عمومي نشراتو کې وړاندې کړای شي**))([1]).

وروسته هغه په دې لاره کې د پرتو خنډونو په هکله لیکي :

((... **خو پدې ډګر کې هم بنسټګرو د خپل تسلط د ټینګولو لپاره ډېر کار کړی دی. او ښکاري چې هغوئ د دې میدان پرېښودلو ته له سختې جګړې پرته تیار نه دي. نو په کار ده چې په هماغه قوت او پیمانه چې بنسټګر پدې میدان مسلط دي مونږ هم کار وکړو، تر څو دا میدان هم له دوئ څخه خپل کړو**)). ([2])

1- ۷۲ مـخ. Civil democratic Islam Partners Resources and strategies

2- پورتنی مصدر.

د تعلیم د استعمالولو په اړه هم د RAND Corporation توصیې ښې په دقت سره په افغانستان او سیمه کې په لاندې ډول د عملي کېدو په حال کې دي:
امریکایانو پر افغانستان د تسلط د قایمولوسره سم په یوه میاشت کې ټول تعلیمي نصاب تبدیل کړ. د مجاهدینو او طالبانو د وخت نصاب چې له تجربوي علومو سره یې د دین ښوونه هم کوله، لغوه شو، او پر ځای یې د امریکا د (نبراسکا) د پوهنتون لخوا جوړ شوی نصاب مقرر شو.
له نوي تعلیمي نصاب څخه د جهاد، هجرت او له کفارو سره د دښمنۍ په اړه ټول مضامین وېستل شوي، او پر ځای یې د سولې او تفاهم، ښځې او ننني نړۍ او د تروریزم (جهاد) په خلاف د جدوجهد په هکله مضامین ځای پرځای شوي دي.
امریکا چې د نبراسکا په پوهنتون کې د افغانستان د تعلیمي چارو کوم د څېړنو مرکز جوړ کړی ؤ هغه یې افغانستان ته رانقل کړ،او د پوهنې د وزرات د ټولو چارو نګراني یې د دغه مرکز او نورو امریکایي تعلیمي مراکزو د مسؤولینو په غاړه ور واچوله.
د امریکا سفارت څو څو ځلې افغان ښځینه او نارینه معلمان د زده کړې او د امریکا د تعلیم له روحیې سره د آشنا کېدو لپاره امریکا ته ولېږل، او همدا سلسله لاتر اوسه روانه ده.
د تعلیم د(سیکولر) کولو لپاره د کابل د رژیم تر څنګ په سلګونو نورې اروپایي او امریکایې مؤسسې هم په بېلابېلو شکلونو په کار اخته دي چې ځینې یې په لاندې ډول دي :
۱ـ د آغاخان تعلیمي خدمات (AKES)
۲ـ د آغاخان د کلتوري خدماتو مرکز (AKTC)
۳ـ د افغان تحصیلي بورسونو بنیاد (FSA)

۴ـ د افغان ترک د تعلیمي خدماتو مؤسسه (ATCE)
۵ـ د افغانستان انکشافي او تربیوي مرکز (AITM)
۶ـ د افغانستان د لومړنیو زده کړو پروګرام (APEP)
۷ـ د افغانستان دښځو لپاره تعلیمي اوخدماتي مؤسسه (AWSE)
۸ـ د افغانستان د ماشومانو تعلیمي او تربیوي سرکس (MMCC)
۹ـ د افغانستان د ښځو لپاره د بشر د حقوقو د روزنې مرکز(THRA)
۱۰ـ د BBC روزنیزه پروژه: (BBC–AEP))
۱۱ـ د تعلیمي پرمختیاؤ اکاډمي (ACD))
۱۲ـ د زده کړې لپاره مشورتي سازمان (ACT)
۱۳ـ د سرف تربیوي او اضطراري دفتر (SERVE)
۱۴ـ د سي آی سي روزنیز مرکز (CIC– ETC)
۱۵ـ د ښوونې انکشافي مرکز (EDC)
۱۶ـ د افغانستان د ښځو تعلیمي مرکز (AWEC)
۱۷ـ د مېډې د تعلیمي مرستو مرکز (MESAA)

دا ټولې هغه مؤسسې دي چې په افغانستان کې د اروپایې او امریکایي ادارو لخوا په تعلیمي چارو کې د فعالیت لپاره جوړې شوې دي، او ټولې په هم آهنګ شکل په افغانستان کې د تعلیم د نصاب، محیط، تګلارې او اهدافو د غربي کولو لپاره کار کوي.

د امریکایانو له راتګ سره په تعلیمي نصاب کې تبدیلۍ

د امریکا لخوا د افغانستان تر اشغالولو وروسته څو څو ځله تعلیمي نصاب تبدیل شو. اول ځل یې هغه نصاب له منځه یووړ چې د جهاد په کلونو کې د اسلام د اساساتو پر بنا په یوه سالمه اسلامي روحیه لیکل شوی وو.

د مجاهدینو د نصاب پر ځای یې یو بل نصاب راوړ چې د جهاد او د دفاع په اړه ټول مضامین او مفاهیم ورڅخه وېستل شوي وو، تر هغه وروسته یې بل نصاب عملي کړ چې په بشپړ ډول د(سیکولریزم) پر روحیه لیکل شوی او عیار شوی وو.
په وروستي نصاب کې داسې ادبیات او مفاهیم ځای کړل شوي دي چې په شعوري ډول نوی نسل له اسلامي مفاهیمو او عقائدو څخه په داسې ډول لیرې کوي او د غرب له فکري، اخلاقي او اجتماعي ارزښتونو سره یې آشنا کوي چې هغوئ وربانديې پوه هم نشي.
د غرب مفاهیم لکه سیکولریزم، لیبرالیزم، ډیموکراسي، په غربي معیار بشري حقوق، له کفر او کافرانو څخه کرکه نه کول، له کفارو سره ګډه سوله ییز ژوند او نور ډېر غربي مفاهیم په نوي نصاب کې په ډېرې زیرکۍ او ماهرانه طریقې په تدریجي ډول ځای پرځای شوي دي. او په مقابل کې یې ټول هغه مفاهیم له کتابونو څخه وېستل شوي چې د نوي نسل پر اسلام د ټینګ پاتې کېدلو په مقصد د مجاهدینو د وخت په نصاب کې ځای پر ځای شوي ول.
د دې لپاره چې د دې مدعا ثبوت مو وړاندې کړی وي یوازې د مثال په ډول د مجاهدینو د وخت د نصاب او د امریکایانو تر نګرانۍ لاندې د جوړ شوي نصاب د اول صنف د کتاب محتوی په مقایسوي ډول وړاندې کوو، او د هر مضمون په پای کې د راوړل شوې تبدیلۍ د وضاحت پخاطر یوه مختصره تبصره لیکو. لوستونکي به وګوري چې په څومره پیمانه اسلامي مفاهیم یوازې د اول صنف له کتاب څخه وېستل شوي دي:

دمجاهدینو دوخت نصاب   د کرزي د وخت نصاب

(الف)	**(الف)**
الله	الله
الله یو د ی.	الله یو دی.
محمدﷺ د الله ﷻ رسول دی.	مونږ د الله بنده ګان یو.

تبصره: د (محمد ﷺ د الله ﷻ رسول دی) جمله چې د کلمې طیبې دوهم جز دی غورځول شوې ده.

(ب)	**(ب)**
بابا	بریالی
بابا قرآن شریف وایي.	بریالی کباب خوري.
قرآن شریف د الله ﷻ کتاب دی.	بابا هم کباب خوري.

تبصره: (قرآن او د هغه لوستل) غورځول شوي. (قرآن شریف د الله کتاب ګڼل) غورځول شوي. او پر ځای یې د ګېډې د خواهشاتو د پوره کولو په مقصد د کباب خوړولو یادونه شوې ده.

تبصره: پاکوالي ته د تشویق پر ځای توپ کولو ته د تشویق مفهوم وړاندې شوی دی.

(پ)
پاک

زه خپل کالي پاک ساتم.
پاکوالی ښه دی.

(پ)
پوپل

پوپل توپ لري.
په توپ لوبې کوي.
زما توپ سپین دی.

(ت)
توره
احمد توره لري.
په توره جهاد کوي.

(ت)
تله
دا تله ده
په تله تول کوي.
توتیا توت تلي.

تبصره: د تورې او جهاد درس ټول غورځول شوی دی.

(ټ)
ټوپک
زما ماما ټوپک لري.
په ټوپک جهاد کوي.

(ټ)
ټال
خاټول په ټال کې زانګي.
ختټک د خاټولې ورور دی.

تبصره: د ټوپک او جهاد درس غورځول شوی پر ځای یې د بې پیغامه جملو درس راوړل شوی دی.

(ث)
ثواب
د ناروغ پوښتنه ثواب لري.
زه د ثواب کارونه کوم.

(ث)
ثور د پسرلي دویمه میاشت ده.
په ثور کې ګلان شنه کېږي.
کوثر په باغچه کې ګلان کري.

تبصره: د ناروغ پوښتنه او د ثواب کارونه چې دیني مفاهیم دي غورځول شوي دي.

(ج)
جهاد
جهاد فرض دی
احمد جهاد ته تللی دی.
زه به هم جهاد ته ځم.

(ج)
جاله وان
دا جاله ده
سراج جاله وان دی.
جاله له ژیو څخه جوړېږي.

تبصره: د جهاد د کولو او د هغه د فرضیت درس په جالې او جاله وان تبدیل شوی دی.

(چ)
چمن
دا چمن شین دی.
په چمن کې ګلان شنه کېږي.
مونږ د چمن ګلان نه شکوو.

(چ)
چمن چار مغز راوړل
کوچی توت او چار مغز خوري.
چمن د مچیو له شاتو سره مینه لري.

تبصره: د چمن د ګلانو د نه شکولو مفهوم د ماشومانو لپاره په اخلاقي لحاظ د توتو او د چارمغزو له خوړلو غوره دی، خو دلته غورځول شوی دی.

(ح)

حج

زما کاکا حج ته ځي.

د حامد پلار حاجي دی.

حج کول فرض دي.

(ح)

حج

ذبیح حج ته ځي.

د جمال کاکا حاجي دی.

حج کول فرض دي.

تبصره: مشکل نه لري.

(خ)

خدای ﷻ

خدایﷻ یو دی.

زه د خدایﷻ بنده یم.

زه په خدای ﷻ ایمان لرم.

(خ)

خیمه

کوچیان خیمې لري.

په خیمو کې ژوند کوي.

اختر په خره بار وړي.

تبصره: د خدایﷻ د توحید، د هغه د بنده ګۍ او پر هغه د ایمان درس غورځول شوی او پر ځای یې د کوچیانو د ژوند او د خره یادونه شوې ده.

(څ)

څادر

اسلم څادر لري.

د اسلم څادر نوی دی.

زه په څادر لمونځ کوم.

(څ)

څرخی

زما مور څرخی کوي.

څرخي ته په لومځي ناسته ده.

لومځی د وړیو څخه جوړېږي.

تبصره: په څادر د لمانځه کولو دیني مفهوم غورځول شوی دی.

(ځ)
ځان
زه خپل ځان پاک ساتم.
زلمی په پاک ځای کې کښیني.
ښه هلک بې ځایه خبرې نه کوي.

(ځ)
ځنګل
دا ځنګل دی.
توریالی هره ورځ ځنګله ته ځي.
ښځې او نارینه په ځنګله کې پانې ټولوي.

تبصره: د ماشومانو لپاره په اخلاقي لحاظ د ځان پاک ساتلو، په پاک ځای د کښیناستلو او د بې ځایه خبرو نه کولو مفاهیم تر ځنګله او په هغه کې له پاڼو ټولولو غوره دي، خو دلته غورځول شوي دي.

(د)
دین
اسلام زمونږ دین دی.
زه په خپل دین سر ورکوم.
روسان او ټول کافران زمونږ د دین دښمنان دي.

(د)
دوکان
ودود دوکان لري.
په د وکان کې سودا خرڅوي.
داود له ودود سره مرسته کوي.

تبصره: د اسلام د دین، په هغه د سر ورکولو او د دین دښمنانو د پېژندلو، درس غورځول شوی او پر ځای یې د دوکان درس راوړل شوی دی.

(ډ)
ډوډۍ
زه د ډوډۍ خوړلو په شروع کې

(ډ)
ډنډ
مونږ په باغچه کې یو ډنډ لرو.

بسم الله الرحمن الرحیم وایم.
مونږ په کور کې یوځای ډوډۍ خورو.
زما پلار مجاهدینو ته ډوډۍ ورکوي.

ماشومان په ډنډ کې لامبو وهي.
مونږ کله کله د ډنډ په غاړه ډوډۍ هم خورو.

تبصره: د ډوډۍ خوړلو په پیل کې بسم الله الرحمن الرحیم ویل، په کورنۍ کې یوځای ډوډۍ خوړل او مجاهدینو ته ډوډۍ ورکول ټول دیني او اخلاقي مفاهیم دي چې ټول له یوې مخې غورځول شوي دي.

(ذ)
ذکر
زه د الله ﷻ ذکر کوم.
مسلمانان د الله ﷻ ذکر کوي.
د الله ذکر ثواب لري.

(ذ)
آذان
ملا آذان کوي.
ذکي جومات ته ځي.
په جومات کې لمونځ کوي.

تبصره: دومره ډېر فرق یې نشته.

(ر)
روژه
روژه نیول فرض دي.
مونږ په کال کې یوه میاشت روژه نیسو.
روژه روغتیا ته ګټه رسوي.

(ر)
رمه
کوثر رمه لري.
رمه په غره کې پیایي.
له رمې څخه شیدې اخلي.

تبصره: د روژې د فرضیت، د روژې د نیولو او د هغې د ګټې درس ټول غورځول شوی دی او پر ځای یې د رمې او غره خبره راوړل شوې ده.

(ړ)
ړوند
ړوند سړی څه نه ویني.
د ړانده سره مرسته ښه ده.
زه د ړانده سره کومک کوم.

(ړ)
د زړګې پلار ړوند دی.
د ړانده سره مرسته کول ښه کار دی.
ړوند سړی اوربدل، لیکل او لوستل کولای شي.

تبصره: څه مشکل نه لري.

(ز)
زکات
زکات پر مسلمانانو فرض دی.
زکات په مال کې برکت پیداکوي.
زکات بې وزلو ته ورکول کېږي.

(ز)
زرګر
زما زوی زرګر دی.
زمرک له زرو څخه ګاڼې جوړوي.
په ګردیز کې د کاڼو دوکان لري.

تبصره:د زکات د فرضیت، د زکات له امله په مال کې د برکت او بې وزلو ته د زکات د ورکولو د دیني مفاهیمو درس ټول غورځول شوی دی او پر ځای یې د زرګر، زور او کاڼو خبره راوړل شوې ده.
د اول ټولګي د ماشوم لپاره دا جمله غیر منطقي او بې ځایه ده چې وایي (زما زوی زرګر دی).

(ژ) (ژ)

ژمی ژرنده

ژمي کې ډېر ساړه وي. نژند یوه ژرنده لري.

ژمي کې واوره اوري. پژواک د نژند ملګری دی.

خلک په ژمي کې تودي جامې اغوندي. پژواک ژرندې ته نژدې اوسېږي.

تبصره: د امریکاایي اشغال د وخت د نصاب په درسونو کې د افغانانو لپاره د داسې نومونو د معرفي هڅه شوي چې هېڅ اسلامی معنی نه لري، لکه نژند، پژواک، وږمه، تورګل، ګل اندامه، ګلناره او داسې نور. پداسي حال کې چې افغانان په خپلو اولادونو اکثره داسې نومونه ږدي چې عربي بڼه او دیني مفهوم لري.

(ږ) (ږ)

ږیره وږی

ږیره پرېښودل مؤکد سنت ده. وږمې او تورګل غنم وریبل.

زما پلار ږیره لري. سپوږمۍ د غنمو وږي راټول کړل.

د ږیرې خلالول په اوداسه کې سنت دي. وږمې د غنمو د وږو څخه کودې جوړې کړې.

تبصره: د ږیرې د پرېښودلو، د پلار د ږیرې د لرلو او د ږیرې د خلالولو د سنتوالي، د دیني مفاهیمو درس غورځول شوی دی او پرځای یې د وږمې او تورګل د غنمو خبره شوې ده.

(س)	(س)
سبق	سابه
زه په مدرسه کې سبق وایم.	اسلم له بازار څخه سابه راوړل..
استاذ مونږ ته سبق ښئي.	بسم الله سابه پاک ومینځل.
ما د قرآن شریف سبق یاد کړی دی.	سابه روغتیا ته ډېره ګټه رسوي.

تبصره: د مدرسې، سبق ویلو، د استاذ له لوري د سبق ښودلو او د قرآن د سبق دیادولو، د دیني مفاهیمو درس غورځول شوی دی او پرځای یې د سابو خبره شوې ده.

(ش)	(ش)
شیدې	شپون
غوا شیدې کوي.	شپون رمه پیایي.
له شیدو څخه مستې جوړېږي.	رمه چې مړه شي بیا شپیلۍ وهي.
زما شیدې خوښې دي.	دی په غره کې روشې هم خوري.

تبصره: د کرزې د نصاب په درس کې د شپیلۍ د وهلو چې شرعاً یو ناروا عمل دی د تلقین په هدف یادونه شوې ده.

(ښ)	(ښ)
ښار	ښار
دا ښار لوی دی.	زه په ښار کې اوسېږم.
دا ښار برېښنا لري.	ښار جګ جګ تعمیرونه لري.

دا ښار زما خوښ دی. په ښار کې کارخانې ډېرې دي.

تبصره: مشکل نه لري.

(ص)
صداقت
صداقت ښه کار دی.
صادق سړی د هر چا خوښ وي.
مسلمان سړی صادق وي.

(ص)
صندلۍ
مور ژمی صندلۍ ږدو.
د بصیر دوئ صندلۍ توده ده.
د صندلۍ ذغال خلاص شول.

تبصره: د صداقت، صادق سړي او مسلمان سړی، عبارتونه چې اسلامي روحیه لري غورځول شوي دي او پر ځای یې د صندلۍ او ذغالو خبره شوې ده.

(ض)
ضرر
ضرر رسول ګناه ده.
ښه هلک چاته ضرر نه رسوي.
مسلمان سړی بې ضرره وي.

(ض)
حوض
مونږ په باغ کې حوض لرو.
دا حوض افضل جوړ کړی دی.
په حوض کې ضمیر لامبو وهي.

تبصره: ضرر رسول دګناه په حیث معرفي کول، د ښه شاګرد ضرر نه رسول او د مسلمان بې ضرره والی، په اخلاقي لحاظ د ماشومانو لپاره تر حوض او لامبو وهلو غوره دي، خو دلته غورځول شوي دي.

(ط)
طالب

(ط)
طوطي

زما ورور د مدرسې طالب دی.	دا د طاهر طوطي دی.
دعلم طلب په هر مسلمان فرض دی.	طاهر له طوطي سره خبري کوي..
طارق د اسلام یو نومیالی مجاهد دی.	دخیاط طوطي شپیلۍ وهي.

تبصره: د طالب، مدرسې، د علم د طلب د فرض والي او د طارق (بن زیاد) د اسلام د نومیالي مجاهد ګڼلو د دیني مفاهیمو ارزښتمن درس غورځول شوی دی. او پرځای یې د طوطي او شپیلۍ وهلو یادونه شوې ده او د همدې درس په صفحه کې د طبلې عکس چې ډمتوب یوه آله ده هم لګول شوی دی.

(ظ)	(ظ)
ظریف	منظره
ظریف خپل نظافت ساتي.	دا دمحفوظ د کلي منظره ده.
نظافت د ایمان یوه برخه ده.	زمونږ هېواد ښکلې منظرې لري.
نظافت د روغتیا لپاره ګټه لري.	ښکلې منظرې د هر چا خوښېږي.

تبصره: د نظافت ساتل، هغه دایمان یوه برخه معرفي کول او د روغتیا لپاره د نظافت د ګټې ښودل، په یقیني ډول په اخلاقي او دیني لحاظ د منظرې تر معرفي د ماشومانو لپاره ډېر غوره دي. خو دامریکایي اشغال د وخت په نصاب کې غورځول شوي دي.

(ع)
علم
دعلم زده کړه په هر چا فرض ده.
مونږ په مدرسه او مسجد کې علم زده کوو.
بی علمه ژوندون ګران دی.

(ع)
ساعت
دا ساعت دی.
ساعت بېل بېل ډولونه لري.
عبدالله ساعت جوړونکی دی.

تبصره: د علم د زده کړې د فرضوالي، مدرسه او مسجد د علم ځای ګڼل او د بې علمه ژوندون د ګران ګڼلو د دیني مفاهیمو درس غورځول شوی دی، چې له علم، فرض، مسجد او مدرسې سره د دښمنۍ مقصد ورکې له ورایه ښکاري.

(غ)
غیرت
هرمسلمان په اسلام غیرت کوي.
افغانستان یو غرنی اسلامي مملکت دی.
د افغانستان مسلمانان دهېچا غلامي نه مني.

(غ)
غاښ
غمی غاښونه برس کوي.
د غمي غاښونه روغ دي.
غمی روغتیا ته ډېر پام کوي.

تبصره: په اسلام د هر مسلمان د غیرت کولو، د افغانستان د غرني اسلامي مملکت ګڼلو او د هېچا د غلامۍ د نه کولو، د مفاهیمو ارزښتمن درس غورځول شوی دی.

(ف)
فرمان
قرآن شریف د الله ﷻ فرمان دی.

(ف)
فوټبال
فواد او غفور فوټبال کوي.

مونږ د الله ﷻ فرمان منلی دی.	دوئ د فوټبال د لوبې سره مینه
مجاهدین د خپل مسلمان امیر لري.	
فرمان مني.	فوټبال کول روغتیا ته ګټه رسوي.

تبصره: قرآن شریف د الله ﷻ فرمان ګڼل، د الله ﷻ فرمان منل، د مجاهدینو له لوري د خپل مسلمان امیر فرمان منل، چې ټول دیني مفاهیم دي غورځول شوي دي.

(ق)	(ق)
قلم	قلم
زما قلم نوی دی.	قدیم سبق وايي.
زه په ډېر شوق خط لیکم.	دی په قلم لیکل کوي.
مقیم او فقیر خبرې کوي.	مقیم په سبق کې ډېر قابل دی.

تبصره: څه مشکل نه لري. ځکه چې د مجاهدینو په نصاب کې په دې درس کې کوم خاص دیني پیغام نه ؤ چې د وېستلو ضرورت يې پېښ شوی وای.

(ک)	(ک)
کور	کور
افغانستان د مسلمانانو کور دی.	زمونږ کور ښکلی دی.
کافران زمونږ د دین او وطن دښمنان دي.	زه خپل کور پاک ساتم.
مونږ په خپله پاکه خاوره کې دښمنان نه پرېږدو.	زمونږ په کور کې ګلان شته.

تبصره: افغانستان د مسلمانانو کور ګڼل، کافران د دین او وطن دښمنان ګڼل او په خپله پاکه خاوره د دښمنانو نه پرېښودل، چې ټول دیني مفاهیم دي او د جهاد او دفاع روحیه ورکې پرته ده غورځول شوي دي.

(ګ)

ګل

په پسرلي کې ګلان اوساګ شنه کېږي.

په باغ کې رنګارنګ ګلان وي.

ښه شاګرد د ونو څانګې او ګلان نه شکوي.

(ګ)

ګلان

دا دګلوباغ دی.

ګلناري د ګلانو ګیډۍ راوړه.

د ګلنارې برګ ګلان خوښېږي.

تبصره: څۀ مشکل نه لري. کوم خاص اسلامي مفهوم ورکې نه و چې د غورځولو ضرورت یې پیښ شوی وای.

(ل)

لمونځ

پر مسلمانانو لمونځ فرض دی.

مسلمانان په شپه او ورځ کې پنځه وخته لمونځ کوي.

زه لمونځ کوم.

لمونځ سړي له بدو کارو څخه ساتي.

(ل)

لو

لالالو کوي.

غنم په لاره ریبل کېږي.

لوګری د لو کالي اغوندي.

تبصره: د لمانځه د فرض والي، د پنځه وخته لمانځه د کولو او د لمانځه په سبب له بدو کارونو څخه د منع کېدلو درس چې د ماشومانو لپاره ډېر ارزښمن دیني پیغام لري غورځول شوی دی چې له لمانځه سره د دښمنۍ ښکاره بېلګه ده.

(م)	(م)
مجاهد	مور
د افغانستان مسلمانان مجاهدین دي.	زما مور کالي ګنډي.
مجاهدین له کافرانو سره جهاد کوي.	مور په اولاد حق لري.
جهاد کول له کافرانو سره فرض دي.	زه د مور احترام کوم.
زما کاکا جهاد ته ځي.	

تبصره: دافغانستان مسلمانان مجاهدین ګڼل، له کافرانو سره جهاد کول، د کافرانو په خلاف د جهاد فرض والی او د کاکا جهاد ته تلل، ټول جهادي مفاهیم دي چې له یوې مخې غورځول شوي دي.

(ن)
نوم
زه خپل نوم ليکلی شم.
زمونږ د پيغمبر نوم حضرت محمدﷺ دی.
زمونږ د ټولګي زده کوونکي کېږي.
خپل نوم ليکلی شي.
سپک او بد نوم اخيستل ګناه ده.

(ن)
نارنج
زما نارنج خوښېږي.
نارنج ډېره ښه ميوه ده.
په ننګرهار کې نارنج ډېر پيدا

تبصره: د پيغمبر صلي الله عليه وسلم نوم او د سپک او بد نوم اخيستل ګناه ګڼل، چې اسلامي مفاهيم دي غورځول شوي دي.

(ڼ)
منه
دا بڼ د منو ونې لري.
دا منه پخه ده.
پخه منه خوړه وي.
زه خامه منه نه خورم.

(ڼ)
اتڼ
اتڼ دافغانانو ملي دود دی.
افغانان له اتڼ سره مينه لري.
زما اتڼ ډېر خوښېږي.

تبصره: پدې درس کې اتڼ چې د ګډا يو ډول دی، د افغانانو ملي دود ښودل شوی. له هغه سره د افغانانو مينه ښودل شوې، او د شاګرد په ژبه ويل شوي چې زما اتڼ خوښېږي. او د درس په سرکې داسې يو عکس لګول شوي چې د څو ډمانو غټ غټ ډولونه په غاړه دي او يوه ډله ځوانان ګډوي. درس يوه ناروا عمل ته د ماشومانو د تشويقولو مفهوم افاده کوي، او داسې انګېرنه ورکوي لکه چې ټول

افغانان ګډېدونکي او اتڼچیان وي. پداسې حال کې چې د افغانانو شهرت د یو قوم په حیث په مېړانه، شجاعت، جهاد او دفاع کې دی. نه په ګډا او اتڼ کې.

(و) ورور
زما کشر ورور مدرسې ته ځي.
زه دخپل مشر ورور عزت کوم.
حامد له خپلو ورونړو سره ډېره مینه لري.
ټول مسلمانان سره ورونړه دي.

(و) واوره
په ژمي کې واروه اوري.
واوره ډېره یخه ده.
کوچنیان په واوره کې لوبې کوي.

تبصره: مدرسې ته تلل، د مشر ورور عزت کول، د ټولو مسلمانانو وروري، ټول اسلامي مفاهیم دي چې غورځول شوي دي. او پر ځای یې واوره او په هغې کې د لوبو کولو بې پیغامه جملې راوړل شوې دي.

(هـ) هوا
په پسرلي کې هوا ښه وي.
د دوبي په ډېره توده هوا کې ګرځېدل ښه نه دي.
سهار تازه هوا بدن ته ګټه رسوي.
زمونږ هېواد ډېره ښه هوا لري.

(هـ) اره
اره تېره غاښونه لري.
په اره لرګي اره کېږي.
نجار په اره کار کوي.

تبصره: په توده هوا کې د نه ګرځېدلو، بدن ته د تازه هوا د ګټې، د هېواد د ښې هوا د ستایلو مفاهیم په صحي، اخلاقي او د هېواد پالنې په لحاظ د ماشومانو لپاره د ارې تر غاښونو او د لړګې تر اره کېدولو غوره دي، خو ټول غورځول شوي دي.

همزه (ء)

قرائت

زه هر سهار د قرآن کریم قرائت اورم.

مونږ د قرآن کریم د قرائت په وخت کې خبرې نه کوو.

د قرآن کریم قرائت اورېدل ثواب لري.

مونږ اوس د پښتو او فارسي کتاب قرائت کولی شو.

د (همزی) (ء) حرف ندی معرفي شوی.

تبصره: د مجاهدینو د نصاب د همزې د حرف ټول درس چې یو اسلامي درس دی غورځول شوی دی.

(ی)

یو

ټول مسلمان په یو الله ﷻ ایمان لري.

او د یو پیغمبر ﷺ امتیان دي.

ټول مسلمانان دیو اسلامي قانون پیروان دي.

الله مو یو، قرآن مو یو، پیغمبر مو

(ی)

منی

زړګی خټکی خوري.

خټکي په منې کې پخېږي.

منی د میوو موسم دی.

یو، دین مو یو او قبله مو یوه ده.
هېڅوک نشي کولي چې مسلمانان
سره بېل کړي.

تبصره: د مجاهدینو د نصاب د (ی) درس چې پر الله ﷻ او رسول ﷺ د مسلمانانو د ایمان او د اسلامي قانون د منلو او د ټولو مسلمانانو د وحدت تلقین ورکوي غورځول شوی دی، او پر ځای یې د ختکي د خوړلو خبره یاده شوې ده.

اسلام

اسلام تر ټولو دینونو غوره دین دی. مونږ د اسلام د مبارک دین پیروان یو. حضرت محمدﷺ د اسلام پیغمبر او د مسلمانانو ستر لارښود دی. امام ابوحنیفه د اسلام یو لوی عالم او مجاهد ؤ. مونږ د امام ابوحنیفه په مذهب یو.	هېڅ نشته

تبصره: پورتنی درس چې ټول یو مهم اسلامي درس دی، د امریکایي اشغال د وخت له نصابه غورځول شوی دی.

مسواک

مسواک وهل سنت دي. مسواک وهل روغتیا ته ګټه رسوي. مسواک وهل غاښونه پاکوي او	هېڅ نشته

انسان د ناروغۍ څخه ساتي.
څوک چې مسواک نه وهي خوله
یې بوی کوي او خلک ترې کرکه
کوي او په ډول ډول ناروغیو
اخته کېږي.
تبصره: پورتنی درس هم چې یو دیني درس دی ټول د امریکایي اشغال د وخت له نصابه غورځول شوي دي.

سلام اچول

سلام اچول سنت دي. هر مسلمان
باید بل مسلمان ته سلام واچوي.
څوک چې سلام واچوي باید د هغه
ځواب ورکړ شي. ځکه چې سلام
اچول زمونږ ترمنځ مینه او محبت
پیداکوي.
زلمي پرون خپل پلارته ته وویل:
السلام علیکم، پلار یې وویل:
وعلیکم السلام، شاباش زویه! مونږ
باید مشرانو او کشرانو ته سلام
ووایو.
استاد چې نن ټولګي ته راغی ټولو
ته یې سلام واچاوه او بیایې په درس
پیل وکړ.

هېڅ نشته

تبصره: پورتنی درس هم چې ټول اسلامي مفاهیم لري، غورځول شوی دی.

اتحاد

هیڅ نشته	اتحاد ډېر ښه کار دی. الله تعالی مسلمانانو ته د اتحاد امر کړی دی او له بې اتفاقۍ څخه یې منع کړې ده. ځکه چې په اتفاق سره د مسلمانانو ترمنځ مینه پیداکېږي. د افغانستان مجاهدین په اتفاق سره جهاد کوي. پاک الله دې د دنیا ټول مسلمانان په اتفاق ولري (آمین).

تبصره: پورتنی درس د خپل دیني اهمیت له امله ټول د امریکایي اشغال د وخت له نصابه غورځول شوی دی.

زمونږ هېواد	زمونږ هېواد
زمونږ هېواد ډېر ښکلی دی. ډېر ځنګلونه او لوی لوی غرونه لري. په ښکلو درو کې یې سیندونه بهېږي. او خاوره یې د غلو دانو لپاره زیاته ګټوره ده. دا هېواد په زړه پورې کانونه هم لري. زمونږ هېواد د یو ګډ او شریک کور په شان دی. نو راځئ	افغانستان زمونږ ګران هېواد دی. کابل زمونږ د هېواد پایتخت دی. زمونږ هېواد لوی لوی ښارونه او ښکلې هوا لري. روسانو زمونږ پر اسلامي هېواد تېری کړی دی. د افغانستان مسلمان مجاهدین له تېري کوونکو سره جهاد

کوي. د دین او هېواد ساتنه پر چې خپل هېواد ودان او آباد
کړو. آباد دې وي زمونږ ګران   مونږ فرض ده.
افغانستان!

تبصره: د امریکایي اشغال د وخت په نصاب کې له پورتني درس څخه د اسلامي، مسلمان، مجاهدین، تېري کوونکو، جهاد، دین، هېواد ساتنه او فرض کلمات او مفاهیم چې زده کوونکو ته اسلامي روحیه ورکوي ټول غورځول شوي دي، د آبادۍ خبره یې کړې، خو د آزادۍ خبره یې غورځولې ده.

مرسته

د بې وزلو مرسته کول د هر مسلمان دیني وظیفه ده.
هر څوک چې بې وزلی ووینې باید له هغه سره مرسته وکړي.
مرسته کول له یو بل سره په مسلمانانو کې مینه او محبت پیدا کوي. که مونږ له یو بې وزلي، غریب او بې چاره سره مرسته او کومک وکړو نو الله ﷻ او پیغمبرﷺ راڅخه رضا کېږي. او که مونږ د بې وزلو او غریبو سره مرسته ونه کړو نو الله ﷻ او پیغمبر ﷺ به راڅخه ناراضه شي.
همدارنګه مونږ باید دکور په کارونو کې د خپل پلار، مور، ورونو او خپلوانو سره هم مرسته

همکاري

ټول ماشومان یو د بل همکارۍ ته اړتیا لري.
دوئ په هر کار کې باید یو بل ته لاس ورکړي. ځکه په ګډو هلو ځلو کې هر کار په ښه شان سرته رسېږي.
ماشومان په ګډ کار کې یو د بل څخه زده کړه کوي.

وکړو.

تبصره: په پورتني درس کې د محتوي د تبدیلۍ سربیره، لاندې اسلامي ټکي لکه: مسلمان، دیني وظیفه، په مسلمانانوکې مینه او محبت، الله ﷻ، پیغمبرﷺ، د الله ﷻ او د هغه د پیغمبر ﷺ رضا هم غورځول شوي دي.

پر پورتنیو تبدیلیو او غورځوونو سربیره څو نور مضامین هم په بشپړ ډول د اول صنف له کتابه غورځول شوي او پر ځای یې نور داسې مضامین راوړل شوي چې په ظاهره بې ضرره ښکاري، خو په حقیقت کې هغه د معاصرې غربي فلسفې د مفرداتو لپاره مقدمه او ذهن جوړونه ګڼل کېږي، چې په لاندې ډول د کتاب ښۍ خواته غورځول شوي مضامین او چپې خوا ته یې نوي راوړل شوي مضامین لیکو:

غورځول شوي مضامین	**نوي راوړل شوي مضامین**
د ناروغ پوښتنه	**انسانیت**
د ناروغ پوښتنه پر هر مسلمان لازمه ده. څوک چې د ناروغ پوښتنه وکړي الله ﷻ هغه ته ډېر ثواب ورکوي. پرون زما پلار د بریالي د کاکا پوښتنې ته تللی وو او د ډاکتر څخه یې ورته دوا راوړې وه. د بریالی کاکا ډېر ښه سړی دی پنځه وخته لمونځ کوي. که په جومات کې مسافر وي هغه ته ډوډي راوړي.	ټول انسانان یو شان پیدا شوي دي. هر انسان عزت لري، تور په سپین او سپین په تور، لوړوالی نه لري، خو هغه انسان تر نورو ښه دي چې نېکخویه وي، ښه کارونه وکړي او نورو ته ګټه ورسوي.

له خلکو سره ښه ګوزاره کوي. له لارو څخه اغزي، تیږي او نور شیان لرې کوي او که څوک ناروغ شي پوښتنې ته یې ورځي.

تبصره: دا درس په ظاهره بې ضرره ښکاري، خو په حقیقت کې د مؤمن او کافر ترمنځ د توپیر د نشتوالي پر بنسټ ولاړ دی. او زده کوونکو ته دا تصور ورکوي چې مؤمن او کافر یو ډول ارزښت لري چې همدغه د غرب د هیومنیزم (انسانیت) د فلسفې د مغز ټکی دی.

مدرسه

مدرسه د علم، پوهې او ادب د زده کولو ځای دی.

مونږ هره ورځ په ټاکلي وخت مدرسې ته ځو، کله چې زنګ ووهل شي خپلو ټولګیو ته ځو او آرام کښېنو.

کله چې استاذ ټولګي ته راشي مونږ ټول ورته ولاړېږو او د هغه احترام کوو.

د خپل استاذ په لارښوونه په درس پیل کوو.

مونږ په مدرسه کې لمونځ، قرآن کریم، دینیات، ادب او د جهاد کولو لیارې زده کوو.

زغم

کله کله ماشومان په خپلو منځو کې لانجې کوي، ماشومانو ته په کار دي چې د شخړو په وخت کې د زغم او خبرو کولو څخه کار واخلي. او د ځان څخه دا پوښتنه وکړي چې آیا دا لانجه په شخړه ارزي او که نه؟ ځکه چې شخړه کول ښې اړیکې تاواني کوي او ملګري توب ته زیان رسوي.

تبصره: دا مضمون هم د تېر مضمون په څېر د غرب د فلسفې د زغم (Tolerance) تلقين ورکوي، پدې معنی چې مسلمانان دې د غرب د مظالمو په مقابل کې له زغم څخه کار واخلي او د بالمثل ځواب پر ځای دې یوازې ډیالوګ (خبرو اترو) ته مخه وکړي.

مېلمه پالنه

مسلمانان په مېلمه پالنه کې تکړه دي. مونږ مېلمه پالنه له حضرت محمدﷺ او د هغه له اصحابو څخه زده کړې ده.

مونږ د مېلمه په راتګ خوشحالېږو.

د مېلمه عزت کول ډېر ثواب لري.

هر مسلمان باید د مېلمه عزت وکړي. الله ﷻ د مېلمه په عزت امر کړی دی.

روغ سړی

روغ سړي چې هر سهار له خوبه پاڅېږي سپورت کوي، هغه په ورو خبرو ځان نه خپه کوي او کوښښ کوي چې په ژوند کې خوشحاله وي، روغ سړي نه یوازې خپل ځان بلکې خپل چاپیریال هم پاک او ستره ساتي، روغ سړی تل سابه، مېوې او نور خوراکي شیان په اوبو پاک مینځي او بیا یې خوري. پاکوالی روغتیا ته ډېره ګټه لري.

تبصره: دا درس چې رښتیا هم ښه مفاهیم لري، خو د درس د پیل په جمله کې په ډېر مهارت شاګردانو ته دا تصور ورکړل شوی چې له خوبه له پاڅېدلو وروسته چې کوم کار د کولو دی هغه سپورت کول دي، نه اودس او لمونځ کول. پداسي حال حې چې په یوه مسلمانه ټولنه کې باید شاګردانو ته دا تصور ورکړل شي چې له خوبه د

راوېښيدلو په وخت کې مسلمان لومړی دعا وايي، اودس کوي، لمونځ کوي او بيا سپورټ کوي.

د مجاهد زوی

زلمی د مجاهد زوی دی، زلمي له خپلې مور څخه پوښتنه وکړه چې: مورې زما پلار چېرته تللی دی؟ مور يې وويل: زويه پلار دې جهاد ته تللی دی. زوی پوښتنه وکړه چې د چا په مقابل کې جهاد کوي؟ مور يې وويل: پلار دې د روسانو او د هغوئ د مزدورانو په مقابل کې جهاد کوي. زلمي پوښتنه وکړه: د روسانو مزدوران څو ک دي؟ مورېې وويل: د روسانو مزدوان خلقيان او پرچميان دي.

زوی وويل: مورې! زه هم د هغه پلار زوی يم چې د خپل دين او وطن د آزادولو لپاره يې خپل سر په لاس کې نيولی، مورې! دا زمونږ اسلامي وظيفه ده چې د خپل پلار په قدم لاړ شو او خپل سر د الله ﷻ د دين په لار کې قربان او خپل وطن د روسانو او

لويه جرګه

لويه جرګه زمونږ يو پخوانی دود دی. د لويې جرګې غړ د خلکو غړ دی. په لويه جرګه کې د خلکو ستونزې اوارېږي.

د لويې جرګې پرېکړو ته هر څوک درناوی کوي او هغه مني.

تبصره: د امريکايانو په لاس اوسني جوړ شوي نظام او اساسي قانون، تش په نامه د لويې جرګې لخوا رامنځته شوي او تأييد شوی دی. دا چې مجاهدين د دغې لويې جرګې د نا اسلامي پرېکړو په خلاف را پورته شوي دي او يو لوی جهاد يې روان کړی دی، ځکه نو دغه ګوډاګی نظام د تعليمي نصاب له لارې د هېواد ماشومانو ته د لويې جرګې د پرېکړو د درناوي او منلو ذهنيت او تلقين ورکوي.

د خلکو ستونزې په اسلامي

د هغوئ د مزدوانو له وجود شریعت اواربږي، نه په لويو ځخه پاک او اسلامي شریعت جرګو. جاري کړو.

کوتره

کــاشــکـې! زه کوتره وای
غــاړه مــې کــمــره وای
نــاســتــه پـه ډبـره وای
ډېره تــیــز نــظــره وای
پېښې مې دسرو زرو وای
ژونـد مــې بی خطره وای

اسلامی ترانه

دین زمونږ اسلام دی د دې لارې پتنګان یو
مونـږ مسلمـانـان یو، مـونږ مـسلمانان یـو
رب مو یو الله دی چې قادر په هر یو کار دی
بـې مـثـلـه واکدار دی بـې مـثله واکدار دی
شــکـر امـتـیــان د مـحـمـد آخــر زمان یـو
مــونـږ مسلمــانــان یو، مونږ مسـلمــانـان یو
لـوی کـتـاب قـرآن زمونږ د لارې بـل مشــال دی
مـل مـو ذوالـجـلال دی، مـل مو ذوالجلال دی
مونږ د دې مشال په لور د حق په لار روان یو
مــونــږ مســلمـانـان یو، مـونږ مسـلمانان یو

تبصره: د اسلامي ترانې پر ځای داسې یو شعر راوړل شوی چې هېڅ دیني، اخلاقي، اجتماعي او ادبي پيغام نه لري.

شعار

۱- د الله ﷻ رضا زمونږ هدف دی.

۲- **محمد**ﷺ زمونږ رهبر دی.

۳- قرآن کریم زمونږ قانون دی.

۴ – في سبیل الله جهاد زمونږ
لاره ده.
۵- د الله په لاره کې نصرت او
شهادت زمونږ هیله ده.
۶ – شرعي حجاب زمونږ پت
دی.
۷- استقلال زمونږ عزت دی.
۸ – د اسلامي نړۍ وحدت
زمونږ آرزو ده.

بدکارونه

سګرټ، نسوار، چرس او د نورو نشه یې
موادو کارول روغتیا ته زیان رسوي.
کله کله داسې بدعملونه د انسان د مرګ
سبب هم کېږي. بد عملونه اقتصاد ته هم
زیان رسوي. له بدو کارونو څخه ډډه کول
د خدای ﷻ امر هم دی.

تبصره: په پورتنی درس کې د نورو نشه یي موادو استعمال بد کار ګڼل شوی چې ربښتیا هم بد کار دی، خو (شراب) چې (ام الخبائث) دي غربیانو ټول افغانستان وربانديې رنګ کړی دی او په لکونو خلک یې وربانديې اخته کړي دي، نوم یې ندی یاد شوی چې په حقیقت کې شاګردانو ته په پټه خوله د دې تصور د ورکولو په معنی ده چې شراب بد عمل او ضرري شی ندی.

دا تبدیلۍ یوازې هغه دي چې د اول صنف په کتاب کې راوړل شوي دي. او هغه چې په لوړو کتابونو کې راوړل شوي دي تر دغو ډېرې خطرناکې او ورانوونکې دي.

د افغانانو د فکر او فرهنګ د بدلولو لپاره د هندوستان فعالیتونه

د افغانستان لپاره د هندوستان تعلیمي او کلتوري فعالیتونه یو بل خطرناک پلان دی چې د امریکا او هندوستان لخوا په مشترک ډول پرمخ بیول کېږي، هغه هم په لاندې ډول د تعلیم او د کلتور په ډګر کې د تطبیق په حال کې دی:

امریکا فکر کوي چې هندوستان یې په سیمه کې د پاکستان په پرتله ښه استراتیژیک ملګری کېدای شي، نو له همدې امله پاکستان ته د یو مؤقت او شکمن اجیر په سترګه خو هندوستان ته د یو باثباته استراتیژیک ملګري په سترګه ګوري. په همدې دلیل امریکا غواړي په افغانستان کې د پاکستان په نسبت د هندوستان اثر او رسوخ زیات کړي. ځکه چې امریکا د طالبانو پدیده د پاکستان د دیني مدارسو زېږنده بولي. نو باید په مقابل کې یې په افغانستان کې د هندوستان لخوا ښه ډېر خلک وروزل شي او بیا په دولتي پوستونو او خصوصي سکتور کې ځای پرځای کړای شي، تر څو په داخل کې د طالب د پدیدې مقابله وشي.

له همدې امله هندوستان افغاني محصلینو ته د خپلو تعلیمي ادارو او پوهنتونونو غېږه خلاصه کړې او هر کال تقریبا زر تنه افغاني محصلین په هندوستان کې د عالي تحصیلاتو لپاره منل کېږي، چې تر اوسه هلته د افغاني محصلینو شمېره د رسمي احصائیو پر بنسټ پنځو زرو تنو ته رسېدلې ده او دغه شمېره په همدغه تناسب هر کال

نوره هم لوړېږي، چې د وخت په تېرېدلو به دغه شمېره لسګونو زرو ته رسېږي او د دولت یوه زیاته برخه اداري به بیا د همدغو خلکو لخوا اداره کېږي.
د دې ترڅنګ امریکا په افغانستان کې د هندي ژبې او کلتور د خپرېدو لپاره هم ښه اساسي او پراخه زمینه برابره کړې ده. او هغه په افغانستان کې د امریکا د ملګرو لخوا د لسګونو تلوېزوني چېنلونو پرانستل او په هغو کې په زیاته پیمانه د هندي کلتور او ژبې د موادو خپرول دي.
همدا اوس تقریبا د افغانستان د ښارونو ډېرو خلکو خصوصا ځوانانو او پېغلو د تلویزوني پروګرامونو او هندي فلمونو له لارې هندي ژبه زده کړې ده.
په تعلیم، سیاست او دولتي ادارو کې په هند کې روزل شوي خلک، او په ولسي سطحه د هندي فرهنګ خپرېدا افغانستان کې د هند د هر ډول فعالیت لپاره پراخه زمینه برابروي. او اټکل کېږي چې امریکایان به د خپلې ماتې په صورت کې خپل خلافت په یو ډول هندوستان ته ورسپاري. ځکه چې هندوستان په سیاسي لحاظ په افغانستان کې دلچسپي او په فرهنګي او اقتصادي لحاظ د دې کار وړتیا لري. او هم په سیمه کې له چین او پاکستان سره د اختلاف له امله له امریکا سره استراتیژیکه دوستي لري.
دا ټول د دې عامل ګرځي چې هندوستان په افغانستان کې تعلیمي او کلتوري فعالیتونه ولري، او د افغانستان د تعلیم په سېکولریزه (بې دینه) کولو کې له امریکا سره لاس یو کړي، تر څو په سیمه کې د هغه اسلام په رواجېدلو کې مرسته وکړي چې RAND Corporation یې د Civil democratic Islam په حیث خوبونهویني.

مهم وړاندیزونه او توصیې

په تېرو بحثونو کې شرح شوي وضعیت ته په پام سره اوس خبره په سیمه او افغانستان کې جهادي قیادتونو ته راجع کېږي چې څنګه د جګړې او پوځي مقاومت تر څنګ په علمي، فرهنګي، فکري او سیاسي ډګرونو کې هم د دښمن د توطیو مقابله وکړي، او په دغو ټولو ډګرونو کې د اسلامي بدیلونو د لرلو عملي هڅې شروع کړي، چې دا کار هم په هماغه اندازه کوششونو، مصاریفو او د پلانونو د جوړولو لپاره د مسلحې مبارزې په صف او منسوبینو کې د شخصیتونو روزلو ته ضرورت لري.

له غرب او د هغه له ملګرو سره په دې سیمه کې کشمکش اوږد تاریخ لري او په راتلونکي کې به هم په مختلفو شکلونو تر ډېره وخته دغه جګړه روانه وي. نو د دې لپاره چې جهادي صف په ځان کې د مبارزې د دوام وړتیا پیدا کړي باید لاندې کارونو ته جدي توجه وکړي:

لومړۍ توصیه: د مجاهدینو سیاسي او فکري روزنه

د مجاهدینو د سیاسي او فکري روزنې او د غرب له دسیسو او توطیو څخه د هغوئ د خبرولو په منظور دې داسې کتابونه ولیکل شي چې په هغو کې د دښمن د توطیو د هر اړخېزې پېژنګلوۍ تر څنګ د جهاد کړنلارې، اهداف، د خپل ملت د خصوصیاتو پېژندل او د سیمې د هېوادونو او ګاونډیو هېوادو هغه ارادې او فعالیتونه چې د افغانستان په اړه یې لري هم توضیح شوې وي.

دغه کتاب باید په پوره دقت سره اړوند موضوعات مجاهدینو ته په ساده ژبه وړاندې کړي. کتابونه باید په جیبي کچه (سایز) چاپ شي او لوستل یې د یوه فکري نصاب په حیث د قیادت لخوا پر

مجاهدینو لاژمې وګرځول شي. تر څو مجاهدین د پوره سیاسي بصیرت په رڼا کې خپله جهادي مبارزه پرمخ بوځي. او د دښمن د تبلیغاتو ښکار نه شي.

دوهمه توصیه: د فکري جګړې په اړه پوهاوی

د افغانستان په مهمو ژبو کې دې د غرب د فکري او رواني (روحي) جګړې په اړه چې د پوځي جګړې تر څنګ په بېلابېلو شکلونو روانه ده کتابونه ولیکل شي، او د قیادت له لوري دې مجاهدین د هغو په لوستلو مکلف شي. او هم دې له غرب سره د فکري جګړې په هکله درسونه، ویناوې، بیانیې او حقایق په صوتي شکل ترتیب کړل شي او د مجاهدینو په منځ کې دې خپاره شي، تر څو هغوئ په ښه ډول د دښمن له پلانونو خبر شي، او د مقابلې لپاره یې په ځان کې وړتیا پیدا کړي.

دریمه توصیه: د مدارسو په نصاب کې د لاندې مضامینو داخلول

د دیني مدارسو په نصاب کې دې په هره درجه (صنف) کې لاندې مضامین اضافه کړای شي:

(الف) سیرة النبي:

سیرة النبي هغه مبارک علم دی چې د اسلام د پیغمبرﷺ د شخصي، اجتماعي، سیاسي، پوځي، تربیوي، تشریعي، اخلاقي او تعبدي ژوند عملي او تطبیقي نقشه وړاندې کوي. او هغه طریقه او تګلاره روښانه کوي چې پیغمبرﷺ څنګه د جزیرة العرب له نالوستو، نامنظمو، غیر سیاسي، نادارو، شاړو اوشډلو اوسېدونکو څخه د ټولې نړۍ لپاره د انسانیت، قیادت، علم او تمدن استاذان جوړ کړل.

د تأسف ځای دی چې دغه مبارک علم ته زمونږ په دیني نصاب کې مناسب ځای ندی ورکړ شوی. او که ورکړ شوی هم دی نو د عمر په داسې مرحله کې لوستل کېږي چې طالب لا د عقل او ادراک د پوخوالي هغې مرحلې ته نه وي رسېدلی چې له دغه علم څخه د ځان لپاره د ژوند یوه نقشه جوړه کړي.
دغه مبارك علم باید د زده کړې په لوړو درجو لکه: د احادیثو په دوره کې او یا تر هغې یو کال د مخه تدریس شي.

(ب) په اسلام کې د سیاسي نظام تصور:

له ډېرې مودې راهیسې لکه څنګه چې په عملي ډول سیاسي نظام له واقعي مسلمانانو څخه اخېستل شوی او د سیکولر عناصرو په لاس کې ورکړ شوی دی، همدا ډول یې تصور او مضمون هم له دیني او دنیاوي دواړو نصابونو څخه وېستل شوی دی.
له همدې امله د ډېرو ملایانو او علماؤ په ذهن کې هم دا خبره نه ده پرته چې دنیاوي او سیاسي قیادت هم د معنوي او روحاني قیادت ترڅنګ د علماؤ او دیندارو خلکو حق دی. دغه حق په قران کې د (صالحینو) ښودل شوی دی.
رسول الله ﷺ او راشدین خلفاء هم د مسجد امامان ول، او هم د دولت مشران او د پوځ سر لښکران. هغوئ عملاً امت ته دا وروښودلې وه چې دیني او سیاسي قیادت دواړه د صالحینو حق دی.
وروسته بیا د نامطلوبو شرایطو او حالاتو له امله د دیني او سیاسي قیادت ترمنځ بېلتون راغی، او په دغه ډګر کې د اسلام له منهج څخه انحراف رامنځته شو. دغه انحراف به هغه وخت کې له منځه ځي چې (صالحینو) ته بیا وروپوهولی شي چې سیاسي قیادت د دوئ حق دی، او د دې حق د ترلاسه کولو لپاره باید مبارزه وکړي، ترڅو یې د مفسدو (سیکولر) عناصرو له لاسه بېرته را وباسي.

ج) د کفر د معاصرو انواعو او اشکالو پېژندل:

د معاصر کفر د اشکالو او انواعونه پېژندل په بې علمه مسلمانانو کې د دې علت ګرځي چې خلک د معاصر کفر په لومو کې پر بوځي.
دغې موضوع ته قرآن کریم هم پوره توجه کړې ده. که د قرآن طریقې او منهج ته وکتل شي نو وبه وینو چې که قرآن کریم له یوې خوا مسلمانانو ته ایمان او د هغه تقاضاوې ورمعرفي کوي نو له بل لوري ورته کفر، د کفر انواع او اشکال او له هغه څخه د ځان ساتلو طریقې او د کفر مفاسد هم ورمعرفي کوي.
قرآن د خپل نزول په زمانه کې د هغې زمانې د کفر ټول انوع او اشکال معرفي کړي دي. د یهودو کفر، د نصاراؤ کفر، د صابئینو کفر، د مشرکانو کفر، د حاکمیت کفر، د عبادت کفر، د استعانت کفر، د نذر کفر، د محبت کفر، د مولات کفر، د نفاق کفر او نور بېلابېل ډولو نه یې ښه په تفصیل سره د مثالونو په بیانولو ذکر کړي دي.
قرآن کریم نه یوازې دا چې د رسول اللهﷺ د زمانې د کفر انواع معرفي کړې دي، بلکې د پخوانیو امتونو لکه د نوح علیه السلام د امت کفر، د ابراهیم علیه السلام د امت کفر، د هود، صالح، شعیب، لوط، موسی او نورو پیغمبرانو علیهم السلام د قومونو کفرونه او د هغوئ کفري دلایل یې هم ښه په تفصیل سره د دې لپاره معرفي کړي چې مسلمانان ترې ځان وساتي، او د هغوئ په سرنوشت اخته نه شي.
په همدې ډول د اسلام علماؤ په خپلو خپلو وختونو کې د کفر او ګمراهۍ بېلابېل ډولونه او د هغوئ کفري او ګمراهانه فلسفې یې امت ته واضح کړې او ردونه یې ورباندې لیکلي دي چې پدې لړ کې مرتدان، زندیقان، چنګیزیان، خوارج، مرجئه، جهمیه، قدریه، روافض، وجودیان، حلولیان، بابیان، بهائیان، ذکري طائفه (هغه چې

د ایران او د پاکستان په بلوچستان کې اوسي او د اسلام د احکامو او عباداتو پر ځای یې ځان ته یوازې د یو څو ذکرونو دین جوړ کړی دی)، قادیانیان او نور راځي.
د کفر او ګمراهۍ زاړه اشکال ښه په تفصیل سره امت ته واضح شوي دي، خو مشکل اوس په دې کې دی چې د معاصر کفر ډولونه او فلسفې چې په نویو نومونو او قالبونو کې راڅرګندې شوې دي او امت یې د ابو الحسن علي ندوي (رحمه الله) په وینا د یو اجتماعي ارتداد له ګواښ سره مخ کړی دی په پوره او واضح شکل د علماؤ لخوا په تعلیمي نصاب کې ندي معرفي شوي.
د معاصر کفر ډولونه لکه کمونیزم، کپیټالیزم، لیبرالیزم، ډیموکراسي، ماډرنیزم، نشنلیزم، وضعي قوانین او ګلوبلایزېشن تر پخوانیو کفرونو ډېر خطرناک دي. ځکه چې پخوانیو کفرونو ساده اشکال درلودل او یوازې به په تعبّدي او تصّوري ساحه کې محدود ول. خو داوسني کفر انواع د انساني ژوند ټول اړخونه لکه سیاست، نظام، عقاید، اخلاق، اقتصاد، تمدن او هر څه په خپله غېږه کې نیسي. او تر دې هم خطرناکه خبره دا ده چې دغه ډول کفرونه خلک خپل ځان ته د کفر په صفت او نامه نه وربولي، بلکې د ترقۍ، تمدن، نړیوالتوب، عدالت، مساوات او انسانیت په نومونو یې وربولي، چې عام خلک د دغو شعارونو او اصطلاحاتو په حقیقي مدلول او معنی نه پوهېږي. او همدغه وجه ده چې په ملیونونو مسلمانان کله ځان د کمونیزم غېږې او کله هم د ماډرنیزم، لیبرالیزم، دیموکراسۍ او هیومنیزم غېږې ته ورغورځوي او بیا هم ځانونه مسلمانان بولي.
پدې هکله جهادي او اسلامي حرکتونو ته په کار ده چې د قرآن کریم د طریقې مطابق د دې زمانې د کفر ټول اشکال او انواع نوي مسلمان نسل ته د تعلیمي نصاب، مطبوعاتو او له نورو بېلابېلو لارو

ورمعرفي کړي. او هم يې د ردلو لپاره پراخې ليکنې وشي، تر څو د مسلمانانو اوسني او راتلونکي نسلونه د معاصر کفر له خطر څخه وساتل شي. او که داسې ونشي نو ډېر خلک به په مسلمانۍ کې کافر وي، خو دوئ به لا په ځان خبر هم نه وي چې کافر شوي دي.

څلورمه توصيه: د غرب د جناياتو بربنډول

د اسلامي حرکتونو او مجاهدينو له لوري دې په خپلو نصابونو کې د غرب له سياسي، استعماري، پوځي، اقتصادي، اخلاقي جنايتونو او ظلمونو پرده پورته کړای شي، تر څو د غربيانو هغه جنايات چې د اسلامي هېوادونو د استعمارولو او پر مسلمانانو د خپلې مستقيمې او غير مستقيمې واکمنۍ په وخت کې يې ترسره کړي دي بربنډ شي.
هغه ټول جنايات بايد بربنډ کړای شي چې انګريزانو په آسيا کې فرانسويانو، ايټالياپانو او هسپانويانو په خپلو خپلو وختونو کې په اسلامي افريقا کې، روسانو په منځنۍ اسيا کې، او امريکا يانو په ټوله دنيا کې پر مسلمانانو ترسره کړي دي.
همدا ډول بايد هغه پلانونه هم بربنډ شي چې څرنګه امريکا غواړي د خليج، منځنۍ آسيا او نورو اسلامي هېوادونو زېرمې او طبيعي موارد تر خپل کنټرول لاندې راولي، که څه هم پدې لاره کې د ميليونونو انسانانو د وينو بهولو ته ضرورت هم پېښ شي.
د غرب د جناياتو په سلسله کې بايد دا هم تشريح شي چې امريکا او اروپا څنګه د يهودو له شر څخه ځان خلاص کړ، او په فلسطين کې يې د يو يهودي دولت په جوړولو هغوئ د مسلمانانو په اوږو ورسپاره کړل.
د غرب د جناياتو په سلسله کې بايد د ملګرو ملتونو د ادارې او د امنيت د شورى هغه ټول جنايات راوسپړل شي چې په تېرو شپېتو

کلونو کې يې د فلسطين، کشمير، قبرص او نورو اسلامي هېوادونو په هکله د منفي مواقفو په لړلو سره تر سره کړي دي.
د دغو ټولو جناياتو په څېړلو او راسپړلو مسلمانانو ته د غرب د عدالت، مساوات، ډيموکراسۍ او تمدن حقيقي څېره ورښکاره کېږي، او مسلمانان پدې پوهېږي چې غربيان د دوئ دوستان دي او که يې دښمنان؟ او هم دا چې د امريکا له لوري ډيزاين شوی Civil democratic Islam (متمدن ډيموکراتيک اسلام) حقيقي اسلام دی او که د کفر يو بل ماډل دی چې د اسلام په نامه يې معرفي کوي؟
پدې لړ کې بايد د زرګونو هغو غربي نادولتي مؤسساتو جنايات هم بربنډ کړای شي چې د جاسوسۍ، مالي اختلاسونو، اخلاقي فجايعو د خپرولو، په مسلمانه نړۍ کې د لوېدلي غربي فرهنګ د نشرولو او مسيحيت ته د دعوت په شکل کې يې تر سره کوي.
دغه مؤسسې په مجموعي شکل د غرب يو نا پوځي لښکر دی چې د وسلې له استعمال پرته د اسلامي نړۍ د نيولو په نيت په اسلامي هېوادونو کې تر ښېلابېلو نومونو او عنوانونو لاندې کار کوي.

پنځمه توصيه: د جهاد تر څنګ دعوت ته هم پاملرنه

يوه مهمه وظيفه چې جهادي حرکت هغې ته ډېره توجه نده کړې هغه د مسلح جهاد تر څنګ د ريښتني اسلام په لور د خلکو مخلصانه دعوت دی.
مجاهدين بايد په افغانستان کې په کليو، ولسواليو او قومونو کې د کفر په خلاف د جنګ ترڅنګ دعوتي کارونه لکه: عمومي درسونه، ويناوې، اجتماعات او غونډې، تربيوي سيمينارونه، د پروجکټور په وسيله د کليوالو عامو خلکو لپاره د جهادي او اسلامي فلمونو نمايش، د ځوانانو او د مکتبونو او مدرسو د هلکانو تر منځ علمي

او د قرآن کریم د ځینې سورتونو او یو خاص شمېر احادیثو د حفظ مسابقې، ادبي غونډې او د کلیو د ځوانانو ترمنځ مناسب سپورتي پروګرامونه هم تر سره کړي.
په هره اندازه چې د خلکو ترمنځ اسلامي دعوت خپرېږي په هماغه اندازه په خلکو کې د جهاد او مبارزې مینه پیداکېږي، او د دښمن د تبلیغاتو تاثیر له منځه ځي. د دغه ډول دعوتي پروګرامونو د اجراء لپاره باید په جهادي صف کې مجاهد ځوانان په خاصو تعلیمي، تربیوي او دعوتي استعدادونو وروزل شي. او په هره جبهه کې باید د فرهنګي او دعوتي چارو یوه یوه کمیټه جوړه شي چې د بېلابېلو ذوقونو او استعدادونو ځوانان، مجاهدین او محلي علماء ورکې غړیتوب ولري او فعالیت وکړي.
په هغو سیمو کې چې د مجاهدینو تر تسلط لاندې دي باید د F. M د وړو وړو سیارو راډیوګانو فعالولو ته توجه وشي چې د دعوت پیغام په پراخه پیمانه کورنیو او ښځو ته هم ورسېږي. کوښښ دې وشي چې اسلامي مطبوعات په کافي اندازه خلکو ته ورسول شي، او په هغو کې دې په هغو موضوعاتو په خاص ډول ترکیز وشي چې د اسلام او مسلمانانو په اړه د غرب خطرناک پلانونه څېړي، او عواقب یې مسلمانانو ته بیانوي.
که پورتني یاد شوي کارونه ترسره کړو نو د جهاد ترڅنګ به مو د مسلمانانو د ایمان او اخلاقو د خوندي ساتلو لپاره مؤثر دعوت هم په کار اچولی وي، د دښمن پلان به مو شنډ کړی وي، او مسلمانانو ته به مو دا خبره واضح کړې وي چې د الله ﷻ له لوري رالېږل شوی اسلام یو دین دی، او د امریکا لخوا ډیزاین شوی Civil democratic Islam یو بل (کفري دین) دی چې غواړي د حقیقي اسلام پر ځای یې په مسلمانانو کې خپور کړي، او د هغه په وسیله مسلمانان د غرب د

استعماري سیاستونو په خلاف له جهاد او مبارزې څخه منحرف کړي: ﴿ يُرِيدُونَ لِيُطۡفِـُٔواْ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨ ﴾ الصف: ٨

ترجمه: (کافران غواړي چې د الله رڼا (شریعت) د خپلو خولو په پوکیو مړه کړي او الله د خپلې رڼا پوره کوونکی دی، که څه چې د کافرانو خوښه نه وي).

معاصر فكري ارتداد

معاصر فکري ارتداد د علامه ندوي له نظره

د غرب له لوري د معاصر ارتداد د خپرولو حرکت په اسلامي نړۍ کې د اسلام او مسلمانانو په خلاف په تاریخ کې تر ټولو خطرناک حرکت دی. د غه حرکت د تېرې یوې نیمې پېړۍ په اوږدو کې له بېلابېلو لارو او په بېلابېلو فکري، سیاسي او فرهنګي وسائلو په میلیونونو مسلمان ځوانان له اسلام څخه پردي کړل ،او د غربي الحادي نظریاتو په منلو یې د ښکاره کفر تر بیرغ لاندې د اسلام په خلاف ودرول. خو د تأسف وړ خبره دا ده چې نه دغه د غرب د افکارو او نظریاتو منونکي د مسلمانانو زامن دا مني چې دوئ عملاً په یو صریح ارتداد کې اخته دي چې کله د کمونیزم په شکل او کله هم د غربي لیبرالیزم، ډیموکراسۍ او د الله د دین د حاکمیت د نه منلو په شکل کې دي او نه هم دغه ډول ارتداد ته د اسلام د یوې زیاتې برخې دیني علماؤ پام وراوښتی دی.

دغه ډول ارتداد ته د علماوو د پام د نه وراووښتلو علت کېدی شي دا وي چې له یوې خوا دغه ډول ارتداد په داسې پوښلو او پېچلو اشکالو کې دی چې د کفر حقیقت یې په آسانه نه ښکاري. او له بلې خوا زمونږ د دیني مدارسو او نصابونو په محتوی کې فکري، عقیدوي او د معاصرو کفري ایډیالوژیو او نظریاتي موضوعاتو ته هېڅ ځای ندی ورکړ شوی، نو طبیعي ده چې یوه زیاته برخه د دغو دیني نصابونو فارغان د معاصر ارتداد د حرکت له تأثیر او خطرونو څخه بې خبره او یا لږ تر لږه د هغو په اړه بې تفاوته پاتې شي.

خو د الله شکر دی چې په امت کې داسې سترې هستۍ، زړه سواندي دعوتګران او زماني په فکري او سیاسي نبض خبر او پوه عالمان هم شته چې دغو مسائلو ته یې پوره توجه کړې، امت یې د معاصر ارتداد

له حقیقت او اشکالو څخه خبر کړی او پدې هکله یې ټولې اسلامي نړۍ ته د خطر زنګونه وهلي دي.
له دغو علماؤ څخه یو هم (علامه سید ابوالحسن علي الحسني الندوي) د هندوستان د شلمې میلادي پېړۍ ستر عالم، سترګور شخصیت، د نړۍ په ټولو جریانونو او تحولاتو خبر انسان ؤ.

د علاّمه ندوي (رحمه الله) پېژندګلوي

علامه سید ابوالحسن علي الحسني الندوي په ۱۹۱۴میلادي کال د هندوستان د اترپردیش د ولایت د (رائې بریلي) د سیمې د (تکیه کلان) د کلي د ستر عالم (علامه سید عبدالحی الحسني) په کور کې دنیا ته سترګې وغړولې. پلار یې د هندوستان د اتو پېړیو د علماؤ د تذکرو او سوانحو په هکله په اتو جلدونو کې د (الإعلام بمن في تاریخ الهند من الأعلام) په نوم یو لوی کتاب ولیکه چې د نړۍ د کتابخانو له مهمو کتابونو څخه ګڼل کېږي.
علامه ندوي رحمة الله علیه تر څوارلس کلنۍ پورې مروج علوم ولوستل. فارسي، عربي او انګلیسي ژبې یې زده کړې او په پنځه لس کلنۍ کې یې په ۱۹۲۹ میلادي د ندوة العلماء له دارالعلوم څخه د حدیثو دوره وکړه. وروسته یې له علامه (احمد علي لاهوري) رحمة الله علیه څخه په لاهور کې د تفسیر علم حاصل کړ او هم یې د (دیوبند) په دارالعلوم کې له علامه (حسین احمد مدني) رحمة الله علیه څخه د حدیثو او تفسیر زده کړه وکړه.
علامه ندوي له (۱۹۶۱م) څخه تر (۱۹۹۹م) یعنې د ده تر وفاته پورې د ندوة العلماء د دارالعلوم رئیس ؤ. د اسلامي فکر او د اسلامي نړۍ د مهمو موضوعاتو په اړه یې تر اتیاؤ ډېر کتابونه او په سلګونو مقالې چاپ شوې دي.

علامه ندوي د عربي او اسلامي نړۍ ډېرو مجلوته ليکنې کړي او د نړۍ د لويو علمي مراکزو او ټولنو رئيس او يا غړۍ پاتې شوی چې ځينې يې په لاندې ډول يادوو:

۱ـ د (هند) د ندوة العلماء د نړيوال دارالعلوم رئيس.

۲ـ په (رياض) کې د اسلامي ادبياتو د نړيوالې رابطې رئيس.

۳ـ په (انګلستان) کې د اکسفورډ د اسلامي څېړنو د مرکز رئيس.

۴ـ د ټول هند د مسلمانانو د شخصي احوالو د قانون د هيئت رئيس.

۵ـ د (هند) د اتراپرديش د ولايت د اسلامي تعليماتو د هيئت رئيس.

۶ـ په (مکة المکرمة) کې د رابطة العالم الإسلامي د تأسيسي مجلس غړی.

۷ـ په (قاهره) کې د اسلامي دعوت د نړيوال مجلس د تأسيسي هيئت غړی.

۸ـ په (دمشق) کې د عربي ژبې او قواميسو د ټولنې غړی.

۹ـ په (قاهره) کې د عربي ژبې او قواميسو د ټولنې غړی.

۱۰ـ په (اردن) کې د عربي ژبې او قواميسو د ټولنې غړی.

۱۱ـ په (اردن) کې د اسلامي تمدن د څېړنو د شاهي ټولنې غړی.

۱۲ـ په (مراکش) کې د نړۍ د اسلامي پوهنتونونو د نړيوالې رابطې غړی.

۱۳ـ د (مدينې منورې) د نړيوال اسلامي پوهنتون د مشورتي بورډ غړی.

۱۴ـ د (اسلام آباد) د نړيوال اسلامي پوهنتون د مشورتي بورډ غړی.

۱۵ـ د (ديوبند) د دارالعلوم د مشورتي مجلس غړی.

علامه ندوي تر بل هر چا پدې ښه پوهېده چې د غرب معاصره فکري او اخلاقي فلسفه پر الحاد ولاړه ده، او هرڅوک چې دغه فلسفه له زړه او په قناعت او پوهې سره مني هغه پدې کار له اسلامه مرتد کېږي، نو

ځکه يې خپله دغه تاريخي او علمي مقاله چې د دغه ترخه حقيقت وضاحت يې ورکې کړی په لسګونو کلونو مخکې د(مصر) د(المسلمون) مجلې ته د افتتاحيې په ډول ليکلې وه. د مقالې نوم په عربي کې (**ردة ولاأبابكر لها**) دی.
دا چې د علامه په دغه مقاله کې د داسې واقعيتونو په هکله په زغرده علمي او شرعي موقف بيان شوی چې زمونږ ټولنه هم له ډېرې مودې ورسره مخ ده، او د امريکايانو له يرغل وروسته خو حکومت پر مسلمان ملت د همدغو نظرياتو تحميلول خپله اساسي وظيفه ګڼلې او د همدې لپاره امريکايانو قدرت ورته سپارلی، نو ضروري وه چې دغه موضوع دې د يو داسې چا په قلم افغانې مسلمانې او مجاهدې ټولنې ته وړاندې شي چې علم، رسوخ، تقوی، انصاف، جهانګردي، حکمت او تجارب يې د نړۍ ټولو مسلمانانو ته پرته له کومې منازعې د منلو دي، نو ځکه خو ما هم دغه مقاله له عربي ژبې پښتو ته راواړوله او پرته له کوم کمي او زياتي مې هغې ته پدې کتاب کې ځای ورکړ، او دا دی ستاسو درنو لوستونکو په خدمت کې يې وړاندې کووم، هيله ده چې پدې کار سره به مې خپل مجاهد ملت د معاصر فکري ارتداد له خطر څخه خبر کړی وي.

د معاصر فکري ارتداد په هکله د علامه ندوي د مشهورې مقالې بشپړ پښتو متن

(بیا ارتداد دی، خو ابوبکر نشته)

(علاّمه أبو الحسن علي الحسني الندوي)

اسلامي تاریخ د ارتداد ډېرې پېښې لېدلي دي چې تر ټولو ښکاره او زوروره یې د رسول الله صلی الله علیه وسلم تر وفات وروسته د عربي قبایلو د ارتداد پېښه وه. دا هغه لوی پاڅون وو چې ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خپل بې ساري عزم او ایمان تر خاورو لاندې کړ. او بله پېښه بیا هغه د اجباري نصراني کولو حرکت ؤ چې د مسلمانانو تر شړل کېدو وروسته د هسپانیا د مسلمانانو په هغو سیمو کې خپور شوي ؤ چې د مسیحي دولتونو تر تسلط لاندې راغلې وې او د مسیحي پادریانو او د هغوئ د تبلیغي ډلو فعالیت ورکې زور اخیستی ؤ.

ځینې نورې پېښې هم د هندوستان په ځای ځای کې پېښې شوې وې چې ځینې کم عقل او ضعیف النفسه مسلمانان ورکې له اسلامه (برهمیت) او یا (آریائیت) ته مرتد شوي ول، خو دغه پېښې ډېرې نادرې وې.

په حقیقت کې د اسلام په تاریخ کې عمومي ارتداد نه لېدل کېږي، پرته له هغو پېښو چې په غمځپلې هسپانیا کې ولېدل شوې، هغه هم په هغه صورت کې که یې ارتداد وګڼو. دا هغه حقیقت دی چې د ادیانو مؤرخین ورباندې اعتراف کوي.

د ارتداد دغه ډول پېښو به دوه ځانګړتیاوې درلودې: یوه دا چې مسلمانانو به له مرتد شوو خلکو څخه سخته کرکه کوله. او بله هم د

مرتدینو له اسلامي ټولنې څخه جلا والی ؤ. هر څوک به چې مرتد شو نو هغه به د مسلمانانو ډېر بد ایسېده او له هغې اسلامي ټولنې به جلا ګڼل کېده چې دی به ورکې اوسېده. له ارتداد سره سم به د مرتد او د هغه د خپلو خپلوانو ترمنځ ټولې اړیکې او خپلوۍ پرې شوې. ارتداد به له یوې ټولنې څخه بلې ټولنې او له یوه ژونده بل ژوند ته لېږدېدل ګڼل کېدل. کورنۍ به له مرتد سره پریکون کاوه له ځانه به یې لیرې کاوه. نه به چا خپښې ورسره کوله، نه به چا خور او لور ورکوله او نه به هم د ده او د ده د کورنۍ تر منځ د میراث معامله وه.
د ارتداد حرکتونو به په مسلمانانو کې د مقاومت او د ادیانو تر منځ د مقارنې روحیه را پاروله. د مسلمانانو په هره سیمه کې به چې د ارتداد پېښې رامنځته شوې هلته به عالمان، دعوتګران او لیکوالان د ارتداد د ردولو او د هغه د اسبابو د لټولو او راسپړلو لپاره راپورته کېدل او د اسلام ښېګڼې او ځانګړتیاوې به یې خلکو ته بیانولې.
د دغه ډول پېښو په اړه به په مسلمانو ټولنو کې هم د نارضایتۍ، غندنې، ناکرارۍ زوروري څپې خورې شوې، خلک به یې کرارې ناستې ته نه پرېښودل. د خواصو او د دیني غیرت د لرونکو خلکو ترڅنګ به عوام خلک هم همدغو خبرو مشغول کړي ول. دغه به د ارتداد د پېښو وضعیت ؤ که څه هم چې ډېرې لږې به پېښېدلې او په ژوند به یې څه اثر هم نه ښکارېده.
خو پدې وروستیو کې اسلامي نړۍ له یو داسې ارتداد سره مخ شوه چې اسلامي نړۍ یې له یوه سره تربل سره ټوله نیولې او په خپل قوت، عمومیت او ژوروالي کې تر پخوانیو ټولو ارتدادونو مخکې شوی دی. یو ځای هم ورڅخه خوندي ندی پاتې شوی. د مسلمانانو ډېرې لږې کورنۍ ښايي له دغه ارتداد څخه محفوظې پاتې وي. دا هغه ارتداد دی چې د شرق په خلاف د اروپا د سیاسي او فرهنګي استعمار په

نتیجه کې را منځته شو. دغه ارتداد په اسلامي نړۍ او اسلامي تاریخ کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم له وخته رانیولې تر دې وخته تر ټولو لوی ارتداد دی.

ارتداد د اسلام په عرف او د شریعت په اصطلاح کې څه شي ته ویل کېږي؟

ارتداد د یوه دین او عقیدې په بل دین او عقیدې بدلولو او یا له هغه څه څخه انکار ته ویل کېږي چې رسول صلی الله علیه وسلم راوړي او په تواتر رارسېدلي دي او د هغه ثبوت په ضروري ډول د اسلام له دین څخه ګڼل کېږي.

مرتد به پخوا په څه مرتد ګڼل کېده؟ مرتد به پدې مرتد ګڼل کېده چې د محمد صلی الله علیه وسلم له رسالت څخه به یې انکار کاوه، اسلام به یې پرېښوده، (مسیحیت)، (یهودیت)، یا (برهمیت) به یې مانه او یا به یې د الحاد لاره خپلوله او له رسالتونو، وحیې او آخرت څخه به یې انکار کاوه. دغه ډول کارونو ته به پخوانیو خلکو او ټولنو ارتداد ویلو او هر څوک به چې مرتد شو هغه به یا کلیسا ته داخلېده او یا به یې د کوم بل دین معبد او بتخانې ته مخه کوله. پدې کار سره به هغه ټولو خلکو وپیژانده، مسلمانانو به خپل امید ورنه پرېکړ او د هغه ارتداد به اکثره پټ نه پاتې کېده.

اروپایانو شرق ته داسې نظریات له ځانه سره راوړل چې د دین له اساساتو او هغه رب څخه په انکار ولاړ دي چې د ټول عالم چلوونکی او واکمن دی. دغه نظریات د هغه علیم ذات له وجود څخه په انکار ولاړ دي چې د ټول عالم چارې یې په واک دي، (ألا له الخلق والأمر) پیدا کول او حکم چلول یوازې د هغه حق دی.

دغه فلسفې او نظریات له غیبیاتو، وحې او نبوتونو څخه د انکار پربنسټ ولاړې دي او له آسماني شریعتونو، روحاني او اخلاقي ارزښتونو څخه انکار کوي.

د اروپایانو د دغو فلسفې ځینې یې د بیالوژۍ، نشأت او ارتقا له نظریاتو څخه بحث کوي [لکه د داروینزم فلسفه]. ځینې یې په اخلاقو پورې اړه لري [لکه دکانت او سارتر فلسفه]، ځینې یې د اروا پوهنې په محور څرخي [لکه د فروید فلسفه] د ځینې نورو موضوع یې بیا اقتصاد او سیاست دي [لکه د لیبرالیزم فلسفه].

دغه فلسفې که څه هم چې په شکلونو، هدفونو او بنسټونو کې یو له بل سره توپیر لري خو ټولې یې په دا یوه نظریه کې سره شریکې دي چې انسان او دنیا ته په خالص مادي نظر ګوري او د نړۍ او انسان د چارو تحلیل د مادي علتونو پر اساس کوي.

دغو فلسفو او نظریاتو شرقي ټولنې لاندې کړې، په رګونو کې یې وچلېدلې او په تاریخ کې تر اسلام وروسته د یو لوی دین په حیث راښکاره شوې. په اسلامي ټولنه کې یې په پراخه پیمانه او په ژور ډول د خلکو زړونه او عقلونه تر خپل تسلط لاندې راوستل، د اسلامي نړۍ تر ټولو ذکي او باسواده خلکو ورته مخه وکړه او هغه یې داسې ومنلې لکه مسلمان چې اسلام او مسیحی چې مسیحیت په ټوله معنی مني.

دغه خلك د خپلو دغو نظریاتو په لاره کې قربانۍ ورکوي، شعارونو ته یې سپځلتیا او لارښوونکو ته یې عظمت وربښي. په خپلو تألیفاتو او ادبیاتو کې ورته خلك رابلي، د ټولو هغو دینونو، طریقو او نظریاتو سپکاوی کوي چې د دوئ د نظریاتو مخالف دي. او ټول هغه خلك خپل ورونه ګڼې چې له دوئ سره د دوئ نظریات مني. دغه خلك ټول سره یوه کورنۍ، یو امت او یو بلاك دي.

اوس دا خبره چې د دوئ دغه دین څه شی دی؟ که څه هم چې منونکي یې هغه ته له دین ویلو څخه انکار کوي.
د دوئ دین د ټول عالم له علیم، خبیر او هغه خالق څخه انکار دی چې هر څه یې اندازه کړي او بیا یې لاره ورښوولې ده. د دوئ دین له بیا ژوندي کېدلو، حشر، د جنت، دوزخ، ثواب او عذاب، پیغمبرۍ او رسالتونو، اسماني شریعتونو، شرعي حدودو او له دې څخه انکار دی چې الله تعالی په ټولو خلکو د ستر پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم اطاعت فرض کړی دی او هدایت او سعادت یې یوازې د هغه په پیروۍ کې منحصر کړی دی.
د دوئ دین له دې څخه انکار دی چې اسلام هغه وروستی او تلپاتې رسالت دی چې د ټولو دنیوي او اخروي سعادتونو تضمین او کفالت کوي او د ژوند لپاره تر ټولو ښه او غوره نظام دی. او دا هغه دین دی چې الله جلّ جلاله له هغه پرته بل دین نه مني، او نه هم نړۍ له هغه پرته په بل دین کې سعادت موندلی شي. د دې خلکو دین له دې څخه هم انکار دی چې دنیا د انسان لپاره پیدا شوې ده او انسان د الله لپاره پیدا شوی دی.
دا د هغې روڼ اندې طبقې دین دی چې په اسلامي نړۍ کې یې د چارو واګې په لاس کې دي. که څه هم چې دغه طبقه خلك په دغه دین باندې په ایمان او له هغه څخه په دفاع کې ټول یو ډول ندي، ځینې یې یقیناً په الله جلّ جلاله هم ایمان لري او اسلام هم د دین په حیث مني، خو د دغې طبقې د غالب اکثریت او د ډېرو افرادو او مشرانو دین مادیت، او د غرب هغه فلسفه ده چې پر الحاد ولاړه ده.
د دغه ډول نظریاتو منل پرته له شکه ارتداد دی، چې د اسلامي نړۍ له یوه سره تربل سره خپور شوی او ډېرې د لوړې سطحې کورنۍ، پوهنتونونه، فاکولتې، مکتبونه او مؤسسې یې لاندې کړې دي.

داسې يوه کورنۍ نده پاتې چې په هغې کې د دغه دين کوم منونکی او يا ورسره محبت لرونکی او يا د هغه درناوی کوونکی نه وي، پرته له هغو چې الله تعالی ورڅخه ساتلې دي.
که دغه ډله خلك په خبرو راولې او يا ورسره د بحث او مناقشې لپاره يوازې شې، نو وبه ګورې چې يا به پر الله تعالی ايمان نه لري، يا به پر آخرت ايمان نه لري، يا به پيغمبر نه مني، يا به قرآن د يو معجز تلپاتې او د ژوندانه د قانون د کتاب په حيث نه مني. په دوئ کې تر ټولو غوره يې هغه دي چې وايې: مونږ نه پدې مسائلو کې فکر کوو او نه هغو ته په څه اهميت قايل يو.
دغه نظريات پرته له کوم شکه يو ارتداد دی، خو د مسلمانانو پام يې ځانته ندی وراړولی، او نه يې د هغوئ ذهن مصروف کړی دی. او دا ځکه چې دغه مرتدين ترخپل ارتداده وروسته نه کومې کليسا او د بل دين معبد ته ورځي، او نه د خپل ارتداد له يوه دين څخه بل دين ته د ورتللو اعلان کوي، او نه يې هم کورنۍ دغه ارتداد ته متوجه کېږي. نه ورسره مقاطعه کوي او نه يې هم له ځانه شړي. بلکې هغوئ په خپلو کورنيو کې ژوند کوي، او د کورنۍ ټول حقوق ورته حاصل دي. او کله خو داسې هم پېښېږي چې په کورنۍ باندې واك هم د همدغو مرتدانو چلېږي.
همدارنګه د دوئ ارتداد ته نه ټولنه متوجه کېږي، نه حساب ورسره کوي، نه يې ملامتوي، او نه يې له ځانه بېلوي. بلکې په دائمي ډول په ټولنه کې اوسېږي، له حقوقو يې استفاده کوي. او کله خو تسلط هم ورباندې د همدوئ وي.
دغه ډول ارتداد د اسلامي نړۍ تر ټولو لويه قضيه او تر ټولو لويه ستونزه ده. دا يو ارتداد دی چې خورېږي او ټولنه لاندې کوي، خو د چا پام نه وراوړي. علماء او د دين پوهان يې هم په هکله د خطر چيغې نه

وهي. مخکې به خلکو ويل: ((قضيه پېښه شوه خو أبو الحسن (علي کرم الله وجهه) ورته نشته)) خو زه اوس وايم چې: قضيه پېښه ده خو ابوبکر ورته نشته.

دا يوه داسې قضيه ده چې نه جنګ غواړي او نه هم د خلکو د نظرياتو راپارول. نه کوم انقلابي عمل غواړي او نه يې هم تاوتريخوالي ته ضرورت شته. بلکې د زور استعمال او تاوتريخوالی نور هم ورته تاوان پېښوي او نوره يې هم راپاروي.

په اسلام کې نه د مسيحيت د تفتيش محکمې شته او نه هم د دين له امله د چا ځپل. بلکې دا داسې يوه قضيه ده چې عزم، حکمت، صبر، د مشکلاتو زغملو او څېړنې ته ضرورت لري.

دغه نوی دين ولې په اسلامي نړۍ کې خپور شو؟

دغه نوي دين څنګه وکولی شول چې مسلمانان په خپل کور کې مغلوب کړي؟

او څنګه يې وکولی شول چې د خلکو په عقلونو او زړونو دغه ډول ټينګ تسلط قايم کړي؟

د دغو ټولو پوښتنو ځواب دقيق او ژور فکر او پراخې څېړنې ته ضرورت لري.

اسلامي نړۍ په نولسمه مسيحي پېړۍ کې په دعوت، عقيده، عقل او علم کې له کمزورۍ سره مخ شوه او ستوماني او زړښت ورکې ښکاره شو، پداسې حال کې چې اسلام زړښت او کمزوري نه مني. اسلام د لمر په څېر نوی، د لمر په څېر پخوانی او د لمر په څېر ځوان دی. دا خو مسلمانان دي چې ستړي او کمزورۍ شوی وو، نه يې علمي انکشاف وکړ او نه يې په فکر او توليد کې څه ابتکار وښود. نه يې د عقل پياوړتيا وښوده او نه يې په دعوت کې حماس او نه يې هم په ښکلي او

مؤثر ډول اسلام، د اسلام ځانګړتیاوې او پیغام په پراخه پیمانه خلکو ته وړاندې کړای شو.
نه یې د امت باسواده او روڼ اندي ځوانان خپل کړای شول او نه یې د هغوئ عقل او فکر متأثره کړای شو. دا پداسې حال کې چې همدغه ځوانان د سبا امت وو، او همدوئ ته د امید سترګې وراووښتې. هغوئ ته چا پدې د قناعت ورکولو هڅه ونه کړه چې اسلام د انسانیت دین او تلپاتې رسالت دی. او قرآن هغه معجز او تلپاتې کتاب دی چې هېڅکله یې نه نوي انکشافات خلاصېږي، نه یې د علومو ذخیرې پای لري، او نه یې ځواني زړېږي.
هغوئ ته چا دا قناعت ورنه کړ چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپله یوه لویه معجزه، د هر نسل پیغمبر او د هرې زمانې امام دی او اسلامي شریعت تر ټولو قوانینو غوره او په هره زمانه کې د ژوند د ټولو چارو د ښه حل او تنظیم صلاحیت لري. او هم دا چې ایمان، عقیده، اخلاق او معنوي ارزښتونه د یو غوره تمدن او عزتمنې ټولنې بنسټونه تشکیلوي.
ځوانان پدې هم چا پوه نه کړل چې له نوي تمدن سره له وسایلو او آلاتو پرته بل څه نشته. او نه چا دا خبره وروښووله چې د پیغمبرانو لارښوونې د عقیدې، اخلاقو او لوړو اهدافو مصدر دي. او د یو صالح او متوازن تمدن تمه تر هغه نشي کېدای چې تر څو وسایل او اهداف سره یو ځای نه کړای شي.
په دغه ډول یو حالت کې اروپا په اسلامي نړۍ د خپلو فلسفو یرغل وکړ. د هغو فلسفو چې د هغو په تدوین او تهذیب کې د اروپا لویو فیلسوفانو او د زمانې نابغه شخصیتونو ځانونه ستومانه کړي ول، خپلو نظریاتو ته یې د داسې علمیت او فلسفي رنګ ورکړی ؤ چې په

ليدلو يې سړي ته داسې ښکارېدل لکه چې همدغه د انساني فکر، عقل، څېړنو او تجربو وروستي نتائج او د بشري تأملاتو نچوړ وي.
په دغو فلسفو کې ځينې داسې ټکي ول چې د تجربې او مشاهدې پر بنسټ ولاړ ول او تجربې يې هم تصديق کاوه. او ځينې ورکې داسې ټکي هم ول چې يوازې پر اټکلونو، تخيل او وهم ولاړ ول او حق او باطل، علم او جهل، واقعي حقيقتونه او شاعرانه تخيلات ټول پکې وو. شعر يې يوازې په نظم او قافيه کې بند کړی نه ؤ، بلکې هغه يې په فلسفې او علم کې هم ځای کړی ؤ.
دغه فلسفې له اروپايي مستعمرينو سره راغلې، دلته هم د انسانانو عقلونه او زړونه ورته تابع شول، او په شرق کې ورته د باسواده او روڼ اندې طبقې خلك ورتسليم شول. ځينې يې رښتيا پرې پوهېدل، خو هغوئ ډېر لږ خلك ول. او ډېر يې داسې ول چې له سره پرې پوهېدل نه، خو ټولو پرې ايمان درلوده او د هغو له سحر څخه متأثر شوي ول چې ظرافت او ذکاوت به يې د هغو په منلو کې ګاڼه او دغه نظريات به يې د آزادو روښان فکرو شعارونه ګڼل.
دغه ډول الحاد او ارتداد په اسلامي ټولنه کې پداسې حال کې خپور شو چې پلرونه، استاذان، مربيان غيرتمن خلك ورته هېڅ متوجه نه شول. او دا ځکه چې دغه مرتدين نه کومې کليسا ته تلل، نه کوم معبد ته داخلېدل، نه يې کوم بت ته سجده کوله، او نه يې د کوم طاغوت په نامه قرباني او حلاله کوله، چې همدغه به په پخوا زمانه کې د کفر، ارتداد او زنديقيت دلائل او نښې ګڼل کېدې.
پخوا به چې څوك له اسلامه وتل، هغوئ به له اسلامي ټولنې هم وتل، او له هغې ټولنې سره به يو ځای کېدل چې دوئ به يې نوی دين منلی ؤ. مرتدينو به خپله عقيده او خپل اوښتون په صراحت او زغرده اعلاناوه، او د خپلې نوې عقيدې په لاره کې به د هر ډول تاوان زغملو

ته تيار ول. په دې به يې اصرار نه کاوه چې په پخوانۍ ټولنه کې پاتې شي، ترڅو د هغې له حقوقو او منافعو څخه هم برخمن شي.
خو نن چې څوك له اسلام سره خپلې اړيکې پرېکوي، هغوئ نه غواړي له اسلامي ټولنې سره هم خپلې اړيکې پرې کړي، سره لدې چې اسلامي ټولنه يواځنۍ هغه بشري ټولنه ده چې د عقيدې پر بنسټ ولاړه ده او له عقيدې پرته دغه ټولنه منځته نه راځي. خو دغه خلك بيا هم اصرار کوي چې بايد په اسلامي ټولنه کې پاتې شي، د ټولنې باور هم تر لاسه کړي، او له هغو حقوقو څخه هم برخمن شي چې اسلام يې د اسلامي ټولنې افرادو ته ورکوي. دغه ډول وضعيت يو شاذ وضعيت دی چې اسلامي تاريخ يې مثال نه لري.
ځنې نور جاهلي تصورات او افکار هم شته چې اسلام يې په خلاف ښکاره جګړه اعلان کړې ده، او رسول الله صلی الله عليه وسلم په خپل ټول توان د هغو په خلاف جنګېدلی دی. لکه جاهلي تعصب او قوم پرستي چې د وينې، وطن او توکم د يو والي پر بنسټ ولاړه ده. اوس دغه ډول عصبيت ستايلی کېږي، مقدس او سپېڅلی ګڼل کېږي، دفاع ورڅخه کېږي، تر بيرغ لاندې يې جګړې کېږي، او انساني ټولنه د هغه پر اساس وېشل کېږي، تر دې چې د خلکو دين او عقيده وګرځي، او د خلکو په عقلونو، زړونو، ژوند او آدابو تسلط پيدا کړي.
دغه توکم پالنه (قوم پرستي) يقيناً په خپل ژوروالي، پوخوالي، قوت او هر اړخيز والي کې له دينونو سره ډغره وهي، او انسانان خپلې بنده ګۍ ته وربولي، دانبياؤ عليهم السلام کوښښونه له منځه وړي، او (دين) چې په ټول ژوند باندې د حاکميت لپاره راغلی يوازې په يو څو عباداتو او حرکاتو کې خلاصه کوي، انساني نړۍ په خپلو منځو کې په جنګېدونکو بلاکونو وېشي، او هغه امت په ډېرو امتونو وېشي چې الله تعالی يې په هکله فرمايي:

﴿وَإِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱتَّقُونِ ۝٥٢﴾ (المؤمنون: ۵۲)
ترجمه: (بې شکه دغه امت ستاسې يو امت دی او زه ستاسې رب يم له ما څخه ووېرېږئ).
رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپل ټول قوت د دغه جاهليت په خلاف جنګېدلی او پدې لاره کې يې هېڅ نرمي نده ښودلې. خلک يې ترې وېرولي، او د هغه ټولې لارې يې بندې کړې دي.
د اسلام نړيوال دين او واحد امت له دغو جاهليتونو سره يو ځای نشي پاتې کېدی. د اسلامي شريعت منابع د هغو له انکار او غندلو څخه ډک دي، او پدې هکله د اسلام بې شمېره دلائل موجود دي.
څوک چې د اسلام په طبيعت پوهېږي او يا د دينونو په طبيعت پوهېږي، هغوئ پدې پوهېږي چې دينونه دغه ډول قوم پرستۍ نه مني. که څوک تاريخ ته له سياسي او مذهبي تمايلاتو په يو بې طرفه نظر وګوري نو وبه ويني چې دغه قوم پرستۍ د انسانانو تر منځ د وراني، تخريب، فساد او تفرقې ترټولو زورور عامل ده.
له هغو انسانانو څخه چې غواړي نړيوال سره يو کړي او ټول انسانيت د يوه بيرغ تر سيوري لاندې په يوه عقيده راټول کړي او له هغوئ څخه يوه داسې نوې ټولنه جوړه کړي چې د دين او پر رب العالمين د ايمان پر اساس ولاړه وي او د انساني ټولنې د کورنۍ د اعضاؤ ترمنځ سوله او امنيت، مينه او پيوستون خپور کړي او ټول د يوه داسې جسد په څېر کړي چې که يوه غړي ته يې څه تکليف ور رسېږي نو ټول غړي به ورسره په بې خوبۍ او تبه ناکراره وي. له دغو انسانانو څخه خو معقول او د انتظار وړ کار دا دی چې په ښکاره او پوره وضاحت د عصبيت او قوم پرستيو په خلاف و جنګېږي، او راتلونکو انسانانو ته داسې تاريخ پرېږدي چې حق ته د هغوئ د لارښوونې سبب شي.

خو اسلامي نړۍ وروسته له هغه چې اروپايانو په سياسي او فرهنګي ډول لاندې کړه، دغو عصبيتونو ته چې دوينې، توکم او وطن د اختلاف پر بنسټ ولاړ دي ورتسليم شوه، او هغه يې د يوې داسې علمي قضيې، منل شوي حقيقت او واقعيت په توګه ومنل چې هېڅ خلاصون ورڅخه نشته.

د اسلامي ټولنې ملتونه د هغو عصبيتونو چې اسلام له منځه وړي وو په بيارا ژوندي کولو پسې شول، د هغو بوللې يې وبوللې، د هغو شعائر يې را ژوندي کړل، په هغو او د هغو پر هغې زمانې يې وویاړل چې تر اسلام د مخه وه. او دا هغه کار دی چې اسلام ورته په ټينګار سره (جاهليت) وايي، او د اسلام په قاموس کې د دغې عقيدې لپاره تر (جاهليت) بل بد او وېروونکی نوم نشته.

له دغه جاهليت څخه وتل قرآن کريم پر مسلمانانو د يوه احسان په توګه يادوي، او مسلمانان دېته هڅوي چې پر دغه لوی احسان او نعمت د الله تعالی شکر ادا کړي:

﴿ وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَا ﴾
آل عمران: ۱۰۳

ترجمه: (او هغه پېرزووني در يادې کړئ کله چې تاسې يو د بل دښمنان واست، نو ستاسې د زړونو په منځ کې يې مينه راوستله، او د هغه په دغه نعمت سره ورونه شوئ، او تاسې د اور د کندې پر څنډه واست، نو له اور څخه يې خلاص کړئ).

﴿ بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ عَلَيۡكُمۡ أَنۡ هَدَىٰكُمۡ لِلۡإِيمَٰنِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٧ ﴾
الحجرات: ۱۷

ترجمه: (بلکې پر تاسې د الله احسان دی چې د ایمان په لور یې ښوونه درته کړې، که تاسې ریښتني مؤمنان یاست).

﴿ هُوَ ٱلَّذِى يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبۡدِهِۦٓ ءَايَـٰتِۭ بَيِّنَـٰتٍ لِّيُخۡرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَـٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمۡ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾ ﴾ الحدید: ٩

ترجمه: (الله هغه ذات دی چې پر خپل بنده (**محمد صلی الله علیه وسلم**) ښکاره **دلایل** نازلوي، تر څو تاسې له تیارو رڼا ته وباسي، بې شکه چې الله پر تاسې ډېر مهربان او د ډېر رحم خاوند دی).

مسلمان ته په طبیعي ډول دا په کار ده چې د جاهلیت زمانه له بدۍ، کرکې او نفرت څخه پرته په بل څه یاده نه کړي، که هغه هر څومره تاریخي او یا اوسنۍ وي. آیا دا به داسې نه وي لکه له زندان څخه یو آزاد شوی شخص چې خپل د بندیتوب، سپکاوي او تعذیب وختونه ځانته وریادوي او په یادولو یې غوني زېږه شي او ترخې او دردونکي خاطرې یې بېرته په ذهن کې تازه شي؟

یا به داسې نه وي لکه له یوه خطرناك مرض څخه جوړ شوی انسان چې خپل د هغه مرض یادونه په خپل ذهن کې بیا تازه کوي چې یو وخت یې د مرګ تر پولي رسولی ؤ چې اوس یې په یادولو خاطر پرېشانه کېږي او رنګ یې الوزي؟

آیا هغه انسان چې یو خطرناك او وېروونکی خوب یې لیدلی وي په وېښېدلو به د الله شکر نه ادا کوي چې ښه دی چې دا هرڅه یې په خوب کې لیدلي او په ویښه کې یې نشته؟

هغه جاهلیت چې د جهل، ګمراهۍ او له حق څخه د لرې والي د دنیا او آخرت خطرونه ورکې راجمع شوي ؤ تر دې ټولو بددی. او باید چې د هغه بیا یادول او تازه کول د انسان په زړه کې د هغه په هکله کرکه او نفرت پیدا کړي، او انسان له هغه څخه د خلاصون په بدل کې شکر ته

تشویق کړي. څکه خو په یو صحیح حدیث کې راغلي چې ((**ثلاث من کن فیه وجد حلاوة الإیمان: أن یکون الله ورسوله أحب إلیه مما سواهما، و أن یحب المرأ لا یحبه إلا لله، و أن یکره أن یعود إلی الکفر کما یکره أن یقذف في النار**)) (**متفق علیه**).

ترجمه: (درې صفات داسې دي چې څوك يې ولري په هغو به د ايمان خوند احساس ګړي: چې الله او د هغه رسول ورته تر بل هر څه ګران وي، او دا چې له چا سره مينه او محبت يوازې د الله لپاره وکړي، او کفر ته بېرته ورګرځېدل يې داسې بد واېسي لکه اورته ورغورځېدل يې چې بد اېسي).

الله تعالی په ډېر شدت سره د جاهليت د شعائرو او د هغه د نوميالیو او مشرانو بدي بيان کړې ده او فرمايلي يې دي:

﴿ وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا يُنصَرُونَ ٤١ وَأَتۡبَعۡنَٰهُمۡ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلۡمَقۡبُوحِينَ ٤٢ ﴾ القصص: ٤١- ٤٢

ترجمه: (او مونږ هغوئ د اور په لور د بلنې مشران وګرځول، او د قيامت په ورځ به هېڅ مرسته ورسره ونه شي. او ورپسې موکړ په هغوئ پسې پدې دنيا کې لعنت، او په قيامت کې به هغوئ له غندلو شوو څخه وي).

او همدارنګه فرمايي: ﴿ وَمَآ أَمۡرُ فِرۡعَوۡنَ بِرَشِيدٖ ٩٧ يَقۡدُمُ قَوۡمَهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَأَوۡرَدَهُمُ ٱلنَّارَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡوِرۡدُ ٱلۡمَوۡرُودُ ٩٨ وَأُتۡبِعُواْ فِي هَٰذِهِۦ لَعۡنَةٗ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ بِئۡسَ ٱلرِّفۡدُ ٱلۡمَرۡفُودُ ٩٩ ﴾ هود: ٩٧- ٩٩

ترجمه: «د فرعون حکم په سمه برابر نه ؤ، د قیامت په ورځ به د خپل قوم په وړاندې روان وي او ټول به اورته ننه باسي، د ورتګ خورا بد ځای دغه اور دی چې دوئ پرې وننویستل کېږي، په دنیا کې پرې لعنت دی، او د قیامت په ورځ هم، دا خورا بده ورکړه ده چې دوئ ته ورکول کېږي».

خو اوس د اسلامي نړۍ ډېرې سیمې او ولسونه له غربي فلسفو او افکارو څخه د تأثر په نتیجه کې داسې شول چې له اسلام څخه د مخکې زمانې تمدن او عنعنات ستايي او هغو ته بېرته ورګرځېدلو لپاره لېوالتیا ښیي. هڅه کوي چې د هغې زمانې دیني شعائر بېرته راژوندي کړي او مشهور اشخاص، د جاهلیت دوخت اتلان، بادشاهان او د هغوئ کار نامې تلپاتې وښیئ، لکه هماغه يې چې د تاریخ زرینه زمانه وي، او یا هغه کوم داسې لوی نعمت وي چې اسلام دوئ ورڅخه محروم کړي دي.

د جاهلیت زمانې ته په دغه ورګرځېدلو د اسلام له لوی نعمت څخه انکار او د هغه د احسانونو ناشکري او د اسلام د نعمت او د رسول الله صلی الله علیه وسلم د فضل د قدر نه پېژندل دي. پدې کار سره د خلکو په ذهن کې د کفر، بت پرستۍ او د جاهلیت د خرافاتو، ګمراهیو، بې عقلیو او خندوونکو او ژړوونکو هغو عقایدو او نظریاتو چې د هېڅ هوښیار مسلمان عقل يې نه مني خطر کم ښودل دي. دا هغه کار دی چې په کولو يې د دې وېره شته چې مسلمان دې له اسلام او ایمان څخه محروم شي، او د الله تعالی له سخت عذاب سره دې مخ شي. الله فرمایي:

﴿ وَلَا تَرْكَنُوٓاْ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ ﴾ هود: ۱۱۳

ترجمه: (میلان مه کوئ هغو خلکو ته چې ظلم یې کړی چې اور به مو وسوځوي، او نه به وي ستاسو لپاره له الله پرته نور دوستان، او نه به له تاسو سره مرسته کېږي).

له دغو نظریاتو سره نن په اسلامي نړۍ کې د مادیاتو د حاصلولو لپاره شدیده لېوالتیا، مادیات تر هر ډول اصولو او عقیدې غوره ګڼل، دنیا ته پر آخرت ترجیح ورکول، له معنویت څخه پرېکون او په هوی او هوس پسې تلل هم ملګري شوي دي چې نتیجه یې بې بندوباري، د الله تعالی حرامو ته د حرامو په سترګه نه کتل، په لوړو طبقې کې د شرابو او فسق خپرېدل راووتله. تر دې چې دغه طبقه خلك په هر اسلامي هېواد کې په همدغه یو شکل او صورت کې رامنځته شول، ډېر لږ یې داسې دي چې الله تعالی له دغه ډول وضعیت څخه ساتلي دي. دغه د لوړې طبقې خلك ځان د اسلام له هر ډول قیودو او فرایضو څخه په مکمل ډول داسې آزاد بولي لکه چې له اسلام او شریعت سره یې هېڅ رابطه نه وي. او یا داسې چې لکه اسلام چې کوم منسوخ شریعت او خیالي افسانه وي.

دغه په اجمالي ډول د اسلامي نړۍ د دیني او اعتقادي وضعیت تصویر دی. دا یوه داسې د جاهلیت څپه ده چې اسلامي نړۍ یې له یوه سره تر بل سره لاندې کړې ده. او دا د اسلامي نړۍ په اوږده تاریخ کې تر ټولو لویه څپه ده چې ورسره مخ ده.

دغه څپه په خپل قوت، هر اړخیزوالي او تأثیر کې له ټولو هغو اسلام مخالفو څپو څخه زیاته ده چې اسلامي تاریخ تر اوسه لیدلې دي. خو له نورو څپو څخه یې فرق دا دی چې دغې څپې ته د ډېرو لږو خلکو پام ورګرځېدلی دی. او هغه خلك چې د دې په خلاف جنګېږي پدې لاره کې خپل ټول قوت او استعدادونه کاروي، ډېر لږ دي.

پخوا هم د یونان له فلسفې نه د متأثر کېدو په نتیجه کې الحاد او زندیقیت منځته راغلی ؤ، خو په هغه وخت کې د هغه د مقابلې لپاره داسې خلك رامیدان ته شوي وو چې په خپل لوی عقل، بې ساري ذکاوت، قوي علم، پراخې څېړنې او قوي شخصیت د هغه پر خلاف وجنګېدل.

باطنیان او ملحدان هم پیدا شوي ول، خو د هغو په خلاف هم داسې خلك را میدان ته شول چې په علم، حکمت او دلائلو د هغو په خلاف وجنګېدل، او اسلام خپل عقلي نفوذ او علمي لوړه مرتبه وساتله، او هره توپاني څپه یې بېرته په شا کړه، هېڅ توپان او سېلاب د اسلام هسك غر لاندې نکړای شو.

دغه مسأله کومه د اخلاقي تنزل، یا په عباداتو کې د کمزورۍ او یا د شعائرو د پرېښودلو او د پردیو د تقلید مسأله نه ده، که څه هم چې دغه مسائل هم توجه او په خلاف یې مبارزه غواړي. نن ورځ د اسلامي نړۍ مسأله تردې مسائلو ډېره ډېره لویه او پلنه ده. دا د کفر او د ایمان مسأله ده، په اسلام باندې د پاتې کېدلو او یا له اسلام څخه د وتلو مسأله ده.

نن جګړه د غرب د سیکولرۍ (بې دینۍ) فلسفې او د وروستي اسماني دین (اسلام) تر منځ روانه ده. د مادیت او د اسماني شریعت تر منځ جګړه ده. او داسې ښکاري چې همدا به د دین او بې دینۍ تر منځ وروستۍ جګړه وي، او همدا به د نړۍ برخلیك ټاکي.

د نن ورځې جهاد، د نبوت خلافت، الله ته د نږدې کېدلو تر ټولو لویه ذریعه او تر ټولو غوره عبادت دا دی چې د (بې دینۍ) د دغې څپې چې پر اسلامي نړۍ یې یرغل کړی او د مسلمانانو عقلونه او مرکزونه اشغالوي مخه دې ونیول شي، او د ځوانانو او روڼ اندو زړونو ته دې بېرته د اسلام په اصولو، عقائدو، حقائقو، قوانینو او پر محمدي

رسالت له منځه تللی باور او اعتماد راستون کړای شي. او هم دې هغه فکري او رواني (روحي) بې باوري او اضطراب له منځه یوړل شي چې د امت روښانفکره ځوانان وربانديې اخته دي. هغوئ ته باید د عقل او فرهنګ په ساحه کې په اسلام قناعت ورکړ شي. د هغو ټولو جاهلي افکارو او نظریاتو په خلاف باید علمي او عقلي مبارزه وشي چې د خلکو په زړونو عقلونو مسلط دي. او پر ځای یې اسلامي فکر او نظر د قناعت، ایمان او ایماني غیرت له لارې حاکم شي.

پوره یوه پېړۍ شوه چې اروپا زموږ ځوانان او زموږ عقلونه له موږ څخه یرغمال کړي دي، او زموږ په ذهنونو کې د شك، الحاد، منافقت او په ایماني او غیبي حقیقتونو باندې د بې باورۍ تخم شیندي، او په مقابل کې یې موږ پر نوو اقتصادي او سیاسي فلسفو ایمان راوړلو ته وربولي. پداسې حال کې چې مونږ د دغو نوو فلسفو مقاومت ته شا وراړولې، او یوازې په خپل تاریخي میراث مو اکتفا کړې ده، او له نوي ایجاد څخه مو لاس نیولی دی.

موږ د اروپا د فلسفو او قوانینو له علمي محاسبې، نقد او د جراحي د طبیبانو په څېر د هغو جراحۍ او سپړنې ته هم شاکړې ده. او یوازې په بېړني او سطحي ډول مو هغه د خپلو پخوانیو علمي معلوماتو د زیاتولو په مقصد یو څه څېړلي دي. د دغه غفلت په نتیجه کې خبره تردې را ورسېده چې په نابېره ډول اسلامي نړۍ پدې وروستیو کې د ایمان او عقیدې په ډګر کې له سقوط سره مخ شوه، او په اسلامي هېوادونو کې د چارو واګې داسې خلکو په لاس کې واخیستل چې نه د اسلام په اصولو او عقیدې باور لري، نه ورڅخه دفاع کوي، او نه یې له مؤمن او مسلمان ولس سره له یو ډول (اسلامي نشلیزم) او سیاسي مصالحو پرته بله رابطه شته.

دغې د (بې دینۍ) روحیې په کراره کراره د ادبیاتو، فرهنګ، ژورنالیزم او سیاست له لارې ولسونو ته لاره پیدا کړه، تر دې چې مسلمان ولسونه دغې بې دینه طبقې ته لدې امله تابع شول چې هغوئ ډېر مکار خلك ول او په ټولنه باندې یې خپل نفوذ او فرهنګ حاکم کړی ؤ، که څه هم چې په مسلمانو ولسونو کې ډېر خیر، صلاح او ښه استعداد شته او په نړۍ کې هغوئ له غوره ټولنو څخه دي.
او که وضعیت همدغه ډول پاتې شي، نو الحاد او فساد به دغو ټولنو ته نوره هم لاره پیدا کړي، او حتی هغو خلکو ته به هم ورسېږي چې په کلیو او بانډو کې اوسېږي او په صنعت او زراعت باندې مشغول دي. هغوئ کې به هم (لادینیت) او (زندیقیت) خپور شي. همدغه ډول په اروپا کې هم وشول، او دا دی اوس په شرق کې هم دا پېښېږي که وضعیت همدغه ډول وي او چارې په همدې ډول پر مخ ولاړې شي او الله تعالی یې په خپل قدرت مخه ونه نیسي.
اسلامي نړۍ نن ورځ یو نوي اسلامي دعوت ته ضرورت لري. او د نن ورځې د دعوتګرو نعره او هدف هم همدادی چې وایي: ((یو ځل بیا داسلام پر لور!)). خو پدې لاره کې یوازې شعارونه کافي نه دي. اوس تر کار د مخه یو حکیمانه تصمیم ته ضرورت دی، باید په سړه سینه پدې غور وکړو چې هغه طبقه چې ځان روشنفکران بولي او د ولسونو د ژوند د ټولو چارو واګې یې په لاس کې نیولي دي څنګه یې بېرته اسلام ته را واړوو؟ او څنګه یې زړونه بېرته له ایمان او په اسلام باندې له باور څخه ډك کړو؟ او څنګه یې د غربي فلسفو او د معاصر تمدن د بې دینه نظریاتو له غلامۍ څخه خلاص کړو؟
اسلامي نړۍ نن ورځ داسې شخصیتونو ته ضرورت لری چې د دغه دعوت لپاره ځانونه وزګار کړي، خپل علم، استعدادونه او توان د دغه دعوت په لاره کې ولګوي، او داسې خلك وي چې نه یې منصب په کار

وي او نه مرتبه، نه د وظیفې په لټه کې وي او نه د حکومت، او نه يې هم د چا لپاره کينه په زړه کې وي. خلکو ته ګټه رسوي، خو د ځان لپاره په ګټو پسې نه ګرځي، داسې خلك چې خلکو ته ورکړه کوي، خو له خلکو يې نه غواړي. له هېڅ طبقې سره په کوم داسې دنیاوي شي کې چې هغه يې ډېر حرص لري او ځان پرې وژني په کشمکش کې نه پرېوځي ترڅو د دغو خلکو لپاره دغه دعوتګر شخصیتونه پر خپل ځان نه کوم حجت په لاس ورکړي، او نه هم شیطان ته لاره پرېږدي چې د دوئ زړونو ته ورداخل شي. د دغو دعوتګرو شعار باید اخلاص، له هر ډول شهوتونو، ځان غوښتنو او تعصباتو څخه لیرې اوسېدل وي.

اسلامي نړۍ نن ورځ داسې ټولنو او ادارو ته ضرورت لري چې د یو داسې نوي او قوي اسلامي ادب د رامنځته کولو لپاره کار وکړي چې ځوانان په پراخه معنی بیا د اسلام غېږې ته راوګرځوي، او د هغو غربي فلسفو له غلامۍ يې وژغوري چې ځینو يې د پوهې او څېړنې په نتیجه کې منلي دي، او ځینو نورو يې بیا یوازې په پټو سترګو د غربیانو د تقلید په نتیجه کې منلي دي.

د دغه نسل په ذهنونو او فکرونو کې باید بېرته د اسلام اصول ځای پرځای شي، فکر او ذهن يې باید بېرته په اسلام موړ کړای شي.

اسلامي نړۍ نن په هره ساحه کې دغه ډول شخصیتونو ته ضرورت لري تر څو په ټینګه او جدي ډول دغه جهاد پر مخ بوځي.

زه له هغو خلکو هېڅکله نه یم چې دین له سیاست څخه جلا بولي، او د دین داسې تعبیر او تفسیر کوي چې له حاکم وضعیت سره په ټکر کې رانشي- که څه هم چې حاکم وضعیت هر څومره له اسلام سره نا آشنا او له هغه نه منحرف هم وي- او یا يې داسې تعبیروي چې له هرې ټولنې سره همغاړی کېدي شي. او نه هم له هغو خلکو څخه یم چې سیاست (**شجرة ملعونة في القرآن**) ګڼي. بلکې زه د هغو خلکو په سر کې یم چې

د مسلمانو ولسونو لپاره دسالم سياسي پوهاوي او صالح قيادت د ايجاد لپاره کار کوي.
زه له هغو خلکو څخه يم چې پدې باور دي چې ديني ټولنه له يوه سالم ديني حاکميت چې د اسلام پر بنسټونو ولاړ وي پرته منځته نشي راتلای. زه به تر ځو چې ژوندی يم همدې نظريې ته خلك رابلم. خو خبره د ترتيب، تقديم او تأخير، د دين د حکمت او پوهې د تقاضا او د اوضاعو او د واقعيتونو ده.
مونږ خپل کوښښونه، استعدادونه، موجود فرصتونه او خپل وسائل په سياسي او تنظيمي حرکتونو کې مصرف کړل، او دا ټول پدې بنياد چې ولس مؤمن دی، او هغه خلك چې د ولسونو قيادت کوي او د چارو واګې يې په لاس کې دي (روښانفکران) هغه هم مؤمنان دي، د اسلام په اصولو او عقيدې باور لري او د اسلام د سر لوړۍ او د حدودو د تنفيذ لپاره به يې په لېوالتيا سره کار کوي، خو خبره سر چپه راووته او هغه داسې چې د ولس مو په همدې ډول حال کې ايمان کمزوری شو، او اخلاق يې د انحطاط (لويدنې) په لور لاړل، چې نه موږ ورته متوجه شوو، او نه هغه خپله په ځان پوه شو. او د روښانفکره طبقې د اکثرو خلکو اسلامي عقيده د غرب د فلسفې، سياست او نفوذ د منلو په نتيجه کې له منځه لاړه، او يوه لويه برخه خلك خو يې د اسلامي عقيدې په خلاف هم راپورته شول، او پر هغو غربي نظرياتو يې ايمان راووړ او دفاع يې ورڅخه پيل کړه او د هغو د خپرولو او تطبيقولو لپاره يې متې راونغښتې چې اصلاً له دين سره په ټکر کې دي.
دغه خلك غواړي چې د ژوند چارې ټولې د همدغو غربي نظرياتو پر اساس او د هغو په رڼا کې تنظيم کړي. او ملت په هغو باندې عمل کولو ته اړباسي. ځينې يې غواړي د دغو نظرياتو تطبيق په بيړه او افراط سره عملي کړي، او ځينې يې غواړي يو څه له حکمت څخه کار

واخلي او مرحله په مرحله یې عملي کړي. او ځینې یې دغه غربي نظریات د زور او خشونت په ذریعه عملي کوي. ځینې نور یې بیا کوښښ کوي چې خلکو ته یې ښایسته کړي تر څو یې خلك په خپله ومني، خو هدف د ټولو یو دی.

دیني علماء پدې اړه دوه ډلې دي: یوه ډله یې هغه دي چې د دغې طبقې په خلاف یې سخته جګړه پیل کړې، هغوئ کافر ګڼي، او له هغوئ سره یې هر ډول مقاطعه اعلان کړې ده، او د دغو بې دینه نظریاتو او فرهنګ د اسبابو او ریښو د لټولو هڅه هم نه کوي.

هغوئ د دغې اسلام دښمنې طبقې د احوالو د تغییر او اصلاح هڅې هم نه کوي، پداسې ډول چې له هغوئ سره ناسته ولاړه ولري، د دین په اړه د دغې طبقې له زړونو څخه نفرت لیرې کړي، چې پدې ترتیب د هغوئ په زړونو کې د ایمان د کومې پاتې ذرې په سالمو او مؤثرو اسلامي ادبیاتو پالنه وکړي. له هغوئ څخه هیڅ مال، قوت او منصب ونه غواړي، خو مخلصانه لارښوونه ورته په حکیمانه ډول تقدیم کړي.

بله ډله بیا هغه علماء دي چې له دوئ سره مرسته کوي، په مصالحو او منافعو کې ورسره شریك دي، له دنیا څخه یې استفاده کوي، پرته له دې چې په دین کې څه ګټه ورورسوي. دوئ نه د دعوت غم کوي او نه د عقیدې، نه په دین باندې غیرت لري، او نه هم د هغوئ د اصلاح اراده لري او نه هم له هغوئ سره په دغه نږدیوالي کې دکوم رسالت خاوندان دي.

خو دریمه ډله چې هغوئ باید له دغه وضعیت څخه دردمن وي، او دا هم مني چې دغه طبقه خلك داسې مریضان دي چې د تداوي او شفا وړتیا هم ورکې شته، هغوئ ته باید په مهربانۍ دعوت ورکړي، او په مخلصانه نصیحت ورته خپل حکیمانه پیغام وروړاندې کړي، چې دغه ډله ډېر لږ دي.

هغه طبقه خلك چې د غرب نظریات یې منلي دي او دین او د دین چاپېریال سره یې هېڅ تړاو نشته، له دین نه لیرې او له هغه څخه په وېره کې اوسېږي، او نور هم له دین څخه لیرې کېږي. په هر هغه څه پورې چې په دین پورې تړاو لري پسخند او مسخرې کوي. د هغې ډلې مسلمانانو دښمني چې له دوئ سره په جګړه اخته دي دوئ نور هم د سختې جګړې خواته بیایي. او هغه مسلمانان چې د دین زعامت کوي او غواړي چې حاکمیت د دغې بې دینې طبقې له واکه وباسي دواړه سره د زعامت پخاطر په سیالۍ اخته دي، د هغوئ دغه دښمني د دې سبب شوې چې د غربي نظریاتو منونکي نور هم له دین سره کینه وکړي او ورڅخه په وېره کې شي.

په انسانانو کې دا فطري خبره ده چې له هغه چا سره کینه وکړي چې غواړي دنیا له دوئ څخه واخلي، او دا په داسې حال کې چې که یې ایمان هم یوازې په دنیا وي. او له هغه چا سره کینه وکړي چې غواړي حکومت او واك ترې واخلي. پداسې حال کې چې دوئ خپل پاینښت هم یوازې په حکومت او واك کې ګڼي. او له هغه چا سره هم کینه وکړي چې غواړي له مادیاتو او خوندونو یې بې برخې کړي، پداسې حال کې چې پرته له مادیاتو او خوندونو بل څه نه پېژني هم نه.

اسلامي نړۍ نن داسې یوې ډلې داعیانو ته ضرورت لري چې له دنیاوي مقاصدو خلاص وي، او د دعوت لپاره اخلاص ولري، له هر هغه څه لیرې وي چې خلکو ته دا تصور ور پیدا کوي چې کېدی شي ددوئ مقصد به مادیات یا د خپل ځان، خپل قوم او یا خپل تنظیم لپاره د حکومت غوښتل وي.

دغه دعوتګر باید د خلکو د ذهن او نفس هغه روحي او رواني عقدې لیرې کړي چې د غرب فرهنګ او د ملایانو غلطیو، د دغې طبقې غلط فهمیو، د علم کموالي او له اسلام او د هغه له چا پېریال څخه

ليرې والي د دوئ په ذهنونو کې ايجاد کړې دي. دغه کار د ليدنو کتنو، ملګرتياؤ، خبرو اترو، د ليکنو د تبادلې، د سفرونو او ملاقاتونو، د اسلامي مؤثرو ادبياتو، شخصي روابطو، پاك نفسۍ، اخلاقي لوړتيا، د قوي شخصيت په لرلو، له دنيا څخه په زهد، د خوندونو په پرېښودلو او د انبياؤ عليهم السلام او د هغوئ د خلفاؤ د اخلاقو په تمثيل سره ترسره کړي.([1])

1علامه ندوي رحمة الله عليه په دغه فقره کې دغربي فلسفو د منونکو (مرتدانو) د علاج لپاره د يوې سوله ييزې، علمي، دعوتي، عاطفي او صوفيانه مبارزې طرحه وړاندې کوي،دغه طرحه په خپل ځای او خپل وخت کې په نظري ډول يوه سمه طرحه ده، خو دا چې علامه رحمة الله عليه دغه مقاله لسګونه کلونه مخکې د هماغه وخت د فکري، سياسي،اجتماعي او نظامي وضعيت په نظر کې نيولو سره ليکلې وه او په هغه وخت کې که دغو مرتدينو له يوې خوا له اسلام څخه په عملي ډول د وتلو لاره نيولې وه، خو له بلې خوا يې د اسلام او مسلمانانو په خلاف د کفر تر بيرغ او قوماندې لاندې پوځي جګړه نه وه پيل کړې، بلکې په منافقتونو، تزويرونو، رياکاريو او دروغو به يې له مسلمانو ولسونو سره د خوا خوږۍ دعوی هم کوله. نو ځکه يې ندوي صاحب د دغه ډول فکري انحرافونو د علاج لپاره د فکري وسائلو توصيه کړې ده. دا چې اوس دغه حاکم مرتدين په علني ډول د کفر تر بيرغ لاندې او د کفر په صف کې د کفارو د اهدافو د تحقق لپاره په ټوله اسلامي نړۍ کې د اسلام په خلاف په يوه بی رحمه پوځي جګړه اخته دي او له اسلام سره يې د هر ډول مذاکراتو دروازې بندې کړې دي او په ښکاره اعلانوي چې په هېڅ ځای کې او په هېڅ ډول ورته د اسلام حاکميت او د شريعت تطبيق د منلو وړندی او که څوك يې د حاکمولو هڅه کوي هغوئ بايد په بې رحمانه ډول ووژل شي او يا له صحنې ليري شي. نو په دغه صورت او په دغه ډول وضعيت کې ښايي د دغو مرتدينو چې ندوي صاحب هم ورته مرتدين وايي هماغه علاج وي چې ابوبکر صديق رضي الله عنه د خپلې زمانې د ارتداد د له منځه وړلو لپاره کارولی ؤ.

خو دا پدې معنی نده چې د غربي فکرمنونکي دې ټول په يوه ډبره وتلل شي. کېدای شي چې ځينی کشران او ناپوهان يې اوس هم د شکوکو، شبهاتو او غلط فهميو ښکار شوي وي او يا د کفري هېوادونو او نظامونو د تيرايستونکو تبليغاتو تر تأثير لاندې راغلي وي، چې لدغه ډول فکري ګمراهۍ څخه د هغوئ د راوېستلو لپاره لاس

دغه ډول داعیانو تل د اسلام خدمت کړی، په اموي دولت کې د پنځم راشدخلیفه (عمر بن عبد العزیز) ځرګندېدل د همدغه اسلوب او طریقې نتیجه وه. همدغه تاریخ یو ځل بیا په هند کې د مغولي بادشاه جلال الدین اکبر په وخت کې تکرار شو، هغه چې د اسلام په خلاف را پورته شوی ؤ او تصمیم یې نیولی ؤ چې پر هند د اسلام له څلور پېړۍ حکومت وروسته یو ځل بیا هندوستان د (برهمي) جاهلیت په لور وروګرځوي، خو د دغه حکیمانه دعوت په برکت او د (مجدد الف ثاني) د باحکمته شخصیت په هڅو چې اسلام ته یې په اخلاص بلنه کوله، او په اسلام او د اسلامي دعوت په فقه ښه پوهېده. او همدارنګه د هغه د شاګردانو په کوښښونو هند یو ځل بیا تر پخوا هم په قوي او په ښه ډول اسلام ته را وګرځېده.

وروسته د (اکبر) پر تخت داسې بادشاهان کښیناستل چې په تقوی او د اسلام په مینه کې یو تر بله غوره وو، تر دې چې د هند پر تخت داسې څوك کېښناست چې د اسلام او د اصلاح تاریخ یې په یاد او کارنامو ښایسته شو او هغه (اورنګ زیب عالمګیر) ؤ، هغه چې (فتاوی هندیه عالمګیریه) هم هغه ته منسوبه ده.

د دغه ارتداد مقابله کول داسې یوه فریضه ده چې یوه ورځ ځنډ هم نه مني، نن ورځ د اسلامي نړۍ ځواکمن هېوادونه او غوره بچیان د ارتداد له یوې قوي او خطرناکې څپې سره مخ دي، دغه د ارتداد څپه د مسلمانانو د عقیدې، اخلاقو او ارزښتونو په خلاف یو پاڅون او بغاوت دی. او که اسلامي نړۍ خپله دغه شتمني چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته په میراث پرې ایښې او مسلمانو نسلونو هغه په خپلو منځو کې ساتلې او د اسلام اتلانو له هغې څخه د دفاع په لاره کې قربانۍ ورکړې له لاسه ورکړي، بیا نو د اسلامي نړۍ بقا له منځه ځي. دغه موضوع باید د ټولو هغو خلکو د توجه او اهتمام وړ وګرځي چې د اسلام غم ورسره دی.

(پای)

وراوېدول بیا هم د اسلامي فکر د پلویانو او مخلصو داعیانو فریضه ده. (ژباړونکی)

د کابل مسیحي پوهنتون
(American University)

تاريخي پس منظر

د اسلام له پيل راهيسې غربيانو تل هڅه کړې چې اسلامي هېوادونه تر خپل تسلط لاندې راولي او د اسلام حاکميت له منځه يوسي. د همدې هدف لپاره يې اول صليبي جنګونه شروع کړل او د (القدس) د نيولو په بهانه يې څوسوه کاله په مسلسل ډول لښکرې راتولې کړې او دلته يې په لکونو مسلمانان ووژل، خو دغه هدف يې ترلاسه نه کړای شو لکه چې (ګارډنر) وايي:

(صليبي جګړو ونشو کولای چې (القدس) د تل لپاره د مسلمانانوله ولکې وباسي او د اسلامي نړۍ په زړه کې يو مسيحي دولت جوړ کړي)).

نومورې زياتوي: (صليبي جګړې د القدس تر نيولو زياتره د اسلام د له منځه وړلو په نيت ترسره کېدلې)([1]).

وروسته بيا همدغه صليبي جګړې د استعماري جګړو په شکل کې پيل شوې چې ظاهراً يې امپرياليستي او اقتصادي بڼه درلوده چې په نتيجه کې يې تقريبا ټول اسلامي هېوادونه لاندې کړل او د يوې اوږدې مودې لپاره يې مسلمانان محکوم وساتل او شريعت يې د زور په وسيله د هغوئ له سياسي او اجتماعي ژوندانه څخه ليرې کړ که څه هم چې د خلکو په زړونو کې يې لا ځای درلود.

خو کله چې د شلمې پېړۍ په پيل کې د آزادي غوښتونکو حرکتونو په نتيجه کې د اروپايي استعمار ټغر په ټولېدو شو نو انګريزانو په خاص ډول له دوهمې نړيوالې جګړې وروسته خپل استعماري نقش امريکا ته

1- له کويټ څخه خپريدونکې دالمجتمع مجله (۲۰۰) يمه ګڼه د (الجامعة الامريکية بيروت مرکز لنشاط المخابرات والسفارة الامريکية) مضمون.

ور وسپاره. څکه چې نور نو د انګریزانو ستورى په لوېدو او د امریکا ستورى په پورته کېدو وو.
امریکایانو چې د اروپایانو د استعماري دور د حاکمیت له مشکلاتو څخه درس اخستى وو نو یې د اسلامي هېوادنو د نیولو لپاره یوه بله طریقه او ستراتېژي وضع کړه چې بنسټ یې د کلیسا پر کوښښونو او تعلیم ولاړ وو.
امریکا مسیحي مبلغینو ته وظیفه ورکړه چې په اسلامي هېوادونو کې چې زیاتره یې لا ترهغه وخته د اروپایانو تر استعمار لاندې ول د مکتبونو، کالجونو او پوهنتونونو د تأسیس له لارې داسې یو نوى نسل وروزي چې یوازې په نامه مسلمان وي خو نور یې له اسلام سره هېڅ همدردي نه وي. دین، فکر، اخلاق، فرهنګ او د ژوند بڼه یې امریکایي وي، تر څو دغه نوي نسل ته له فراغت څخه وروسته د هېوادنو چارې وروسپارل شي، او د اسلامي هېوادونو مستعمره ساتلو ته دا ځل د Westernization (غربي ګرځولو) په شکل کې دوام ورکړي.
کلیسا په اسلامي هېوادونو کې داسې تعلیمي مراکز او اداري جوړې کړې چې په حقیقت کې د صلیبي استعماري جګړو د اهدافو د تر سره کولو لپاره د جګړې جبهې وې، خو په ښکاره یې د (تعلیم)، (انسانیت)، او (ترحم) نعرې پورته کولې.
لطفي لیفونیان ارمنى الاصله ترکى منصّر وایي: (اروپايي دولتونو چې په صلیبي جګړو کې ماتې وخوړه نو ویې غوښتل د مسلمانانو په خلاف یوه بله صلیبي جګړه دا ځل د تعلیم او تبلیغ له لارې روانه کړي، نو دا ځل یې کلیسا ګانې، مسیحي تبلیغ، مکتبونه، پوهنتونونه او شفاخانې

په کار واچولې، او په زرګونو مسیحي مبلغین یې په اسلامي نړۍ کې خپاره کړل.)(1)
د امریکا دغه استراتیژي ډېره کاریګره واقع شوه، ځکه چې دا ځل نه یوازې دا چې په اسلامي هېوادونو کې خلکو له دوئ کرکه نه کوله، بلکې په خپلو مصاریفو یې خپل اولادونه د هغوئ مخې ته د زده کړې لپاره کښېنول او د نوي نسل مستقبل یې مسیحي منصرینو (تبلیغیانو) ته وروسپاره.

مسیحیت د تعلیم تر پردې لاندې

کله چې امریکایې پروټسټنټ مسیحي مبشرین Missionary له (مراکشه) نیولې تر (اندونیزیا) پورې په اسلامي نړۍ کې خپاره شول، ویې لیدل چې په اسلامي نړۍکې خلک د مسیحیت منلو ته تیار ندي، بلکې د اروپایې استعمار د ظلمونو له امله د مسلمانانو په زړونو کې د مسیحیت په خلاف کرکه نوره هم زیاته شوې ده، او په ځینو سیمو کې چې لا تر هغه وخته د عثماني خلافت تر کنټرول لاندې وې حکامو هم د مسیحیت د خپراوي مخالفت کاوه. ځکه نو امریکایي مسیحي مبلغینو لاندې دوه مهم کارونه تر سره کړل:
اول: خپل فعالیت یې په هغو سیمو کې پیل کړ چې له پخوا راهیسې مسیحي اقلیتونه ورکې موجود وو لکه (لبنان) او (مصر). دغه سیمې یې د نورو سیمو لپاره پدې بهانه د فعالیت مراکز وګرځول چې ګواکې دوئ د دغو سیمو د محلي مسیحیانو لپاره کار کوي او څوک باید ورباندې اعتراض ونه لري.

1- له کویټ څخه خپرېدونکي د المجتمع مجله (۲۰۰) یمه ګڼه د (الجامعة الامریکیة بیروت مرکز لنشاط المخابرات والسفارة الامریکیة) مضمون.

دوهم: خپلې پروژې يې د بهترينو تعليمي مراکزو په شکل کې پيل کړې چې د تدريس او نظم په لوړو معيارونو ولاړ ول. د دې کار نتيجه دا شوه چې د يوې مودې له تېرېدو وروسته د سيمې په مسلمانانو کې هم د ښاري او شتمنې طبقې خلکو خپل اولادونه په دغو تعليمي مراکزو کې شامل کړل. د وخت په تېرېدلو، د پرله پسې کوښښونو او په محلي حکامو کې د نفوذ او تاثير د پيدا کولو په نتيجه کې دغه مکاتب د عالي تحصيلاتو په لوړو مراکزو بدل شول چې ځينې يې بيا وروسته د American Universities (امريکايي پوهنتونو) په شکل کې راڅرګند شول، چې په دې کتاب کې يې د ځينو معرفي د لوستونکو په خدمت کې وړاندې کېږي.

د امريکايي پوهنتونونو لپاره د اسلامي نړۍ د مهمو مراکزو انتخاب

امريکايي مبشرينو د پوهنتونونو د تأسيس لپاره داسې سيمې انتخاب کړې چې له يوې خوا پکې په خلاص لاس فعاليت وکولی شي، او له بل لوري دغه سيمې د سياسي، اجتماعي، اقتصادي او ديني اهميت له مخې پر خپلو شاوخوا سيمو تأثير ولري، تر څو دغه تأثير د امريکايي فعاليتونو د خپرېدو لپاره هم مرستندوی واقع شي. او دغه سيمې (لبنان)، (قاهره)، (استانبول) او اوس (کابل) په نښه شوي چې د هرې سيمې د اهميت په اړه په لاندې ډول څو کرښې وړاندې کېږي.

لبنان – بيروت:

د امريکايي پوهنتون د تأسيس لپاره د لبنان اهميت په دې کې وو چې له يوې خوا د مديتراني د سمندر پرغاړه اروپا ته مخامخ پروت دی. او امريکا ورته د سمندر له لارې مستقيمه لار لري. او له بلې خوا هلته په

بيروت کې له پخوا راهيسې نامسلمان اقليتونه لکه (ماروني مسيحيان) (درزيان)، (ارمنيان) (نصيريان) او (اسماعيليان) اوسېدل، چې د امريکايي فعاليت لپاره يې ښه زمينه برابروله. او تر دې هم مهمه خبره دا وه چې له لبنان څخه سوريه، عراق، فلسطين، اردن او د عربو جزيره په ښه ډول تر مسيحي فعاليت لاندې نيول کېدای شوه.

مصر- قاهره:

د مصر هېواد چې له يوې خوا د مديترانې د سمندر پر غاړه پروت دی، او له بل لوري د آسيا او افريقا د دوو بر اعظمونو ترمنځ د پله د حيثيت د درلودلو او د الازهر د پوهنتون او د مصر د تاريخي او سياسي مرکزيت د لرلو له امله يې د ټولې شمالي او مرکزي افريقا لپاره د يوه علمي او فرهنګي مرکز حيثيت غوره کړی ؤ. د دې ترڅنګ د نولسمې پېړۍ په پای او د شلمې پېړۍ په پيل کې د (محمد علي) حاکمې کورنۍ چې د غرب په لوري يې مخه کړې وه مصر له عثماني خلافت څخه جلا کړی ؤ او غوښتل يې په مصر کې هر څه د غرب په فرهنګ عيار کړي، د دې ټولو تر څنګ لومړی د فرانسويانو او بيا وروسته د انګريزانو د استعمار په زمانه کې د مصر ځايي مسيحيانو (قبطيانو) هم ښه وده کړې وه چې دې ټولو د امريکايي منصرينو لپاره د مسيحيت او غربي تعليم د خپرولو او د امريکايي پوهنتون د پرانستلو ښه زمينه برابره کړې وه.

ترکيه-استانبول:

استانبول تقريبا پنځه پېړۍ په ترکيه کې د اسلامي خلافت مرکز وو، او په دنيا کې د ښکلو مساجدو د لرلو له امله د (منارو) ښار بلل کېده. عثمانيانو له هغه ځايه يو لوی اسلامي خلافت اداره کاوه، هره خوا يې

فتوحات درلودل، او ان تردې چې په شرقي اروپا کې یې هم ډېرې سیمې فتح کړې وې، خو په پای کې د یهودي او مسیحي توطیو له امله له زوال سره مخ شو. د دغه خلافت مرکز استانبول هم د امریکایي منصرینو لپاره د تعلیمي فعالیتونو په مقصد په زړه پورې ځای ؤ. ځکه خو یې هلته هم لومړی د ‹‹رابرټ›› کالج تأسیس کړ چې وروسته بیا د سیکولر ترکیې په زمانه کې په امریکایي پوهنتون تبدیل شو.

افغانستان- کابل:

افغانستان چې د تاریخ په اوږدو کې د اسلام د یوې پخې کلا او د جهادونو او قربانیو هېواد ثابت شوی او د تل لپاره یې خلک د ټینګ ایمان په قوت د نړۍ د لویو لویو ځواکونو په مقابل په مېړانه درېدلي، او د دښمن زوال یې هم د همدوئ له خاورې شروع شوی ډېر اهمیت لري. دا هر څه ځکه شوي چې د دې خاورې خلک د تل لپاره په ایمان، شریعت، اسلامي فرهنګ، ملي او اسلامي اخلاقي ارزښتونو ټینګ پاتې شوي او د پردیو رنګ او فرهنګ یې ندی قبول کړی. د همدغه فطریت او خالصتوب له امله یې وکولای شول چې د خپل ستر جهاد په نتیجه کې څوارلس سوه کاله وروسته هم د اسلام د اولې زمانې په څېر یو اسلامي نظام قائم کړي، چې دا کار د غرب او په سر کې یې د امریکا لپاره چې د ‹‹ګلوبلایزیشن›› په نامه ټوله دنیا په خپل خُم کې رنګول او تر خپل بیرغ لاندې درول غواړي د منلو وړ نه وو. نو ځکه یې د خپلو صلیبي ملګرو په ملتیا د افغانستان په خلاف لویه صلیبي جګړه پیل کړه، او د کابل تر نیولو سمدستي وروسته یې په دغه ښار کې هم د یوه امریکایي پوهنتون بنسټ کېښود، چې نور تفصیلات به یې لږ وروسته ذکر شي.

ولې په اسلامي نړۍ کې امریکایي پوهنتونونه؟

هسې هم د غرب او بیا په خاص ډول د امریکا په پوهنتونونو کې په زرګونو د اسلامي نړۍ ځوانان درس وایي او له محیط څخه یې تأثر هم اخلي، نو په اسلامي نړۍ کې د امریکایي پوهنتونونو د جوړولو څه ضرورت دی؟

د دې پوښتنې ځواب لا ډېر پخوا په بیروت کې د امریکایي پوهنتون مؤسس Denial Bliss په ۱۸۶۲م کې داسې ورکړی ؤ: **(په لبنان کې د عالي تحصیلاتو د یوې لوېې اداري جوړول پدې خاطر ضروري دي چې اکثره د اسلامي نړۍ هغه ځوانان چې د غرب او امریکا په پوهنتونونو کې تحصلات پای ته رسوي هغوئ بېرته خپلو وطنونو ته نه راګرځي چې دلته له امریکایي مبلغینو سره مستقیمه مرسته وکړي. بلکې هماغلته په غرب کې په کارونو او وظائفو مصروفېږي. خو د دې پر خلاف د (سیمون کالهون) د مکتب فارغان چې په ۱۸۳۵م کې یې په لبنان کې جوړ کړی وو ټول عملاً د مسیحي مبلغینو په مکاتبو کې د استاذانو، مبلغینو او اداري پرسونل په حیث په اسلامي هېوادونو کې په کار لګیا دي)**[1].

همدغه وجه ده چې امریکایان او امریکایي تعلیمي موسسې دلته په اسلامي هېوادونو کې د عالي تحصلاتو خپلې اداري پرانیزي.

1- (التبشیر و الاستعمار في البلاد العربیة) د ډاکټر مصطفی الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډ تالیف ۹۶ صفحه.

په اسلامي هېوادونو کې د امریکایي پوهنتونونو اهداف

مخکې ترد ې چې په اسلامي هېوادونو کې د مشهورو امریکایي پوهنتونونو تفصیلات وړاندې کړو غوره ګڼو په عمومي ډول په اختصار سره هغه اهداف او مقاصد یاد کړو د کومو د ترلاسه کولو لپاره چې دغه پوهنتونونه جوړېږي او په ملیاردونو ډالره وربانديې مصرفېږي.

اول هدف- د مسلمانو هېوادونو سیاسي قدرت تسخیرول:

امریکایي پوهنتون په اسلامي هېوادونو کې په هغو ډګرونو کې شاګردان روزي چې سبا وکولای شي د هېوادونو د تعلیم، سیاست، اداري، اجتماع، اقتصاد، فرهنګ او پوځ د توجیه او قیادت صلاحیتونه تر لاسه کړي. تر څو امریکا د دوئ له لارې په اسلامي هېوادونو کې سیاسي قدرت تسخیر او د خپلې خوښې نظامونه ورکې جوړ کړي. تاریخ او تجربې ثابته کړې چې د امریکایانو دغه منافق شاګردان د اسلام او اسلامي قوانینو او احکامو په له منځه وړلو کې تر اروپایانو او امریکایانو هم ډېر ماهر او سخت زړي دي.

امریکایي پوهنتونونه په ډېر مهارت او په سیستماتیک ډول د مسلمانو ځوانانو د Brainwash (مغز وینځلو) عملیه تر سره کوي او فکر او ذهن یې د غرب د اصولو، قوانینو، فرهنګ او اخلاقي ارزښتونو پر بنسټ ورجوړوي. او په مقابل کې اسلام ورته په درواغو او تزویر د نامعقولیت، ببرته پاتې والي، قساوت، وینو تویولو او خشونت دین معرفي کوي، چې تر فراغته وروسته بیا په زرګونو دغه ډول ځوانان د ټولنې او نظام په لوړو مرکزونو او منصبونو او د لوړو صلاحیتونو خاوندان کېږي، خو د اسلام له عقیدې، اصولو، اخلاقو، فکر او فرهنګ څخه نه یوازې دا چې بې برخې وي، بلکې په ټول شدت او

قساوت د هغو د له منځه وړلو لپاره د حکومتي او مدني ادارو له لارې په کار هم لاس پورې کوي.
دغه خلك د خپلې ټولنې د ټولنیزو او تاریخي ارزښتونو په خلاف بغاوت کوي او د پردیو د قوانینو په تطبیق مصروف شي.

دوهم هدف- د نوی نسل مسیحي کول:

امریکایي پوهنتون په نیویارک کې د پروټسټنټ Protestant مسیحي طائفې د مرکزي کلیسا له خوا جوړېږی، تمویلېږي او چلول کېږي. له همدې امله یې تر ټولو ستر هدف هم د مسلمانو ځوانانو مسیحي کول او یاهغوئ د مسیحیت د فعالیتونولپاره ملاتړي ګرځول دي. او دا نور ټول فعالیتونه یې د همدې هدف لپاره د وسائلو په ډول استعمالېږي، چې تفصیلات به یې لږ وروسته ذکر شي.
دغه هدف په ښکاره ډول د قاهرې د امریکایي پوهنتون د تأسیس د وثیقې په دوهمه ماده کې داسې ذکر شوی وو: «**د قاهرې د امریکایي پوهنتون له اهدافو څخه یو دا دی چې د مصر او شاوخوا هېوادونو ځوانانو ته مسیحي روزنه تقدیم کړای شي. او بیا په لوړه سویه د یوه پوهنتون له لارې ټولې اسلامي نړۍ ته مسیحي اخلاق او سلوک په عمل کې معرفي کړای شي**».(1)

دریم هدف ـ د اسلام د حقانیت په اړه ځوان نسل شکمن کول:

امریکایي مبلغینو ته دا هم څرګنده وه چې د مسلمانانو عقیده که هرڅومره کمزورې شي بیا هم مسیحیت نه مني، له همدې امله یې د مسیحیت د بدیل په حیث د نوي نسل د اسلام د حقانیت په اړه

1- لـه لنـدن څخـه خپرېـدونکې د البیـان مجلـه (۱۸۰) یمـه ګڼـه، د «أهـداف الجامعـة الأمریکیة بالقاهرة» د ډاکټرې «سهیر البیلي» د کتاب لنډیز.

دشکمنولو پروسه د مسیحیت لپاره د مقدمې په طور په خپل پروګرام کې شامله کړه. او د اسلام په اړه د ډول ډول شبهاتو او شکونو په مطرح کولو یې د ځوانانو په اسلام بې باوره کول پیل کړل، چې په نتیجه کې یې ځوانان د الحاد، لیبرالیزم، سیکولریزم، هیومنیزم او اخلاقي بې بندوبارۍ په لور راکاږل، چې پدی حالت کې که ځوانان مسیحیان نشي نو مسلمان هم نه پاتې کېږي، او د اسلام لپاره هېڅ خدمت کولو ته تیار نه وي، چې دا بیا په خپله د مسیحیت لپاره یوه فتح ده.
د دغه هدف لپاره دوئ په خاص ډول د بانفوذه او په قدرت کې د شریکو کورنیو او اشخاصو زامن تر کار لاندې نیسي، ځکه چې هغوئ په موروثي شکل په قدرت کې پاتې کېږي.

څلورم هدف : د مقاومت د فکري سرچینو وچول:

امریکایان او اروپایان چې په څومره اندازه له جهاد او جهادي حرکتونو څخه په وېره کې دي تر هغو زیات له اسلامي ویښتابه او د دوئ په خلاف د مقاومت له فکري سرچینو څخه په وېره کې دي. ځکه چې دوئ وایي چې له مجاهدینو سره په وسله او عصري ټکنالوژۍ مقابله کېدلای شي، خو له هغه معنوي او فکري قوت سره چې د جهاد تر شا د مجاهدینو د روزلو او د دښمن د ور معرفي کولو لپاره په کار اخته دی او ګام پر ګام د غرب او امریکا حرکت څاري او جهادي حرکتونو ته مناسبه فکري، سیاسي، اعلامي او پوځي استراتیژي تشخیصوي او د تطبیق پړاوونه یې ورته ټاکي، له هغوئ سره د وسلې په زور مقابله نشي کېدای.
امریکا فکر کوي چې د دغه معنوي قوت د فعالیت د کمزوري کولو لپاره باید په محلي سطحه په اسلامي هېوادونو کې امریکایي تعلیمي

او فکري اداري جوړې شي، او د سيمي خلک ورکې د څېړونکو، څارونکو او تحليل کوونکو په حيث په کار وګومارل شي. او همدارنګه د جهادي فکر د له منځه وړلو لپاره په سيمه يزه سطحه طرحې او پلانونه ترتيب شي، او د موجودو شرائطو او حالاتو په نظر کې نيولو سره کار ورباندې وشي.

د دغه ډول اشخاصو روزل او بيا د دولتونو په مختلفو ارګانونو کې د هغوئ په کار ګومارل د امريکايې پوهنتون له مهمو اهدافو څخه ګڼل کېږي. د قاهرې امريکايي پوهنتون په سيمه کې د آسيا او افريقا د ډېرو اسلامي او جهادی حرکتونو په هکله څېړنې کړي، او تر يوه حده يې ځينې اسلامي مفکرين او جهادي شخصيتونه په بېلابېلو ډولونو په خپلو لومو کې را نيولي هم دي.

همدغه سيمه ييز اشخاص او اداري بيا د جهاد او مجاهدينو په اړه ځوانان په شک کې اچوي او ذهنونه يې ور مشوش کوي، او د جهاد د مشروعيت او افاديت نظريه تر پوښتنې لاندې راولي.

پنځم هدف: **په محلي سطحه د غربي کمپنيو لپاره په امريکايي طريقه د پرسونل روزل**:

دا چې اسلامي هېوادونه په مجموعي ډول په غرب کې د صنعت، اقتصاد او تجارت د پرمختګ له امله د غرب لپاره په استهلاکي مارکيټونو تبديل شوي دي، او د اسلامي هېوادونو اقتصاد د غرب او امريکا د multinational (ګڼ ملتيزو)کمپنيو په منګولو کې لوېدلی، او حتی چې ډېر حکومتونه يې په اقتصادي لحاظ لاندې کړي هم دي، دغه ټولې کمپنۍ په اسلامي هېوادونو او په خاص ډول په هغو هېوادونو کې چې دوئ يې نيول او لاندې کول غواړي په زرګونو داسې مامورينو او

مسلکې پرسونل ته ضرورت لري چې په غربي ډول د عالي اداري او مسلکي مهارتونو خاوندان وي، تر څو له يوې خوا د غرب استعماري او استثماري کمپنۍ په ښه ډول وچلولی شي، او له بل لوري په عين وخت کې په ډېره زيرکتيا دې خبرې ته هم متوجه وي چې ټول هغه اقتصادي او تجارتي فعاليتونه چې ګټه يې ښايي د جهاد او اسلام لپاره وکارول شي وده ونه کړي، اوبايد له بېلابېلو خنډونو او بنديزونو سره مخ شي، تر څو له منځه لاړ شي. د دغه ډول پرسونل تيارول هم د امريکايي پوهنتون له مهمو اهدافو څخه ګڼل کېږي.

شپږم هدف : په اسلامي هېوادونو کې د ژوند غربي بڼه رواجول او په مسلمانانو کې د امريکايي مصنوعاتو د استهلاک او استعمال روحيه تقويه کول:

امريکا د خپل فرهنګ له صادرولو مخکې کوښښ کوي چې په اسلامي هېوادونو کې د ژوند کولو غربي ډوله بڼه رائج کړي، تر څو خلک د ژوند په هر اړخ کې امريکايي او غربي مصنوعات وکاروي، چې د دې کار په نتيجه کې اسلامي نړۍ د غربي مصنوعاتو لپاره په يوه لوی مصرفي مارکېټ بدلېږي.

د دې کار لپاره امريکايي لويې کمپنۍ لکه Ford او General Motor او نورې کمپنۍ په لويه پيمانه له امريکايي پوهنتون او USAID سره مرستې کوي، ترڅو په شرق کې امريکايي پوهنتونونه د دوئ لپاره د فرهنګي کمپنيو په حيث د مارکېټ زمينه سازي وکړي، چې پدې کار سره به له يوې خوا د مسلمانانو اجتماعي فرهنګ ورتبديل کړي، او له بلې خوا به په اسلامي نړۍ کې د صنعت مخه ونيسي او هم به د غرب د اقتصادي پرمختګ لپاره پراخه زمينه مساعده کړي.

امریکایې پوهنتون مسیحي پوهنتون دی

په هر اسلامي هېواد کې امریکایي پوهنتون یو مسیحي پوهنتون وي چې په نیویارک کې د پروټستنټ عیسایې فرقې د لویې کلیسا (Presbyterian) لخوا تأسیس او اداره کېږي. د دغو پوهنتونو اعلی مشورتي بورډ یو وي، چې غړي یې د پروټستنټ عیسایانو لوی مشران، د لویو کمپنیو مالکان، ملی تاجران او د تعلیم او د اجتماعي علومو متخصصان تشکیلوي.

په اسلامي هېوادونو کې هر امریکایي پوهنتون اساسا د مسیحیت د خپراوي لپاره جوړېږي، او دا نور هرڅه ورکې د وسائلو په حیث کارول کېږي.

کله چې په ۱۸۶۲ میلادي کال کې د لومړي ځل لپاره فیصله وشوه چې په بیروت کې د (سوریې انجیلي فاکولته) په امریکایي پوهنتون ونومول شي د دغه نوي پوهنتون لپاره امریکایي لوی مسیحي مبلغ Denial Bliss د لومړي رئیس په توګه وټاکل شو، نو تر ټاکل کېدو وروسته یې په کال ۱۸۶۳ میلادي کې له لویو مسیحي مشرانو سره د مشورې لپاره نیویارک ته لاړ، او هلته یې په مرکزي لویه کلیسا Presbyterian کې مسؤلینو ته یوه وینا واوروله چې په یوه برخه کې یې راغلي وو: (... **شرق زمونږ دیني تعلیماتو ته اړتیا لري، هلته باید تورات او انجیل (بایبل) یو دائمي تدریسي کتاب وګرځول شي**).([1])

هغه د بیروت د امریکایې پوهنتون د رسالت په اړه وویل: (...**د بیروت امریکایي پوهنتون باید د مسیحي کتابونو له لارې په آسیا او افریقا کې**

---

[1]– (التبشیر و الاستعمار في البلاد العربیة) د ډاکټر مصطفی الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډ تالیف ۹۶ صفحه.

له میلونونو انسانانو سره زمونږ رابطه ټینګه کړي. او هم باید په هغوئ (مسلمانانو) د مسیحیت نعمت ولوروي).[1]

همداراز د پوهنتون تأسیسي مجلس فیصله وکړه چې د پوهنتون هر استاذ باید د مسیحي دین مبلغ وي.[2]

په ۱۹۰۹میلادي کال کې چې کله د پوهنتون یوې ډلې مسلمانو محصلینو د پوهنتون کلیسا ته په اجباري شکل د مسلمانو محصلینو د وروستلو په خلاف احتجاج وکړ او د پوهنتون له اداري څخه یې غوښتنه وکړه چې مسلمان محصلین باید په زوره د پوهنتون په مذهبي مراسمو کې شریک نه کړای شي، نو په ځواب کې یې د پوهنتون اداري یوه اعلامیه صادره کړه چې په څلورمه ماده کې یې راغلي وو: (**د بیروت امریکایي پوهنتون یو مسیحي پوهنتون دی، د مسیحي ملت په مصاریفو جوړ شوی دی، او د دې لپاره جوړ شوی چې انجیل یې په تعلیمي نصاب کې شامل وي تر څو د مسیحي دین منافع او ښېګڼې د هر زده کوونکي مخې ته کېږدي. هر څوک چې پدې پوهنتون کې شاملېږي باید تر شاملېدو مخکې په هر څه غور وکړي چې په پوهنتون کې به څه ورڅخه غوښتل کېږي).**[3]

همدا ډول د پوهنتون مشورتي بورډ اعلان وکړ چې: (**امریکایي پوهنتون خلکو ته د تورات او انجیل د حقایقو د زده کړې لپاره جوړ شوی تر څو**

1- (التبشیر و الاستعمار في البلاد العربیة) د ډاکټر مصطفی الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډ تالیف ۹۶ صفحه.

2- پورتنی مصدر.

3- (التبشیر و الاستعمار في البلاد العربیة) د ډاکټر مصطفی الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډ تالیف ۱۰۵ صفحه.

پدې کار سره پوهنتون د مسیحیت د رڼا یو مرکز وګرځي او د دغې رڼا په خپلولو خلکو ته وصیت وکړي).[1]
پر همدې اساس تر ۱۹۲۲م کال پورې تورات (عهد قدیم) رسما د پوهنتون په نصاب کې شامل وو او ټولو طلابو ته به تدریسېده.

محتاطانه شروع

دا چې دغه مسیحي پوهنتونونه په اسلامي هېوادونو کې جوړېږي نو مؤسسین یې په شروع کې ډېر احتیاط کوي چې له اولې ورځې د مسلمانو ولسونو حساسیتونه راونه پاروي. ځکه نو په لومړي قدم کې محصلین له مسیحي تعلیماتو سره نه مخ کوي. پدې هکله د بیروت د امریکایي پوهنتون مؤسس Denial Bliss وایي: **(د تأسیس په لومړیو کلونو کې مونږ خپل تنصیري کارونه په احیتاط سره تر سره کول، ترڅو د پوهنتون له ټینګېدو څخه مخکې د عثماني خلافت غضب راونه پاروو، خو وروسته به بیا ټول شاګردان په مسیحي عبادت او د یکشنبې د ورځې په سرویس مجبورېدل)**[2].

ولې یې نوم امریکایي پوهنتون دی؟

همدغه ډول مسیحي پوهنتون په هر اسلامي هېواد کې د امریکا د پروټسټنټ مسیحي فرقې د لوی مرکز (N. Y. Presbyterian) له طرفه جوړېږي. او د دې لپاره یې له نامه سره د مسیحي ټکی نه لیکل کېږي چې په اسلامي هېوادونو کې یې پر ضد حساسیت راونه پارېږي. د مصر په (قاهره) کې هم چې امریکایي پوهنتون جوړېده نو د پوهنتون د

1- (التبشیر و الاستعمار في البلاد العربیة) د ډاکټر مصطفی الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډ تالیف ۱۰۵صفحه.

2- له کویټ څخه خپریدونکې دالمجتمع مجله (۲۰۰) یمه ګڼه د (الجامعة الامریکیة بیروت مرکز لنشاط المخابرات والسفارة الامریکیة) مضمون.

مشورتي بورډ د مشرانو ترمنځ د نامه پرسر اختلافات پیدا شول. ځینو ویل چې نوم یې باید په ښکاره ډول (مسیحي پوهنتون) وي. ځینو نورو یې ویل نوم یې باید (د مصر او نړدې ختیځ لپاره د مسیحي زده کړې امریکایي مؤسسه) وي. او دریمې ډلې یې ویل چې نوم یې باید (د قاهرې د مسیحي کالجونو ټولنه) وي. په آخر کې د ۱۹۱۷م کال د دسمبر په میاشت کې د نامه د تعیین لپاره د بورډ د اعضاؤ ترمنځ انتخابات وشول چې په نتیجه کې یې د پوهنتون لپاره د A. U. Cairo (د قاهرې امریکایي پوهنتون) نوم غوره شو. او دا ځکه چې د مخکنیو نومونو په هکله د مصر په حکومت کې ځینې مهمو شخصیتونو اعتراض درلود. خو له دې هرڅه سره سره بیاهم د مشورتي بورډ غړي دغه پوهنتونونه په خپلو منځونو کې د (مسیحي) پوهنتونونو په نامه یادوي.([1])

د بیروت امریکایي پوهنتون

د بیروت امریکایي پوهنتون په اسلامي نړۍ کې تر ټولو لومړی پوهنتون دی. دغه پوهنتون په تېرو ۱۴۶ کلونو کې د اسلامي نړۍ د خطرناکو پېښنو په بهیر کې عمده نقش لرلی دی. د مسیحیت د خپرولو ترڅنګ یې په غربي او اسلامي نړۍ کې د سیکولریزم (Secularism)د خپراوي او حاکمولو په لاره کې هم ډېر کار کړی. په غربي نړۍ کې د عثماني خلافت د را پرځولو لپاره د (عربي نشنلزم) هڅې هم له همدې ځایه پیل شوې وې. د همدې پوهنتون فارغان ول چې عربي نړۍ ته یې د غرب د افکارو او نظریانو د راواردولو چارې ترسره کړې.

1- په (مجلة التربية المعاصرة) ۴۹ ګڼه کې د (الجامعة الامريكية والتبعية الثقافية) په عنوان د دکتور کمال نجیب بحث.

د دغه پوهنتون تاثیرات یوازې په عربي کې نړۍ منحصر پاتې نشول، بلکې د سیمې نورو هېوادونو ته یې هم سرایت وکړ، او ان تر دې چې په افغانستان کې هم ځینې افغانان چې څو تنه یې یوازې د امریکا له لوري د افغانستان له اشغالولو وروسته د اشغال په حکومت کې د وزیرانو او رئیسانو په حیث استخدام شول چې له د هغوئ له جملې څخه پېژندل شوې څېرې یې اشرف غني د ولسمشر په حیث، مسیحۍ رولا غني دلومړۍ مېرمنې او آشیانه و مؤسسې د رئیسې په حیث، انوار الحق احدي د مالیې د وزیر په حیث، اکبر پوپل د کابل پوهنتون د رئیس په حیث، یوسف پښتون د ښار جوړونې د وزیر په حیث، همایون قیومي د ولسمشر د ستر سلاکار په حیث کار وکړ دا ټول له همدې پوهنتون څخه فارغ شوي دي.

د امریکا لخوا د افغانستان په نیولو کې چې د چاتر ټولو لوی لاس وو او تر اشغال وروسته یې ټولې چارې هم د هغه لخوا پرمخ بیول کېدې یعنې (زلمی خلیل زاد) هم د همدغه پوهنتون فارغ التحصیل دی.

دغه پوهنتون د سیمې د نورو امریکایي پوهنتونونو لپاره د مور حیثیت لري، او د آسیا او افریقا په اسلامي هېوادونو کې د پروټسټنټ مسیحي فعالیت لپاره تعلیمي او اکادیمیک پلانونه هم په همدغه پوهنتون کې جوړېږي. د دغه پوهنتون لپاره زمینه سازي په **۱۸۳۵**م کال کې هغه وخت شروع شوه چې امریکایي مسیحي مبلغ (سیمون کالهون) په بیروت کې د نجونو او هلکانو لپاره یو عصري مکتب جوړ کړ. دغه مسیحي مکتب د سیمه ییزو مسیحیانو د اولادونو تر څنګ د مسلمانانو اولادونه هم جذب کړل.

د مسیحي معلمینو د ښې توجه او پراخو وسایلو له امله دغه مکتب ښه وده وکړه، او ښه ډېر شاګردان یې فارغ کړل چې په مسیحي ادارو او

تعلیمي مراکزو کې په کار وګومارل شول. د (سیمون کالهون) د مکتب د شاګرانو ښې نتیجې له نیوریارک څخه د راغلیو مسیحي مبلغینو د ډلې مشران هر یو Denial Bliss او D. William tomson په بیروت کې د عالي تحصیلاتو د یوې ادارې جوړولو ته وهڅول.
دغو دوارو خپل راپورونه او وړاندیزونه د نیویارک لویې کلیسا Presbyterian ته د مشورې لپاره یوړل. پدې کار باندې درې کاله یعنې له **۱۸۶۲** څخه تر **۱۸۶۵**میلادي پورې مشورې وشوې او ترتیبات ورته ونیول شول او هم استاذان هم ورته تیار کړای شول.
په **۱۸۶۵**م کې Denial Bliss د پوهنتون لپاره رئیس وټاکلی شو، او بیا په **۱۸۶۵**م کال کې دغه امریکایي پوهنتون افتتاح شو. د پوهنتون نصاب، ژبه، اداره، استاذان او هرڅه امریکایي ول. د نصاب په ترڅ کې انجیل، (بایبل) د تدریسي کتاب په حیث مقرر شو چې پوره **۵۷** کاله یعنې تر **۱۹۲۲**م کال پورې یې په علني شکل دوام درلود ، که څه هم چې وروسته یې مسیحي زده کړه او مذهبي مراسم اختیاري وګرځول، خو د پوهنتون اداري محیط او استاذان یې داسې برابر کړي ول چې په نتیجه کې یې شاګردان په خپله مسیحیت ته مائل شي چې همدا د دوئ اصلي هدف هم ؤ. پدې هکله د پوهنتون یو بل رئیس (Penrose) چې په **۱۹۴۸**م کال کې چې کله پدغه وظیفه وټاکل شو په همدې مناسبت یې په خپله افتتاحي وینا کې وویل:
(دلائلو په اثبات ورسوله چې تعلیمي ادارې هغه تر ټولو مؤثرې وسیلې وې چې امریکایي مبلیغنو په سوریه او لبنان کې د مسیحیت د خپرولو لپاره وکارولې او د همدې غرض لپاره د بیروت د امریکایي پوهنتون

رئیس هم د امریکا د پروټستنټ مبلغانو له جملې څخه ورته غوره شوی وٌ.([1])

د اوسنۍ عربي نړۍ ډېر چارواکي چې خپل هېوادونه او ولسونه يې د امریکا په غلامۍ مجبور کړي دي هم د همدغه پوهنتون او نورو غربي پوهنتونونو فارغان دي. او همدوئ دي چې په ټوله عربي نړۍ کې يې د شریعت د تطبیق مخه نیولې ده. او هر هغه څوک چې د غرب له تسلطه څخه د آزادۍ او د اسلام د حاکمیت خبره کوي د همدغو چارواکو او د هغوئ لخوا د جوړو شویو قوانینو پر بنا اعدامېږي، بندي کېږي او یا د وطن پرېښودلوته مجبورېږي.

د قاهرې امریکایي پوهنتون

د قاهرې پوهنتون هم په عربي نړۍ کې د پروټستنټ مبلغینو Missionary د فکر زېږنده دی. د دغه پوهنتون نظریه په لومړي ځل په مصر کې امریکایي مسیحي مبلغ (چارلز واټسن Charles Watson چې په مصر کې د مشهور امریکایي مبلغ (اندرواټسن André Watson زوی وو په ذهن کې راوټوکېده.

(چارلز واټسن) چې لا د مخه يې په مصر کې د کوچینانو او ځوانانو د مسیحي کولو په هدف تعلیمي فعالیتونه شروع کړي ول د دغه پوهنتون لپاره پلان جوړ کړ. او دغه پلان يې بیا په کال ۱۹۱۴م له ځانه سره نیویارک ته یووړ تر څو هلته وروباندې په لویه کلیسا کې د امریکایي پوهنتونونو مشورتي بورډ غور او بحث وکړي. د همدې کال د دسمبر د میاشتې په دیرشم تاریخ د کلیسا د کلنۍ اجتماع په ترڅ کې د دغه

1- له کویټ څخه خپرېدونکې د (المجتمع) په مجله کې د (لماذا الجامعة الامریکیة الآن) بحث ۱۹۷۸/۹/۲۵م.

پوهنتون موضوع هم وڅېړل شوه. د بحث په جریان کې د خپلو وړاندیزونو په سلسله کې Charles Watson د Presbyterian له مشرانو څخه وغوښتل چې د پوهنتون د تأسیس په لومړۍ مرحله کې باید د پوهنتون په محصلینو مسیحي مراسم او عبادت لازمي ونه ګرځولی شي ترڅو خپل کارونه د مسلمانانو د حساسیتونو له پارولو پرته په اطمینان سره ترسره کړای شي.([1])

د پوهنتون د طرحي تر منل کېدو وروسته له ۱۹۱۴م څخه تر ۱۹۲۰م پورې په قاهره کې د پوهنتون لپاره د ودانۍ جوړول، د ځینې ودانیو اخیستل او نور ترتیبات ترسره شول، او د ۱۹۲۰م کال د اکتوبر په پنځه لسم تاریخ امریکایي پوهنتنون لومړی د (لنکولن د شرقي زده کړو د کالج) په نامه پرانستل شو چې وروسته یې نوم د قاهرې امریکایي پوهنتون A. U. Cairo شو، او (چارلز واټسن) د دغه پوهنتون د لومړي رئیس په توګه و ټاکل شو، چې بیا تر ۱۹۴۵ پورې په همدې وظیفه پاتې شو.([2])

د قاهرې امریکایي پوهنتون په هغه وخت کې یوازې د امریکا د کلیساګانو په مرسته چلېده، خو اوس د نړیوالو مسیحي مؤسسو په مرسته خپل کارونه پرمخ بیایي.

امریکا په مصر کې خپل پوهنتون ته تر ټولو زیاته توجه کوي، ځکه چې په مصر کې له یوې خوا د الازهر پوهنتون وجود لري چې تر زرو کلونو یې زیات اسلامي علومو ته خدمت کړی که څه هم چې اوس د نورو تعلیمي

1- الجذور التاريخية لإرساليات التنصير في مصر. دكتور خالدنعيم صفحه ۸۵ – ۹۲.

2- پورتنی مصدر.

ادارو په څېر د يو سيکولر حکومت تر کنترول لاندې دی. خو بيا هم د اسلامي علومو تر ټولو لويه مؤسسه ګڼلی کېږي.
له بلې خوا د معاصرو اسلامي حرکتونو پيل هم د شلمې پېړۍ له اوايلو څخه د امام حسن البناء (رحمه الله) لخوا د (الإخوان المسلمون) په شکل کې شوی ؤ چې وروسته بيا په بېلابېلو فکري او جهادي بهير نو کې سره خواره شول، خو په مجموع کې ټولو يې دا هڅه کوله چې شرق د غرب له تسلط څخه خلاص کړي او د اسلام د حاکميت لپاره زمينه برابره کړي.
مصر ته د امريکا د جدي توجه يو بل سبب ښايي د القاعدې په جهادي تنظيم کې د مصري مجاهدينو لويه ونډه وي چې د قيادت چارې هم همدوئ سمبالوي. دا ټول د دې عامل ګرځي چې امريکا دې تر بل هر عربي هېواد مصر ته ډېر پام وکړي.

د ترکيې د استانبول امريکايي پوهنتون

د ترکيې او د هغې د اسلامي اهميت په اړه مخکې يادونه وشوه. د ترکيې له استانبول څخه تقريباً پنځه سوه کاله عثماني ترکانو په اسلامي نړۍ کې لوی اسلامي عثماني خلافت اداره کاوه چې د غرب لپاره د منلو وړ نه وو.
اروپايانو په ترکيه کې د اسلامي خلافت د له منځه وړلو لپاره د سلګونو کلونو لپاره هڅې وکړې. د شرقي اروپا د فتحه شو ولايتونو خلک يې د بغاوت لپاره راوپارول. مسيحي ارمنيان يې د جنګ لپاره وهڅول، او ډېر څه يې وکړل چې خلافت له منځه يوسي، خو تر هغه يې هڅې کاميابې نه شوې چې تر څو يې د ترکيې د ولس او نظام په داخل کې داسې خلک تيار نه کړل چې له اسلام څخه يې کرکه لرله، د اسلامي شريعت د له منځه وړلو لپاره يې په منظم ډول کار کاوه، او په ترکيه کې

يې د اسلام پر ځای د غربي قوانينو او ژوندبنې د تنفيذ لپاره په فعاليت اخته وو.
په ترکيه کې د خلافت د راپرځولو اصلي مجرمين ټول هغه کسان وو چې يا خو يې په غرب کې زده کړې وې، او يا په ترکيه کې له غربي افکارو او نظرياتو څخه چې غربي مکاتبو او تعليمي ادارو خپاره کړي ول متأثره شوي ول.
دغو مجرمينو ترکيه له اسلام څخه محرومه کړه، اسلامي خلافت يې لغو اعلان کړ، او د هغه پر ځای يې سيکولر ترکيه رامنځته کړه. په اسلامي شعايرو يې بنديز ولګاوه. څلريشت کاله مسلمانو ترکانو اذان وانه وريد ، او همدومره موده د ترکيې مسلمانان د حج د فريضې له ادا کولو منع کړای شول. مدارس وتړل شول، مساجد په موزيمونو تبديل شول، اسلامي حجاب ممنوع اعلان شو، د اسلام د بيا حاکمولو لپاره هر ډول هڅې جرم وګڼل شوې، او بالآخره له ۱۹۲۴م څخه تر اوسه د ترکيې واکمن په مسلسل ډول يو په بل پسې هڅه کوي چې ترکيه په سياسي او نظامي لحاظ د اروپا يو جز وګرځوي، خو اروپايان يې لا تر اوسه ورسره نه مني چې ترکيه دې په اورپايي اتحادکې شامله شي، ځکه چې هغوئ وايي په ترکيه کې لا تر اوسه پورې اسلام شته.
په ترکيه کې د دغه ډول وضعيت د رامنځته کولو لپاره چې کومو جهتونو کار کړی ؤ په هغو کې يو هم د استانبول امريکايي پوهنتون دی. د دغه پوهنتون لپاره امريکايي مسيحي مبلغينو له ډېر پخوا راهيسې کار پيل کړی وو. کله چې په۱۸۳۱م کې د امريکايي مسيحي مبليغينو Missionary لومړۍ ډله ترکيې ته راغله نو د دغه ډلې د مشر په کورکې يو زوی وزېږيد چې نوم يې ورباندې (قسطنطين

واشنګټن) کېښود، تر څو يې خلکو ته د قسطنطنيې (استانبول) او (واشنګټن) ترمنځ د رابطې او وحدت د سمبول په حيث تلقين کړي.([1])
دې ډلې په ترکيه کې ډېر وخت تېر کړ او د کلونو په تېريدلو يې په استانبول کې د يوې مسيحي تعليمي ادارې د تأسيس لپاره زمينه برابره کړه.
په ۱۸۶۳م کال کې مشهور امريکايي مسيحي مبلغ (هاملين) له لوی سرمايه دار (روشيلډ) سره مشوره وکړه او ورته ويې ويل: (**ترکانو د استانبول د نيولو لپاره تر جنګ دمخه (روملي) (د استانبول ترڅنګ يو ځای) کې خپله پوځي قرار ګاه او عسکري کلا جوړه کړې وه، چې وروسته يې بيا له هماغه ځايه د قسطنطنيې مسيحي امپراطوري ونړوله. زه به هم په همدغه ځای (روملي) کې يو ثانوي مکتب (ليسه) جوړوم، تر څو له همدې ځايه د ترکانو عثماني خلافت ونړوم**).([2])
روشيلډ هم ورسره ومنله. هماغه وو چې لومړی هلته يو ثانوي مکتب جوړ شو، چې وروسته بيا د استانبول د (رابرټ) په کالج بدل شو، او په پای کې ورڅخه د اوسنۍ ترکيې امريکايي پوهنتون جوړ شو.
د دغه امريکايي پوهنتون د ديني هويت په اړه مشهور مسيحي مبلغ او د بيروت د امريکايي پوهنتون لومړی رئيس Denial Bliss وايي: (**د ترکيې د رابرټ کالج (اوسنی امريکايي پوهنتون) يو مسيحي کالج دی. تعليم، نصاب او تعليمي محيط يې په ښکاره مسيحي دی، ځکه چې**

1- (المدارس العالمية الأجنبية- الاستعمارية، تاريخها و مخاطرها) تاليف: بكر بن عبدالله أبوزيد ۲۷ صفحه.
2- پورتنی مصدر.

مسیحي مبلغینو جوړ کړی او د هر وخت لپاره به یې رئیس یو مسیحي مبلغ وو).[1]

په افغانستان کې د مسیحي فعالیت پس منظر

د برتانیې لخوا د هند تر نیولو وروسته په افغانستان باندې پرله پسې حملې هم د دې لپاره وې چې افغانستان هم د انګلیسي امپراطورۍ برخه وګرځوي، او دلته هم د خلکو په ذهن او ژوند کې د غربي فرهنګ او مسیحي عقایدو د ځای پر ځای کولو لپاره کار وکړي. له همدې امله انګریزانو له پخوا څخه انجیل پښتو او فارسي ته ترجمه کړی وو، او په ۱۸۴۰م کال کې یې د افغانستان سرحدي سیمو کې خپور کړ.[2]

خو دا چې پښتانه په دین ټینګ ولاړ خلک دي او انګریزان یې دښمنان او د هغوئ دین یې کفر ګڼه، نو ځکه یې په هغه وخت کې دعوت ډېر مؤثر نه وو.

وروسته بیا مسیحي مبلغین دې حقیقت ته متوجه شول چې افغانان مسیحیت نه مني، نو خپله د تبلیغ استراتیژي یې بدله کړه او د ښکاره مسیحیت پر ځای یې د دې سیمې په خلکو کې د اروپایي ژبو او فرهنګ رواجول پیل کړل.

د اروپایي مسیحي مبلغینو د مقالو په هغه مجموعه کې چې ستر عالم او لیکوال الشیخ (محب الدین الخطیب) مصري د (الغارة علی العالم الإسلامي) یعنې (پر اسلامي نړۍ یرغل) په نامه عربي ژبې ته ترجمه کړې مسیحي مبلغینو ته د توصیې په ډول داسې راغلي: **(افغانان ډېر کلک**

---

[1] -(التبشیر و الاستعمار في البلاد العربیة) د ډاکټر مصطفی الخالدي او ډاکټر عمر فروخ ګډه تالیف **۹۵**صفحه.

[2] - (التنصیر في افغانستان دراسة وصفیة تحلیلیة میدانیة) رسالة مقدمة لنیل شهادة ماجستیر من الجامعة الإسلامیةالعالمیة في إسلام آباد من قبل الطالب نقیب الله محمد صدیق.

خلک دي، د مسيحيت منلو ته نه تيارېږي. د هغوئ لپاره بايدغربي فرهنګ او غربي ادبيات د دوئ په ژبه ترجمه او نشر کړو، ترڅو په کراره کراره له مسيحي او اروپايي افکارو سره اشناشي).[1]

همدغه وجه وه چې د امان الله خان په وخت کې د افغانستان دروازې د غربي فرهنګ او افکارو پرمخ نه يوازې خلاصې شوې، بلکې غربي لباس او فرهنګ هم په زوره پر افغانانو وروتپل شو. دا چې وروسته بيا دغه وضعيت چپيانو او وريسې کمونستانو په خپله ګټه وکاراوه نو د کليسا پرمخ په افغانستان کې د کار دروازه بنده شوه. او دا ځکه چې کليسا د غرب نماينده ګي کوله او په افغانستان کې حاکميت د روسانو او د هغوئ د ملګرو په لاس کې وو. هماغه وو چې غربي کليسا بيا د افغاني مهاجرينو په منځ کې په پاکستان او اورپا کې د مسيحيت د خپرولو فعاليتونه شروع کړل.

د تنصير درې دروازې فقر، جهل او مرض

فقر، جهل او مرض هغه درې دروازې دي چې مسيحي مبلغين د هغو له لارې اسلامي هېوادونو ته ورداخلېږي او هلته د مسيحيت لپاره د انساني مرستو، تعليم او صحي فعاليتونو تر عنوان لاندې کار کوي. او جګړې بيا هغه څه دي چې دغه دريواړه حالتونه منځ ته راوړي.

افغانان هم د جګړې له امله هجرتونو ته مجبور شول او په هجرت کې له فقر، بيسوادی‌او ډول ډول امراضو سره مخ شول، چې دې هرڅه په افغاني کمپونو کې د غربي مؤسسو لپاره د کار دروازه خلاصه کړه. او د

1- (الغارة على العالم الاسلامي) د محب الدين الخطيب او مساعد اليافي ټولونه او ترجمه. د ۱۹، ۱۸، ۱۷صفحو لنډيز.

کار ترڅنګ دغو مؤسسو په پټه او ښکاره په افغانانو کې د مسیحیت د خپرولو فعالیتونه هم شروع کړل.
د مسیحیت دغه فعالیتونه دومره بربنډ شول چې په ۱۹۸۸/۸/۱۶م تاریخ په پېښور کې افغان کمشنرۍ د دغې کمشنرۍ د معاون (سید احمد اختر) په امضاء په پاکستان کې ټولو غربي مؤسسو ته د مهاجرینو په منځ کې د مسیحي کتابونو او نشراتو د نه خپرولو په خاطر خبرداری صادر کړ. او د پاکستان د جزایي قانون د پنځه لسمې مادې مطابق یې دا کار دیني سپکاوی وګڼه چې مرتکب یې په بند، جریمې یا دواړو محکومېدلای شي. خو لدې سره سره بیا هم په مهاجرینو کې د غربي مؤسساتو لخوا مسیحي فعالیتونو دوام درلود، چې دا کار په هغه وخت کې افغان کمشنر ښاغلي (رستم شاه مومند) له الجهاد عربي مجلې سره د ۱۹۸۹م کال د فبرورۍ د میاشتې په دوه پنځوسمه ګڼه کې هم تأیید کړ، نوموړي دا هم زیاته کړه چې پدې جرم د غربي مؤسساتو ځینې غړي له پاکستان څخه شړل شوي هم دي.([1])

د انګلیسي ژبې مراکز او د مسیحیت فعالیتونه

لکه مخکې چې یادونه وشوه د پخوانیو مسیحي مبلغینو د توجیهاتو مطابق د غربي ژبو او د اروپایي او امریکایي فرهنګ د خپرولو په مقصد لاندې مؤسسو چې اصلاً په مسلمانانوکې د فکري بدلون لپاره کار کوي په سلګونو د انګریزۍ ژبې د زده کړې مراکز او کورسونه پرانستل چې په لسګونو زره ځوانانو او پیغلو ته یې د انګریزي ژبې ترڅنګ اروپا او امریکا ته د ورتلو فرصتونه هم برابرول. دغه مؤسسې په لاندې ډول وې:

1- د الجهاد د عربي مجله دوه پنځوسمه ګڼه.

۱ــ اي، ار، سي :

آي، آر، سي I,R,C یا International Rescue Committee یوه امریکایي خالصه کلیسایي مؤسسه ده چې معنی یې ده: د (نجات (خلاصون) نړیواله کمیټه). نجات (خلاصون) انجیلي کلمه ده چې معنی یې ده هر هغه څوک چې مسیحیت ومني هغه به له حساب کتاب او د آخرت له عذابه خلاص وي. ځکه چې د هغوئ د ګناهونو کفاره د دوئ په ګومان الله ﷻ د عیسی علیه السلام چې دوئ یې– نعوذبالله – د الله زوی بولي په قرباني کولو سره مخکې ورکړې ده. چې دا پخپله یوه باطله او کفري عقیده ده.

د I. R. C مؤسسې د مهاجرینو په کمپونو او د پاکستان په ښارونو کې په سلګونو کورسونه پرانستل چې په پیل کې یې استاذان هم په خپله اروپایان یا امریکایان ول، خو وروسته یې افغاني استاذان تربیه کړل چې هغوئ بیا تر دوئ هم انګلیسي ژبې ته ډېر کار وکاوه.

آي، آر، سي I,R,C نه یوازې دا چې انګریزي ژبه او د هغې له لارې اروپایي او امریکایي فرهنګ خپراوه بلکې په پېښور کې یې خپله مطبعه هم درلودله چې د سیدجمال الدین افغان د مطبعې په نامه یې فعالیت کاوه. او د دې ترڅنګ یې د مکاتبو د نصاب او د معلم د تربیې چارې هم په غاړه لرلې چې په بېلابېلو وختونو کې یې د معلم د تربیې سمینارونه هم تر سره کول.

۲ــ امریکن سنټر :

امریکن سنټر American center یوه بله امریکایي فرهنګي مسیحي مؤسسه وه چې د پېښور په صدر کې یې مرکز وو او د انګریزي ژبې

ترځنګ یې نور فرهنګي او مسیحي فعالیتونه هم تر سره کول چې درس به پکې اکثره د ښځینه امریکایي استاذانو لخوا ورکول کېده.

۳ــ برټش کونسل :

برټش کونسل British Council یوه بله فرهنګي مسیحي مؤسسه وه چې د برتانیې لخوا چلول کېده. د انګریزي ژبې د زده کړې ترځنګ یې مجهزه کتابخانه، فلمي ننداتون او نور فرهنګي فعالیتونه هم درلودل.

۴ــ (ټیم) او (ورلډ بیلیف):

(ټیم Team) او (ورلډ بیلیفWorld Belief) دوه امریکایي مسیحي مؤسسې وې چې له هالنډې (زولاک) او کاناډایې World Belief مؤسسو سره یې یوځای په اسلام اباد کې افغانانو ته د انګریزي ژبې یو لوی مرکز د (E. S. L) په نامه په G/9L سیمه کې چلاوه. دغه مرکز به په ښکاره ډول د انګریزې ژبې د کورسونو په پای کې فارغانو ته په پښتو او فارسي ترجمه شوي مسیحي کتابونه هم ورکول، او هم به یې په بېلابېلو مناسباتو کې مسیحي فلمونه چې د عیسی علیه السلام ژوند به ورکې تمثیل شوی وو شاګردانو ته د مشاهدې لپاره وړاندې کول.

۵ ــ شلټرناو ا نټېرنیشنل :

(شلټرناو انټرنشنل) هغه مسیحي مؤسسه ده چې عبدالرحمن پنجشېری ورکې مسیحي شوی وو. دغې مؤسسې د ناصرباغ د مهاجرینو په کمپ کې د کونډو ښځو لپاره د حرفوي زده کړو مرکز درلود چې د حرفوي زده کړې تر څنګ یې د مسیحیت د خپرولو او د فحشا د ترویج لپاره هم په لویه پیمانه په مهاجرینو کې فعالیت کاوه. څو ځلې د کمپ مشرانو ته په اثبات ورسېده چې د شلټرناو مؤسسه د ناروا فعالیتونو ترځنګ په

مرکز کې په شاملو کونډو د (حمل د مخنیوي) ګولۍ هم وېشلې، پداسې حال کې چې کونډې دغه ډول ګولیو ته هېڅ ضرورت نه لري.
مهاجرینو څو څو ځله افغان کمشنرۍ ته شکایت وکړ خو د نوموړې مسیحي مؤسسې مشرانو د کمشنرۍ وینا ته هېڅ توجه ونه کړه، چې په نتیجه کې په۱۹۹۰/۴/۲۶م تاریخ تقریبا لس زره مهاجرینو د کمکي اختر له لمانځه سمدستي وروسته د دغې مؤسسې پر مرکز یرغل وکړ، او د مرکز هرڅه یې له منځه یوړل، چې د شلټرناو د مؤسسې د هغه وخت د یوه چارواکي (میشال هیل) په وینا چې د الجهاد مجلې له خبریال سره یې د دغې مجلې په اته شپیتمې ګڼې کې کړې وه وویل: چې د دوئ پر ضد په دغه پاڅون کې (شلټرناو انټرنشنل) ته یو ملیون ډالره تاوان ور واوښت.([1])

همدغې د (شلټرناو انټرنیشنل) مؤسسې د طالبانو په وخت کې په پټه په پراخه پیمانه په کابل کې خپل تنصیري فعالیتونه شروع کړي ول چې د طالبانو د استخباراتو او امربالمعروف له لوري له زرګونو نسخو مسیحي کتابونو او نشراتو سره یې مسؤولین ونیول شول او د تحقیقاتو لپاره دغه مجرمین محاکمو ته وسپارل شول، چې د خوشې کولو لپاره یې د ملګرو ملتو د ادارې په شمول په لسګونو ادارې او دولتونه په حرکت کې راغلل، خو دا چې هغو کوښښونو د شلټرناو د مؤسسې دغه مجرمین راخلاص نه کړای شول، نو ځکه امریکا خپل پوځي برید ګړندی کړ، او د استخباراتي معلوماتو په مرسته یې دغه مسیحیت خپرونکي په یوه غلچکې عسکري برید کې د غزني له ولایته را خلاص کړل.

1- دالجهاد عربي مجله ۱۹۹۰م کال اته شپیتمه ګڼه.

د تعلیمي او مرستندویه مسیحي مؤسساتو تر څنګ امریکایي او اروپایي مسیحیانو له تېرو پنځه ویشتو کلونو راهیسې د پاکستان د مسیحي ټولنې په مرسته د افغانانو د مسیحي کولو لپاره په اسلام آباد، راولپنډۍ کې یوه مسیحي راډیو هم فعاله کړې چې په بېلابېلو افغاني ژبو سهار او ماښام مسیحي خپرونې کوي چې خپرونکي او نطاقان یې ټول هغه افغانان دي چې مرتد شوي دي. دغې راډیو داسې یو ولس ته د مسیحیت خپرونې پیل کړي چې یو فرد یې هم مسیحي نه وو، خو اوس یې په سلګونو خلک مسیحیان کړي دي، البته د یادونې وړ ده چې دغه مرتدین ټول هغه پخواني سیکولر او کمونست عناصر دي چې مخکې یو ډول کفار ول، او اوس یې بل ډول کفر منلی دی.

د راډیو ترڅنګ په انټرنیټ کې هم هغو مرتدو افغانانو چې په علني ډول مسیحیان شوي دي ښه ډېر فعالیتونه شروع کړي دي چې تلویزیوني نشرات هم ورکې شامل دي.

پر افغانستان د امریکا او غرب له صلیبي یرغل څخه وروسته خو په ښکاره ډول د افغانستان په خاوره کې کلیساګانې هم جوړې شوې چې د یرغلګرو په پوځي اډو کې په کابل، قندهار، مزارشریف، ارګون، جلال آباد، هلمند او بګرام کې موقعیت لري. په دغو کلیساګانو کې د غربیانو تر څنګ د دوئ مرتدشوي افغان ملګري هم د یکشنبې د ورځې د مسیحي مراسمو لپاره حاضرېږي. دا څو کاله خو لا د (کرسمس) جشن هم په لویه پیمانه په افغانستان کې لمانځل کېږي، چې د غربی یرغلګرو تر څنګ افغاني مرتدین هم ورکې په پوره دلچسپۍ برخه اخلي، او د کابل د شهرنو د مرغ فروشۍ د کوڅې ځینې غرب ځپلي ګلفروشان ورته کرسمس ټري د (کرسمس ونې) هم د خرڅلاو لپاره برابروي.

یوه بله مهمه خبره پدې لړ کې دا ده چې امریکایان او اروپایان په جنګ کې د مستقیم دخالت له امله عامو افغانانو ته هم د دښمن په حیث ښکاری. نو ځکه یې په پراخه پیمانه د مسیحیت د خپرولو چارې د جنوبي کوریا مسیحیانو ته چې د امریکایانو نږدې ملګري دي ورسپارلې دي.

د جنوبي کوریا پروټسټنټ کلیسا په آسیا کی تر ټولو لویه کلیسا ده چې تر امریکایی پروټسټنټ کلیسا وروسته په نړۍ کې تر ټولو ډېر مبلغین لري چې یوازې (۲۰۰۰۰) شل زره تنه نارینه او ښځې یې په بېلابېلو مرستندویه او تعلیمي مؤسسو کې په اسلامي نړۍ کې د مسیحیت په خپرولو مصروف دي.

د فرانسې د (لیبراسیون) ورځپاڼې د ۲۰۰۷م کال د جولای په میاشت کې راپور خپورکړ چې په ترخ کې یې راغلي وو: ((د جنوبی کوریا د کلیساګانو د انجیلي تبلیغي ټولنې مرکز چې د دغه هېواد د پایتخت (سیول) د ښار تر څنګ د (بوندانګ) په ښارګوټي کې موقعیت لري په ۲۰۰۶ کال کې (۲۰۰۰) دوه زره کوریایې مسیحي مبلغینو ته افغانستان ته د سفر لپاره د سیاحت ویزې تیارې کړې چې یوازې (۱۵۰۰) یو نیم زر تنه یې د همدغه کال د جون په میاشت کې افغانستان ته ورسېدل او هلته یې په شیعه میشتو سیمو لکه بامیان، مزار، د کابل کارته سخي او قلعه شاده کې د شیعه ګانو په کورونو کې د مسیحیت دعوت شروع کړ)).([1])

دغې ډلې تنکې مراهق هلکان هم له ځان سره راوستلي ول چې د اخلاقي فساد د خپرولو لپاره یې په کار اچول. دغه دسیسه هغه وخت بربنډه

1- دالصمود عربي مجله ۲۰ ګڼه.

شوه چې دغه مسیحي مبلغین د سیمې د ځینې پښتنو او سنیانو کورونو ته هم د دعوت لپاره ورغلل، چې خلک یې په خلاف د مظاهرو لپاره راووتل.
د توطیې تر رسوا کېدلو سمدستي وروسته د حامدکرزي ادارې دغه مسیحي مبلغین د کوریا په سفارت کې راټول کړل او ازبکستان ته یې ولېږل. خو کله چې د خلکو غوسه سړه شوه بېرته یې یوه برخه په کراره کراره افغانستان ته را داخل کړل.
د کوریایي مسیحي مبلغینو بله رسوایي هغه وخت رامنځته شوه چې په ۲۰۰۷/۷/۱۹م تاریخ یې درویشت تنه د غزني په قرغه باغ کې د قندهار په لاره د طالبانو په لاس کې پرېوتل. په پیل کې د کرزي ادارې هغوئ د خیریه مؤسسو کارکوونکي معرفي کړل، خو وروسته د کوریا حکومت او د یرغمال شویو مبلغینو کورنیو اعتراف وکړ چې ټول یرغمال شوي مسیحي مبلغین دي چې افغانستان ته د امریکایانو تر سوري لاندې د دعوت لپاره تللي ول.
تر ډېرو اوږدو مذاکراتو وروسته دیوې درنې معاملې او دې تعهد په نتیجه کې چې ټول ملکي او پوځي کوریایان به له افغانستان څخه وځي، نوموړی منصرین پرېښودل شول.
غرب او ملګرو یې په افغانستان کې د مسیحیت د خپرلو لپاره په پراخه پیمانه کارشروع کړی چې ځینې افغاني شیعه ډلې، آغاخان فاونډیشن، او کیاني اسماعیلیه یې د ملګرو په حیث په فعالیت بوخوت دي او پدې لاره کې د ډېرو مشکلاتو زغملو ته هم تیار دي.
امریکایي لوی مسیحي مبلغ (زویمر) چې تقریبا پنځه دیرش کاله یې په عربي هېوادونو او هند کې د مسیحیت د خپرولو لپاره کار کړی په خپل

کتاب (Islamic world today) کې مسيحي مبلغينو ته د توصيو په ترڅ کې داسې ليکلي :
((۱ـ مسلمانانو ته بايد قناعت ورکړل شي چې مسيحيان د دوئ دښمنان نه دي.
۲ـ مسلمانان بايد لدوئ څخه د مسيحي شويو اشخاصو په ذريعه دعوت شي، ځکه چې د ونې د غوځولو لپاره بايد د تبر لاستې هم د ونې له شاخ څخه وي.
۳ـ مسيحي مبلغين بايد د خپل دعوت د نتيجې د کمزورۍ له امله له مسيحي تبليغ څخه نااميده نشي، ځکه چې په مسلمانانو کې د اروپايانو علومو او د ښځو د آزادۍ طرف ته شديد ميلان لېدل کېږي.
۴ـ انجيل بايد د مسلمانانو په ژبو ترجمه او خپور شي)).(1)
همدغه (زويمر) د هندوستان په کلکته کې د مسيحي مبلغينو په لوی کنفرانس کې خپلو کشرانو مبلغينو ته له مسلمانانو سره د تعامل لپاره مراحل داسې تعين کړل:
۱. کوښښ وکړئ چې مسلمانان د ښکاره مسيحيت منلو ته تشويق کړئ تر څو ستاسې ورونه شي.
۲. که مسلمانان مسيحيت درسره نه مني نو داسې حالات ورته جوړ کړئ او په داسې کارونو يې اخته کړئ چې له اسلام څخه ووځي که څه هم چې په مسيحيت کې داخل نشي. ځکه چې د اسلام سنګر خالي کول په خپله لوی هدف دی.

1- الموسوعة المسيرة فى الأديان و المذاهب والأحزاب المعاصرة ۲ جلد تنصير ۶۷۹ صفحه.

۳. که مسلمان له اسلام څخه وتل هم نه مني نو کوښښ وکړئ په اسلام کې دننه يې فکر او نظر داسې ورخراب کړئ چې له اسلامي شريعت څخه کرکه ولري او هرڅه چې کوي د ګېډې او شهوت لپاره يې تر سره کړي.

د کابل امريکايي پوهنتون

امريکا په افغانستان باندي له پوځي يرغل سره سم يو لړ نورې هڅې هم پيل کړې چې پدې خاوره کې خپله بقا او د خپلو سياستونو تنفيذ د اوږدې مودې لپاره تضمين کړي. امريکايان پدې پوهېږي چې حتماً به يوه ورځ ددوئ پوځونه له افغانستان څخه وتلو ته اړ کېږي. خو د دې لپاره چې دلته نظام او حاکميت د مخلصو مسلمانانو لاس ته ورنشي نو له همدا اوس څخه يې په افغانستان کې د داسې ادارو، ارګانونو، قوانينو، سياسي ګوندونو او د مدني ټولنې په نوم د اجتماعي جوړښتونو په جوړولو لاس پورې کړی دی چې سبا د اسلام مقابله وکړای شي.

د دغو نوو جوړښتونو او ارګانونو د پرمخ بيولو او ساتلو لپاره داسې کدرونو ته ضرورت دی چې د امريکايانو لخوا د همدوئ په لاس او د همدوئ په روحيه او فکر تربيه شوي وي. چې وروسته بيا د سياستمدارانو، پوځيانو، فرهنګيانو، مديرانو او اجتماعي شخصيتونو په شکل کې د امريکا لپاره ښه ځای ناستي ثابت شي، او د تل لپاره دغه هېواد د غرب په تابعيت کې وساتي، او هم د هېواد دروازې د هر وخت لپاره د مسيحيت او سيکولريزم پرمخ خلاصې پرېږدي.

امريکايان په افغانستان کې د خپل مستقبل لپاره ډېرو کرزيانو، خليلزادانو، اشرف غنيانو، جلاليانو، احديانو او دغه ډول نورو په

امریکایې پوهنتونونو کې روزل شویو غلامانو ته ضرورت لري. ځکه چې بې فرهنګه ملېشې او لنډغر قومندانان د ډېر وخت لپاره دا ولس او هېواد د امریکایانو لپاره نشي سمبالولی. نو ځکه باید په لوړه سویه خلک وروزل شي، او د دغه ډول یو نسل د روزلو لپاره امریکایي حکومت او د پروټسټنټ کلیسا مشرانو په کابل کې د امریکایي پوهنتون پروګرام تر لاس لاندې ونیو.

امریکا د افغانستان تر اشغالولو وروسته افغاني الأصل امریکایی (زلمی خلیلزاد) په افغانستان کې د خپل سفیر په حیث مقرر کړ. (زلمی خلیلزاد) یوازې سفیر نه بلکې په افغانستان کې د امریکا په لاس د جوړ شوي حکومت چلوونکی وو.

زلمی خلیلزاد چې په بیروت کې د امریکایي پوهنتون فارغ التحصیل او د امریکایي منصرینو شاګرد وو ویې غوښتل چې په بیروت، قاهرې او ترکیې کې له امریکایي پوهنتونونو څخه په الهام په اشغال شوي افغانستان کې هم هماغه ډول یو امریکایي پوهنتون تأسیس کړي. هماغه وو چې د کرزي په لومړۍ کابینه کې د لوړو زده کړو وزیر ډاکټر (شریف فایز) یې د دې کار لپاره تشویق او توظیف کړ.

د کابل د امریکایي پوهنتون تاریخچه

وروسته له هغه چې امریکا افغانستان اشغال کړ په ۲۰۰۲م کال کې یې تصمیم ونیو چې په افغانستان او سیمه کې د خپلو لنډ مهالو او اوږد مهالو اهدافو د تحقق لپاره د سیاست، حکومت، قانون، اقتصاد، تعلیم او تربیې، ټولنیزو خدماتو او د نړیوالو روابطو په ډګرونو کې د قیادتونو د روزلو لپاره دغه ډول یو پوهنتون تأسیس کړي.

د یادولو ده چې دغه پوهنتون په خپل تشکیل کې د طب او انجینرۍ فاکولتې چې افغانان او افغانستان ورته شدید ضرورت لري نه لري، ځکه د افغانستان آبادول او افغانانو ته ضروري خدمات وړاندې کول د امریکا په لومړیتوبونو کې ندي، بلکې د هغې اصلي هدف د افغانستان او افغانانو تسخیرول او بیا په خپله خوښه اداره کول دي.

په ۲۰۰۲م کال کې د (کرزي) د ادارې د لوړو زده کړو وزیر ډاکټر (شریف فایز) د دغه امریکایي پوهنتون د تأسیس وړاندیز وکړ.

په ۲۰۰۳م کال کې دامریکا د جمهور رئیس ښځې (لورا بش) د یونیسکو له لارې له دغه پو هنتون سره خپله مرسته او ملاتړ اعلان کړ.

او همدارنګه په کابل کې د امریکا سفیر (زلمي خلیلزاد) هم لدې پوهنتون سره خپل قوی ملاتړ اعلان کړ.

په ۲۰۰۳م کال کې د کرزي په حکومت کې د خصوصي سکتور لپاره د دولت د سرمایه ګذارۍ عالی کمیسون دغه پوهنتون ته د ۸۰ هکتاره په اندازه دوه ټوټې زمکه په کارته سه او دارالامان کې د ۹۹ کلونو لپاره په اختیار کې ورکړه. په ۲۰۰۴م کال کې د دې پوهنتون ادارې د پوهنتون د جوړولو او د امکاناتو د څېړلو او د هغه کارونو ته د کاري چوکاټ (فریم ورك) د جوړولو کارونه تر سره کړل او په همدې کال کې د دې پوهنتون د امناوو د مجلس لومړۍ ناسته د متحده اماراتو په (دوبۍ) کې ترسره شوه.

د ۲۰۰۵م کال د مارچ په میاشت کې د امریکا لومړۍ مېرمنې (لورابش) د پوهنتون له ځای څخه لیدنه وکړه، او لدې پوهنتون سره یې د امریکا د نړیوالې پراختیا د مؤسسې USAID مرسته اعلان کړه.

په **۲۰۰۵**م کال کې یوه جنګ ځپلې ودانۍ بیا ترمیم او د کلاسونو لپاره تیاره کړای شوه، او په **۲۰۰۶**م کال کې ددې پوهنتون شاګردانو ته د انګلیسي ژبې د تقویې کلاسونه پیل شول.

په **۲۰۰۸**م کال کې یو ځل بیا د امریکا لومړۍ مېرمنې (لورابش) لدې پوهنتون سره څلویښت ملیونه ډالره مرسته وکړه.

په **۲۰۰۹**م کال کې د دې پوهنتون د امناوو مجلس ډاکټر (مایکل سمیت) د دې پوهنتون د رئیس په حیث مقرر کړ.

دې پوهنتون د ۲۰۱۱م کال د مئ په میاشت کې خپله لومړۍ ډله شاګردان د تجارت، معلوماتي ټکنالوژۍ او پبلك منجمنټ (عمومي اداري) په څانګو کې د لیسانس په درجه فارغ کړل. د دوئ د فراغت د مراسمو غونډې ته د نورو اروپایي او امریکایي لوړ پوړو چارواکو تر څنګ په افغانستان کې د امریکا سفیر جنرال (ایکنبیري) هم ویناوکړه.

هغه د پوهنتون نوي فارغان ډیر وستایل او زیاته یې کړه چې: ((دا پوهنتون پلان لري چې په راتلونکي کې خپلې محلي څانګې د افغانستان په ځینې نورو ولایاتو لکه هرات او قندهار کې هم پرانیزي تر څو په افغانستان کې داسې یو نسل وروزي چې په افغانستان او سیمه کې د اقتصاد، تجارت، معلوماتي ټکنالوژۍ، قانون او حکومتدارۍ په ډګرونو کې قیادت په خپل لاس کې واخلي)).([1])

په افغانستان کې د امریکایي پوهنتون تمویلوونکي

لکه په مخکې بحث کې چې ولیدل شول په اسلامي نړۍ کې امریکایي پوهنتونونه هڅه کوي چې د تمویل منابع هم ځانته په اسلامي نړۍ کې

1 آزادي راډیو ویبسایټ ۵/ ۳/ ۱۳۹۰ هـ ش.

پیدا کړي، ترڅو یې د ونې د پریکولو لپاره خپل تبر ته لاستی هم د ونې له شاخه وراچولی وي.
امریکایان هڅه کوي تر څو لوی پانګه وال، لویې کمپنۍ بانکونه، شتمن او نفوذ لرونکي جهتونه د سیاسي رشوتونو او هغوئ ته د اقتصادي تسهیلاتو او خدمتونو په وړاندې کولو هغوئ په اسلامي نړۍ کې د امریکایي پوهنتونونو تمویل ته وهڅوي، چې همدغه عملیه دوئ په افغانستان کې هم اجراء کړه او لوی پانګوال او د لویو شرکتونو خاوندان یې د دولت د مالي مؤسساتو ترڅنګ د امریکایي پوهنتون د تمویلوونکو په کتار کې ودرول، چې د هغوئ له جملې څخه څو مهم یې په لاندې ډول دي:

۱ـ د امریکایانو په لاس جوړه شوې د کابل اداره:

د حامد کرزي او د هغه د شمال د ایتلاف د ملګرو په مشرۍ جوړ شوی لاسپوڅی حکومت نه یوازې دا چې پرته له کومو شرائطو د دې امریکایي پوهنتون له پرانستلو سره موافقه وکړه او د هغه د جوړېدلو زمینه یې ورته مساعده کړه، بلکې د کابل په زړه او تر ټولو په مهم موقعیت کې یې ورته د دارالامان د سړك پرغاړه ۸۰ هکتاره زمکه هم ورکړه تر څو دغه د تنصیر او د نوي نسل د غربي کولو مهم مرکز ته د پلازمېنې په زړه کې ځای ورکړي.

۲ـ د افغانستان بانک:

د افغانستان بانك چې د افغانستان تر ټولو لوی او مرکزي بانك دی او باید چې د افغانستان د مسلمان ولس د شتمنیو امین وي هغه هم د دې امریکایي پوهنتون له تمویلوونکو څخه دی.

۳ـ پښتني تجارتي بانک:

پښتني تجارتي بانك چې د افغانستان له مهمو دولتي بانکونو څخه دی هم د امریکايي پوهنتون له مهمو تمويلوونکو څخه دی.

۴ـ الکوزی برادرز:

د (الکوزی برادرز) کمپنۍ چې په افغانستان د چای، غوړيو او نورو موادو تر ټولو لويه کمپنۍ ده نه يوازې په افغانستان کې د دې پوهنتون د تمويلوونکو له ډلې څخه ده، بلکې همدغه کمپنۍ د پاکستان د لاهور په ښار کې د FCC د مسيحي پوهنتون له مهمو تمويلوونکو څخه هم ده.

۵ـ عزيزي بانک او عزيزي هوتک گروپ:

د عزيزي کمپنۍ چې په (ميرويس هوتك عزيزي) پورې اړه لري په افغانستان کې يوه تر ټولو لويه او شتمنه کمپنۍ ده چې په افغانستان او (دوبۍ) کې يې پانگونه کړې ده. افغانستان ته ۷۰ ٪ نفت او گاز همدا کمپنۍ راواردوي او توزيع کوي يې. په افغانستان کې (عزيزي بانك) په تقريبا ټول افغانستان کې د (عزيزي د تېلو پمپونه)، په (دوبۍ) کې (عزيزي هوټلز) او افغانستان ته د (نسّان) موټرو د راواردولو شرکت د دې کمپنۍ له شتمنيو څخه دي. دغه تر ټولو شتمنه کمپنۍ هم په افغانستان کې د امريکايي پوهنتون له مهمو تمويلوونکو څخه ده.

۶ـ بيات فاونډيشن (بنيادبيات):

بيات فاونډيشن په افغاني الاصله امريکايي وگړي (احسان الله بيات) پورې اړه لري. د نورو ډېرو اقتصادي پروژو ترڅنگ د (افغان بيسم مخابراتي شرکت) او د (آريانا تلويزوني شبکه) هم د همدې مؤسسې له شتمنيو څخه دي. د بيات فاونډيشن د دې ترڅنگ چې په افغانستان

کې د امریکایي پوهنتون له تمویلوونکو څخه دی په عمومي ډول د غرب په ګټه د افغاني ټولنې د ذهنیت د اړولو په کار کې نور هم ډېر پروګرامونه او تعلیمي پروژې تطبیقوي.

۷ـ مقصودي فاونډیشن:

مقصودي فاونډیشن په ازبک نژاده الافغاني الاصل امریکایي وګړي (فرید مقصودي) پوري چې یو لوی سرمایه دار دی اړه لري. فرید مقصودي د امریکا د شیکاګو له پوهنتون څخه په (بزنس ایډمنسټریشن) کې د ماسټرۍ د سند درلودونکی دی.
فرید مقصودي په افریقایي هیوادونو او منځنۍ آسیا کې هم د ساختمانۍ او سرك جوړونې په ډګرونو کې سرمایه ګذاري کړې ده، وروسته له هغې چې امریکا افغانستان اشغال کړ، په کابل کې د امریکا د سفارت د توسعې او د کابل ـ قندهار، کابل ـ دوشي او هغو نورو هغو سرکونو چې د USAID په بودیجه جوړېږي قراردادونه یې هم له (فرید مقصودي) سره لاسلیك کړل.
د فرید مقصودي د نورو اقتصادي فعالیتونو په جمله کې د (افغانستان د نړیوال بانك پروژه)، (افغانستان فایناسنګ کمپني) او د(افغانستان د مشروباتو د جوړولو صنعت) هم دي، نوموړی تر ۲۰۱۰ م کال پورې په افغانستان کې د امریکایي پوهنتون د (امناوو) د مجلس غړی هم وو. د فرید مقصودي کمپنۍ هم په افغانستان کې د امریکایي پوهنتون له مهمو تمویلوونکو څخه ده.

۸ـ اینده فاونډیشن:

آینده فاونډیشن په افغاني الاصله امریکایۍ مېرمنې (شمیم جواد) پورې اړه لري. (شمیم جواد) په کابل کې زېږیدلې ده، وروسته بیا امریکا ته

تللې او هلته د (سان فرانسسکو) د (ګولډن ګيټ) له پوهنتون څخه فارغه شوې ده. هغې د امريکا له لوري د افغانستان تراشغال وروسته د امريکا د جمهور رئيس (جورج بش) د ښځې (لورابش) او د سپيني ماڼۍ په رسمي ملاتړ د (افغان او امريکايي ښځو بنسټ) تأسيس کړ چې همدا يې په خپله رئيسه ده.
شميم جواد چې د غرب په ګټه د افغانانو د ذهنيت د تبديلولو په لاره کې پوره فعاله ده د امريکا د دفاع د وزارت په مالي او د افغان سندرغاړي (وحيد قاسمي) په فني مرسته يې له امريکايي افغان پېژندونکې (لويس پاسکال) سره شريکه د نوي نسل د ماشومانو لپاره د (قوقو برګ چنار) په نامه د ماشومانو د سندرو کتاب تاليف، چاپ او ۴۰۰۰۰ نسخې توزيع کړ، او د دې کتاب سندرې يې په تعليمي نصاب کې هم شاملې کړې.
(شميم جواد) له مشهورو امريکايي مؤسسو او شخصيتونو سره له پېژندګلوۍ څخه په استفاده په افغانستان کې له تعليم او تربيې سره د مرستې په نامه د خپلې مؤسسې (آينده فاونډيشن) له لارې ښې ډېرې پيسې هم ټولې کړې. مېرمن (شميم جواد) په امريکا کې د کابل د لاسپوځې ادارې د پخواني بدنامه سفير (طيب جواد) ښځه ده. طيب جواد په افغانستان کې د يهودانو د تاريخ په اړه د کتاب ليکوال دی چې د هغه له امله يې د امريکا په يهودي ټولنه کې د خپل ځان او خپلې ښځې لپاره ډېر وجاهت او مقبوليت ګټلی دی. د (شميم جواد) د (آينده بنسټ) هم په افغانستان کې د امريکايي پوهنتون له مهمو تمويلوونکو څخه دی.

۹ـ ګلزار فیملي اینډګروپ:

د (ګلزار فیملي اینډګروپ کمپنۍ) د (حبیب الله ګلزار) په کورنۍ پورې اړه لري. دغه کمپنۍ هم د افغانستان له مشهورو او شتمنو کمپنیو څخه ده چې په افغانستان او (دوبۍ) کې د (کوکاکولا) د جوړولو امتیاز هم د همدې کمپنۍ دی.

د پورتنیو یادو شویو کمپنیو ترڅنګ ځیني مشهور اشخاص هم د دې امریکایي پوهنتون له تمویلوونکو څخه دي چې ځینې یې دغه لاندې خلك دي:

۱ - افغاني الاصله امریکایی (خالد حسیني) د (پتنګ باز) دکتاب لیکونکی.

۲ - نعیم مومند.

۳ - زرغونه ولي زاده.

دغه پورته یاد شوي جهتونه او اشخاص یوازې د دې پوهنتون افغاني تمویلوونکي دي او د دوئ ترڅنګ د دې پوهنتون اصلي تمویلوونکی د امریکا د نړیوالې پراختیا (USAID) مؤسسه او نورې امریکایي مؤسسي او ملیاردران دي.([1])

د کابل د امریکایي پوهنتون مهمې ځانګړتیاوې

۱ـ د پوهنتون نصاب په مکمل ډول امریکایې دی. (هماغه نصاب چې په تېرو یادو شویو امریکایي پوهنتونونو کې مقرر دی) هغه چې په ظاهره د لیبرالزم د روحیې او په حقیقت کې د غرب پالنې او مسیحیت پر روحیه ولاړ دی. سره لدې چې دغه نصاب په یو پوره اسلامي هېواد

1 د افغانستان د امریکایي پوهنتون په ویپاڼه www. AUAF کې د دې پوهنتون د معرفۍ له معلوماتو څخه په استفاده.

کې تدریسېږي خو بیا هم په هغه کې د اسلام او افغاني ارزښتونو په اړه هېڅ نشته.

۲ـ د تدریس او رسمیاتو ژبه په دې پوهنتون کې انګریزي ده.

۳ـ د دې پوهنتون ټول استاذان امریکایان، کاناډایان، استرالیایان او افغاني الاصله امریکایان دي. هېڅ خالص افغان استاذ ورکې نشته.

۴ـ پدې پوهنتون کې زده کړې د پیسو په مقابل کې تر سره کېږي چې په اوسط ډول باید هر محصل په هرو څلورو میاشتو کې (۱۲۰۰۰۰) افغانۍ او یا د هغو معادل ډالر د پو هنتون اداري ته ورکړي.

که پورتني مواصفات او شرایط که هر یو په بېلابېل ډول وڅېړل شي دا نتیجه په لاس راځي چې امریکایان د افغانستان د دائمي اشغال لپاره خطر ناک پلان تر کار لاندې لري.

امریکایانو د دې پوهنتون نصاب ځکه امریکایي انتخاب کړی چې افغاني نصاب د دوئ لپاره په مطلوبه سویه فکري غلامان نشي روزلی. افغاني نصاب که څه هم سیکولر ته ورته نصاب دی خو بیا هم د افغانیت او وطنپالنې یو څه اثرورکې لیدل کېږي. او ډېری فارغان یې له دین سره د دښمنۍ په صف کې نه درېږي. د روسانو په ضد په جهاد کې هم ولیدل شول چې د جهاد او مبارزې یو زیات شمېر منسوبین د افغاني پوهنتونونو له انګړونو څخه راپورته شوي ول.

امریکا نه غواړي چې تر دې وروسته دې هم پوهنتونونه د جهاد او اسلامي مبارزې سنګرونه وګرځي. بلکې د دې پر ځای غواړي چې د پوهنتونونو محصلین د تل لپاره له جهاد او اسلام سره خپل روابط پرېکړي. او دا کار یوازې هغه وخت ممکن دی چې تعلیمي نصاب په مکمل ډول له اسلام او افغانیت څخه بې برخې وي.

د تدريسي ژبې په حيث د انګليسي ژبې انتخاب د دې لپاره دی چې امريکايان له يوې خوا د دې ژبې له لارې خپل منحط الحاد وهلی مسيحي فرهنګ افغانانو ته ورصادر کړي، او له بل لوري افغاني ژبو ته د نوې ټکنالوژۍ د علم د راتګ مخنيوی وکړي. که داسې نه وي نو بيا خو د علم او ټکنالوژۍ د خپرولو تر ټولو غوره او اسانه لار دا ده چې ټول غوره او مفيد معلومات دې د افغانانو خپلو ژبو ته راوړل شي لکه څنګه چې ايرانيانو او عربو دا کار وکړ. خو امريکايان غواړي چې نوي علوم دې په يوه محدوده ډله کې چې د دوئ لخوا روزل کېږي منحصر پاتې شي.

تر کومه ځايه چې د پوهنتون لپاره د استاذانو د امريکايي والي خبره ده دا پدې خاطر نده چې افغانان پدې پوهنتون کې د استاذۍ سويه نه لري، بلکې اصلي هدف ورکې دا دی چې د پوهنتون استاذان بايد د بيروت، استانبول او قاهرې د امريکايي پوهنتونونو په څېر خالص امريکايي عيسايي مبلغين او يا له مسيحيت څخه متأثر خلك وي. ځکه چې پدې پوهنتونونو کې د استاذۍ مهم شرط هم همدا دی. او همدغه شرط د بيروت د امريکايي پوهنتون د **۱۹۵۴**م کال په داخلي لائحه کې په صراحت سره ذکر شوي دی. که داسې نه وي نو بيا خو همدغه افغاني استاذان څنګه د امريکا او اروپا په پوهنتونونو کې د تدريس وړتيا لري او دلته يې نه لري؟

د ډالرو په مقابل کې زده کړه په افغانستان کې يوه بې سابقې خبره ده. په تېرو دريو لسيزو کې د جګړو او بهرنيو پوځي يرغلونو له امله د افغانانو اقتصاد د صفر نقطی ته راټيټ شوی دی او خلک د يوې مړۍ ډوډۍ د پيدا کولو لپاره د وطن پرېښودلو ته اړ شوي دي. د همدې اقتصادي مشکلاتو له امله تقريباً ۸۰ % ځوانانو تعليم ته شاکړې ده،

خو امریکا بیا هم غواړي په دغه ډول حالاتو کې خلکو ته تعلیم د ډالرو په مقابل کې وړاندې کړي. د دې کار هدف دا دی چې په دې مسیحي پوهنتون کې باید اساساً هغه خلک داخله واخیستلای شي چې له ډالرو سره یې سر او کار وي د ټولنې په ډېرې لوړې طبقې پورې اړه ولري او یا هم باید هغه خلک ورکې شامل شي چې له یوې خوا امریکایانو ته د خدمت او جاسوسۍ په بدل کې له هغوئ څخه ډالر واخلي له بل لوري یې د تعلیم په بدل کې بېرته هغوئ ته ورکړي، چې پدې کار سره به یې په یوه غېشي دوه مرغۍ ویشتلې وي، هم به یې ځانته غلامان روزلي وي او هم به یې د کلیسا لپاره ډالر ګټلي وي.
حقیقت دا دې چې امریکایان او نور غربیان هېڅکله نه غواړي چې افغانان دې د علم او پرمختګ پر لاره روان شي. بلکې غواړي چې افغاني ځوانان دې د دوئ د غلامۍ په فکري جال کې ښکار شي او بس. که داسې نه وې نو بیا ولې په افغانستان کې له موجودو پوهنتونونوسره مرستې نه کوي چې هلته په پراخه پیمانه علم خپور شي.
همدا اوس په افغانستان کې د کابل، ننګرهار، خوست، مزارشریف، قندهار، هرات او کاپیسا پوهنتونونه مالي، تعلیمي، لوژستیکي او فني مرستو ته شدید ضرروت لري خو امریکایان له دغو پوهنتونونو سره ځکه مرسته نه کوي چې هلته افغاني ځوانان د افغانانو لخوا په افغاني روحیه د افغانستان د مصالحو لپاره روزل کېږي او امریکا ته یې هېڅ ګټه نه رسېږي. بلکې د افغانانو په خودکفا کېدلو کې د امریکایانو سراسر تاوان دی، ځکه هغوئ غواړي افغانان د تل لپاره ځان ته محتاج وساتي.
امریکایان نه یوازې دا چې محلي پوهنتونونونه نه تقویه کوي بلکې په قصدي ډول کوښښ کوي چې نور پوهنتونونه د ضعف او فلج په حال کې

وساتي، تر څو د بهترينو استعدادونو د لرونکو ځوانانو توجه امريکايي پوهنتونونو ته ور واړوي.

د لبنان د جنګ په کلونو کې د بېروت عربي پوهنتون په مرموز ډول په بمونو والوزول شو او د پوهنتون ټولو مجهزو لابراتوارونو ته په قصدي او دقيق ډول انفجار ورکړل شو، چې په هغه وخت کې يې خساره شل ميليونه ډالره اټکل شوه، پداسې حال کې چې په همدغه ښار کې امريکايي پوهنتون ته هېڅ صدمه ونه رسېده. د امريکايې پوهنتون فاکولتې او تخصصات

امريکايانو دکابل په امريکايي پوهنتون کې هغه فاکولتې او تخصصات له سره جوړ کړي نه دي چې افغاني ټولنې ته يې سمدستي ګټه ورسېږي، او د افغان جنګ ځپلي ولس ضرورتونه ورباندې پوره شي، لکه د طب، انجنيرۍ، زراعت او يا نورې صنعتي فاکولتې، بلکې د دې پر ځای امريکايانو هغه فاکولتې ورکې پرانستې دي چې په اداري، فکري، فرهنګي او اقتصادي لحاظ زمونږ ولس په امريکايي قالب کې راوستل غواړي چې ځينې يې په لاندې ډول دي :

۱ــ د سياسي علومو فاکولته :

د سياسي علومو فاکولتې د هر ولس لپاره د هغه د مستقبل سياستمدارن او حکام تياروي چې د يوې خاصې مفکورې پر بنسټ د هېواد سياسي نظام او بهرني روابط عياروي او له خپل ملت او نورو ملتونو سره د تعامل داسې اصول وضع کوي چې د دوئ د مفکورې اهداف ورکې خوندي وي. د امريکايانو لپاره ددغه ډول فاکولتې شتون په افغانستان کې د دوئ د دائمي بقا تضمين ورکوي.

۲ــ د اقتصاد فاکولته :

د غرب ټول اقتصادي نظام په کپیټالستي (پانګه وال) بنسټ ولاړ دی چې سود ، احتکار او استثمار یې مهم اصول دي. د دغه ډول اقتصادي نظام په مټ یې د ټولې نړۍ اقتصادي منابع په خپل خدمت کې راوستلي دي. د دغه نظام د چلولو لپاره امریکایان په هر ځای کې د پانګه وال (کپټالست)اقتصاد پر اساس خلک روزي، تر څو د ټولې نړۍ اقتصادي چارې د دوئ په خوښه او طریقه روانې وي.

دا چې افغانستان د لویو معادنو هېواد او د نړۍ د تجارت یو لوی معبر ګڼلی کېږي نو ځکه امریکایان د دې سیمې د اقتصادي مستقبل د خپلولو لپاره له همدا اوسه دلته خلک روزي چې پدې پوهنتون کې د (اقتصاد) او د (بزنس ایډمنسټریشن) فاکولتې هم د همدې هدف د تحقق لپاره تأسیس شوې دي.

۳ــ د ژورنالیزم او د معلوماتي ټکنالوژۍ فاکولته :

ژورنالیزم، میډیا او معلوماتي ټکنالوژي هغه لویې او زورورې وسیلې دي چې په ټولنو کې انقلابونه راولاړوي، نظامونه ړنګوي او پر ځای یې نور راولي، ټولنې ته نوي نظریات او افکار ورمعرفي کوي او یا یې افکار او عنعنات له منځه وړي او د ټولنې د هر ډول اخلاقي جوړښت یا ویجاړتیا مسؤولیت پر غاړه لري. له همدې امله په نننۍ نړۍ کې مېډیا د تنفیذي، قضایي او تقنیني قواو ترڅنګ د نظامونو څلورمه قوه بلل کېږي.

دا چې افغاني ټولنه تر ډېره حده د غرب له لوېدلو او بې دینه نظریاتو څخه لیرې پاتې ده، او اخلاقي او اجتماعي ژوند یې پر اسلامي او ملي بنسټونو ولاړ دی، او د هرې بې دینې مفکورې او بهرني یرغل په مقابل

کې د مقاومت همت او توان لري، نو له همدې امله امریکایانو او نورو غربیانو ته دغه وضعیت د منلو وړ ندی، دوئ کوښښ کوي د میډیا، ژورنالیزم او معلوماتي ټکنالوژۍ په ډګر کې هم داسې کدرونه رامنځته کړي چې وکولای شي د راډیوګانو، تلویزیونونو، اخبارونو، مجلو او نورو وسایلو له لارې د افغانانو رابطه له خپلې ماضي سره غوڅه کړي، او مستقبل یې په سیکولر غرب پورې وتړي. همدا وجه ده چې په امریکایي پوهنتون کې د میډیا، ژورنالیزم او معلوماتي ټکنالوژۍ فاکولتې پرانستل کېږي.

۴ـ د اداري علومو (پبلک ایډمنسټریشن) فاکولته :

دا فاکولته هم د دې امریکایي پوهنتون له مهمو فاکولتو څخه ده او د امریکایانو لپاره ډېر اهمیت لري. دا فاکولته د دې لپاره تأسیس شوې ترڅو د امریکایانو لپاره د مدیرانو او کارفرمایانو داسې یو نسل وروزي چې امریکایان د هغوئ له لارې دولتي او نادولتي ادارې تر خپل مستقیم کنټرول لاندې راولي او بیا به دغه نسل افغانستان د امریکایانو لپاره په امریکایي طریقه اداره کوي. ځکه چې که د نظام مدیران او مامورین ربښتیني مسلمانان وي نو طبیعي ده چې هغوئ به اداره او نظام هم د اسلام د اصولو مطابق چلوي. خو که هغوئ د غرب په لاس روزل شوي لیبرال او سیکولر خلك وي نو نظام به هم د غرب په خوښه چلوي.

د یادو شویو فاکولتو تر څنګ د حرفوي زده کړو د پراختیا لپاره یو بل مرکز هم د (professional Development center) په نامه لري چې د انګلیسي ژبې، ادارې، محاسبې، د بشري ځواك د تنظیم، د معلوماتي ټکنالوژۍ، د کمپیوټر د بېلابېلو کورسونو او د تجارت او سرمایه

ګذارۍ په ډګر کې د ښځو د تمرينولو او ورته نورو ډګرونو کې حکومت او خارجي کمپنيو ته خدمات وړاندې کوي تر څو لدې لارې خپله د تأثير لمن د افغاني ټولنې په بېلابېلو ډګرونو کې خپره کړي.

د امريکايې پوهنتون غير نصابي فعاليتونه

امريکايي پوهنتون په ټولو هغو اسلامي هېوادونو کې چې شتون لري د خپلو نصابي او تدريسي فعاليتونو تر څنګ يو لړ نور غير نصابي فعاليتونه هم لري، ترڅو وکولای شي دهغو له لارې په پراخه پيمانه خلک تر خپل تاثيرلاندې راولي. ځينې دغه پروګرامونه يې د څېړنيزو پروژو په شکل کې او ځينې نور يې بيا د اجتماعي پروګرامونو په بڼه کې وړاندې کېږي، چې ځينې يې په مختصره توګه په لاندې ډول معرفي کېږي:

۱ـ په پوهنتون کې د کليسا جوړول او په کليسايي فعاليت کې هره ورځ د شاګرادنو شريکول.

۲ـ ځوانانو ته د مسيحي فلمونو نمايش.

۳ـ لکچرونه: د ټولنې د لوړې طبقې غړو ته په بېلابېلو سياسي، اجتماعي، ملي او نورو موضوعاتو لکچرونه ورکول او په غير مستقيم ډول د اسلام په اړه د خلکو په ذهنونوکي شکوک او شبهات اچول لکه: همدغه د کابل د امريکايي پوهنتون يوه استاذ چې شاګردانو ته دا وسوسه اچوونکی سوال مطرح کړ: چې الله تعالی ته خو ورمعلومه ده چې انسان يو ناتوانه مخلوق دی نو بيا يې ولې په دومره ډېرو اوامرو او نواهيو مکلف کړی دی؟

۴ـ داسې سيمينارونه او کنفراسونه جوړول چې شرعي موضوعات لکه شرعي حدود، حقوق او نور ورکې د انساني عقل په تله تللو ته وړاندې کېږي او عقل ورکې د (وحيې) په مقابل کې د حق او د باطل د پېژندلو

معیار ګڼل کېږي ترڅو لدې لارې په وحیې (قرآن او حدیث) باندې د ټولنې د نفوذ لرونکې طبقې اعتماد متزلزل کړي.

۵- د لیبرال (له هر دیني او اخلاقي قید او بند څخه آزاد) تعلیم، (کو ایجوکیشن د (نرو او ښځو ګډ تعلیم)، په پوهنتونونو کې د سینماګانو د جوړولو او په پوهنتونونو کې په مختلفو مناسبتونو کې د هنري او موسیقي غونډو د جوړولو په وسیله د امریکایي فرهنګ د خپرولو لپاره زمینه برابرول.

۶- د مختلفو تحقیقي او څېړنیزو پروژو او سروې ګانو په ترڅ کې د ټولنې د هغو عاداتو او عنعناتو څېړل چې په اسلامي هېوادونو کې د غربي فرهنګ د خپرېدلو مخنیوی کوي. امریکایي پوهنتون د دې کار لپاره بېلابېلو اکاډیمیکو اشخاصو او مؤسساتو ته پروژې ورسپاري او بیا یې نتائج په امریکا کې له هغو ادارو سره شریکوي چې د اسلامي هېوادونو په هکله د امریکا د حکومت بېلابېلو ادارو ته پالیسۍ او تګلارې جوړوي او د لنډې او اوږدې مودې لپاره اهداف ورته تعینوي.

۷- د حکومتي ادارو د مامورینو او کار کوونکو لپاره د انګریزي ژبې اوږد مهاله او لنډ مهاله کورسونه جوړول تر څو وکولای شي لدې لارې هغوئ هم تر خپل تاثیر لاندې راولي.

اقتصادي استثماري پروژې

د دې لپاره چې په هر اسلامي هېواد کې امریکایي پوهنتون په مالي او اقتصادي لحاظ پخپلو پښو ودرېږي او په نیویارک کې د مرکزي کلیسا (Presbyterian) پر اوږو دروند بار نشي او یا د مالي وسائلو د کمښت له امله له سقوط سره مخ نشي نو په هماغو هېوادونو کې یو لړ ډېرې قوي اقتصادي پروژې هم په کار اچوي چې له یوې خوا د هغو هېوادونو

اقتصاد په خپل کنټرول کې راولي او له بلې خوا د پوهنتون د چلولو لپاره په محلي سطحه د تمویل سرچینې هم برابرې کړي.
د مثال په ډول په مصر کې امریکایي پوهنتون د (سیون اپ) د مشروباتو فابریکه اخیستې وه. همدارنګه یې په مصر کې د (پیرامایډ) په نامه مشهور هوټل چې د خارجي سیاحانو لپاره کارېده اخیستی وو. د دې ترڅنګ یې په قاهره کې د ښاري بسونو پروژه هم چلوله. همدارنګه یې په مصري ښارونو کې په ډېرو مهمو ځایونو کې زمکې اخیستې وې چې وروسته به یې بیا په ډېر لوړ قیمت او حیرانوونکې ګټې خرڅولې. ددې ترڅنګ یې د پوهنتون له چوکاټ نه د باندې د فکري تأثیر ګذارۍ او اقتصادي ګټو لپاره په مختلفو ښارونو کې د کمپیوټر او انګریزي ژبې کورسونه هم پرمخ بیول چې همدغه فعالیتونه په ډېرو هېوادونو کې همدا اوس هم پرمخ بیایي.
همدغه امریکایي پوهنتون په مصر کې د امریکا د پراختیا د نړیوالې مؤسسې (USAID) په مرسته د انساني نسل د تحدید لپاره دوه میلیونه مصري جنیه د حمل په مانعو ګولیو او لارو چارو مصرف کړل.
اوس خبره دا ده چې که چېرې امریکایي پوهنتون په کابل کې هم خپلې پښې ټینګې کړي نو همدغه ډول به په افغانستان کې د هېواد په اقتصادي منابعو منګولې خښې کړي او د مسیحیت د خپرولو لپاره به د افرادو د جوړولو ترڅنګ د خپلو کارونو د پرمخ بیولو لپاره مالي وسائل هم د افغانانو له جیبه تر لاسه کړي ترڅو موږ هم زموږ په خپله چاړه ذبح کړي.

امریکایې پوهنتون او د C. I. A لپاره جاسوسي

امریکایي پوهنتون د دې ترڅنګ چې د مسیحیت او غربي کولو لپاره کار کوي د امریکا د مرکزي استخباراتو له سازمان C. I. A سره هم پټې او ښکاره روابط لري او په مسؤولینو کې یې د دغه سازمان غړي ځای پرځای شوي دي. د مثال په ډول (کرستهوفر ثورن) د ۷۰ – ۱۹۶۰م کلونو ترمنځ لسیزه کې د قاهرې د امریکایي پوهنتون رئیس او د C. I. A ایجنټ هم ؤ چې په مصرکې یې د دغه سازمان لپاره کار کاوه.

او همدا ډول په بیروت کې د امریکایي پوهنتون یو رئیس (مالکوم کیر) د C. I. A غړی و چې په لبنان کې یې د دغه سازمان لپاره کار کاوه.([1])

امریکایي پوهنتونونه په لاندې ذکر شوو ډګرونو کې د C. I. A لپاره فعالیتونه کوي:

۱ـ د اسلامي هېوادونو په پوهنتونونو کې اسلام ته د توجه د ګراف معلومول او د هغه د اسبابو، عواملو، مؤثرو جهتونو او شخصیتونو په هکله C. I. A ته د معلوماتو لېږل چې پدې ډګر کې مهم نقش لري، ترڅو یې د مخنیوي لپاره مناسب تدابیر ونیول شي.

۲ـ په اسلامي هېوادونو کې د اسلامي تنظیمونو د فعالتیونو او نفوذ معلومول او بیا د هغو په هلکه C. I. A ته راپورونه تیارول.

۳ـ د جهاد او جهادي مفکورې په اړه پراخې څېړنې ترسره کول او نتائج یې C. I. A ته سپارل.

دا چې نن امریکایانو افغانستان اشغال کړی او زموږ د دین او ملت په مقابل کې یې یوه بې رحمه جګړه روانه کړې ده نو کوښښ کوي چې ددې

1- (مجله التربیة المعاصرة) ۴۹ ګڼه، (الجامعة الأمریکیة والتبعیة الثقافیة) د دکتور کمال نجیب بحث.

پوهنتون له لارې چې له جګړې سره په یوه وخت کې زموږ د ملت په تسخیرولو بوخت دی د نن ځوانان هم چې د سبا رهبران دي په C. I. A پورې وتړي تر څو د سبا ورځې دغه رهبران د سبا سیاستګذارۍ او پلانونه د امریکا او غرب د غوښتنو او پالیسیو مطابق عیار کړي.

خاتمه

په تېرو پاڼو کې ولیدل شول چې امریکایي پوهنتون یو خالص مسیحي پوهنتون وي چې امریکا او کلیسا یې د خپلو دیني، استعماري او اقتصادي اهدافو د تحقق لپاره په اسلامي هېوادونو کې جوړوي ترڅو له یوې خوا د اسلامي امت د مخورو او بانفوذه کورنیو بچیان د هغو له لارې مسیحیت ته دعوت کړي او یا یې لږ تر لږه په خپل جال کې راولي، او له بلې خوا د اسلام د خپرېدو او د هغه د حاکمیت مخنیوی وکوي.
دغه هڅه اوکوښښ اوس په افغانستان کې هم د کابل د امریکایي پوهنتون (A. U. F. A) په شکل کې روان دی. که چېرې د دې ملت بادرده او با احساسه ځوانان او اسلامي خوځښت د دغې لویې فتنې مخنیوئ له همدا اوس څخه ونه کړي، نو کېدای شي چې دغه پوهنتون په افغانستان او سیمه کې د اسلام د مستقبل لپاره تر ټولو د لوی خطر په حیث رامنځته شي.
دا چې د دې کرښو لیکونکي ته د دغه پوهنتون د حقیقت، تاریخ او اهدافو په اړه یو اندازه معلومات حاصل شوي ول نو هغه مې ترتیب کړل او د خپل انفرادي مسؤولیت د رفع کولو په خاطر مې د خپل ملت د با احساسه، بایمانه او مؤمنو ځوانانو مخې ته کېښودل، هیله ده چې د هېواد د مخلصو بچیانو د توجه وړ به وګرځي او د دې آزادي خوښوونکي او اسلامپال ولس د بچیانو پام به د کفارو او مستعمرینو شیطاني دسیسو ته ورواړوي.

پای